Št. 39 (1070) Leto XXI
NOVO MESTO, četrtek,
24. septembra
1970

DOLENJSKI LIST

OB LETOŠNJEM PROTITUBERKULOZNEM TEDNU

O tuberkulozi na Dolenjskem

Organizacija Rdečega križa z vsestransko dejavnostjo zelo uspešno skrbi tudi za tuberkulozne bolnike in njihove družine. Kot množična laična organizacija nenehno sodeluje s protituberkulozno službo, daje materialno in organizacijsko pomoč in skrbi, da imamo vsako leto protituberkulozni teden. Lani smo na pobudo republiškega odbora RK v takem tednu objavili številčne podatke o tuberkulozi na Dolenjskem, pokazali odprta vprašanja in primerjali podatke o odkrivanju novih tuberkuloznih bolnikov pred desetimi leti (1957) in v letu 1967. Letos dodajamo še podatke o odkrivanju novih bolnikov v letu 1968, delno pa tudi že za 1969.

Tabela I nam (v nadaljevanju članka) kaže, da pri

(Nadaljevanje na 5. str.)

»Uspešnost protituberkulozne službe na območju širše Dolenjske je plod dolgoletnega načrtnega dela in skupnih prizadevanj vseh činiteljev, ki skrbe za zdravstvo,« trdi primarij dr. Ivan Smrečnik, predstojnik pljučnega oddelka novomeške bolnišnice (Foto: Arhiv Dol. lista)

inles ribnica
VRATA
OKNA
POLKNA
NA KREDIT

Na slovesnosti v Dolenjskih Toplicah 20. septembra je predsednik občinske skupščine Novo mesto Franci Kuhar predal prapor z domicilnim trakom komandantu I. brigade VDV Mihi Petriču-Stevu (Foto: A. Vitkovič)

„Brigade s hribov so se usule...“

I. brigada VDV, Levstikova brigada in borci Dolenjskih Toplic so skupno proslavili 25. obletnico osvoboditve

V nedeljo zjutraj so spet zavihrale zastave v Dolenjskih Toplicah. Mestna godba iz Metlike je z znanimi partizanskimi koračnicami vabila prebivalce na okrašene ulice, na katerih so se že v gručah zbirali gostje in borci s svetlečimi se odlikovanji na prsih. Napovedanemu srečanju borcev I. brigade VDV, Levstikove brigade in članov ZB Dolenjskih Toplic je botrovalo izredno lepo vreme.

Borci Levstikove brigade so že v jutranjih urah krenili na hrib Rigelj, kjer je bilo slovesno odkritje spominske plošče udarnemu bataljonu Levstikove brigade, ki je bil ustanovljen v Dolenjskih Toplicah. Pred spomenik padlim v Dolenjskih Toplicah so člani ZB Dolenjske Toplice in borci I. brigade VDV položili vence.

Raport komandanta ešalona I. brigade VDV Antona Ljubiča predsedniku občinske skupščine Novo mesto Franciju Kuharju »Borci so pripravljeni!« je naznanil začetek svečanosti. Slovesen občutek je napolnil srca vseh gostov: od tistih najstarejših, ki so se ob besedah komandanta divizije vojske državne varnosti Bojana

(Nadaljevanje na 18. str.)

Jutri praznik METALNE

V okviru proslavljanja 50-letnice podjetja METALNA in 20-letnici samoupravljanja bo jutri, 25. septembra, v Krmelju velika proslava, združena z raznimi športnimi prireditvami. Razen tega bo danes v tem kraju odprta tudi nova samopostrežna trgovina. B. D.

V osmih mesecih za leto dni

Samo nekaj dni dela v septembru je bilo dovolj, da je novomeška Industrija motornih vozil izpolnila svoj letošnji uradni načrt o izvozu. Medtem ko so lani v osmih mesecih izvozili za 3,022.014 dolarjev svojih izdelkov, so letos do konca avgusta izvozili že za 8,139.918 dolarjev — izvozni načrt pa je 8,180.000 dolarjev. Novomeška Industrija motornih vozil tako iz dneva v dan preseneča vse: v avgustu so izvozili za 642.401 dolarjev izdelkov, kajpak vse na zahodno tržišče.

Od letošnjega izvoza naj bi IMV izvozila za 8 milijonov dolarjev na zahodno tržišče — to številko pa je že presegla, ker so na vzhod izvozili vsega za skoraj 30.000 dolarjev izdelkov!

Sicer pa je bilo že tudi vsem v IMV jasno, da bodo letošnji izvozni plan presegli, zato ni nič čudnega, da je generalni direktor Jurij Levičnik na spomladanskem beograjskem salonu avtomobilov napovedal, da bo IMV izvozila za 10 milijonov dolarjev. Kot je znano, izvaža novomeška tovarna v veliki večini svoje prikolice, s katerimi si je utrdila sloves posebno v Skandinaviji. Ob veliki delovni zmagi pa brškone v IMV že pripravljajo nove načrte, kupci pa pričakujejo po minijih iz nove montažne dvorane še nove izdelke v skladu s sodelovanjem z angleško firmo BLMC.

J. S.

O NAJNOVEJŠI IZDAJI CANKARJEVE ZALOŽBE

Trdina in Kobe skupaj v knjigi

Trdinove »Bajke in povesti« z ilustracijami Borisa Kobeta najprej v Novem mestu

Pred enajstimi meseci je slikar Kobe razstavil v Dolenjski galeriji ilustracije k Trdinovim »Bajkam in povestim o Gorjancih«. Zdaj pa so te ilustracije nepogrešljivo dopolnilo v knjigi »Trdinove bajke in povesti o Gorjancih«, ki jo bo te dni poslala na trg Cankarjeva založba v 5.000 izvodih. Uvodni esej o posrečeni harmoniji med Trdinovim pisateljskim in Kobetovim slikarskim svetom je napisal umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Cevc.

Založba se je odločila, da bo začela to knjigo prodajati v Novem mestu, zadnjem kraju Trdinovega življenja in

(Nadaljevanje na 8. str.)

NAGRADA GORJANCEV
70
za prvenstvo Jugoslavije
27. septembra * ob 13. uri

Več o dirki na 12. str.!

PRIPRAVE NA SEJO KONFERENCE ZKJ, POSVEČENO KMETIJSTVU

Predlogi h kmetijski resoluciji ZKJ

Stališča medobčinskih svetov ZK Dolenjske in Spodnjega Posavja, sprejeta na posvetovanju v Kostanjevici v četrtek, 17. septembra

Prejšnji teden so bili v sedmih krajih Slovenije sklicani posveti, na katerih so medobčinski sveti ZK razpravljali o predlogu resolucije za zvezno konferenco o kmetijstvu ter o uresničevanju sklepov druge konference ZKS, posvečeni kmetijstvu. Eden njih je bil tudi v Kostanjevici, kjer so sodelovali predstavniki medobčinskih svetov ZK Dolenjske in Spodnjega Posavja, delegati in gostje za zvezno konferenco ter člani aktiva komunistov, ki se ukvarja z agrarno politiko. Posvetovanja se je udeležil tudi inž. Rado Dvoršak, član CK ZKS.

Po večurni razpravi, ki jo je vodil sekretar medobčinskega sveta ZK Spodnjega Posavja Franc Bukovinsky, so izoblikovali nekaj konkretnih predlogov in pripomb. Posebno veliko časa so posvetili poglavju predloga resolucije, ki obravnava ustalitev cen in predvsem odnosa cen med kmetijskimi pridelki in industrijski-

(Nadaljevanje na 3. str.)

500 let Velikih Lašč

Svečanosti ob 500-letnici Lašč so se začele 19. septembra, trajale pa bodo še ves ta teden. Za otvoritev svečanosti je bilo preteklo soboto predavanje Justine Jagodič o zgodovini Lašč, domačini pa so zaigrali Levstikovega »Junteza«.

Že za to, prvo prireditev je bilo tolikšno zanimanje, da je bila mala kulturna dvorana nabito polna, mnogi pa sploh niso mogli v dvorano. Če ne bo kakšnih izrednih ovir, nameravajo že prihodnjo nedeljo predavanje in igro ponoviti.

V nedeljo, 20. septembra, je bila v Laščah svečana seja predstavnikov občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik, vseh treh krajevnih skupno-

(Nadaljevanje na 7. str.)

Velike Lašče so v nedeljo slavile 500-letnico. Ob tej priložnosti je predsednik občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik inž. Slavko Korbar odprl razstavo slik in fotografij. (Foto: Franc Modic)

VREME

OD 24. SEPTEMBRA DO 3. OKTOBRA

Okrog 26. in 29. septembra ter 2 oktobra nestalno s padavinami, v ostalem pretežno lepo vreme.

Dr. V. M.

ZAVAROVANCEM

komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Novo mesto in zavarovancem komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto!

Izvršilna odbora skupščin obveščata zavarovance, da bosta v prihodnjih številkah »Dolenjskega lista« objavljena osnutka statutov skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Statut skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev bo objavljen v prilogi »Dolenjskega lista« 1. oktobra 1970, statut skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov pa prav tako v prilogi 8. oktobra 1970

Zato vas na ti dve številki »Dolenjskega lista« še posebej opozarjamo!

Izvršilni odbor skupščine zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto

Izvršilni odbor skupščine socialnega zavarovanja delavcev Novo mesto

tedenski mozaik

Ameriški statistiki so sporočili, da ima 63 milijonov ameriških družin doma 66 milijonov pušk in 24 milijonov revolverjev. To je kakih desetkrat toliko, kot ima podobnega orožja redna ameriška armada ... Že 240 let so britanski mornarji vsak dan dobivali pošten kozarec ruma. Toda od prvega avgusta letos so ta starodavni privilegij britanskih mornarjev odpravili. Odslej bodo mornarji lahko namesto ruma lahko kupili dnevno tri konzerve piva po močno znižanih cenah. Pravijo, da mornarica njenega veličanstva britanske kraljice ni posebno navdušena nad to novotarijo ... Španski dnevnik »ABC« poroča o nedavni obsodbi v Madridu. Sodišče je nekega Fernandeza Garcianna obsodilo, da mora v šestih mesecih odvaditi svojo papigo »neprimernih besed«. V nasprotnem primeru bo moral po šestih mesecih papigo ubiti. Kakšne so te »neprimerne besede« list ni sporočil ... Največji sovjetski dnevnik »Pravda« piše, da so v ministrstvu za kmetijske gradnje odkrili veliko korupcijo. Uslužbenci ministrstva so na račun lažnih potnih stroškov spravili v žep 137.000 rubljev (okrog 150 milijonov starih dinarjev). Ko so odkrili prevare, so odstavili direktorja, toda takoj so ga imenovali za namestnika direktorja v istem ministrstvu. Odstavili so tudi nekega drugega funkcionarja — toda na položaj predsednika sindikata v istem ministrstvu. Kaže, da se v ZSSR nekaterim le splača goljufati ... Predsednik britanske vlade Edwart Heat je trmast samec. Številni prijatelji mu prigovarjajo, naj se vendarle oženi, ker bi mu to koristilo, toda Heath pravi: »Človek, ki se oženi, da bi postal popularen kot predsednik vlade, ne more biti niti dober predsednik vlade niti dober može« ...

STARA JESENSKA NASPROTNIKA: SADJAR IN TRGOVEC

Nekateri sejejo, drugi žanjejo...

Basen o sodelovanju medveda in lisice – Jabolk je preveč, v nekaterih mestih pa so predraga! – Sadjar dobi (spet) najmanj ...

V mladosti sem slišal basen o medvedu in lisici, ki sta se domenila, da bosta skupaj obdelovala njivo. Pridelek si bosta prijateljsko delila. Lisica je predlagala, da bi eden dobil gornji del, drugi spodnji. Prvo leto se je medved odločil za spodnji del. Prekopal je njivo, lisica pa je posejala pšenico. Ob žetvi je dobil le slamo. Drugo pomlad se je medved odločil za zgornji del pridelka, a lisica je posejala repo. Tisto jesen je bilo konec njunega sodelovanja ...

Tega sem se spomnil, ko sem pred dnevi v Ljubljani ogledoval cene sadja. **Mar je tudi zdaj tako, da več dobi tisti, ki vloži manj truda?**

■ V prodajalnah Sadja-zelenjave v Ljubljani prodajajo jabolka sorte jonatan po 3,40 din kilogram. Zraven cene še piše, da je sadje drugovrstno. **Prav v tistih dneh pa je kmetijski kombinat Gornja Radgona ponujal na razstavišču Vesele jeseni v Mariboru prvovrstna jabolka jonatan in zlati ter rdeči delišes po 1,20 din kilogram, če jih naročijo za ožimnico.** Ima jih namreč toliko, da jih ne more prodajati le po kilogramih na živilskih trgih. Trgovci pa jih ne marajo odkupiti češ da je jabolk preveč. Naročnikom v Mariboru jih dostavi celo na dom brez plačila prevoza. Podobno ponuja jabolka in hruške v Mariboru tudi agrokombinat Lenart v Slovenskih goricah. To pa nista osamljena primera. Veliko sadja ali premalo kupcev imajo tudi druge kmetijske organizacije.

■ **Nizke cene jabolk pri kmetijskih organizacijah kažejo, da je sadja več, kot so ga trgovci voljni ali sposobni odkupiti.** Visoke cene v trgovini namreč omejujejo porabo. Zakaj je potem v Ljubljani tako drago? **Na živilskem trgu v Ljubljani so prodajali po dva dinarja taka jabolka, kakršna sadjarji v Slovenskih goricah ne morejo uporabiti za drugo kot za sadjevec ali žganje.**

■ Lepa jabolka iz dobro negovanih sadovnjakov ponujajo po 1,20 din. S tem izkupičkom je treba pokriti vse stroške. Tudi deset ali večkratno škropljenje, obiranje in sortiranje. **Trgovci pa dobijo skoraj dvakrat toliko, ko odštejejo nakupno ceno!**

Jabolka manjvrednih sort, čeprav so še vedno v sadnem izboru Slovenije, ponuja agrokombinat Lenart po 80 par do en dinar — prvovrstna, drugovrstna pa celo od 60 par naprej. Nekateri trgovci takih cenenih jabolk sploh nočejo prodajati.

■ **Ali je prodaja jabolk res dvakrat dražja kot pridelovanje ali si sadjarji in trgovci delijo dohodke tako kot medved in lisica?**

JOŽE PETEK

IZREKI

Današnji kritiki morajo gledati današnji čas na današnji način.

Ostarelih ne spoštujemo zaradi njihove preteklosti, temveč zaradi naše bodočnosti.

Človek, ki dobro misli o ljudeh, je tudi sam dober.

Bajka in krivica imata skupen rojstni dan.

HENRIK ZBIL

VOJNA V JORDANIJI — Iz same Jordanije je le malo poročil, pa še ta so precej zmedena. Še manj je slik, kajti tuji dopisniki nimajo možnosti za normalno delo. Ena redkih slik, ki smo jih dobili iz Jordanije je gornji posnetek iraških čet v Jordaniji. Irak ima v tej deželi kakih 12.000 vojakov, za katere se dolgo ni vedelo, kaj bodo počeli v spopadu med jordansko armado in Palestinci. Kaže, da se zaenkrat ne mislijo vmešati, kajti glavnina iraških čet se umika proti iraški meji, vstran od bojev. Na sliki je iraška kolona na poti proti meji.

tedenski zunanjepolitični pregled

Požar, ki je toliko časa tlel pod videzom začasnih sporazumov in obljub, je končno izbruhnil: v Jordaniji se bije krvava vojna med palestinskimi komandosi in jordansko armado. Začelo se je, ko je kralj Husein prejšnji teden imenoval vojaško vlado in ji naročil, naj uvede red in mir v državi. Vlada se je te naloge lotila tako, da je takoj začela splošen napad na Palestince. Verjetno je jordanski režim računal, da bo s Palestinci hitro opravil in da to ne bo pripeljalo do medarabskih in mednarodnih posledic. Tako bi tudi bilo, če bi res uspelo Palestince streti v dveh ali treh dneh. Toda njihov odpor je močnejši, kot je marsikdo računal in obračun se je močno zavlekel.

V tem trenutku še ne moremo govoriti o končnem izidu, kajti položaj se spreminja od ure do ure, pa tudi poročila, ki prihajajo iz Amana, se močno razlikujejo. Dejstvo pa je, da jordanska armada ni dosegla hitre zmage, kar je prisililo druge arabske države in nekatere nearabske sile in posredujejo glede ravnanja ZDA in Izraela. ZDA imajo že pripravljene letalske in pomorske sile za takojšnjo intervencijo, če bodo ocenile, da je potrebna. Potrebna pa bo — z njihovega stališča seveda — če bi postal režim kralja Huseina ogrožen in bi se zmaga začela nagibati na stran Palestincev. Izrael zaenkrat zavzema nevralno stališče, toda tudi njegove vojaške sile so pripravljene vmešati se in to v primeru, če se bosta Sirija in Irak odločila za vojaško podporo Palestincem.

Krvavi obračun v Jordaniji tako vsako uro bolj grozi, da se bo sprevrgel v širši mednarodni konflikt in dokončno pokopal že itak skromne upe, da bi bil na Srednjem vzhodu končno le dosežen trajnejši mir. In še nekaj: tudi če bosta Jordanija in palestinsko gibanje v naslednjih urah ali dneh sprejela pozive predsednika Naserja in drugih, naj ustavita boje, očitno ne bo zmagovalca. Hiter obračun s Palestinci se ni posrečil, to pa

Državljanska vojna

pomeni, da bo stalna napetost med Paletinci in Jordanijo ostala in da so tudi v prihodnje verjetni podobni izbruhi.

Predsednik ZDA Richard Nixon se odpravlja na turnejo po Evropi. Konec meseca bo obiskal Italijo, Španijo, Veliko Britanijo, Irsko in Jugoslavijo. Za Nixonov prihod je več vzrokov. Ameriški predsednik želi v Beogradu izvedeti več o rezultatih konference v Lusaki in splošnem razpoloženju neuvrščenih; ki predstavljajo v mednarodnem življenju močno in številno gibanje. Predsednik Nixon želi z obiskom v nekaterih evropskih državah poudariti zanimanje ZDA za Evropo in zlasti za Sredozemlje, kjer sta — kot je znano — vojaško prisotni obe velesili — ZDA in ZSSR. Razen tega se bo z evropskimi voditelji pogovarjal tudi o razvoju odnosov med Zahodno Nemčijo in socialističnimi državami, kajti Američane močno zanima ali je težnja za zbliževanje med Vzhodom in Zahodom v Evropi prisotna v vseh evropskih državah ali pa imajo pri tem Nemci in Rusi še kake posebne račune. Kar se tiče obiska v Jugoslaviji se bo seveda posebej pogovarjal tudi o gospodarskem in drugem sodelovanju, ki je med ZDA in Jugoslavijo precej razvito. Že vnaprej lahko rečemo, da bo to izrazito deloven obisk, pri katerem bo šlo predvsem za izmenjavo informacij, kajti stališča obeh strani do posameznih mednarodnih vprašanj so itak dobro znana in velikokrat močno različna.

TELEGRAMI

MOSKVA — Sovjetska medplanetarna avtomatska postaja »Luna 16« se je spustila na površino Meseca in mehko pristala. Postaja že oddaja prve podatke z Mesečeve površine.

STOCKHOLM — V nedeljo so bile na Švedskem parlamentarne volitve. Socialni demokrati, ki so že 39 let na oblasti, so dobili 166 poslancev. To je manj kot so imeli prej in tudi ni dovolj za večino. Toda ker so komunisti dobili 17 poslancev menijo, da bodo socialni demokrati vseeno lahko sestavili vlado, ki bo imela v parlamentu večino, če jo bodo podpirali komunisti.

DUNAJ — Šef romunske partije in države Nicolae Ceausescu je prišel na uradni obisk v Avstrijo.

SOFIJA — V bolgarskem glavnem mestu se je končal svetovni kongres sociologov, ki se ga je udeleževalo več kot 3000 znanstvenikov iz 80 držav, med njimi tudi iz Jugoslavije.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **PREVELIK UVOZ** — V prvih letošnjih osmih mesecih se je industrijska proizvodnja v naši državi povečala v primerjavi z istim lanskim obdobjem za 8,5 odstotka. Manj ugodni pa so podatki o izvozu in uvozu blaga. V mesecu avgustu smo izvozili blaga za 1407 milijonov dinarjev, kar pa je 11 odstotkov manj kov v lanskem avgustu. Pač pa še naprej narašča uvoz, ki je bil v prvih osmih mesecih za 25 odstotkov večji kot v istem lanskem obdobju. Spričo tega se je povečal primanjkljaj v plačilni bilanci na 9343 milijonov dinarjev, kar je 51 odstotkov več kot v osmih lanskih mesecih. To je največji povojni trgovinski primanjkljaj Jugoslavije. Naše gospodarstvo se sicer naglo modernizira, nezaposlenih pa je manj kot prejšnja leta, hkrati pa se še vedno nadaljuje medsebojna zadolženost podjetij in naraščajo cene. V juliju se je cement podražil za 20 odstotkov, betonsko železo za 24 odstotkov, spričo velike kupne moči prebivalstva pa zmanjkuje v prodaji še razno drugo blago, tako da je pričakovati še nekatere podražitve.

■ **FRANCE BEVK UMRL** — Točno na svoj 80. rojstni dan je v četrtek umrl v Ljubljani eden najplodnejših slovenskih pisateljev in znani borec proti fašizmu France Bevk. Rodil se je v Zakojci pri Cerknem na Primorskem. Izdal je 164 del. Pokojnika so z velikimi častmi pokopali v nedeljo v Solkanu pri Novi Gorici.

■ **STOLETNICE TABOROV** — Minulo nedeljo so v več krajih slovesno praznovali 100-letnico taborov, ki so imeli veliko vlogo pri narodnostnem prebujanju Slovencev. Tako so v Slovenski Istri proslavili 100-letnico tabora v Kubedu; te slovesnosti sta se udeležila predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič in književnik Matej Bor. Prav tako so veličastno proslavili stoletnico taborov na Koroškem naši rojaki onstran Karavank, prebivalstvo Vipavske doline pa 100-letnico tabora v Vipavi.

■ **RAZSTAVA »CVET IN SAD«** — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v petek odprli razstavo »Cvet in sad«. Na njej razstavlja 23 podjetij, ki se ukvarjajo s pridelovanjem cvetja, semen, sadja, zelenjave in orodja. Sodelujejo tudi pridelovalci cvetja iz Madžarske, Čehoslovaške, Bolgarije in Nizozemske. V ponedeljek so v okviru te razstave odprli tudi tridnevno razstavo gob.

Večja proizvodnja in - primanjkljaj

■ **KORUZE NE BO MALO** — Poleti so kmetijski strokovnjaki napovedovali, da bo letošnji pridelek koruze prav tako pičel kot letina pšenice. Toda koruza se je na vojvodinskih poljih zadnje tedne znatno popravila. Tako računajo, da bomo v naši državi letos pridelali kakih 7,390.000 ton koruze, kar bi bilo le 5,5 odstotka manj kakor lani, ko smo imeli rekordno letino 7,8 milijona ton. Hektarski donos cenijo v povprečju 31,4 met stota na ha (lani 32,6). V Sloveniji računamo z enakim pridelkom koruze kot lani, kar pomeni kakih 161.000 ton s povprečnim hektarskim donosom 35 stotov.

■ **GRADNJA CESTE VRHNIKA–POSTOJNA** — Odsek hitre ceste Vrhnika—Postojna, dolg 32 km, gradijo v vsej njegovi dolžini. Odkopati bo treba nič manj kot 3,2 milijona kubikov zemlje. Hkrati so že začeli betonirati opornike za veliki objekt pri Uncu ter se lotili pripravljalnih del za gradnjo 600 m dolgega viadukta pri »ravbarkomandi«.

■ **LETALIŠČE NA SLOVENSKI OBALI** — V razpravi je predlog da bi zgradili veliko moderno letališče, deloma na območju koprske, deloma na območju sežanske občine, ki naj bi služilo naraščajočemu prometu na slovenski obali. Letališče bi spadalo v A kategorijo, investitor pa bi bilo letališče Brnik. Računajo, da bi letališče lahko zgradili že leta 1972, če bodo pravočasno pripravljeni projekti in seveda denar.

■ **TEŽAVE Z VINOM** — Računajo, da bo letošnja trgatev dala v naši državi kakih 130.000 vagonov grozdja in 15.000 vagonov vina manj kot lani, toda v kleteh je še od lani 13.000 vagonov neprodanega vina. Izvoz vina se je zmanjšal za 40 odstotkov. Hkrati pristnim vinom močno konkurirajo umetna vina. Vinogradniki si torej še vedno belijo glave, kam s trdo pridobljenim pridelkom.

■ **PRVI NAŠI UČITELJI V NEMČIJI** — Uprava za delovno silo državnega sekretariata za zunanje zadeve bo kmalu poslala v ZR Nemčijo prve jugoslovanske učitelje, ki bodo otroke naših rojakov učili materinega jezika. Dolgo predolgo je trajalo, da smo tu napravili prvi korak. Res šele prvi, kajti žal med dvajsetimi učitelji, ki prvi odhajajo na to delo, še ni nobenega Slovenca.

PO ZASTOJU VENDARLE PREMIK

STILLES k SLOVENIJALESU

Dogovor ob obisku predsednika republiške gospodarske zbornice Leopolda Kreseta v Sevnici

Še ta mesec se bodo sestali predstavniki sevniškega podjetja Stilles (nekdanje Mizarske zadruge) in ljubljanskega podjetja Slovenijales, da bi odstranili zadnje ovire in čimprej poiskali pot do integracije.

Tak je bil sklep posebnega sestanka prejšnji teden, katerega so se razen zastopnikov obeh strani udeležili tudi predstavniki celjske Kreditne banke, republiškega sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij, razen njih pa še predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese.

Že dalj časa so znani načrti o skupnem investiranju, s pomočjo katerega bi v Sevnici nastala moderna tovarna za izdelovanje stilnega pohištva, pri katerem imajo sevniški mizarji sloves in dolgoletne izkušnje. Gradnja bi veljala 17 milijonov novih dinarjev; večji del denarja bo porabljen za nakup moderne opreme.

Stilles sam tako velikih naložb ne bi zmogel, saj se po podatkih iz letošnjega leta skladi ne večajo.

Seveda sama pripojitev še ne bo pomenila vsega: treba bo izboljšati organizacijo dela, povečati delovno storilnost, opustiti obrtniško miselnost, izboljšati prodajno službo in drugo.

M. L.

NOVO V ZADNJIH DNEH

V novomeški občini je občinska skupščina že določila, da bodo 1. oktobra vinogradniki lahko začeli obirati nekatere sorte grozdja. Polharji so že v gozdovih, prav tako bo kmalu dozorel kostanj: priložnosti za številne prijetne izlete je torej več kot dovolj. Liscina pobuda, naj bi Tončkov dom pripravil nekaj kostanjevih večerov, bi torej lahko našla veliko posnemalcev, posebno zato, ker je turistična sezona pri koncu, z dobro organizacijo pa bi gostinci lahko pripravili precej zanimivih prireditev in zraven tudi nekaj zaslužili.

Sobota in nedelja bosta prav gotovo najboljša turistična dneva za novomeško območje. Toliko turistov, kot jih bo na dirki NAGRADA GORJANCEV 70, v kateri se bodo pomerili najboljši jugoslovanski avtomobilisti, gotovo že zlepa ni bilo v Novem mestu in njegovi okolici. To je zato lepa priložnost za utrditev turistične veljave in znane dolenjske gostoljubnosti, obenem pa možnost za velik športni uspeh. Da bi le bilo tudi vreme naklonjeno.

Pomoč prizadetim zaradi toče

Svet za finance pri občinski skupščini Novo mesto je na seji 22. septembra obravnaval tudi škodo, ki jo je kmetom prizadejala letos večkratna toča. Komisije, ki so popisovale škodo na terenu, so ugotovile, da je toča ponekod uničila celoten pridelek. Na seji so sklenili, da bodo iz obvezne rezerve občinskega proračuna namenili 4,5 milijona starih dinarjev za povrnitev škode kmetom ter 1,5 milijona starih din skladu za pospeševanje kmetijstva, ki naj bi iz svojih sredstev dodal še toliko. S tem denarjem naj bi sklad za pospeševanje kmetijstva regresiral umetna gnojila za prizadete kmete.

Turistične sezone je tudi v Beli krajini konec. Viniško kopališče in kamp ob njem samevata: samo reklama vabi, naj varčujejo pri KB. Bržkone ima prav, saj za turistični razvoj ob Kolpi in sploh v Beli krajini tisti, ki imajo denar, niso preveč navdušeni. Z lastnim denarjem, se pravi z namenskim varčevanjem, bo šlo kajpak bolj počasi... (Foto: M. Jakopec)

Predlogi h kmetijski resoluciji ZKJ

(Nadaljevanje s 1. str.)

mi proizvodi. Ugotavljali so, da v resoluciji ni dovolj jasno povedano, kako zagotoviti denar in blagovne rezerve, ki so osnova za stabilizacijo. Menili so, da je treba že vnaprej s planom in nadrobnejšimi izračuni predvideti rezervo, sicer se lahko zgodi, da resolucije ne bi bilo mogoče uresničevati, ker bi bila preveč odvisna od naključja.

Udeleženci razprave v Kostanjevici so predlagali, da je treba v resoluciji natančneje opredeliti in pojasniti vlogo načrtovanja v kmetijstvu. Dogajajo se primeri, da proizvajalci načrtujejo vsak zase enake vrste proizvodnjo, izigravajo samoupravno dogovarjanje, kar vse skupaj vodi v velike težave.

Glede zemljiškega maksimuma so predlagali, naj tudi zvezna resolucija v kmetijstvu vsebuje enako stališče, kot je bilo sprejeto na republiški konferenci ZKS. Tam sprejeto stališče namreč predvideva večje prilagajanje konkretnim razmeram v posameznih, predvsem v hribovskih predelih, kar je tudi za celotno Jugoslavijo bolj sprejemljivo.

V Kostanjevici so bili povsem enotnega mišljenja, naj bi pokojninsko zavarovanje urejale posamezne republike same. Znano je, da je v Sloveniji sprejeto mnenje, po katerem pokojninskega zavarovanja ne bi vzdrževali kmetje sami, temveč bi del denarja za te potrebe prispevala tudi družba.

Na posvetovanju so ugotovili, da je treba pozorno preučiti davčno politiko in jo bolj povezati s problemi manj razvitih. Dodali so še, da je treba vnovič preučiti tudi naš carinski sistem, ki še vedno ne spodbuja dovolj modernizacije kmetijstva. In še pripomba: ne bi bilo odveč natančneje določiti in bolj spoštovati »pravila igre« pri izvajanju resolucije, ker se lahko zgodi, da bo sicer dobra resolucija sprejeta, potem pa bo pri praktičnem ravnanju delal vsakdo po svoje in jo po svoje razumel.

V drugi točki so obravnavali akcijski program za uresničevanje resolucije Zveze komunistov Slovenije. Menili so, da je treba z izvajanjem bolj pohiteti, ker čas beži. Ob tem so pozivali, da je potrebna trezna presoja, katere naloge so bolj kratkoročnega značaja in kaj je mogoče uresničiti le v daljšem obdobju.

M. L.

Mednarodno posvetovanje o gojenju gozdov

Od 1. do 7. oktobra letos bo v Ljubljani večje mednarodno posvetovanje o gojenju gozdov. Prireja ga gozdarski oddelek biotehniške fakultete skupaj s sekcijo za gojenje gozdov mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij. Posvetovanje bo trajalo sedem dni, od tega bodo štirje namenjeni terenskim ogledom po Sloveniji. Zadnji dan bo sklepno posvetovanje na Bledu pod naslovom »Naloge znanstvenoraziskovalnega dela v gorskih gozdovih«. Sodelovalo bo 88 gozdarskih strokovnjakov iz 22 dežel Evrope, Azije in Amerike. V tem času bo umetniški paviljon v Slovenj Gradcu priredil izvirno razstavo lesoreza v Sloveniji kot znak posebne pozornosti zanimivemu posvetu.

Industrijska podjetja novomeške občine se s svojo kvaliteto vse bolj uveljavljajo tudi na tujem tržišču, kamor prodajo iz meseca v mesec več svojih izdelkov. Zanimivo in razveseljivo obenem je dejstvo, da veliko večino izvozijo na konvertibilno področje.

Tako so v avgustu izvozili za 1,373.365 dolarjev izdelkov, od tega za 1,136.108 na zahodni trg. IMV je izvozila za 642.401 dolar, Keka za 367.769 in Novoles za 259.050 dolarjev.

V osmih mesecih so industrijska podjetja izvozila za 14,328.954 dolarjev ali za 78 odstotkov več kot lani v tem času: letošnji izvozni načrt za industrijo novomeške občine je 18,755.257 dolarjev. Mimo IMV, ki je z več kot 8 milijoni dolarjev izpolnil uradni plan, je med največjimi izvozniki Krka, ki je v osmih mesecih izvozila za 3,493.640 dolarjev. Tema sledi Novoles z 1,868.111 dolarji izvoza, na naslednjih mestih pa sta Novoteks s 513.696 dolarji in Labod z 259.234 dolarji. Prav vsa industrijska podjetja novomeške občine, ki svoje izdelke tudi izvažajo, so do septembra letos izvozila več kot lani v enakem času. Največ so izvoz povečali v IMV — za 169 odstotkov oziroma za 5 milijonov dolarjev, najmanj pa v Krki — za 7 odstotkov, kar predstavlja dobrih 250.000 dolarjev. Druga podjetja so izvoz povečala za 31 do 55 odstotkov, v vrednosti pa od 15 do 450 tisoč dolarjev.

21-227

Knjiga o kmetijstvu

Te dni bo izšla knjiga o problemih in možnostih našega kmetijstva, ki bo na 250 straneh v strnjeni obliki vsebovala celotno dosedanje gradivo, ki je nastalo ob pripravah na sejo republiške konference Zveze komunistov Slovenije, ki je junija obravnavala kmetijstvo in kmetijsko politiko. Cena bo vsem dostopna, saj bo veljala le 7 dinarjev.

Dolenjci na slovenskem vrhu

Industrija motornih vozil med prvimi slovenskimi izvozniki – Na vrhu v svojih panogah tudi Krka in Novoles – Vse večji izvoz

Šest industrijskih panog tvori večino slovenskega izvoza: kovinska, lesna, tekstilna, elektro in usnjarska industrija ter industrija barvaste metalurgije so ustvarile v prvi polovici leta več kot 107 milijonov izvoza, kar je 72,5 odstotka vsega slovenskega izvoza. Industrijski izvoz je narastel za 18,7 odtotka, izvoz kmetijstva pa je padel za 16,7 odstotka.

Dolenjsko gospodarstvo se v izvozni dirki odlično uveljavlja, saj so številna industrijska podjetja na prvih mestih v svojih panogah, IMV pa s kranjsko Iskro in Tovarno glinice in aluminija v Kidričevem celo enakovredno bori za drugo mesto med slovenskimi izvozniki. Ob polletju je namreč Tomos s 6,7 milijona dolarjev izvoza prvi, Iskra in Kidričevo sta izvozila za 6,6 milijona dolarjev izdelkov, IMV pa za 6,5 milijona.

V kovinski industriji je tako na prvem mestu Tomos, na drugem IMV, velenjsko Gorenje (na tretjem mestu) pa je izvozilo za 2,7 milijona dolarjev. V barvasti metalurgiji je najuspešnejši izvoznik Tovarna glinice in aluminija iz Kidričevega.

V lesni industriji je na prvem mestu Novoles, ki je v šestih mesecih izvozil za 1,3 milijona dolarjev. Med tekstilci se je od Dolenjcev najbolje odrezala sevniška Lisca, ki je z 805.000 dolarji izvoza na šestem mestu v svoji panogi. Pri usnjarjih največ izvaža kranjska Planika, v kemični industriji pa je na prvem mestu izvoznikov novomeška Krka z 2,9 milijona dolarjev.

Ravenska železarna je najuspešnejša v izvozu črne metalurgije, papirnica Vevče pa v papirni industriji, kjer je krški Djuro Salaj z 929.000 dolarji drugi. Zanimivo pa je, da je IMV izvozila več kot črna metalurgija, več kot papirna industrija in več kot še pet drugih industrijskih vej. Če upoštevamo, da se je industrijski izvoz v vseh panogah letos povečal, potem je uspeh dolenjskih izvoznikov toliko večji.

J. SPLICHAL

Sejmišča

Pujski malo dražji

Na sejmišče v Novem mestu so v ponedeljek, 21. septembra, pripeljali 555 pujskov, prodali pa so jih 494. Kupcev je bilo več, zato so tudi cene poskočile. Manjši pujski so veljali 150 do 200 din, večji pa 210 do 445 din.

Pri brežiških sejmarjih

V soboto, 19. septembra, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 698 pujskov, pokupili pa so jih 526. Za mlajše pujske so zahtevali 10 do 11 din za kilogram, večji pa so šli v denar po 7 din kilogram.

KOČEVJE–BROD V PETLETNEM PROGRAMU

Najprej načrt, nato cesta

Medrepubliška komisija bo določila, kakšna bo posodobljena cesta Kočevje–Delnice

Prebivalci kočevske občine, posebno ob cesti Kočevje—Brod na Kolpi, želijo zvedeti čimveč novic v zvezi s pripravami na posodobljenje te ceste. Pri tajniku občinske skupščine Dragu Aupiču smo zvedeli naslednje:

Pred kratkim so predstavniki kočevske občine obiskali cestni sklad SR Slovenije, kjer so zvedeli, da se bo v kratkem sestala posebna medrepubliška komisija, v kateri so predstavniki slovenskega in hrvatskega cestnega sklada. Ta komisija bo določila profile (širino debelino asfalta itd.) ceste. Na osnovi mnenja in predlogov komisije bodo nato izdelani podrobni načrti za posodobljenje ceste.

Dana je tudi že vloga Kreditni banki in hranilnici za najetje premostitvenega posojila, ki bi ga vračali z zbranim krajevnim samoprispevkom v občini. S tem posojilom, ki bi znašalo 3,5 milijonov din, bi asfaltirali oba odseka ceste, ki sta že razširjena. Vendar vse kaže, da bodo začeli asfaltirati ta dva odseka šele, ko bo izdelan načrt za posodobljenje vse ceste.

Republiški cestni sklad je dal cesto Kočevje—Brod na Kolpi v svoj predlog programa posodobljenja cest za naslednjih pet let. Ta predlog bo dan v kratkem v razpravo vsem občinskim skupščinam. Dokončno pa bo program posodobljenja cest sprejela republiška skupščina na enem svojih letošnjih zasedanj. Šele ko bo republiška skupščina program sprejela, ga bo začel republiški cestni sklad uresničevati.

J. P.

Kmetijski nasveti

Kako do čredinske paše?

Če znamo prav ravnati z njo, je paša najcenejša in najboljši način izkoriščanja travnatega sveta. To vé že vse več kmetov, ki uvajajo tako imenovano pašno-kosno gospodarjenje, v katerem si v določenem zaporedju sledita pošnja in paša. To zgosti rušo, pospeši rast nizkih trav in detelj, odpravi plevel, daje zdravje živini, poveča pridelek hranilnih snovi, vse to predvsem zato, ker travo žival popase ali kosa pokosi v času med bilčenjem in latanjem, ko je klaja najbolj bogata s hranilnimi snovmi.

● **Ugotovljeno je, da je najbolje, če ena košnja sledi dvema pašama.** To lahko dosežemo, če čredinski pašnik razdelimo na dovolj veliko število čredink, ker le tako lahko živali dobro in naglo popasejo travo in se zatem preselijo v drug ograjen prostor, v drugo čredinko. Da površino še bolj zmanjšamo, lahko čredinke sproti pregrajujemo z električnim pastirjem.

Električni pastir je pravzaprav šele omogočil »pohod« pašno-kosnega načina. Postal je nepogrešljiv za mnoge kmetije in malo je stvari, ki bi jih rejci tako pohvalili. Pri nas jih izdelujeta tovarna ISKRA in zasebnik Kajzer iz Mozirja. Električni pastir omogoča, da dajemo živalim tisto, kar je najboljše — tri do pet tednov staro rastje, saj lahko le elekrični pastir omogoča, da velikost čredink sproti prilagajamo rastnim razmeram. Čredinke morajo biti jeseni ali poleti večje kot spomladi, ko je rast hitrejša.

● **Ker košnjo prilagajamo posameznim čredinkam, kosimo pašnike postopoma, kos za kosom.** To nam omogoča, da lažnje ujemamo pravo vreme. Sicer pa bolj kot sušenje priporočamo siliranje, ki daje najcenejše in najbolj užitne krmne obroke, seveda če je silaža pravilno pripravljena.

Če ruši dobro gnojimo (to pa moramo), jo živina lahko popase štirikrat, pokosimo pa jo dvakrat. Gnojenje in paša tako povečata pridelek hranilnih snovi, da ne bomo prav nič pretiravali, če trdimo, da je v taki rabi travninja ključ do žininorejčevega uspeha.

Inž. M. L.

BEVKOVIH 80 LET

Tudi pri osemdesetih letih je France Bevk ostal zvest sebi in svojemu poslanstvu — življenje in delo sta mu samo poglobila osnovne poteze dobrodušnega ter plemenitega obraza, kakršnega poznamo z njegovih neštetih obiskov med mladino, z literarnih večerov ter s celotnega kulturnega in političnega javnega udejstvovanja.

»Redke so obletnice, ob katerih bi se primorskemu človeku tako prisrčno toplo in domače odprlo srce, se napolnilo z radostjo in veseljem. Zakaj pri Bevku ne gre več le za znanega pisatelja, plodovitega pripovednika, ne gre le za glasnika teženj in pričakovanj primorskega človeka med obema vojnama, človeka, ki je z nami skupaj nosil vso težo petindvajsetletnega suženjstva, ki je v obilni meri okusil — kakor mnogi drugi Primorci, njegovi sorojaki — težo črne pesti na lastni koži; ne, pri Bevku gre že za simbol, gre za utelešenje vsega tega in še marsičesa drugega.«

Z gornjimi besedami so se PRIMORSKE NOVICE 11. septemba 1970 spomnile svojega velikega in znamenitega rojaka ob njegovi 80-letnici. Zapisal jih je Marijan Brecelj iz novogoriške študijske knjižnice, ki je hkrati za posebno stran v PRIMORSKIH NOVICAH izbral več tekstov in fotografij zdaj že pokojnega pisatelja, ki je umrl v Ljubljani 17. septembra 1970. Žal se niso uresničile iskrene želje pisca tega sestavka, ko je pisatelju iz Zakojce toplo zaželel: »Tovariš Bevk, ostanite še, še med nami!«

France Bevk pa bo ostal med nami in živel s svojimi povestmi, z zgodbami in s celotnim literarnim delom med ljudstvom in mladim rodom, kateremu je izpel svoje dobro srce. Kot smo ga brali zdaj že odrasli, tako ga bodo še desetletja prebirali otroci, saj je največ ustvarjal prav zanje in tudi zanj je veljalo življenjsko načelo, da je za otroka najboljše komaj dovolj dobro.

Slovensko ljudstvo se klanja spominu velikega sinu primorske zemlje, borca za svobodo našega ljudstva in iskrenega ljudskega umetnika. S svojimi deli bo živel vedno med nami.

Bevk se je zapisal v slovensko zgodovino, kulturno in politično, Bevk si je z muko, z lastno krvjo in —žulji, s trdim delom, a še tršim bojem priboril mesto, o katerem v svoji zorni mladosti niti sanjati ni mogel. Prešel je vse stopnje, prehodil vse poti, prenesel vsa bremena, od bajtarskega sina in trgovskega vajenca do člana najvišje znanstvene ustanove, ki jo ima kak narod: akademije znanosti in umetnosti.

Bevk ni pisal učenih razprav, Bevk tudi v svojem opusu večkrat ne preseneča z ostrino misli ali globino razmišljanja, čeprav mu tudi oboje ni docela tuje, vendar Bevk ima eno lastnost, ki ni dana vsakemu pisatelju: da jemlje iz sebe to, kar je značilno za njegovo ljudstvo, in da to ljudstvu vrača, daje, kakor bi mu vračal, in to v taki meri in obliki, da more tudi preprost človek široko zajemati. Bevk je v svojem življenju v bistvu ostal otrok, nepokvarjen otrok; zato se ni najbrž nobeden od mladinskih pisateljev, rojenih ob koncu prejšnjega stoletja, tako priljubil naši mladini. Če se pesnik mora roditi, potem se mora roditi tudi mladinski pisatelj. In tak rojen mladinski pisatelj je bil on. Njega so otroci najprej vedno radi brali, zadnja desetletja pa tudi tako navdušeno poslušali, ko je sam svoje zgodbe bral ali pripovedoval po šolah.

Bevk je napisal mnogo knjig, napisal je največje število knjig, ki ga je do danes pri Slovencih napisal kak pisatelj. To spričuje nedvomno za velik pisateljski dah, spričuje pa tudi dokument garaškega dela, kakršnega si le redko kdo med nami more predstavljati. Kaj pomeni ure in dneve in leta in desetletja presedeti pri mizi in pisati, pisati... In to pogostoma v neurejenih razmerah (zakaj naši pisatelji niso kot kaki angleški ali francoski romanopisci, ki se odmaknejo od sveta in se zatopijo v svoje delo, prosti vseh materialnih skrbi), pod hudim političnim pritiskom, v razmerah, v katerih bi morda najboljši med nami zmogli brati časnik ali še tega ne.

Partizanska podoba Franceta Bevka. Ob njem dr. Vilfan

O njegovem delu pričajo knjige, ki so nastale v zaporih, v konfinacijah, knjige v hišnem priporu, v partizanih. Ni vsako Bevkovo delo umetnina, nekaj pa jih je takih, ki so umetnine in bodo hranile svojo vrednost in svoj sijaj več kot v pozne rodove. Ohranile bodo vso lepoto in živost vse dotlej, dokler se bodo slovenski rodovi na zahodni meji in v zamejstvu spominjali težkih dni v vseh obdobjih njihove zgodovine, ki so jih njihovi očetje preživeli.

Bevk se je v svojih delih velikokrat zazrl tudi v preteklost. Vedel je, da lahko narod črpa moči in zavest le iz preteklosti, da lahko v sodobnosti ustvarja, dela in se bori. Vsi njegovi zgodovinski teksti so se rodili iz te potrebe in želje in tudi opravili svoje poslanstvo. In kadar je bilo treba, se je Bevk boril tudi drugače, ne le s peresom: s puško in političnim ali z diplomatskim delom. In tudi takrat je ostal zvest svojim nazorom. Bil je mož, bil je pisatelj, bil je človek. In kot človek je znal biti mehak in dober kot kruh; pa vendar vemo, da jih ni prav veliko takih. Zato je ta človeška in človečanska poteza v Bevku toliko bolj simpatična.

Bevka nam je dala Tolminska, točneje Cerkljanska. Zato se je tej ožji domovini oddolžil s premnogimi teksti, kjer so ljudje vedno »znali ljubiti zemljo, ki so jo stokrat odplačali s krvjo«.

In kdor mu je lahko dolga leta bil blizu, kdor je mogel opazovati njegovo vsakdanje življenje, ta bo moral vsemu temu pritrditi, da, lahko bo rekel, da je imel v življenju srečo poznati človeka, moža, pisatelja, Primorca, borca kakršnih res ne srečamo na vsakem koraku. In takemu človeku je težko nekaj voščiti: dvakrat težko, ker se zavedaš, da si že davno postal njegov velik dolžnik. In kakor je Župančič napisal o Vorancu, ki je bil bolan, da se »medvedu ne spodobi biti bolan«, tako mu tudi mi v teh zadnjih dneh pred osemdesetletnico, ko ga je resnejša bolezen prvič vrgla v posteljo, kličemo: Ne spodobi se medvedu iz Zakojce, da bi bil bolan! Izmazati se mora, kakor se je že neštetokrat v življenju. In tako naj bo naše voščilo zelo preprosto, pa naj kljub temu vse pove:

Tovariš Bevk, ostanite še, še med nami!

Knjige Franceta Bevka so prevedene v mnoge tuje jezike; berejo ga lahko vsaj v hrvaškem, makedonskem, srbskem, angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, esperantskem, francoskem, italijanskem, japonskem, kitajskem, litavskem, madžarskem, poljskem, romunskem, ruskem, slovaškem, šiptarskem, tadžiškem in turškem jeziku. Na sliki: ovitek japonske izdaje »Grivarjevih otrok«

TOLMINSKA 1349

Prišlo je leto tisoč tri sto devetinštirideseto.

Kuga je bila zapustila deželo in se pomaknila na sever in na zahod Evrope. Furlanija je bila skoraj prazna, po vseh tolminskih vaseh je manjkalo nad polovico ljudi. Ostali so tisti, ki so srečno prestali bolezen in drugi, ki so bežali v gore, v soteske in v mrazu in pomanjkanju počakali pomladi in novega poletja. Rešili so si golo življenje.

Pod Kozlovim robom, v senci štirih lip, kjer so včasih sodili, je bila zdaj na patriarhov ukaz veselica. Prišli so ljudje z vseh pobočij in grap, zakaj razglašeno je bilo, da bo dobil vsak samec ženo in vsako dekle moža in od patriarhov dukatov v dar. Pri cerkvi svetega Urha se je nabrala taka množica, da so se vsi čudili: toliko ljudi je še na svetu! To jim je vlivalo vere in poguma, srca so jim v veselju vzdrhtela.

»Poglej,« je s solzami v očeh dejal star tlačan svojemu sosedu. »Taka je naša tolminska zemlja. Tepejo jo in bijejo, boli jo, da vpije in se zvija, umreti ne more, ker je večno živa. Znova se dvigne, rane se zacelijo, smeh se povrne... Vse smo pretrpeli, grdo počenjanje plemičev in vojske, robstvo in plenitev, kobilce in lakoto, kugo in smrt — mislil bi, da ni nikjer več človeka, a poglej nas, še nas je in še smejemo se povrhu...«

In res sta se starca smejala, da so jima solze pritekle na lica.

V cerkvi je stal visok mrtvaški oder, sveče so gorele ob njem. Molili so za vse tiste, ki jih je pobrala kuga. Videli so, da manjkajo najboljši med njimi. Ob spominu na kugo in smrt se je smeh preobrnil v jok. To je bil drag spomin na umrle, kakor da so ti odkupili njihovo življenje.

Ljudje so klečali z upognjenimi glavami in se tolkli na prsi: »Usmili se njihovih duš, ki so se očistile v trpljenju in v grozi nagle smrti, o Gospod večnih trum!«

Nato se je množica usula iz cerkve, znova je zlezel smeh na obraze. Rdeča bančera je zaplapolala v vetru, se zablestela v soncu. S križem je šla procesija med hišami, med drevjem, do velikih križev in znamenj samotnih skupnih grobov, v katerih so ležale žrtve kuge. Duhovnik je molil in kropil z blagoslovljeno vodo, ljudje so prosili:

»Kuge, lakote, vojske — reši nas...«

V njihovih besedah je bilo žalosti, bilo je veselje, ki je potekalo iz prestanega gorja...

Dude so zapele. Tolminci so začeli ples. Prvi ples po dolgi bolniški postelji, prva radost po dolgi žalosti, prvi vrisk po dolgem joku. Sprva niso verjeli, da se je radost v resnici vrnila, da pojejo dude, da je zapovedano veselje. Plaho so naredili prve korake, zamamili so se, srca so zavriskala, duše so vzplavale na perutih veselja, prehitele dude, plesoče noge in krožile nad vsem, ko oblaki nad zemljo, opajale same sebe, pele pesem novemu življenju, se veselile nad premagano smrtjo...

Med piskanjem dud, med vrvenjem, med petjem, med splošno radostjo sta se prikazala Florjan in Urška, držala sta se za roke in se srečno spogledovala. Urška je stopila k lipi, kjer je sedela Živka z detetom v naročju.

»Daj mi otroka, stopi z Martinetom na ples!« ji je rekla.

Živka je spomin na Pavleta še nosila v očeh, a življenje je šlo svojo pot pozabljenja. Dala je otroka Urški in z Martinetom izginila med plesalci.

»Še ga ni pozabila,« je dejala Urša Florijanu in otroku, ki je hotel zajokati, vtaknila prst v usta.

»Če bi bilo vse tako kot si človek želi,« je vzdihnil Florjan, »bi bil danes drugačen ples...«

Martin je plesal v radosti izpolnjenih želja. Živka se je pogrezala v spomine in v misli, nihala med otopelo žalostjo in veseljem in se polagoma z muko kopala v spoznanje, da mora zavreči sanje preteklosti in osladiti pelin sedanjosti s sladkostjo vdanosti v usodo.

Znamenja na nebu so ugasnila, prerokovanja so se dopolnila. Nad zemljo je sijalo sonce, budilo življenje, celilo rane in pošiljalo še skozi gosto drevje na Tonišev grob, na katerem je stala kapelica z morilčevimi srebrniki sezidana. V kapelici je stal sveti Rok in kazal mimoidočim rano; na vnanji strani je bil naslikan sveti Pavel. V duše je legel mir, še roka oblastnikov je bila tisti čas mehka, božje oko milo in usmiljeno.

Ljudje so znali ceniti življenje, ki so ga odkupili s trpljenjem, znali ljubiti zemljo, ki so jo stokrat odplačali s krvjo, tisti stari, po svoji žilavosti in življenjski odpornosti občudovanja vredni ljudje, katerih sin si ti, bralec in jaz, ki sem ti z ljubeznijo to povest napisal.

(Odlomek iz zgodovinske trilogije »Znamenja na nebu«, 1929.)

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

OB LETOŠNJEM PROTITUBERKULOZNEM TEDNU

O tuberkulozi na Dolenjskem

(Nadaljevanje s 1. str.)

novoodkritih bolnikih ni bistvene številčne razlike, razen v Krškem; tu je šele v drugi polovici 1968 začel poslovati protituberkulozni dispanzer kot samostojna enota. Zelo veliko je ponovno obolelih v Beli krajini, nekaj pa tudi v Novem mestu. To se je pokazalo zlasti v letu 1969 v Beli krajini in Novem mestu, kjer smo imeli fluorografsko akcijo.

Tabela II nam med drugim pove, **da smo imeli 31. 12. 1969 v Beli Krajini 99 aktivnih pljučnih tuberkuloznih bolnikov (4,1 bolnika na 1.000 prebivalcev), v Novem mestu 135 bolnikov (2,8) v Trebnjem 88 bolnikov (5,1), v Krškem pa 129 bolnikov (4,9).** Druga tabela nam hkrati kaže, da se število bolnikov postopno zmanjšuje. **Med temi bolniki je eden na vsakih 1.000 prebivalcev, ki izloča tuberkulozne bacile.**

Zdravniške storitve, s katerimi protituberkulozni dispanzerji iščejo nove bolnike, kontrolirajo že znane osebe in njihove družine, jih zdravijo in hkrati skrbe za zaščito zdravih ljudi pred tuberkulozo, pa so na našem območju takele:

Rentgenskih pregledov je bilo 22.583, rentgenskih slikanj pljuč 524, globinskih slik pri 359 osebah; pregledov izmečka, s katerimi iščemo bacile tuberkuloze, je bilo 2.703. Pri 81 ljudeh smo našli bacile, pri vseh teh pa so bile tudi izvršene preiskave glede občutljivosti bacilov na zdravila, s katerimi zdravimo tuberkulozne bolnike. Bilo je tudi 2.190 preiskav krvi in 4.169 tuberkulinskih testov, s katerimi ugotavljamo, ali so neznane osebe že okužene s tuberkuloznimi bacili. Med njimi smo našli 815 še neokuženih oseb in smo jih zato zaščitno cepili proti tuberkulozi (besežirali). Razen cepljenj v dispanzerjih je bilo besežiranih tudi 1.295 novorojenčkov (od 1.600, kolikor je bilo rojenih v novomeški porodnišnici, to je 80,93 odstotkov novorojenčkov). Razen 22.583 rentgenskih pregledov (diaskopij) v naših dispanzerjih, kamor prihajajo ljudje z napotnico splošnega zdravnika ali pa kar na lastno željo, največkrat pa jih sistematično kliče dispanzer, je bilo fluorografiranih (rentgensko slikanih) ob fluorografski akciji v Beli krajini 13.469, v novomeški občini pa 25.617 oseb, skupaj torej 39.086 slikanj.

Vsi novoodkriti bolniki in ponovno oboleli tuberkulozni bolniki, kakor tudi tisti, pri katerih se je zdravstveno stanje z zdravljenjem doma poslabšalo, se zdravijo na oddelku novomeške bolnišnice. To velja tudi za bolnike drugih pljučnih bolezni, zlasti za obolele za rakom. Tako se je lani zdravilo v bolnišnici 464 oseb: 233 zaradi tuberkuloze, 231 pa zavoljo drugih pljučnih bolezni (od tega 34 rakastih pljučnih obolenj). Od 32.347 oskrbnih dni odpade 25.408 dni (78,55 odstotka) na tuberkulozne bolnike, 6.939 dni (21,45 odstotka) pa na druge pljučne bolezni. Povprečna ležalna doba za tuberkulozne bolnike je bila pri nas 105 dni (v Sloveniji tudi do 163 dni, najmanj pa 100 dni), za netuberkulozne bolnike pa je znašala ležalna doba 28 dni (najvišja v Sloveniji je 28 dni, najmanjša 24).

Tuberkulozni bolniki se morajo zdraviti v bolnišnici tako dolgo, da je bolezen obvladana; brezpogojno ne smejo več izločati tuberkuloznih bacilov, tako da niso več nevarni zdravi okolici in da se tudi njim samim bolezen ne poslabša. Od 90 BK pozitivnih bolnikov ob sprejemu v bolnišnico je kljub našim prizadevanjem odšlo iz bolnišnice še 13 takih oseb, ki izločajo bacile. Žal imamo velik odstotek bolnikov, ki predčasno, zlasti pa samovoljno, zapustijo bolnišnico. Pri takih bolnikih, zlasti še, če izločajo bacile, predvsem pa pri tistih bolnikih, pri katerih so bacili rezistentni na zdravila, smo prisiljeni uporabiti odredbo o obveznem in prisilnem zdravljenju. Lani smo to naredili sedemkrat; dva bolnika sta morala biti, žal pripeljana celo z milico.

Po končanem bolniškem zdravljenju prevzamejo za tuberkulozne bolnike nadaljnjo skrb protituberkulozni dispanzerji, ki skrbijo za redne kontrole, za redno in dosledno zdravljenje doma še najmanj eno leto do leto in pol.

Razen zaščitnega cepljenja neokuženih oseb izvajamo dosledno zaščito okuženih, vendar ne bolnih oseb, s tem, da skrbimo, da več mesecev redno uživajo zdravila protituberkuloznih, kar imenujemo kemoprofilakso. S tem dosežemo, da se okužba ne razvije v bolezen. Zdaj izvajamo kemoprofilakso pri 277 osebah.

V letu 1969 smo iz evidence dispanzerjev izločili 113 ozdravljenih oseb, vendar moramo tudi za ozdravele osebe še stalno skrbeti in jih kontrolirati.

Uspešnost dejavnosti protituberkulozne službe se kaže tudi na Dolenjskem in je uspeh dolgoletnega organiziranega dela ter doslednega uresničevanja vedno novih dognanj medicine. Seveda vse to hkrati podpira Rdeči križ, pri zatiranju tuberkuloze pa sodelujejo tudi javne zdravstvene službe in skupnost.

Prim. dr. IVAN SMREČNIK

TABELA I: Novozajeti tuberkulozni bolniki na 100.000 prebivalcev

OBČINA:		Novoodkriti:	Ponovno odkriti:	Izven pl. TBC:	Skupaj:
Črnomelj:	1957	126	21	80	227
	1967	95	16	17	128
	1968	86	33	37	156
	1969	127			
Novo mesto:	1957	106	26	40	172
	1967	50	8	27	85
	1968	49	10	37	96
	1969	102			
Trebnje:	1957	176	10	48	234
	1967	50	12	29	111
	1968	87	6	29	122
	1969	110			
Krško:	1968	49	4		53
	1969	102			
Slovenija:	1967	78	12	24	114
	1968	73	10	22	105

TABELA II: Razširjenost aktivne pljučne tuberkuloze in kužnost bolnikov

OBČINA:		Število bolnih oseb:	Bolnikov na 1000 preb.:	Bolnikov, izl. bac. na 1000 p.
Črnomelj:	1967	110	4,5	
	1968	103	4,2	
	1969	99	4,1	0,9
Novo mesto:	1967	153	3,2	
	1968	132	2,7	
	1969	135	2,8	0,6
Trebnje:	1967	140	8,1	
	1968	106	6,1	
	1969	88	5,1	0,9
Krško:	1968	110	4,2	
	1969	129	4,9	1,0

Besedo naj zdaj dobe zavarovanci

Javna razprava o statutih zdravstvenega zavarovanja dolenjskih delavcev in kmetov se bo začela v oktobru – Dobro pripravljeni na izvajanje novega zakona o zavarovanju – Bojazen za kmečko zavarovanje

Kako smo se na nov sistem zdravstvenega zavarovanja pripravili na Dolenjskem, so poskušali ugotoviti na posvetu, ki ga je sklical izvršni svet Slovenije sporazumno z republiško konferenco Socialistične zveze, republiškim svetom Zveze sindikatov in republiškima skupnostma zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov 16. septembra v Novem mestu. Posvet je vodila Majda Gaspari, republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo, udeležili pa so se ga predstavniki novomeške, črnomaljske, metliške, trebanjske in krške občine.

Po besedah Zvoneta Šuštaršiča direktorja Zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu, sta o izhodiščih za prehod na nov sistem zavarovanja temeljito razpravljala izvršilna odbora skupščine delavcev in kmetov še prej, preden je bil sprejet novi republiški zakon. Komisije, ki sta jih odbora imenovala, pa so takoj začele pripravljati osnutke za statute in druge samoupravne akte skupnosti, ki ju bo treba na podlagi novega zakona ustanoviti. Statutarna osnutka sta zdaj pripravljena in bosta šla s prvim oktobram že v javno razpravo.

Direktor Šuštaršič je tudi povedal, na kakšne težave so naleteli sestavljavci statutarnih osnutkov, ker v nekaterih poglavjih sploh niso našli zakonske opore, kljub temu pa so morali snov oziroma besedilo statuta (pravice in dolžnosti zavarovancev) opismeniti. Pripomnil je, da so se dalj časa zadržali predvsem pri nekaterih kategorijah ljudi ker se niso mogli odločiti ,ali bi jih uvrstili v delavsko ali kmečko zavarovanje.

Udeleženci posveta so menili, da bo javna razprava uspešna samo tedaj, če bomo znali zavarovancem povedati, kaj z novim sistemom zavarovanja pridobijo oziroma izgubijo. Prav tako pa je treba zavarovancem prikazati stanje v zdravstvenem varstvu: ali je tudi to napredovalo ali je nazadovalo.

Posebno težavno stopnjo bo še nadalje predstavljalo zdravstveno zavarovanje kmetov, zlasti še, ker so na dlani podatki, da kmetje niso zmožni plačati dajatev za to zavarovanje. Z novim sistemom pa hočemo tudi v kmečkem zavarovanju doseči, da se skladi ne bi venomer dušili v dolgovih, ampak da bi bilo primanjkljajev enkrat in za vselej konec.

ZAVAROVANCI NA DOLENJSKEM BODO LAHKO ZADOVOLJNI

Zdrave oči: predragoceno bogastvo

V novomeški bolnišnici posluje nova očesna ambulanta, ki že prerašča v v samostojen oddelek – Prihranjene poti v Ljubljano

Načrt o dokončni izgradnji novomeške bolnišnice, ki izvira že iz sredine petdesetih let, se uresničuje. SGP Pionir gradi ob novi bolnišnici v Kandiji dva prizidka, namenjena bodočemu oddelku za živčne in oddelku za očesne bolezni. Če bodo tekla dela po zastavljenih načrtih, bosta dobila nova oddelka osrednje pokrajinske bolnišnice do poletja 1971 vsak po 30 postelj, sem pa bodo preselili še dermatološki oddelek in transfuzijsko postajo.

Že zdaj, ko je na gradbišču ob novi kandijski bolnišnici vsak dan precej hrupa, pa gostuje v prostorih kirurškega oddelka že več mesecev nova ambulanta za očesne bolezni. Vodi jo dr. Vesna Morela, ki se je za to stroko zdravstva specializirala v Ljubljani in Münchnu. Delo narašča iz tedna v teden: nekaj nad 370 »hišnih bolnikov«, se pravi pacientov z drugih oddelkov, je od pomladi do zdaj dobilo pomoč v novi ambulanti, ki ima oz. je imela tudi že prvih 37 svojih pacientov. Vedno večji pa je dotok drugih, ki iščejo pomoči zaradi nezgod ali obolenj oči.

Tako ima zdravnica v novi ambulanti vedno polne roke dela: sem prihajajo delavci iz tovarn in delavnic zaradi tujkov v očeh. Ljudje z mesta in s podeželja, ki jim je prišlo v oči apno, hitro najdejo pot v bolnišnico. Zdravljenje različnih očesnih vnetij, pregledi vida, predpisovanje očal, pomoč slabovidnim otrokom, zdravljenje škilavosti in pod., vse to zaposluje specialistko dr. Morelovo. Delo samo bo prej ali slej zahtevalo dva stalna zdravnika-specialista, zlasti še, ker ima nova ambulanta že zdaj v svojih prostorih dragocene nemške in švicarske aparate. Zavarovanci in samoplačniki na Dolenjskem so lahko veseli, da ima pokrajina moderno opremljeno očesno ambulanto ki po opremi prav nič ne zaostaja za ambulantami te vrste kjerkoli v zahodni Evropi! Novomeška bolnišnica je že pred leti kupila te drage priprave, saj lahko zdravnik le tako bolniku hitro, učinkovito ter vsestransko zanesljivo pomaga.

Pri vsaki poškodbi oči naj bi ljudje čimprej prišli k zdravniku!«, svetuje specialistka dr. Vesna Morela.

Marsikatera pot za strokovni pregled ali zdravljenje v Ljubljani bo poslej za zavarovance z našega območja odpadla. Razen večjih in težjih operacij bo novi oddelek za očesne bolezni v novomeški bolnišnici sam lahko pomagal mnogim, ki so doslej iskali pomoč za svoje oči v Ljubljani ali Zagrebu. To pa je za pokrajino pomembna zdravstvena pridobitev.

Tg.

Kmalu nova trgovina

Krmelj bo kmalu dobil novo trgovino: dela v stavbi so končali, oprema iz Avstrije je že prišla. Tudi novomeško cestno podjetje je že asfaltiralo parkirni prostor pred trgovino. Počakati je treba samo še na komisijski prevzem, pa bodo prvi kupci že lahko kupovali v novi trgovini, ki je brez dvoma lep okras kraja.

B. D.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Jože Šurla**, član Cestnega podjetja Novo mesto, **Jože Bratkovič, Vinko Opalk, Marija Koplič** in **Vincencija Parkelj**, člani Novoteksa, Novo mesto; **Jože Kobe, Majda Vidrih, Ljuba Božič, Veronika Novak, Slavica Božič** in **Anton Marolt**, člani Ele, Novo mesto; **Alojz Pavlin, Anton Petje**, člana IMV Novo mesto; **Janez Povše, Rudi Kušar, Majda Novinec, Marija Adlešič, Antonija Košec, Jožica Jerčin** in **Antonija Zupančič**, dijaki ekonomske šole Novo mesto; **Franc Somrak**, član Pionirja, Novo mesto.

Na poseben poziv pa so darovali kri: **Vida Koras**, članica Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; **Draga Klenovšek**, gospodinja iz Novega mesta; **Marija Gazvoda** in **Alojz Kastelic**, člana Pionirja, Novo mesto; **Dušan Zunič**, član Elektra, Novo mesto; **Cilka Slak** in **Janez Kastelic**, člana Pionirja, Novo mesto; **Jelka Golobič**, članica SDK Novo mesto; **Alojz Paternost**, član Inštalaterja, Novo mesto; **Alojz Pust**, član splošne bolnišnice Novo mesto; **Karel Gačnik**, član KZ Krka, Novo mesto.

PRED PRAZNIKOM KOČEVSKE OBČINE MED MARLJIVIMI VAŠČANI POLOMA IN SEČA

Papež bo hlev preuredil v garažo – Ne le volišče, vsa vas je dobila elektriko – Elektrika je pripeljala svet na Prevole, telefon pa bo približal Prevole svetu – Nova cesta jim bo približala trgovino, pa tudi otrokom bo omogočila boljšo izobrazbo

KRAVE SE UMIKAJO AVTOMOBILOM

»Krave se bodo umaknile avtomobilom,« je odgovoril Nace Papež s Poloma na vprašanje, zakaj zija tako velika luknja v steni njegovega hleva. Povedal je še, da ima že 6 križev in kakšno leto čez, zato je že malo prestar, da bi se ukvarjal z živino. Avtomobila sicer nima, imajo ga pa kar trije izmed njegovih štirih otrok.
(Foto: Jože Primc)

»Pred kakimi štirimi leti je naša krajevna organizacija SZDL, ki opravlja tudi vse naloge krajevne skupnosti, sprejela delovni program, ki določa, da so njene glavne naloge: elektrifikacija vasi Polom in Seč, napeljava telefona v ti naši dve vasi in izgradnja ceste Polom–Seč–Prevole«, je povedal mladi učitelj Toni Fabjan, ki je tudi predsednik SZDL za to območje in odbornik občinske skupščine Kočevje.

Prvo nalogo elektrifikacijo vasi, so uspešno opravili še isto leto, ko so sprejeli program; drugo, napeljavo telefona, uresničujejo zdaj; gradnja ceste pa bo prišla na vrsto morda že prihodnje leto. Seveda imajo v programu še več drugih manjših del, ki pa jih opravljajo hkrati s temi, večjimi nalogami.

Čez noč postavili transformator

Napeljave elektrike so se lotili, ko so zbrali 16.000 din, ki so jih prispevali občinska skupščina, ELEKTRO Lovska zveza in KGP Kočevje. Vsa dela so opravili vaščani sami pod nadzorstvom dveh tehnikov ELEKTRA. Domačini so si vzeli celo dan brezplačnega dopusta, da so dela lahko hitro dokončali.

Anton Škufca, član odbora SZDL za Polom, se tistih dni tako spominja:

»Nekdo od ELEKTRA je popoldne pokazal, kje bo stal transformator. Naslednje jutro smo transformator že postavili in povedali so nam, da smo dobro opravili delo. Direktor ELEKTRA Drago Gril nam je nato dejal, da bodo kmalu volitve in da bi bilo lepo, če bi na volišču gorela električna luč. No, in do volitev ni gorela luč le na volišču ampak v vsaki hiši.«

Telefon bo reševal bolne

»Nato smo dve leti zbirali denar za napeljavo telefona,« je nadaljeval predsednik Toni Fabjan. KGP je prispevalo 5000 din, občinska skupščina 4000, občinska konferenca SZDL 50 0din, Lovska zveza 500 din ter konja, voz in dva avtomatska telefona, podjetje PTT pa je poskrbelo za prevoz izolatorjev in obljubilo za pomoč tehnika. Z zbranim denarjem smo kupili drogove in izolatorje.«

Vsa dela opravljajo spet občani: stari, mladi in tudi ženske. Čistijo gozd, kjer bo potekala telefonska linija, kopljejo jame postavljajo drogove in opravljajo še druga dela. Linija bo 7 km dolga. Speljati jo morajo do Male gore.

Delajo vsi, ki so za delo sposobni in imajo čas. Popoldne okoli četrte ure, ko so se nekateri vrnili z službe, drugi pa postorili glavna dela doma, jih obišče Toni Fabjan in povabi na delo. Vaščani vzamejo orodje, sedejo v nekatere izmed tistih štirih avtomobilov, ki jih imajo v obeh vaseh, in se odpeljejo na delo. Nekateri pridejo tudi z mopedi, vozovi ali celo peš, če je delo blizu.

»Kaj ne bi z veseljem delali!« pravi Fride Šuštaršič. »Do zdaj smo bili sami sredi gozda kot medvedi. Ko smo dobili elektriko je svet prišel že bliže nas. Dobili smo radio televizijo in druge stroje, ki nam pomagajo. Telefon pa bo nas približal svetu. Lahko bomo hitro poklicali zdravnika, če bo kdo zbolel ,ali pa plug, če nas bo pozimi zametal sneg. Ne bomo več zapuščeni.«

Tone Hočevar starejši se je pohvalil: »Pred letom in pol smo kupili radio, pred letom dni televizor in hladilnik, pred dvema mesecema pa pralni tsroj, ki se je sicer nekaj pokvaril, a ima še garancijo. Tako počasi prihaja napredek tudi k nam. Sin je bil med najbolj prizadevnimi pri napeljavi elektrike, tudi zdaj ko napeljujemo telefon, je redno zraven.«

Tudi cesto bodo zgradili

»Kako bo pa pri cesti?« vprašam fanta, ki mu je tudi ime Tone.

»Seveda bom pri gradnji ceste proti Prevolam tudi zraven, če ne bom šel prej k vojakom. Star sem 18 let in pol.«

Alojz Hočevar, ki je tudi odbornik krajevne organizacije SZDL, je dodal: »Tudi cesto bomo naredili. Nekaj bomo postorili mi, nekaj pa sosedje Prevolčani iz novomeške občine, ki imajo zdaj 28 ali 30 km do Kočevja, potem pa jih bodo imeli le okoli 20. Lažje in bliže jim bo voziti krompir, sadje, mleko in drugo na trg. Zdaj se ne splača. Je predaleč. V vsaki občini bo treba zgraditi 1,5 do 2 km ceste.

In šola. Vsako leto se tepemo za učitelje, pa noben noče k nam. Če bi bila cesta, bi morda le kdo prišel. Sicer pa bi potem lahko tudi vozili otroke v šolo drugam: v Kočevje, na Prevole ali morda kam drugam. Več bi se naučili v večji šoli, kot se zdaj, ko tistih okoli 20 učencev iz vseh osmih razredov uči le en učitelj.«

»Trije otroci že imajo avtomobile«

»Ko so naši zvedeli, da so pripeljali na Prevole drobilec, so že hoteli ponj in začeti z gradnjo ceste. Komaj sem jim razložil, da ni prišel zaradi naše ceste in da ne smejo ponj. To so bili žalostni, saj so vedeli da drobilca zdaj spet dolgo ne bo na naš konec,« je pripovedoval Toni Fabjan o vaščanih, ki so včasih že kar preveč navdušeni za delo.

Ignac Papež mi je pred hišo razlagal, zakaj je napravil veliko luknjo v steni hleva, ki je prizidan k hiši:

»Star sem, star. Šest križev in več imam na grbi. Živino bom prodal, saj je delo zame že težko. Iz hleva bom naredil garažo. Ne, avta nimam. Trije izmed mojih otrok pa ga že imajo, in ko bodo prišli na obisk bodo v sedanjem hlevu počivali avtomobili.«

Televizorji izpodrinili potujoči kino

V Polom in Seč, vasici sredi gozdov na meji kočevske in novomeške občine, prihaja — kot pravijo vaščani — napredek. Če smo dobro šteli, imajo v obeh vaseh že 7 televizorjev. Potujočega kina, ki jih je obiskoval enkrat na teden, ni več. Premagali so ga televizorji in radijski aparati, ki vsak dan prinašajo novice iz sveta v vas. Vedno več imajo tudi ostalih gospodinjskih strojev. Njihova šola zdaj lahko uporablja magentofon, episkop, radio. Vas je dobila prvo gostilno.

Telefon je potreben za zvezo s svetom, za klicanje zdravnika za hitrejše premaganje bolezni, dobrodošel pa bo tudi lovcem, ki prihajajo sem na jago.

In cesta? Nekaj njenih prednosti so vaščani že našteli in jih ne bomo ponavljali. Po cesti bodo lažje prišli tudi do najbližje trgovine, ki je v okoli 4 km oddaljenih Hinjah. V vasi so štirje osebni avtomobili, domačini, ki delajo drugje, a se pogosto vračajo domov, pa jih imajo precej več. Nekaterim bo nova cesta precej približala dom.

Tudi v bodoče ne bo prepirov

Vse, kar smo našteli, je delalo, dela ali bo delalo 55 ljudi: približno toliko je namreč v obeh vaseh volilcev. Skupno štejeta vasi okoli 110 prebivalcev. V obeh vaseh je všteto z lovsko kočo 22 hiš, od tega 17 na Polomu, 5 pa v Seču. Malo je ljudi, ki pa opravljajo veliko delo za svoji vasici, zase in za svoje otroke.

»Pa se ne bojite, da bo napredek v vašo vas prinesel tudi svoje slabosti: zavist, prepire razdor?« sem jih skušal omajati ob slovesu.

»Tega nas pa ni strah,« so odgovorili vsi v en glas, mladi učitelj Fabjan pa je zaključil: »Od vojske sem v naši vasi še ni prišlo do nobenega resnega prepira med vaščani.«

JOŽE PRIMC

Glavni organizator in vodja vseh del je mladi učitelj Toni Fabjan, ki je tudi odbornik občinske skupščine Kočevje in predsednik njihove krajevne organizacije SZDL. Tistega dne mu je nekaj nagajal fičo. Napako je kar sam odstranil in nato skupaj z nekaterimi drugimi lastniki avtomobilov zapeljal vaščane na prostovoljno delo.
(Foto: Jože Primc)

Mlado in staro s Poloma in Seča odhaja skoraj vsak dan na prostovoljno delo, da bodo napeljali v obe vasi telefon. Na fotografiji je le del prostovoljcev, ker so ostali na drugem delu. Kot nalašč pa tistega dne ni bilo na delu nobene ženske. Za slikanje so se postavili kar na cesto, ker bi jih bilo sicer na fotografiji malo, razen tega pa je gozd, ki so ga krčili, tako gost, da ponekod skozen še ptič ne more leteti.
(Foto: Jože Primc)

KRPANOV KOTIČEK

Srečanje z Urbanom

Minuli teden mi je bilo naključje tako prijazno, da sem v obcestni krčmi zagledal starega moža. Gledam ga od nog do glave, od vrha do tal, pa vendar nisem mogel precej vedeti, kdo bi bil.

»Stramalo, kaj me gledaš tako debelo ko zajec, kadar spi?« me vpraša v svoji šegavi govorici.

Presneta reč vendar, menda nisi Ribničan Urban. Saj te ne morem spoznati, ko ne nosiš suhe robe in rešet, ka-li?«

»Dandanes Ribničani robo raje vozimo in zato nas zdaj ne vidiš s krošnjo po svetu. Poh mene se usedi, da se pomeniva,« mi še veli.

Bil sem že popred znan z njim, pa saj se nisva prvič videla, zato sem ponudbo prav dragovoljno sprejel. Notri do poznega večera sva imela pogovor. To in ono je bilo na vrsti. Tudi veliko novih zgodb sem čul iz njegovih ust. Saj vemo, da šaljivi Ribničan obide križem svet in katero prav žaltavo zabrusi. Vsa naša dežela še dandanes pripoveduje in poje o njem, kako je krošnjaril in lončaril.

»Vidiš, Krpan,« mi proti koncu večera še pravi, ko je že enajsta ura tekla, »tudi najini nesmrtni imeni sta dovolj znani po širokem svetu in se bosta ohranili v spisih še do poznih rodov, če je bogu milo.«

Z nobeno rečjo bi mi bolj ne ustregel kakor s temi besedami, zato ga opomnim: »Glej, Urban, če dobro preudarim, bi Dolenjcem jako ustregel, ker znaš resnico zavijati v prijetne šale. Saj nisi praznoglav. Še ti poskusi s takim pisanjem, tako bi se ljudje najlaže budilo in to bi jim dajalo veselje do časopisa. Ljudem je dobrovoljnost všeč v novicah, da se ne bodo ob njih kislo držali, kot bi pojedli lesniko, ki zu ušesi praska.«

MARTIN KRPAN

500 let Velikih Lašč

(Nadaljevanje s 1. str.)

sti z območja Velikih Lašč in drugih organov, organizacij ter društev. V njej je govoril pokrovitelj teh svečanosti, predsednik občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik inž. Slavko Korbar. Posebno je poudaril, da so Velike Lašče s posodobljeno cesto veliko pridobile in da bodo še več, ko bo posodobljena cesta Kočevje—Delnice. Ob tem — je opozoril — da je treba začeti že zdaj obnavljati kulturne znamenitosti, ki jih je na tem območju precej, in urejati gostišča ter prenočišča.

V nedeljo so odprli tudi slikarsko razstavo inž. Janeza Črnača iz Kočevja in fotografsko razstavo domačina Franceta Modica. Razen tega so odprli še krožno cesto, ki povezuje rojstne kraje velikih slovenskih kulturnih mož: Trubarja, Levstika in Stritarja. Popoldne so po tej cesti priredili za goste izlet.

Lašče so za svoj praznik svečano okrašene, obiskovalcev kulturnih in drugih prireditev pa je izredno veliko.

J. P.

Izzivajo nesrečo

Asfaltirani del Velikih Lašč je sedaj najbolj prometen. Zlasti je veliko otrok, ki se podijo s kolesi, s pony-expresi in celo z avtomobili po klancu in med parkiranimi vozili. Ta del ceste uporabljajo tudi za druge igre.

Ob takem nevarnem početju bi morali starši malo bolj paziti na igre svojih otrok, da bi ob morebitni nesreči ne valili vse krivde na voznika. Pogosto je videti, da vozijo otroci precej negotovo, ker ne obvladajo vozila, še manj pa upoštevajo prometna pravila.

L. S.

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

■ ■ ■ LIČNI SPOMINKI — OBESKI so bili prvič naprodaj ob proslavljanju 500-letnice Lašč. To so leseni obeski v obliki knjige, veliki 2,5x3,5 cm. Na njih piše »500 let Lašč«, žal pa manjka letnica 1970, da bi tudi po več letih lastnik obeska vedel, kdaj so Lašče slavile 500-letnico. Take spominke nameravajo — kot smo zvedeli — prodajati kasneje tudi v rojstnih krajih Trubarja, Stritarja in Levstika. Vsi so bili mojstri pisane besede, zato je spominek v obliki knjige najbolj primeren.

■ ■ ■ ZMANJKALO JE VODE, in sicer prav 19. septembra proti večeru, ko so se začele svečanosti ob 500-letnici Lašč. Gostinci so se zaradi tega najbolj jezili. Nekateri Laščani so tudi pozabili zapreti vodovodne pipe, in ko je voda spet začela teči, so imeli poplavo v stanovanju.

■ ■ ■ NISO SE PREVEČ ZNASLI gostinci in drugi, ki so za praznovanje 500-letnice postavili stojnice. Izmed mesnih jedi so vsi ponujali le ražnjiče in kranjske klobase, nobenemu pa ni prišlo na misel, da bi na ražnju zavrtel odojka ali janjca.

■ ■ ■ KMETIJSKI POUK V OSNOVNI SOLI — Osnovna šola Primoža Trubarja v Velikih Laščah je v letošnjem letu poizkusno, vendar prva v občini Vič—Rudnik uvedla kmetijski pouk za učence 7. in 8. razreda. nZano je, da ostane s tega območja vedno več učencev po zaključnem obveznem šolanju doma, kjer kmetujejo. Nekateri se priložnostno zaposlijo tudi v gozdarstvu, razen tega pa, zlasti pozimi, predelujejo les, se pravi, izdelujejo gajbice, žlice, obešalnike in podobno.

Kmetijski pouk bo trajal vse šolsko leto. Obsegal bo teoretični in praktični del. Teoretična poglavja bodo učenci deloma obdelali pri pouku fizike, kemije in tehničnega pouka. Ostalo bo moral dopolniti kmetijski strokovnjak, zlasti praktično delo s stroji in orodji, ki jih morajo še nabaviti.

■ ■ ■ PRIDE KMETIJSKI STROKOVNJAK — Kmetijska zadruga bo v začetku oktobra zaposlila strokovnjaka, ki bo delal v pospeševalni službi. Kmetom, ki sodelujejo z zadrugo, bo pomagal oziroma dajal navodila ter skrbel za uresničitev programa za razvoj kmetijstva na področju velikolaške kmetiške zadruge. Sodeloval bo tudi z osnovno šolo, ki je letos poizkusno uvedla kmetijski pouk v 7. in 8. razredu.

L. S.

KAJ DELAJO SOSEDJE?

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

Odgovor na članek „Grč vrh št. 4“

V članku »Grč vrh št. 4« (objavljen je bil dne 10. 9. 1970) je tov. Vitkovičeva opidružini in ob koncu postavila vprašanje, katere službe sala stanje v Springerjevi so dolžne pomagati družini. Ker družino pri našem centru že obravnavamo, želimo bralce seznanti z našimi ukrepi.

O tem, da je Alojz Springer kroničen alkoholik in da je v vinjenem stanju grob do družine, nas je ob koncu leta 1968 obvestilo Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Skupaj s socialnim delavcem GG smo takoj pričeli urejati primer Alojza Springerja. V januarju 1969 je bil sprejet na zdravljenje v klinično bolnišnico za psihiatrijo v Ljubljani. Na zdravljenju je bil tri mesece. Po odpustu iz bolnišnice nadaljnjih navodil zdravnika ni upošteval in je kmalu pričel ponovno piti. Ženi smo zaradi tega predlagali, naj vsaj najstarejšega sina Lojzka in hčerko Jožico, do katerih je bil mož najpogosteje grob, odda začasno v rejniško družino. Žena na to ni pristala, prav tako se ni mogla odločiti za razvezo zakona.

Ker smo v začetku letošnjega leta ugotovili, da so razmere v družini spet nevzdržne zaradi alkoholizma Alojza Springerja, smo ga skušali pripraviti, da bi se ponovno zdravil proti alkoholu. Na zdravljenje ni pristal. Ker je bil še naprej grob do žene in do otrok, smo dali občinskemu javnemu tožilcu Novo mesto predlog za kaznovanje. S sodbo občinskega sodišča Novo mesto št. K 298/70-8 dne 27. 8. 1970 je bil zaradi zanemarjanja mladoletnih otrok in grobega ravnanja z njimi obsojen na 1 leto zapora oz. mu je bil po čl. 61 a KZ izrečen varnostni ukrep obveznega zdravljenja proti alkoholu. Na zdravljenje je bil odpeljan 21. septembra 1970.

V Dolenjskem listu smo večkrat brali članke, v katerih novinarji opisujejo neurejene odnose v družini, ne da bi se poprej zglasili na centru in se seznanili če družino že obravnavamo in kakšne ukrepe smo storili kot strokovna služba.

CENTER ZA SOCIALNO DELO NOVO MESTO

Izlet jih bo zbližal

Vodstvo občinskega društva telesnih invalidov Novo mesto bo priredilo 17. oktobra izlet na Gorenjsko. Namen tega prijateljskega srečanja je, da bi se med seboj spoznali invalidi, ki niso včlanjeni v organizaciji vojaških vojnih invalidov ozir. v društvu gluhih in slepih.

Prijave sprejemajo na naslov: Društvo telesnih invalidov Novo mesto, p. p. 12, telefon 21-540. V prijavi mora biti navedeno poleg imena in priimka še kakšno je gmotno stanje invalida, kakšne so prometne zveze do Novega mesta in nazaj, če ima invalidski voziček in če potrebuje spremstvo.

Podjetje za PTT promet prosimo za pojasnilo

Vedno znova se razjezim, ko imam v rokah poštne znamke za 20 in 30 par — oboje so namreč enake zelene barve in človek se mora prav po nepotrebnem mučiti, ko je treba vedno znova gledati številke oziroma frankovno vrednost znamk. Že od daleč vsi ločimo rdečo znamko za 50 par, pri dveh zelenih pa je treba vedno paziti, da ne nalepiš na pismo ali dopisnico preveč ali premalo vrednosti.

Komu koristi tako zamujanje, ki se pozna posebno tam, kjer vsak dan odpošljejo veliko pošte? Ali bomo vedno imeli znamki za 20 in 30 par v enaki barvi?

K. Z. s sodelavci iz Novega mesta

Človek človeku

V ponedeljek je v naše uredništvo po pošti prispel znesek 50 din, ki so ga poslali Bratetovi iz Šentjanža s pripisom: »Za hrano Springerjevih otrok z Grč vrha št. 4«. Denar smo izročili patronažnim sestram Zdravstvenega doma v Novem mestu, ki bodo za denar nakupile hrano in jo odnesle Springerjevim.

Kdaj konec nesreč pri Jelovcu?

Skorajda ne mine mesec, da se ne bi na vijugastem, nevarnem cestnem zavoju pri Jelovcu na cesti Sevnica—Tržišče dogodila nesreča. Ljudje se sprašujejo, zakaj novomeško Cestno podjetje ničesar ne ukrene, da bi zavarovalo varnost potnikov in voznikov. Nevarni ovinek bi se dal ublažiti z razmeroma majhnimi stroški, če le ne bi vedno znova naleteli na gluha ušesa. S prometnim ogledalom bi se prav gotovo dalo zmanjšati število prometnih nesreč. Če izračunamo škodo, ki je bila na tem cestnem odseku že povzročena, bi prav gotovo nekajkrat presegla stroške za boljšo ureditev cestišča.

B. DEBELAK
KRMELJ 69

Voda teče, teče ...

Tov. urednik!

V Kočevju pred Pekarno in še malo niže vodovod že najmanj mesec dni pušča. Voda teče po cesti, vprašanje pa je, na čigav račun in po čigavi malomarnosti? Pravzaprav se tudi ve, da teče na račun potrošnikov in verjetno po malomarnosti upravljalca vodovoda.«

N. N. Kočevje

OPOMBA UREDNISTVA: Pripombe k »izviru« na Ljubljanski cesti so pogoste, zato smo se pozanimali pri Vodovodni skupnosti Kočevje-Ribnica, zakaj okvare ne popravijo. Zvedeli smo, da bi okvaro radi popravili, vendar bi morali v tem primeru zapreti cesto. To pa ni mogoče, dokler ne bo popravljen in dan v promet most na Roški cesti. Če bi zaprli še Ljubljansko cesto, bi bil promet onemogočen tudi preko drugega mostu, kar pomeni, da bi bil s tem onemogočen promet ne le v Kočevju, ampak sploh na cesti Škofljica—Kočevje—Delnice.

Oglašujte v DL!

Lovci pojasnjujejo

Na članek, objavljen v Dolenjskem listu št. 37 pod naslovom »Kar bo medved pustil, bo naše«, daje Lovska zveza Bele krajine naslednje pojasnilo:

»Po zakonu o lovu je medveda dovoljeno loviti od 1. oktobra do 30. aprila na območju, ki ga določi republiški sekretar za gospodarstvo. Izven tega območja medved ni zaščiten. Z odredbo je določena meja, ki poteka od Novega mesta po železniški progi do Semiča, cesta da krajev Kot, Črnomelj, Kanižarica, Tanča gora in Stari trg, ter cesta do meje s hrvaško ob Kolpi pri vasi Dol. Leva stran ceste navedene meje za medvede ni zaščitena.

V predelu lovišča, kjer medved povzroča škodo in ni zaščiten, je po dogovoru z inšpektorjem za kmetijstvo in gozdarstvo občine Črnomelj dovoljen odstrel medveda, vendar je treba vsako uplenitev obvezno prijaviti lovski zvezi in občini.

Jazbec ni zaščiten in ga smejo uporabniki zemljišč pokončati v svojih poslopjih ali na svojem ograjenem zemljišču. Tako uplenjena divjad pripada organizaciji, ki gospodari z loviščem.

Lov na divje svinje je dovoljen. Lovskim družinam priporočamo, naj organizirajo pogone na to divjad, kot gonjiči pa naj pomagajo mladi kmetje. Lovska družina odgovarja po zakonu o lovu tudi za škodo, ki jo narede divji prašiči in medved na področjih, kjer ta ni zaščiten. Škodo pa je organizacija dolžna plačati le, če je oškodovani lastnik poskrbel za zavarovanje po divjadi na način, ki je v navadi in krajevnim razmeram primeren.

LOVSKA ZVEZA BELE KRAJINE, Črnomelj

SREČANJE PO 52 LETIH ALI:

Avstrijska upornika v novomeški bolnišnici

Tudi kmečki ljudje se včasih moramo, čeprav neradi, zateči po zdravniško pomoč. Tudi mene je bolezen stisnila in 12. avgusta letos so me odpeljali v novomeško bolnišnico. Sprejeli so me zelo prijazno in me po opravljenih informacijah namestili na kirurškem oddelku v sobi št. 5.

Prvi trenutki v novem okolju so bili malce tesnobni, toda med bolniki je kmalu stekla beseda. Bili smo dva kmeta in cestar. Najprej smo ugotovili, odkod smo prišli, in po prijaznih sočustvujočih besedah nadaljevali pogovor. Ker smo bili vsi že precej v letih je beseda nanesla na preteklost.

»Si bil v prvi svetovni vojni?« sem vprašal tovariša.

»Ja,« je odgovoril Jože, »pa ti, Ivan?«

»Tudi. Pri Gebirgsschützen-regimentu 2.«

»Kaj?« se je začudil Jože. »Si bil v Italiji ob uporu 25. oktobra 1918?«

»Seveda,« sem odgovoril in podala sva si trdi, zgarani roki.

Moj tovariš Jože je bil eden izmed tistih, ki so bili prišli iz ruskega ujetništva in smo jim rekli boljševiki.

Tega dne je v sobi št. 5 še dolgo v noč tekel pogovor o tistih časih. Spominjala sva se, kako smo tedaj zvalili na cesto sod vina, kako smo spremenili za tisti večer določeni odhod na Pijavo v splošen upor vsega regimenta, kako smo slutili da se nekaj kuha, ko so ruske ujetnike dodelili nam, kako so vzklikali »Živela Jugoslavija!« in podobno. Najin tovariš Simon je z zanimanjem poslušal podoživljanja sestradanega Gebirgsschützen-regimenta.

Po 52 letih sva se vojna tovariša srečala na bolniških posteljah. To je danes redko doživetje, saj je nekdanjih vojnih tovarišev živih še zelo malo.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem zdravnikom in strežnemu osebju, ki so tako lepo skrbeli za nas in nas hitro pozdravili.

Če bi kdo želel kaj več vedeti o našem regimentu, naj mi piše na naslov:

IVAN SIKOŠEK
Žadovinek 7
Leskovec pri Krškem

Umrla je Poljanškova mama

Prebivalci mesta Brežic so se pred dnevi za vedno poslovili od partizanske matere Marije Poljanškove. Za njeno premočrtno življenjsko pot sta bila značilna narodnostni ponos in predanost slovenstvu. Bili sta vodili v njenem življenju, polnem bremen in težav. Te vrednote je Poljanškova mama znala vcepiti svojim trem otrokom in jih tako pripraviti na težke vojne dni.

Njena družina je bila v Brežicah prva žrtev okupatorjevega nasilja. Takoj po prihodu so ji nacisti zaprli moža, nakar so vso družino izgnali čez mejo v Samobor. Od tam so se Poljanškovi preselili v Ljubljano in dobili zasilno streho pri znancih. Spet je bila mati tista, ki je nosila največje breme zaradi brezdomstva in pomanjkanja. Na njenem začasnem domu so se zbrali mnogi pregnanci iz Posavja in našli pri njej vedno toplo besedo.

V okupirani Ljubljani je njena družina podpirala nastajajočo slovensko osvobodilno vojsko in za Poljanškovo mamo so se začele težke preizkušnje in bridkosti partizanske matere. V drugem letu vojne sta se pridružila partizanski vojski mož in starejši sin, mlajši pa je pri ilegalnem delu padel v roke okupatorjem in je moral zato v koncentracijsko taborišče.

Spomladi 1944 je Poljanškovo mamo pretresla vest, da se njen najstarejši sin ne bo nikoli več vrnil iz slovenskih gozdov. In še eno dolgo leto vojne je morala prestajati strah za življenje moža in drugega sina.

Po vojni je začela z vso vztrajnostjo obnavljati zapuščeni dom, v katerem je z ljubeznijo spremljala svoje otroke in vnuke. Po njeni smrti je nastala v njem velika praznina.

kultura in izobraževanje

Kulturniški posveti po novomeški občini

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij iz Novega mesta je sklenila prirediti področne posvete s predsedniki in tajniki kulturnih društev in skupin, ki delujejo v posameznih krajih, na pogovor pa povabiti tudi druge javne delavce. Na teh posvetih bodo skušali ugotoviti, kaj tare podeželsko kulturo, kakšne so potrebe in možnosti in odkod lahko pričakujejo pomoč.

Posmrtna razstava

V ponedeljek, 21. septembra, so odprli v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu knjižno — slikovno razstavo, posvečeno prejšnji teden umrlemu slovenskemu pisatelju in borcu za narodnostne pravice primorskih Slovencev, 80-letnemu Francetu Bevku. Razstava obsega skoraj vsa izvirna in prevedena Bevkova knjižna dela. Med slikovnim delom je za obiskovalce z Dolenjskega zanimiv zlasti tisti del fotografij, ki prikazuje pisatelja med učenci na Dolenjskem in Bevka 70-letnika, ko je ta jubilej proslavil v novomeški študijski knjižnici. Razstava bo odprta do 9. oktobra.

Ustanavljajo kulturno skupnost

Izvršni odbor občinske konference SZDL Kočevje je na zadnji seji med ostalimi vprašanji razpravljal in sklepal o pripravah za ustanovitev kulturne skupnosti. Menili so, da je potrebno vsa vprašanja v zvezi z ustanovitvijo skupnosti, posebno še zakonski osnutek o kulturnih skupnostih, o katerem je že razpravljala skupščina SR Slovenije, temeljito proučiti in šele nato zavzeti dokončno stališče. Prevladovalo je mnenje, naj bi za območje občine ustanovili samostojno kulturno skupnost in hkrati določili zanjo denarne vire. Ob tej priložnosti je bilo ugotovljeno, da še vedno dajemo premalo denarja za kulturo.

Petdesetletnica I. slovenske umetniške razstave

V soboto, 26. septembra, poteče petdeset let, odkar je bila v Novem mestu odprta I. dolenjska umetniška razstava, ki sta jo spremljala enakovredna nastopa nove smeri v slovenskem glasbenem in literarnem snovanju. Bila je nedelja, 26. septembra 1920. Te vrstice naj danes le opozore na ta za Novo mesto in slovensko kulturo pomembni dogodek, o katerem bomo v prihodnji številki objavili kaj več.

Ko danes iz polstoletne perspektive gledamo na dogajanja in mlado vretje tistih dni, se nam v jasnih črtah kaže vsa pomembnost takratnega mladega, predvsem literarnega in umetniškega gibanja, ki mu je dajala ton in barvo tudi politična revolucionarnost onih dni. Takrat, ko nekje za obzorji še ni povsem zamrl odmev prve svetovne vojne, iz katere so se vračali nekdanji novomeški študenti in odhajali na visoke šole v Zagreb, na Dunaj in v Prago ali v službe, pa tudi še gimnazijske klopi, je ta v vojni dozoreli ali v šoli dozorevajoči mladi rod v očeh in duši še vedno nosil odseve vojnih grozot ter sodoživljal vse veliko navdušenje, vznemirjenje, pa tudi skrbi ob rojstvu in urejevanju nove jugoslovanske države. Obenem je s tankim posluhom in vsem žarom mladostne zagnanosti veroval v veliki dan, ki ga je na vzhodnem nebu mogočno napovedovala krvavo rdeča zarja oktobrske revolucije.

Prav v literarni in umetnostni smeri našega kulturnega življenja je takratni naš novomeški nastop ustvaril trajne vrednote in dajal pobude sorodnim tokovom v ostali slovenski umetniški in literarni srenji ter z njimi pomenil novo razdobje v razvoju slovenske kulture.

Vse to je bilo mogoče le, ker je v takratnem novomeškem mladem rodu bilo nekaj izrednih talentov, katerih glas in delo sta se tvorno vrastla v slovensko kulturno in umetniško ustvarjanje in mu v mnogočem dala tudi smer in program.

Pa še to je treba podčrtati: nikdar dotlej in ne poslej ni kaka izrazito literarna in umetniška manifestacija tako razgibala naše mesto, kot ga je tista v jesenskih dneh leta 1920.

JANKO JARC

Trdina in Kobe skupaj v knjigi

(Nadaljevanje s 1. str.)

pisateljevanja. To bo storila nadvse slovesno. V sodelovanju z Dolenjskim muzejem bo 30. septembra ob 18. uri odprla v Dolenjski galeriji razstavo vseh že lani prikazanih Kobetovih monotipij (ilustracij) in tudi večjega števila barvnih reprodukcij slikarjevih del iz sveta Trdinovih bajk, ki so objavljene v novi knjigi. Slavnostni nagovor bo imel dr. Cevc. Po otvoritvi razstave, na kateri bo sodeloval tudi Slovenski oktet bo Cankarjeva založba z novo knjigo obdarila nekaj najboljših učencev in dijakov vseh novomeških šol.

Razstava v Dolenjski galeriji bo odprta do 4. oktobra — vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure. Iz Novega mesta jo bodo preselili v Ljubljano, za tem mestom pa je ne bodo videli nikjer drugje.

NOVO V NOVEM MESTU

Sveti proti mrtvilu

Se bo zdaj dejavnost v ZKPO postavila na noge?

Štirje na novo ustanovljeni sveti pri občinski Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu naj bi dokončno pregnali mrtvilo, ki se je nalepilo na večino društev in kulturnih skupin v zadnjih letih in ga do zdaj ni bilo možno odpraviti niti z uporabo kongresnih resolucij niti odločnih sklepov občinske zveze.

Na seji 14. septembra je izvršni odbor ZKPO imenoval: svet za glasbeno vzgojo in balet, ki ga bo vodil Vladimir Bajc, svet za gledališko dejavnost, ki bo delal pod vodstvom režiserja Marijana Kovača (le-ta je tudi član gledališkega sveta pri amaterskem gledališču, ki se marljivo sestaja na sklice Franceta Kralja), prof. Milka Bobnar bo vodila seje sveta za filmsko dejavnost, medtem ko je vodstvo sveta za knjižničarstvo in tisk zaupano Bogu Komelju, upravniku študijske knjižnice Mirana Jarca.

Da ne bi ostalo samo pri ustanovitvi oziroma samo v zapisniku, so ustanovitelji od novih svetov precej zahtevali, da morajo do 30. septembra izdelati delovne načrte. Tako svetom niti ne ostane drugo, kot da se čimprej sestanejo in izpolnijo prvo nalogo.

Če naj bi res pregnali mrtvilo iz društev in kulturnih skupin, je bilo tako zahtevo izvršnega odbora ZKPO tudi pričakovati. Večletne izkušnje s tega področja namreč učijo, da kaj hitro zvodeni in zgreši namen vsaka stvar, ki je prepuščena sama sebi. Kajpak tudi za kulturne delavce in vse druge ljudi, ki jim naprtimo kulturniške funkcije, velja, da so samo ljudje, nemalokrat na las podobni večini, ki raje skrbi za svoj osebni blagor, kot pa zastonj zapravlja čas na pogovorih, kako dvigniti kulturno raven »ostalega prebivalstva«.

Bo medobčinski svet naposled le zaživel?

Mnoge je že skrbelo, ali bo medobčinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, ustanovljen spomladi v Novem mestu iz vseh vrst kulturnih in javnih delavcev iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine, umrl prej, preden bo začel živeti. Od ustanovitve je minilo že več mesecev, spominjamo pa se obljub, da bo prav ta medobčinski kulturniški organ pometel zmedo in nered iz kulturne dejavnosti ter z dovolj vidnimi znaki označil pot, po kateri je treba iti v prihodnje. Kaže, da se bo jeseni le premaknilo, saj je predsednik tega sveta Lojze Kastelic že obljubil, da bo v kratkem sklical sejo.

„Priznanje" tudi v slovenščini

Pred kratkim se je tudi na slovenskem knjižnem trgu pojavila Arturja Londona knjiga »Priznanje«. V njej popisuje razmere na Češkoslovaškem pred dvema desetletjema, zlasti obdobje zloglasnih praških procesov, katerih žrtev je bil tudi pisec, tedaj pomembna osebnost v tej socialistični republiki.

London je kar najbolj verno opisal načine in metode, ki so bili v modi v Stalinovih časih tudi na Češkoslovaškem in s katerimi so znali tudi iz nedolžnih ljudi izsiliti »priznanje«, da so »sovražniki« političnega sistema, nekakšni »prevratniki« in podobno. Tako lahko zdaj, ko imamo v roki knjigo, ki jo je v slovenščino prevedel Jaka Štular, izdalo pa ČGP Delo, spet od strani do strani podoživljamo drame in tragedije pomembnih osebnosti, ponižanih in tudi pokončanih v kolesju političnih procesov v petdesetih letih.

»V naših vrstah so skrbno gojili nezaupanje. Za ocenjevanje kadrov so uporabljali policijske podatke. Tako so dopustili, da je v Partiji in v deželi nastalo ozračje nezaupanja, strahu, potem pa terorja, ki se je zaredil in razrasel v strahotnega in vsemogočnega raka, ki je, skrit pod varnostjo države vihtel ruślini kramp v partiji v zgradbi socializma, uresničujoč stalinsko zamisel zaostrovanja razrednega boja v času gradnje socializma ...« — piše London v poglavju »Zarota se spreminja«.

»Izkaz vaših simpatij, ki nam jih je sam Tito potrdil z obiskom v Pragi, nam je dajal moč. Prav zato sem srečen ob izidu te slovenske izdaje moje knjige,« je zapisal London v predgovoru slovenski izdaji svojega »Priznanja«.

I. Z.

Kaj napovedujejo arheološka izkopavanja pri Gabrovki?

Starodavni nekropoli na Rojah in Šmohorju sta presenetili arheologe s svojo velikostjo in izrednim bogastvom – Zdaj ni več vprašanje, na kaj morajo biti arheologi poslej predvsem pozorni

Avgusta se je začelo prvo sistematično izkopavanje na Rojah nad Moravčami. Vsestransko ga je omogočil Narodni muzej v Ljubljani, v prihodnjih letih pa se bo nadaljevalo. Zaščitna izkopavanja v tem kraju je že julija opravil Marjan Slabe, kustos ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo. Ljudje pa so vedno znova in znova javljali vesti o novih najdbah.

Že zaščitno izkopavanje je pokazalo vrednost in pomembnost tega, v arheološkem svetu že znanega grobišča, zato ni čudno, da se je slovenska osrednja arheološka ustanova odločila za obsežnejši strokovni načrt v tem lepem delu Dolenjske.

Grobišče na Rojah je znano po najdbah iz prazgodovinskega in slovanskega obdobja, ki pa so, žal, shranjene na Dunaju. Tu so kopali pionirji slovenske arheologije Dežman, Hochstetter in Pečnik. Zadnje čase Roje spet privabljajo slovenske strokovnjake.

Roje so nizka vzpetina s položnim padcem proti jugozahodu. Spodnji del grobišča je precej uničen zaradi manjšega kamnoloma, ki ga vaščani še zdaj uporabljajo. Namen letošnjih izkopavanj je bil prekopati ožji del okoli križa, del ceste, še nepoškodovani areal ob samem kamnolomu ter ugotoviti, kje je južni konec grobišča. V glavnem se je vse to uresničilo.

Arheološko gradivo, zbrano letos na Rojah, lahko razdelimo v dve skupini. Prva obsega prazgodovinsko — latensko gradivo z žganimi grobovi, medtem ko lahko v drugo uvrstimo slovanski material s skeletnimi grobovi.

Prazgodovinski žgani grobovi so precej skromni, če izvzamemo grob, v katerem so že julija našli sulico, in grob z umbom ščita in mečem, odkrit v avgustu. Prazgodovinski grobovi, zlasti tisti pod cesto, so bili zvečine uničeni. Naleteli smo tudi na prazne ali pa že prekopane grobne jame, iz česar sklepamo, da je tam že kdo kopal.

Slovansko gradivo je dokaj skromno in tisti pod cesto tudi precej uničeni. Z izjemo lunulastega uhana, ki je rabil za to, da smo vsaj delu slovanske nekropole na Rojah okvirno določili starost, in srebrnih prstanov so se najdbe omejevale le na obsenčne obročke. Toliko iskane keramike, ki je bila na Rojah že odkrita, letos ni bilo, v nobenem slovanskem grobu.

Hkrati, ko smo izkopavali na Rojah, smo nekaj poizkusnih izkopavanj opravili tudi na vzpetini, znani kot Šmohor. Uspeli smo zlasti na vzhodni strani, kjer smo odkrili nekaj lepih žarnih grobov prazgodovinske, verjetno tudi latenske dobe. Ta poskus je jasno nakazal, kam se širi šmohorsko grobišče.

Na Šmohorju smo našli močno poškodovan novec (kovanec), ki bi bil lahko tudi rimski, vendar pa je poreklo za zdaj še hudo sporno.

S poskusi na Šmohorju, ki ga arheologi do zdaj niso poznali, je ekipa končala letošnje delo na Rojah. Z izkopaninami smo zadovoljni, pojasniti pa bo treba še prenekatero vprašanje.

Roje nad Moravčami, znane tudi kot Roje pri Gabrovki, so nedvomno grobišče večjega pomena, kot ga temu kraju danes pripisujemo. Kje so njegovi začetki, kdaj je nekropola prenehala, še ne vemo. Zanimivo je tudi dejstvo, da srečamo na majhnem prostoru kar dvoje grobišč. Odnos med njima je za zdaj tudi še vedno meglen. Prav mogoče je, da si bomo z njuno povezavo lahko razložili razmerje med Slovani in staroselci. Dokončno podobo življenja nekdanjega prebivalstva v tem delu Dolenjske bomo lahko sestavili šele potem, ko bo grobišče v celoti raziskano.

VLADIMIR BARBEK

90 let brez vodnjaka

Osnovna šola v Drašičih že 90 let dela v stavbi brez vode. Letos so vaščani sami postavili vodnjak, šola pa je plačala gradbeni material. Ko bo komunalno podjetje priključilo še črpalko in žlebove na vodnjak, bo za šolo praznik. V stavbi so lani opravili precej izboljšav, med drugim so popravili tudi prej nemogoče sanitarne prostore, toda brez vode so vsa predvidevanja zaman.

■ KRAKAR V HRVAŠČINI — Zagrebška revija Forum je izdala v zadnji dvojni številki 25 pesmi Lojzeta Krakarja, slovenskega pesnika, ki je doma iz Semiča. Krakarjeve pesmi je v hrvaščino prevedel Mate Simundić.

Mali kulturni barometer

■ ZAČETEK S »PETO KOLONO« — Minuli petek je bila v Novem mestu prva abonmajska gledališka predstava v novi sezoni. S Hemingwayevo »Peto kolono« je gostovalo Mestno gledališče ljubljansko. Predplačniki abonmajskih vstopnic bodo v tej sezoni lahko obiskali še devet prireditev: na sporedu v Domu kulture bo še sedem dramskih uprizoritev, opera in koncert.

■ LITERARNI NASTOPI — Skupina dolenjskih pesnikov in prozaistov, ki se je spomladi (v nepopolnem številu) predstavila z literarnim večerom na otvoritvi slikarske razstave Franceta Godca v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici, se te dni dogovarja za nove nastope v nekaterih dolenjskih središčih. Že oktobra naj bi priredila recital v Trebnjem. Člani skupine prav tako razmišljajo o izdaji zbornika, v katerem bi se predstavili z enim ali dvema svojih najboljših del.

■ OBNOVA DVORAN — V sodelovanju z Zavodom za kulturno dejavnost, zvezo kulturno-prosvetnih organizacij, občinsko skupščino in krajevnimi skupnostmi so začeli obnavljati oziroma urejati kulturne dvorane v več krajih v novomeški občini. Zvečine bodo v dvorane napeljali sodobno ogrevanje in izboljšali električno napeljavo, obnovili odre in ponekod napeli tudi novo filmsko platno.

■ PRECEJŠNJE ZANIMANJE, MALO OBISKOVALCEV — Minulo nedeljo je v Škocjanu gostovalo amatersko gledališče iz Novega mesta z Golarjevo ljudsko komedijo »Vdova Rošlinka«. Za gostovanje je bilo veliko zanimanje, ko pa so igro tudi zaigrali, se je v prosvetni dvorani nabralo malo obiskovalcev. S tem gostovanjem so Novomeščani odprli svojo gledališko sezono.

■ NAJPOPOLNEJŠA ENCIKLOPEDIJA — Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu se je obogatila za veliko »Enciklopedio universa ilustrado« ali na kratko špansko enciklopedijo, ki je s 96 zvezki, od katerih ima vsak poprečno 1.500 strani, največja, najobsežnejša in najpopolnejša enciklopedija z najrazličnejšimi podatki iz evropskega in ameriškega sveta. Razen novomeške študijske knjižnice ima to enciklopedijo le Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani in Študijska knjižnica v Mariboru.

■ DOLENJCI NA POSVETU — Strokovnega posvetovanja knjižničarjev v Mariboru 8. in 9. oktobra se bodo udeležili tudi dolenjski knjižničarji. Posvetovanje se bo začelo z referatom o knjižnicah ha dvojezičnem področju.

FRANCE BEVK

Ranjenec

Veter tuli. Blisk se vžiga iz noči,
oči slepe. V moji duši smrt divjà.
V žični ograji visim in moja kri
v črnem curku v sneg kapljá.

Mesec vzhaja in razliva nad poljé sijaj.
Uzrl sem smrt — glej, nje oči so bele
in lepe, ko drevo cvetoče, ko je maj.
Ah, še niso rane mi izkrvavele!

Kaj ne diham vonja rož v bližini?
Kaj gre skozi noč in kliče? — Mati?
Otrok? Žena? O, kaj kriči v daljavi?
V bolečini vas ni več spoznati.

Veter tuli. Tadi v duši mi zamrl je glas.
Kako ima groza prelepe oči!
Ognjene peruti so padle na samotno vas.
Še zvezda se je utrnila. Le smrti še ni.

France Bevk, ki mu je sredi prejšnjega tedna smrt pretrgala dolgo in plodno življenje, je javnosti znan zlasti kot pripovednik manj kot dramatik in še manj kot pesnik. Pa vendar je na začetku svoje umetniške poti tudi on pisal verze in ustvaril nekaj biserov tudi v vezani besedi. Pesem »Ranjenec«, ki jo objavljamo v spomin velikemu ljudskemu umetniku, je lep dokaz za to. Natisnjena je bila v edini Bevkovi pesniški zbirki, ki je izšla leta 1921 pod naslovom Pesmi.

29. septembra bodo pionirji po vsej naši domovini praznovali svoj dan. Na proslavah v šolah in na različnih drugih prireditvah bodo pokazali, česa so se naučili pri pouku in v krožkih. Mnogi med njimi si bodo zaželeli šolo, ki bi bila lepša in bliže domu. Pionirji v nekaterih šolah tudi pridno pomagajo tovarišicam pri pripravah na zimo. Na sliki: pionirji osnovne šole v Gradcu vsako leto pomagajo pospravljati pod streho drva, ki jih bodo grela v mrzlih zimskih dneh. (Foto: Ria Bačer)

O ČEM PIŠEMO IN O ČEM NAJ BI PISALI?

Kakšna naj bo mladinska stran?

Mnenja udeležencev ustanovnega sestanka mladih novinarjev Dolenjske in Bele krajine – Kaj pogrešajo mladi v svojih časopisih?

Približno pred letom dni se je v Dolenjskem listu pojavila nova stran z naslovom »Ogledalo mladih«. Po mnenju uredništva naj bi bila to stran za mlade, ki bi jo tudi pomagali oblikovati s svojimi predlogi in prispevki. Stran naj bi bila podoba dejavnosti mladinske organizacije na tem območju in naj bi kritično obravnavala pereča mladinska vprašanja. Koliko je stran doslej ta svoj namen opravičila, ste lahko sproti sami presojali.

Na ustanovnem sestanku kluba mladih novinarjev Dolenjske in Bele Krajine, ki ga je prejšnjo sredo sklical predsednik občinske konference ZM Novo mesto, so se zbrali ljubitelji novinarskega pisanja in večina mladih, ki so s svojimi prispevki že sodelovali na mladinski strani v našem listu. Sestanka se je udeležil tudi vodja centra za obveščanje in propagando pri republiški konferenci ZM Slavko Pregelj, ki je navzoče seznanil z delom klubov mladih novinarjev drugod po Sloveniji, razen tega pa povedal nekaj upoštevanja vrednih misli o mladinskih časopisih in straneh v pokrajinskih listih.

Mladi novinarji so bili mnenja, naj bi mladinska stran prinašala razen tekočih poročil o delu mladinskih aktivov tudi več prispevkov o splošnih pojavih v mladinskem gibanju, o vprašanjih zaposlovanja mladih, posebno v industriji, o vlogi mladine v samoupravljanju na šolah in v podjetjih, o njeni usposobljenosti za to, o izobraževanju in dodatnem izobraževanju, o stanovanjski problematiki mladih in podobno. Mladinskih vprašanj ne bi smeli obravnavati ločeno, ampak v povezavi in glede na splošne pojave v družbi; vse pa bi moralo biti napisano v taki obliki, da bi bilo zanimivo in ne bi bilo le dolgočasen povzetek dogovorov in ugotovitev na sestankih. Pojave v družbi in posebno v mladinski organizaciji je treba komentirati, ne samo registrirati.

Zato vabimo vse mlade, naj s svojimi predlogi in prispevki sodelujejo na tej strani, da bo resnično postala ogledalo mladih!

A. V.

Zmagal je „TITANIK“

Ta teden je prispelo v naše uredništvo 155 predlogov za najbolj poslušano ploščo v tem tednu. Nekateri bralci so v svojem imenu poslali kar po 8 do 10 predlogov za isto pesem ali popevko, česar seveda nismo mogli upoštevati. Opozarjamo vse pošiljatelje kuponov, da lahko vsak bralec na svoje ime pošlje samo en kupon, lahko pa pošlje več kuponov z različnimi predlogi.

Po vaših predlogih sodeč, je ta teden najbolj poslušana plošča Lojzeta Slaka z naslovom »Titanic«; zanjo ste poslali kar 61 predlogov. Sledijo plošče: »Marijana« s 36 glasovi, »Dve let in pol« s 23 glasovi, »Mini-maksi« z 11 glasovi in druge.

V torek ob 12. uri je tričlanska komisija v našem uredništvu izmed vseh pošiljateljev kuponov izžrebala tri nagrajence. To so:

1. Sonja Švirt, Jelše 5, p. Otočec
2. Anica Uhan, Lukovek 11, Trebnje
3. Ivan Plut, Vrtača 15, Semič.

Plošče je nagrajencem podarila trgovina »Elektrotehna« iz Novega mesta.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo: _____

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 28. septembra 70 Kupon št. **20**

»Kekec« po občini

V počastitev pionirskega dne (29. septembra) so začeli kinooperaterji novomeškega Zavoda za kulturno dejavnost 20. septembra predvajati osnovnošolcem priljubljeni slovenski mladinski film »Kekec«. Film bodo vrteli v vseh osnovnih šolah v novomeški občini. Predstave bodo do 1. oktobra.

Mirna: med najboljšimi

Mladinski aktiv na Mirni je med najboljšimi v trebanjski občini. Najbolj množično se mladi udejstvujejo v domačem športnem društvu Partizan, manj pa je takih mladincev, ki se posvečajo političnemu in kulturnemu življenju v občini.

Lani so mladi začeli s pomočjo krajevne skupnosti Mirna in občinske konference ZM Trebnje preurejati mladinski klub. Zaradi pomanjkanja denarja pa dela niso mogli dokončati. Razen tega so s prostovoljnim delom sodelovali tudi pri urejanju turističnega centra pod mirenskim gradom. Pri preurejanju kluba in turističnega centra je sodelovala skoraj vsa mladina z Mirne in okolice.

Ž. G.

Maturantje na izletu

V začetku tega tedna so se z maturantskega izleta vrnili dijaki četrtih razredov novomeške gimnazije. Skoraj teden dni so bodoči maturantje preživeli na poti skozi sosednjo republiko Hrvaško in ob obali. Ujeli so še zadnje sončne dni in si nabrali novih moči. Razen tega so mimogrede še marsikaj videli in si ogledali znane kraje.

KAJ JE NOVEGA NA SLATNIKU?

„Pridite in se prepričajte!“

pravi predsednik mladinskega aktiva Dušan Lazar na očitke in različna mnenja o vzdušju v njihovem diskoklubu

Zadnje čase je med novomeško mladino povzročila precej zanimanja novica, da je na Slatniku odprt diskoklub. Hkrati s tem so se že pojavile tudi različne govorice o vzdušju v njem. Mnenja so bila tako različna, da smo o tem vprašali predsednika slatniške mladine Dušana Lazarja, ki skrbi tudi za sobotne mladinske plese v klubu. Preden je pogovor stekel o tem, je Dušan želel povedati naslednje:

»Ko sem marca letos postal predsednik mladinskega aktiva na Slatniku, sem na sestankih krajevne skupnosti in drugih krajevnih organizacij poslušal le očitke, da madi nič ne delamo. Blagajna je bila prazna in nismo vedeli, kje bi začeli. Krajevna skupnost nam je dala na uporabo dvorano v osnovni šoli, ki je namenjena za vse prireditve. Radi bi popravili oder v dvorani in zbrali nekaj denarja za izlete in obdaritve otrok ob novem letu ter mater ob osmem marcu. Denar nameravamo zbrati z izkupičkom od mladinskih plesov. Sedaj imamo v blagajni že 1200 din.«

— Kako ste prišli na misel ustanoviti diskoklub

»Naša dvorana pravzaprav ni nikakršen pravi diskoklub. Sposodili smo si le ime, da bi privabili čimveč obiskovalcev in zbrali čimveč denarja. To ni niti senca pravih diskoklubov, vendar doslej nismo imeli niti tega.«

— Slišati je očitke, da na vaših plesih ni reda in da je videti tudi precej pijanih. Ali je to res?

»Slatničani smo že na začetku sklenili, da bo na plesih red. Vstopnina je 3 din. Pride lahko vsak, kdor hoče. Na plesih točimo pivo in oranžado in z različnimi osvetlitvami skušamo posnemati vzdušje v pravih diskoklubih. Prihajajo tudi Novomeščani. Nekateri med njimi se ustavljajo najprej

v gostilni čez cesto, potem pa pridejo k nam in skušajo delati nered. Prav ti pa po mestu trosijo neresnične govorice.«

— Kaj menijo o vašem diskoklubu predstavniki krajevne organizacije in občinskega mladinskega vodstva?

»Obiskalo nas je že nekaj predstavnikov družbeno-političnih organizacij in predsednik občinske konference ZM Janez Slapnik. Prepričali so se, kaj je res in kaj ne, in nihče nam plesov ni prepovedal. Prepričani smo, da na teh plesih mladinski organizaciji ne delamo sramote. Vabimo vsakogar, naj pride in se prepriča.«

A. V.

Uspešno sodelovanje z JLA

Ribniška mladina je že organizirala več skupnih prireditev z mladimi vojaki

Usklajevalni odbor za sodelovanje z mladino v JLA so ustanovili pri predsedstvu Zveze mladine v Ribnici. Ta odbor posebno v zadnjem obdobju zelo prizadevno dela.

Tako je ribniška mladina in mladina vojaške enote v Ribnici imela že več skupnih prireditev. Na Travni gori so skupno proslavljali dan borca, pred kratkim je bil za obojo mladino koncert »Unionov«, 11. septembra pa koncert članov ljubljanske Opere.

Tudi za dan topničarjev, ki bo 7. oktobra, pripravljajo skupen program za dve proslavi (za prebivalce in vojaštvo). Razen mladih vojakov bodo na tej proslavi nastopili mladinska folklorna skupina, učenci osnovne in glasbene šole, dijaki gimnazije in še nekatere skupine mladincev.

Enkrat na teden imajo ribniški mladinci tudi začetni plesni tečaj, ki bo trajal dva meseca in pol. Tečaj se je začel 5. septembra, vodi pa ga plesni učitelj, ki služi vojaški rok v Ribnici.

Sodelovanje mladine Ribnice in vojaštva je zelo tesno, saj je v občinski konferenci ZM kar pet predstavnikov JLA, od tega so trije tudi v predsedstvu.

Na tesnejše sodelovanje nedvomno vpliva tudi, da je republiška konferenca ZMS razpisala tekmovanje mladinskih organizacij, katera bo uspešnejše sodelovala z mladino v JLA. Najboljše organizacije bodo dobile denarne nagrade, dobre pa pismena priznanja.

J. P.

OGLEDALO MLADIH

Želje so bile prevelike

Ko so mladi v Žabji vasi pri Novem mestu letos spomladi ustanovili mladinski aktiv, so se z veliko zagnanostjo lotili dela. Zadali so si nalogo, da bodo ob pomoči drugih družbeno-političnih krajevnih organizacij skrbeli za urejenost naselja in ga očistili odvečne nesnage, da bodo skrbeli za spomenik padlim in si v nekdanjem kamnolomu uredili igrišče za košarko. Čas poletnih počitnic, v katerem so vse to hoteli uresničiti, pa je prehitro minil. Ugotovili so, da bodo z igriščem morali še nekaj časa počakati, da se okrepi zavest mladincev in pripravljenost do dela, kajti razumljivo je, da bi pri urejanju igrišča morali popriprijeti za delo vsi. V zadnjem času so imeli nekaj sestankov in so organizirali izlete v bližnjo okolico, sedaj pa se bodo spet lotili urejanja vasi.

Šibka vodstva v trebanjskih aktivih

V trebanjski občini je veliko premalo sposobnih mladincev, ki bi prevzeli vodstva v vaških in tovarniških aktivih, kjer se zbira največ mladih. To je tudi eden izmed najvažnejših vzrokov za nedelavnost nekaterih aktivov. Večina predsednikov aktivov se v osnovnih šolah ne seznani dovolj z vlogo in nalogami mladinske organizacije in zato ne more vplivati na druge člane aktivov, kar pa se najbolj pozna pri delu. Zato je predsedstvo občinske konference ZM na svoji zadnji seji sklenilo, da bodo z načrtnim izobraževanjem mladinskih vodstev začeli že v osnovnih šolah. Pripravili so program, ki ga bodo razdelili razrednikom in mentorjem mladinskih aktivov, na predavanjih pa bodo sodelovali tudi člani predsedstva.

Ž. G.

Trije jesenski modeli

Jesen je tu in v omare že pospravljamo lahko poletne obleke. Sedaj pridejo na vrsto topli puloverji in krila, ki nas bodo ščitila pred jutranjim in večernim hladom. Dobro poglejte v predale in omare! Morda imate v njih že skoraj pozabljeno lansko obleko, ki ni ukrojena po zadnji modi, vendar jo boste z majhnimi dodatki spremenile in bo spet kot nova. Tri praktične modele za vsak dan je za vas narisala Tatjana Špacapan, modna kreatorka Tovarne pletenin iz Sežane.

POTA IN STRANPOTA

§

DEŽURNI POROČAJO

■ **SAMOVZIG NA TREBANJSKEM VRHU?** — 19. septembra je gorelo pri Francu Dimiču na Trebanjskem vrhu št. 17. Na gospodarskem poslopju je ogenj uničil del ostrešja, slamo in krmo. Škode je za 10.000 din. Menijo, da je požar povzročil samovžig.

■ **TAT KARAMBOLIRAL** — 18. septembra so našli pri IMV poškodovan osebni avtomobil Zastava 750, ki je bil dan prej ukraden Justini Tratar iz Črtomirove ulice v Ljubljani. Ko je tat karambeliral, se je očitno zbal peljati naprej.

■ **UKRADENO KOLO** — 15. septembra je bilo Ivanu Kalinu z Malega Slatnika, delavcu IMV, ukradeno žensko kolo zelene barve. Oškodovan je za 300 din.

■ **PRIKOLICA STISNILA MOPED** — Anton Preden in Romano Rabar iz Umaga sta 18. septembra pustila pred metliškim komunalnim podjetjem prikolico, naloženo s cementom, ter se s tovornjakom odpeljala na Suhor. Med raztovarjanjem je začela prikolica drseti nizdol, da je zadela fiat 850 Antona Crnugelja iz Križevske vasi in potisnila ob zid moped Zlatka Muca iz Rosalnic. Gmotno škodo so ocenili na 10.000 din.

■ **PRITEKLA PRED ŠKODO** — 5-letna Silva Jevnikar je 19. septembra v Šentjerneju pritekla na cesto pred »škodo«, ki jo je vozil Jože Gorišek iz Gornjega Vrhpolja. Voznik je zavrl, a je atomobil deklico kljub temu zadel in jo zbil na tla. Dobila je pretres možganov.

■ **»ŠKODA BREZ KOLESA«** — Med vožnjo po avtomobilski cesti pri Mačkovcu se je škodi, s katero se je peljal Rudolf Šoštar iz Zagreba, snelo zadnje levo kolo. Avtomobil s tremi kolesi je zaneslo v smernik in drog prometnega znaka. Na srečo ta nenavadna nesreča ni terjala niti človeških žrtev niti večje gmotne škode.

ALI SI USPOSOBLJEN DA NUDIŠ PRVO POMOČ ?

Delovna skupnost
POSEBNE ŠOLE ŠMIHEL

razpisuje
delovno mesto

TAJNIKA

POGOJ: dokončana srednja ekonomska šola.

Nastop službe 1. januarja 1971 ali po dogovoru.

Prostovoljno gasilsko društvo RIBNICA na Dolenjskem

proda

gasilski avtomobil znamke FORDSON-cisterna 1000 l

Vozilo je v nevoznem stanju. Cena vozilu je ugodna in si ga resni kupci lahko ogledajo v garaži PGD Ribnica na Dolenjskem.

AVTOMOBILSKA KRAJA SREDI NOVEGA MESTA

Tat se je osmodil,

toda Ciril Jarnovič iz Novega mesta je bil več ur v hudih skrbeh za svojo zastavo 1300

Ko je Ciril Jarnovič, računovodja pri MERCATORJEVI poslovni enoti STANDARD v Novem mestu, v četrtek, 17. septembra popoldne, končal službo in se odpravil po osebni avto, ki ga je parkiral pred kinom KRKA na Prešernovem trgu, da bi se odpeljal domov, je ves presfrašen ugotovil, da njegove zastave 1300 ni več. Pomislil je, da je okraden in v naslednjem trenutku o izginotju avtomobila obvestil milico.

Nista še minili dve uri, ko je približno ob 17. uri Milan Maver iz Bučne vasi javil novomeškim miličnikom, da stoji neka zastava 1300 v Bučni vasi, nedaleč od gostilne »Pri Marički«. Miličniki so se takoj odpravili v Bučno vas in tam ugotovili, da je tisti avtomobil Jarnovičev. Po čudno zvezanih žicah pri krmilu so sklepali, da je neznani storilec vozilo odpeljal na silo. Sledove vloma pa so našli tudi na vratih.

Ko so miličniki vozilo podrobneje pregledali, so ugotovili še to, da je akumulator prazen. Razlog, zakaj se tat ni odpeljal naprej, je bil na dlani. Za lastnika vozila, Cirila Jarnoviča, pa je bila to sreča. Kdo ve, ali bi še kdaj videl svojo zastavo, ko se ne bi bil akumulator tako hitro izpraznil. To pa je tudi opomin za vlomilce in avtomobilske tatove, naj pustijo tuja vozila na miru.

Tragedija v Lipovcu

Zaradi nepazljivosti odraslih je deklica pri mlačvi izgubila nogo – Kričeč opomin drugim

15. septembra so pri Stanislavu Nosetu v Velikem Lipovcu mlatili pšenico. Bilo je že proti večeru, ko sta h geplju, ki sta ga vrtela dva konja, prišli 6-letna Anica Gnidovec in domača hči, 7-letna Vidka Nose. Deklici sta najprej hodili v krogu za konji, nato pa sta se približali geplju. Nihče tega ni opazil, niti gonjač ne.

Nenadoma so vsi zaslišali obupen otroški krik, ki se je utrgal od geplja. Zagledali so malo Gnidovčevo Anico, kako krili z rokami in prosi za pomoč, ker ji je bilo desno nogo skoraj do stegna potegnilo pod vrteči se prenosni drog, poleg samega zobatega kolesja na geplju, in ji jo zmečkalo. Hitro so ustavili mlatilnico in hiteli otroka reševat. Ko se jim je to naposled posrečilo, so deklico naložili na avtomobil in jo naglo odpeljali v novomeško bolnišnico. Zaradi prehudih poškodb pa so morali zdravniki nogo Anici odrezati.

Nsreča je pretresla vso vas, najbolj pa domače. Hkrati je to kričeč primer, kakršnih je bilo na kmetih zaradi nepazljivosti že veliko, in resno svarilo odraslim, naj pazijo na najmlajše, pa čeprav kaže, da se hočejo samo igrati.

Kraja v Ribji restavraciji

V noči na ponedeljek, 21. septembra, so neznanci odnesli iz Ribje restavracije v Novem mestu 14.500 din ali ves sobotni in nedeljski izkupiček. Miličnikom in kriminalistom se še ni posrečilo raziskati, kako so tatovi prišli v restavracijo, ki jo prav zdaj obnavljajo. V času, ko to poročamo, zmikavtom tudi še niso prišli na sled.

S ceste na streho

S tretjerazredne ceste pri Grobljah je 21. septembra popoldne zaneslo zastavo 1300, ki jo je od Šentjerneja proti Kostanjevici vozil Marjan Golob iz Ljubljane. Avtomobil je pristal prevrnjen na njivi. Voznik se je laže potolkel, sopotnica Ana Keglevič z Ostroga pa ima zlomljeno ključnico. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 8.000 din.

Skica obvozov med sobotnim treningom in nedeljsko avtomobilsko dirko na Gorjancih. Več o tem na 12. strani!

Meserko obsojen

Vlomilca, ki je letošnjo zimo s silo odpiral tuja stanovanja, je sodišče obsodilo na zapor

Pred kratkim je stopil pred novomeške sodnike 26-letni Stane Meserko, doma z Migolske gore pri Trebnjem, z zadnjim bivališčem v Mariboru. Obtožen je bil, da je na Dolenjskem štirikrat vlomil, dvakrat poskusil vlomiti, dva vloma pa zagrešil tudi na Zaplani pri Vrhniki.

Vsa dejanja na Dolenjskem je opravil letošnjo zimo med 24. in 30. januarjem. Pri vseh vlomih je iskal večje vsote denarja, ker pa tega (na srečo) ni povsod našel, je jemal obleke in hrano. Vlomilska strast ga je najčešče vodila v počitniške hišice in v stanovanja takrat, kadar ni bilo nikogar doma.

Okrožno sodišče v Novem mestu ga je obsodilo na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora. Pri odmeri kazni je upoštevalo olajševalno okolnost, da je Meserko večino dejanj skesano priznal in obžaloval. Za obtežilno okolnost pa so sodniki šteli, da je bil Meserko do zdaj že trikrat kaznovan, da se je vdajal brezdelju in klateštvu in da je vsa dejanja opravil v razmeroma kratkem času.

Danes na sodišču

Na okrožnem sodišču v Novem mestu se bodo danes dopoldne zagovarjali: Martin Lap, ki je obtožen hudega kaznivega dejanja zoper splošno varnost, Boris in Rudolf Brajdič zaradi tatvin in Franc Kovačič, ki se je na zatožni klopi znašel zaradi obrekovanja. Razprave bodo v razpravni dvorani št. 108. Predsednik senata bo sodnik Janez Pirnat.

Izsiljevanje prednosti

Dejan Radan, zasebni obrtnik iz Brežic, se je 14. marca letos odpravil z moskvičem na pot proti Krškemu. Proti večeru je v Drnovem zavil z avtomobilske ceste na priključek in hotel nadaljevati vožnjo. Nesreča, ki se je naslednji trenutek zgodila na križišču pri podvozu, pa mu je to preprečila.

Radan je s priključka zavijal na prednostno cesto Krško—Kostanjevica, ne da bi se prepričal, če je prosta. Ko je zavil na križišče, je s tem izsilil prednost motoristu Alojzu Cvelbarju mlajšemu iz Velenja, ki je na zadnjem sedežu mimo peljal svojega očeta.

Motorist se je na sredini križišča strahovito zaletel v Radanov moskvič in sta oba z očetom padla. Alojza Cvelbarja starejšega je po trčenju vozil vrglo na avtomobil, od tam pa je padel na cesto. Zaradi hudih poškodb je čez pet dni v bolnišnici umrl.

Zaradi tega dejanja je bil Radan obsojen na 1 leto in 2 meseca zapora, pogojno za dobo treh let. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da Radan do zdaj še ni bil kaznovan, da pa bi moral kot izkušen voznik le pravilno pripeljati na prednostno cesto, zlasti še, ker je to drnovsko križišče dobro opremljeno z ustreznimi prometnimi znaki.

Tast umrl čez dva meseca

Sodišče je upoštevalo, da je voznik v prometni nesreči izgubil tasta – Izrek pogojne kazni

Huda prometna nesreča, ki se je zgodila 7. decembra 1968 na cesti čez Gorjance, je dobila zdaj še epilog na novomeškem okrožnem sodišču. V četrtek, 17. septembra, se je pred senatom, ki mu je predsedoval sodnik Janez Pirnat, zagovarjal Ignac Bavdaž, gradbeni delovodja iz Novega mesta.

Bavdaž je bil obtožen za posledice prometne nesreče, ki je povzročila smrt ene osebe. V večernih urah je vozil osebni avtomobil iz Metlike proti Novemu mestu. V megli, ki je tedaj visela nad cesto, je vozil prehitro in nepreviden da ni opazil pred seboj voza, naloženega s koli, ki je stal na desni strani ceste. Bavdaž se je z osebni mavtomobilom močno zaletel od zadaj med kole. Daljši kol je prebil vetrobransko steklo in se zaril v trebuh ter prsni koš sopotniku Jožetu Šterku, Bavdaževemu tastu. Zaradi poškodb je Šterk čez dva meseca umrl.

Sodišče je ugotovilo, da Bavdaževa krivda v tej nesreči ni bila velika, razen tega pa je obdolženec dejanje skesano in prizadeto priznal, saj je izgubil tasta. Olajševalna okolnost je bila pri odmeri kazni tudi to, da Bavdaž do zdaj še ni bil kaznovan. Sodišče mu je izreklo kazen 8 mesecev zapora, pogojno za dobo dveh let.

Nesreča arhitektke

26-letna Marija Račečič, arhitektka pri straškem NOVOLESU, je 17. septembra z Broda, kjer stanuje, peljala 3-letno hčer Urško v novomeški vrtec. Ko je bila še v vasi, je videla, da so se na škodi odprla vrata, pri katerih je sedela Urška. Med vožnjo se je stegnila nazaj in vrata zaprla, pri tem pa izgubila oblast nad avtomobilom. Na nepreglednem ovinku je vozilo treščilo v betonsko škarpo. Zdaj so se odprla vrata pri krmilu, močan udarec v zid pa je Račečičevo pahnil na cesto. Vozmica je dobila več hudih poškodb, odpeljali so jo v novomeško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju. Gmotno škodo so ocenili na 4.000 din. Kasneje smo zvedeli, da se otroku ni zgodilo nič hudega.

Značajnež

Počilo je in zažvenketalo. Prometna nesreča. Šoferja sta zlezla iz razbitih vozil in si ogledala razbitine.

»Oprostite mi, prosim. Spregledal sem prometni znak in vam zaprl pot. Vso škodo vam povrnem.«

Oškodovanec je bil zadovoljen, da je naletel na poštenega človeka, ki je takoj priznal svojo krivdo.

Prišli so miličniki in začeli zaslišavati oba udeleženca prometne nesreče.

Oškodovanec je povedal, kako je bilo, in na vrsto je prišel oni, ki je trčil vanj.

»Prometni znak? Seveda sem ga videl in prav zato sem hotel ustaviti. Že sem vozil korakoma in bil tik pred tem, da ustavim, ko mi je z leve pridrvel neki avtomobil. Zaradi prehitre vožnje ga je zaneslo vame...«

Na podlagi izpovedb obeh udeležencev sta bila v postopku oba.

»Jaz pa kriv? Ni mogoče! Izključeno! Pri prometnem znaku sem ustavil. Da, da. Zagotovo vem, da sem že stal, ko je oni trčil vame...«

Dokazovanje Zaslišavanje prič. Ene so trdile eno druge drugo. Vsak se je pridušal, da je čista resnica samo tisto, kar je povedal sam.

»Zakaj pa ste takoj po nesreči soobdolžencu priznali svojo krivdo?«

»Jaz pa priznal? To ni resnica. Kdor to pravi, naj pride sem, da si pogledava iz oči v oči.«

Soočenje.

»Vozil sem po prednostni cesti in soobdolženec mi je zaprl pot, ko je prevozil prometni znak.«

»Ni res. Avtomobil sem že ustavil, vi pa ste pridrveli in vas je zaneslo vame...«

»Saj ste mi vendar rekli, da ste krivi...«

»Nič nisem rekel. To se vam je le zdelo. Kaj bom priznal, ko pa nisem kriv!«

Prerekanje se je nadaljevalo in uspeha ni bilo. Vsak je trdi' svoje...

■ **MAČKOVEC: ZANESLO GA JE S CESTE** — Jernej Gabrič iz Ljubljane je vozil 20. septembra renault 6 TL proti Zagrebu. Pri Mačkovcu je podobno kot drugi vozniki pred njim zavrl avtomobil, tedaj pa ga je zaneslo s ceste med skale. Voznik in žena sta bila ranjena, gmotno škodo pa so ocenili na 10.000 din.

■ **ČURILE: MOPEDIST OBLEŽAL** — 20. septembra ponoči se je peljal Stane Jurajevič iz Radatovičev z mopedom proti Radovici. Pri Čurilah je na gramozni cesti padel in obležal. Našel ga je Milan Štefanič in ga z osebnim avtomobilom odpeljal do Metlike, odkoder so ga takoj spravili v novomeško bolnišnico.

■ **BIČ: TRČENJE V MEGLI** — 20. septembra ponoči je vozil Drago Sabljič iz Duvna osebni avtomobil nemške registracije proti Ljubljani. Mimo Bača je zaradi goste megle vozil počasi. To je prezrl Alojz Zupan iz Gozda—Martuljka in s svojim vozilom zadel Sabljičev avtomobil. Škode je bilo za 4.500 din.

■ **TOMAŽJA VAS: NA BMW RAZNESLO ZRAČNICO** — Redo Šakanović iz Ljubljane se je 19. septembra z BMW 700 S peljal proti domu. Pri Tomažji vasi je vozilu razneslo zračnico. Avtomobil je zaplesal po cesti, treščil v avtomobil Sarajevčana Ilije Kalajdžisalihovića in nato še v avtomobil Oskarja Okanjija iz Novega Sada. Po trčenju je Šakanovića zaneslo še v obcestni smernik, sarajevsko vozilo pa s ceste, da se je prevrnilo. Škodo so ocenili na 14.000 din.

■ **PODGRAČENO: PREVRNJEN TOVORNJAK** — Jože Florjanc iz Ločice pri Polzeli je 18. septembra zvečer vozil tovornjak celjskega PREVOZNIŠTVA proti Ljubljani. Na ovinku pri Podgračenu je zapeljal s ceste na travnik in se prevrnil. Voznik je bil laže ranjen, škodo pa so ocenili na 20 tisoč din.

■ **NOVO MESTO: Z AVTOMOBILOM V OGRAJO** — V betonsko ograjo pri poslopju Cestnega podjetja ob Ljubljanski cesti v Novem mestu je 18. septembra zaneslo avtomobil nemške registracije, ki ga je vozil Vladimir Štrukelj iz Črnomlja. Škode je bilo za 4.000 din.

■ **DOBRUŠKA VAS: TROJNO TRČENJE** — 17. septembra je Krčan Jože Nedoh z osebnim avtomobilom pri Dobruški vasi prehitel Iva Kolarja s Senovega in oplazil avtomobil alfa-romeo, ki ga je vozil naproti Italijan Agostino Zampini. Ranjena je bila 9-letna hčerka italijanskega voznika Marina. Škodo so ocenili na 8.000 din.

■ **GORJANCI: S CESTE V GOZD** — S cestnega ovinka pri Vahti na Gorjancih je 17. septembra zaneslo fička, s katerim se je Franc Pašič iz Strekljevca peljal proti Novemu mestu. Avtomobil se je znašel v gozdu. Škodo so ocenili na 8.000 din.

■ **KARTELJEVO: BANKINA NI VZDRŽALA** — 15. septembra se je pri Karteljevem udrla bankina, na katero je zapeljal Rado Pavlović s Pivke tovornjak s prikolico. Tovornjak se je potem prevrnil na streho. Škode je bilo za 20.000 din.

■ **CATEŽ: RAZNESLO ZRAČNICO** — 17. septembra je pri Catežu razneslo zračnico na osebnem avtomobilu, ki ga je vozil Nemec Max Schneider. Vozilo se je znašlo na njivi, kjer se je prevrnilo na streho. Škode je bilo za 9000 din.

■ **DOLE: Z AVTOMOBILOM V DREVO** — 17. septembra zvečer je pri Dolah zaneslo osebni avtomobil, ki ga je od Metlike proti Novemu mestu vozil Julij Klemenc. Vozilo je treščilo v drevo; pri tem je bil voznik ranjen. Škodo so ocenili na 4.000 din.

NOGOMET

Belokranjcev poraz ne bo omajal!

Belokranjci so komaj v četrtem kolu okusili grenkobo poraza. Prepričani smo, da jih to ne bo omajalo, saj se znajo srčno boriti. Mirenčani so v tem kolu najbolj prepričljivo zmagali. Novomeščani so naleteli na trboveljski Cement in močno izgubili. Lepo zmago je požel Rudar iz Senovega, ki je trenutno na drugem mestu prvenstvene razpredelnice. Sevničani, ki igrajo v podzvezni ligi, pa so tokrat tudi poželi visoko zmago.

Tržič : Bela krajina 3:1

Bela krajina je doživela prvi poraz v ZCNL. Klonila je proti najslabšemu nasprotniku, ki pa je vendar nevaren na domačem igrišču. Najbolj so se trudili vratar Žunič, Ferfolja, V. Weiss, Dimić in Petrovič. Ostali so precej odpovedali.

Tržičani so pvedli, vendar so Črnomaljci tik pred koncem prvega polčasa prek Petrovića izenačili. V drugem delu so domačini še dvakrat potresli mrežo gostov in zasluženo zmagali.

M. LATERNER

Cement (Trbovlje) : Elan 5:1

Novi član LCNL trboveljski Cement je tokrat odpravil tudi drugega dolenjskega predstavnika novomeški Elan z visokim rezultatom 5:1. Novomeščani niso igrali tako slabo kot kaže rezultat. Vendar so domačini znali izoristiti spretno vsako napako gostov. Zadetek za Novomeščane je dtsegel Maksimović.

Mirna : Rakek 4:0

Mirenski nogometaši so ponovno razveselili svoje navijače z lepo zmago. Rezultat bi bil lahko še višji, vendar so domačini bili premalo spretni pred vrati gostov. Mirenčani so v celoti zaigrali zelo dobro, zadetke pa so dosegli: Štefanič 2, ted Šmuc in Najdov po 1.

A. TRATAR

Sevnica : Steklar B (R. Slatina) 5:2

V celjski podzvezni nogometni ligi so Sevničani premagali ekipo Steklarja iz Hrastnika. Zadetke za Sevničane so dosegli: Plazar in Kelnarič po 2 ter Črepinšek.

J. BLAS

Rudar : Rogatec 3:0

Senovačani so tudi tokrat odlično zaigrali in zasluženo premagali borbeno ekipo iz Rogatca. V prvih 45 minutah so bili v rahli terenski premoči in so dosegli 2 zadetka.

V drugem delu srečanja so bili gostje enakovredni, včasih pa tudi nekoliko boljši. Zadetke za Rudarja sta dosegla Gaser (2) in Pieterski (1).

J. KODELJA

Lestvica po tretjem kolu

Soštanj	3	3	0	0 10:6	6
Senovo	3	2	0	1 11:5	4
Rogatec	3	2	0	1 4:2	4
Brežice	3	2	0	1 2:2	4
Vojnik	3	1	1	1 6:5	3
Papirničar	3	1	1	1 4:6	3
Ljubno	2	1	0	1 8:4	2
Žalec	3	1	0	2 6:4	2
Opekar	3	1	0	2 10:10	2
Polzela	3	1	0	2 5:9	2
Celulozar	3	0	1	2 2:5	1
Boč	3	0	1	2 5:13	1

11 žog za naše učence

Rokometna zeza Slovenije je v šolskem letu 1969/70 priredila tekmovanje osnovnih šol v rokometu z nazivom »Za rokometno žogo«. V tekmovanju je sodelovalo 47 osnovnih šol, skupno pa je bilo odigranih 2.383 tekem. Na osnovi dosežkov je bil določen vrstni red 17 najboljših šol, ki prejmejo za nagrado rokometne žoge. Med temi je tudi pet dolenjskih šol, ki so dobile 11 rokometnih žog. Na tretjem mestu je OŠ »Martin Kotar« iz Šentjerneja, na sedmem OŠ Velika Dolina; OŠ Dolenjske Toplice je na enajstem, OŠ Žužemberk in OŠ Ribnica pa sta zasedli 14. oziroma 17. mesto. **Nedvomno spodbudno za naša šolska športna društva!**

Rokometaši Ribnice (na sliki) so se v nedeljo vrnili iz Murske Sobote s pomembno zmago.

ROKOMET

Sevničani ugnali vodilni Kranj!

Pretekla rokometna nedelja je bila za dolenjske predstavnike v zahtevnejših tekmovanjih izredno ugodna. Najbolj so nas presenetili neustavljivi Sevničani, ki so sredi Kranja porazili vodilno ekipo v tem tekmovanju. Ribničani, ki so se ob prvih neuspehih zbrali, so iz Murske Sobote prinesli dve dragoceni točki. »Kaznovani« Brežičani so v Celju ugnali izredno nevarne Radeče, ki so že marsikomu pokazale zobe. Krmeljčani so zastonj potovali v Kranj, saj so kranjski Veterani že marsikoga potegnili za nos.

Polet (Murska Sobota) : Ribnica 17:18

V zelo zanimivi in razburljivi igri je borbenim Ribničanom uspelo zmagati. Njihova zmaga je zaslužena, saj so skoraj ves čas tekme vodili. Posebno razburljivo je bilo srečanje v zadnjih minutah, ko so imeli domačini možnost rezultat izenačiti.

Ribnica: **Lovšin, Rigler, Kersnič I, Nosan, Tomšič, Mikulin 7, Ponikvar I, Ponikvar II 10, in Andolšek.**

Brežice : Radeče 15:12

Brežiški rokometaši so zaradi zapore svojega igrišča morali odigrati srečanje z Radečami v Celju. Brežičani so zelo dobro začeli, saj so v 20 minutah vodili že z 6:1. Kasneje so popustili, vendar so poželi zasluženo zmago nad nasprotnikom, ki ga vsi spoštujejo.

Brežice: **Žerjav, Setinc 1, Antotovič 3, Bosina 7, Iskra 2, Rovan 1, Avsec, Zore in Pavlovič 1.**

Veterani (Kranj) : Krmelj 0:10 b. b.

Gostje so zaman prispeli v Kranj, domačini se niso pojavili na igrišču. Srečanje je registrirano 10:0 v korist Krmeljčanov.

B. DEBELAK

Kranj : Sevnica 15:17

V derbi tekmi LCLR so Sevničani zasluženo zmagali v Kranju s 17:15. Na začetku srečanja so domačini sicer povedli, kasneje pa je stekel stroj Sevničanov, ki je bil neustavljiv. Več kot 50 Sevničanov je burno spodbujalo svoje igralce, ki so nepričakovano premagali lanskega republiškega ligaša Kranj. Najboljši v vrstah Sevničanov so bili: Trbovc, Svažič in Šilc.

Sevnica: **Sirk, Svažič 4, Trbovc 8, Filej, Valant 2, Koprivnik, Šilc 3, Lovrek, Perc, Debelak in Komelj.**

J. BLAS

Cosmos - BELT : Novo sto 10:0 b. b.

V nedeljo bi moralo biti v Črnomlju odigrano prvenstveno rokometno srečanje med ekipama COSMOS-BELT in Novim mestom. Ker ni bilo sodnika na srečanje, sta ekipi začeli s prijateljsko tekmo, ki se je končala z zmago domačinov 30:18. Sodnik in Belokranjci so zahtevali, naj Novomeščani odigrajo prvenstveno tekmo. Vendar gostje niso pristali na to, zato je sodnik odpiskal srečanje z 10:0 b. b. za domačine. Novomeščani so vložili pritožbo s pripombo, da sodnik lahko zamudi samo 15 minut. Ta njihova trditev je na mestu!

T. LATERNER

ODBOJKA

Na tujem zmage, doma porazi!

Novomeščani kot da bi se bali domače publike, saj na tujem z lahkoto zmagujejo, doma pa žanjejo poraze. Kljub porazom na domačem terenu letos igrajo precej bolje in ni strahu, da bi se borili za obstanek v ligi. Na pomoč jim je prišel odlični MARJAN BREŠČAK, ki je vnesel precej več živahnosti. Dekleta Brestanice so v tretjem kolu dosegle prvo zmago nad solidnim Severjem iz Sladkega vrha. Trebanjci so zmagali že tretjič s 3:0, in kot pravijo sami, bo šlo zdaj nekoliko teže.

Novo mesto : Kanal 0:3

Novomeščani so srečanje z eno boljših ekip v republiški odbojkarski ligi Kanalom začeli zelo dobro. V prvem nizu so po vodstvu 18:9 popustili in srečanje nezasluženo izgubili s 3:0. V vrstah Novega mesta se je poznala prisotnost prejšnjega igralca Ljubljane svoj matični klub Novo mesto.

Sever (S. vrh) : Brestanica 2:3

Brestaničanke so prinesle s Štajerskega pomembno zmago. Srečanje z igralkami s Sladkega vrha je bilo napeto in borbeno. V tretjem nizu so imele gostje možnost že zmagati, saj so po vodstvu 14:6 prednost celo zapravile. V vrstah Brestaničank se je spet najbolj postavila odlična Marija Fila.

KEMOOPREMA : Kropa 3:0

Brez večjih težav je odbojkarsko moštvo KEMOOPREME pred več kot 150 gledalci doma premagalo ekipo Krope s 3:0. To je že tretja zaporedna zmaga Trebanjcev, vendar je treba povedati, da šele zdaj pridejo na vrsto močnejši nasprotniki, ki bodo z oslabljenim moštvom Trebanjcev imeli možnosti za zmago. Iz vrst trebanjskih odbojkarjev odhaja k vojakom **Lojze Babnik, Dževad Mešić** pa na delo v tujino.

M. LEGAN

Kdaj, kje, kdo?

Rokometaši **Brežic** gostujejo v Ljubljani pri **Slovanu, Ribničani** pa bodo doma imeli v gosteh zadnjeuvrščeno **Ajdovščino.** Dekleta **Brežic** bodo tako kot fantje gostovale pri isti ekipi. **Krmelj** bo imel srečanje z **Medvodami, Sevničani pa s** solidno ekipo **Kamnika.** Nogometaši **Bele krajine** bodo imeli v Črnomlju srečanje z zadnje uvrščenim **Taborom.** V ljubljanski conski ligi bo dolenjski derbi **Elan — Mirna** in srečanje **Slovan — Odred.** V celjski bodo naslednja srečanja: **Boč — Senovo, Papirničar — Brežice in Rogatec — Celulozar.** Odbojkarji **Novega mesta** gostujejo na Jesenicah pri Kovinarju, dekleta **Brestanice** pa se bodo srečale doma s **Celjem.** Košarkarji **Novega mesta** se bodo v soboto srečali s **Taborom** iz Ljubljane in si z zmago skušali priboriti tretje mesto v tej ligi.

ATLETIKA

Dosegle več kot 10.000 točk

Mlade Novomeščanke se bodo potegovale za tretje mesto v republiki – Tatjana Gazvoda postavila nov dolenjski rekord na 60 metrov

V nedeljo je bilo v Novem mestu kvalifikacijsko ekipno prvenstvo SRS za mladinke. Nastopili sta ekipi domačega atletskega kluba in mlade atletinje ŠSD Katje Rupena iz Novega mesta. Atletinje so bile, razumljivo, boljše in so zmagale nad svojimi nasprotnicami z 10.194 : 6.380 točk. Med rezultati velja omeniti dosežek **Tatjane Gazvoda, ki je progo 60 m** pretekla v času novega dolenjskega rekorda.

Rezultati: 60 m — 1. **Gazvoda** 7,7, 2. **Jakše** 8,0, 3. **Kalinovič** 8,2, 4. **Kalčič** 9,0, 5. **Lavrič** 9,2; 400 m — 1. **Kragelj** 65,1, 2. **Erbežnik** 66,1, 3. **Kosmač** 68,4, 4. **Saje** 75,0; 100 m ovire — 1. **Gazvoda** 18,0, 2. **Rašlinovič** 20,8, 3. **Lavrič** 22,0; 4x100 m — 1. **Novo mesto** (Kalinovič, Jakše, Kragelj, Gazvoda) 54,5, 2. **Katja Rupena** (Lavrič, Gačnik, Kastelic, Kalčič) 58,0; višina — 1. **Pučko** 145, 2. **Lužar** 135, 3. **Čampa** 125, 4. **Dragaš** 120, 5. **Brulc** 120; daljina — 1. **Saje** 4,68, 2. **Jakše** 4,58, 3. **Gačnik** 4,28, 4. **Kastelic** 4,19; krogla — 1. **Grabrijan** 8,54, 2. **Ritonja** 7,78, 3. **Lindič** 7,50, 4. **Potočar** 6,79 kopje — 1. **Saje** 32,70, 2. **Lužar** 25,20, 3. **Doboši** 25,90, 4. **Ritonja** 12,90. Izven konkurence je med moškimi zmagal **Marjan Špilar** z metom 67,25, drugi je bil **Vojko Dragaš (52,40).**

Novomeška atletinja Tatjana Gazvoda (na sliki) je v nedeljo postavila nov dolenjski rekord za ženske

NAMIZNI TENIS

Kočevje — stopničko višje

Namiznoteniške igralke Kočevja **Nada Rački, Neva Benčina in Vesna Vovk** so v soboto in nedeljo igrale v Hrastniku na namiznoteniškem turnirju druge republiške ženske namiznoteniške lige. V prvem delu tekmovanja so bile naše igralke v vrhu. Tokrat so zaigrale nekoliko slabše in so prvo mesto prepustile borbenim igralkam iz Lendave. Drugo mesto za igralke iz Kočevja je nedvomno lep uspeh, saj jim je omogočil igranje v I. republiški ženski namiznoteniški ligi.

Končni vrstni red: 1. **Lendava** 24, 2. **Kočevje** 24, 3. **Kemičar** (Hrastnik) 22, 4. **Litija** 14 itd. Nastopilo je 8 ekip.

M. H.

Neva Benčina, druga igralka Kočevja, v svojem elementu (foto: Slavko Dokl).

KOŠARKA

Prule : Novo mesto 0:20?

Prvenstvene košarkarske tekme druge slovenske lige med ljubljanskimi Prulami in Novim mestom ni bilo: ob napovedani uri so na igrišču Prul še igrali rokometaši. Novomeščani pa pozneje niso hoteli igrati. S primerom bo tako imela opravek tekmovalna komisija. Brzkone bo precej vplivalo tudi mnenje sodnikov. Možnosti sta samo dve: ali bodo Novomeščani zmagali z 20:0 brez igre ali pa bodo tekmo igrali, tekmovalna komisija pa bo določila drug datum. Vprašanje pa je, kdo bo povrnil Novomeščanom stroške, ki so jih imeli.

Nogometaši - najemniki

Novomeški nogomet ne bo nikoli prišel na zeleno vejo, nikoli ne bo zanj med gledalci zanimanja: ves trud prizadevnih klubskih odbornikov je ob sedanjem delovnem sistemu zaman.

Trditev je sicer drzna, a drugače ob sedanjem stanju v Elanu ne more biti: moštvo se menja od tekme do tekme, v njem igrajo vojaki, ki v novoneški enoti služijo vojaški rok, v njem igrajo taki, ki priuejo v Novo mesto na sezonsko delo. Skratka, v njem ni Novomeščanov. Mar si lahko predstavljate, da Novomeščan, ki pride na tekmo, ne pozna polovice moštva?

Tem trditvam bo sicer lahko kdo oporekal, vendar ni teško postreči z dokazi: v zadnjem letu ali dveh se je dejansko zamenjalo celo moštvo, odšel je plačani trener, odšli so igralci iz Banjaluke, ki so bili v Novem mestu. Zdi se, kot da je delo postalo popolnoma nenačrtno, kot da v Novem mestu ni mladih, talentiranih igralcev. Zares, uspehi bi bili vsaj v začetku slabši, če bi se usmerili na mlade domače nogometaše, zato pa bi se mladina s srcem borila za klubske barve.

Zdaj ni tako! Sicer pa si drugače niti ni mogoče predstavljati igralec, ki je v mestu le nekaj mesecev ali leto dni, pač nima posebne volje, da bi dal vse od sebe. V zdajšnjem primeru je vsekakor škoda denarja, ki ga družba daje za nogomet v Novem mestu; denar bi se tudi v nogometne namene lahko mnogo koristneje porabil: za šolanje strokovnjakov in mladih nogometašev!

J. SPLICHAL

Od tu in tam

■ **RIBNICA** — V Ribnici je bila pred kratkim prva seja odbora dolenjske rokometne lige. Za novega predsednika so izvolili **Franca Levstika,** za tajnika pa **Cirila Grila.** Seje so se udeležili predstavniki rokometnih klubov iz Velikih Lašč, Sodražice, Ribnice, Šmarja, Dobrepolj, Stične in Šentvida. Kritično so ocenili ravnanje rokometnih klubov z območja Ljubljane, ki so izstopili iz tekmovanja v dolenjski rokometni ligi in ustanovili novo ligo za področje Ljubljane. Vse to je bilo narejeno brez vednosti odbora dolenjske rokometne lige, ki je bil edini pristojen za urejanje teh zadev. Zato so izbrisali iz dolenjske rokometne lige klube RK **Svoboda-Škofljica,** RK **Slovan II,** RK **Partizan Prule** in RK **Olimpija,** ki kot prvak DRL v sezoni 1969-70 tekmuje v ljubljanski conski ligi. V DRL pa so sprejeli naslednje klube: RK **Svoboda-Šmarje,** RK **Dobrepolje,** RK **Šentvid pri Stični** in RK **INLES-Ribnica.** Določili so že urnik tekmovanja, ki se je začelo 13. septembra. (K. O.)

■ **NOVO MESTO** — Začel se je finalni turnir v odbojki za sindikalnega prvaka med moškimi. V prvem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Iskra (Žbk.) — KRKA 2:0 b. b., Družbene službe — Iskra (N. m.) 2:1, NOVOTEKS — NOVOLES 2:1, Iskra (Žbk.) — NOVOLES 2:0 in Družbene službe — Iskra (Žbk.) 0:2. (M. J.)

■ **SEVNICA** — Na sindikalnem rokometnem turnirju sta bili dve srečanji: Prosveta je izgubila z Lisco s 14:18, Kovinska pa je premagala Lisco s 15:14 (J. B.)

■ **KRMELJ** — V okviru sindikalnih športnih iger sevniške občine sta se srečali ekipi METALNE in prosvetnih delavcev iz Sevnice. Domačini so bili boljši in so zmagali z 18:5. V moštvu gostov je igral tudi **Jože Šilc,** vendar ni mogel pokazati vsega svojega znanja. (B. D.)

■ **ČRNOMELJ** — Mladinska ekipa Bele krajine je izgubila prvenstveno srečanje z Usnjarjem z Vrhnike s 5:1. Edini zadetek za Belokranjce je dosegel **Horvatič.** Po prikazani igri bi gostje lahko dosegli boljši izid. (A. L.)

■ **VRBSKO JEZERO** — Prejšnji teden je bilo na Koroškem športno srečanje novinarjev Slovenije in Koroške. Srečali so se v tenisu, plavanju, nogometu in kegljanju. V vrstah slovenskih novinarjev sta nastopila tudi novinarja Dolenjskega lista **Jože Splichal** in **Slavko Dokl.** Novomeščana sta največ dosegla v tenisu, kjer je **Splichal** premagal dr. Haringa z 2:0, in v parih, kjer sta novinarja DL premagala dvojico dr. **Haring-Ludwig** z 2:1. **Jože Splichal** je igral tudi pri nogometaših, ki so porazili Koroške presenetljivo s 4:3. (M. H.)

■ **BREŽICE** — Rokometna sekcija na osnovni šoli bratov Ribarjev je s pričetkom pouka začela redno vaditi. Moško ekipo bo vodil **Polde Rovan,** žensko pa bo vadila **Marjana Stauber.** Najmlajši rokometaši vadijo v dveh skupinah. Zbranih je blizu 90 ljubiteljev rokometa. Prejšnji teden je moška ekipa imela prijateljsko srečanje z gimnazijci, ki so ga izgubili 21:11. Strelci za osnovno šolo: **Ban 4, Božič 4, Pavlenč 2** in **Vučajnk 1,** za gimnazijo: **Gorišek 9, Fettich 6, Zore 4, Hrovat 4** in **Dolenc 1.** (P. R.)

■ **SEVNICA** — V Sevnico se je preselil **Martin Kranje,** ki je klub upokojitvi pripravljen nuditi pomoč kolesarski sekciji, ki naj bi jo ustanovili v tem kraju. V mladinskih aktivih so že začeli zbirati kandidate, ki bi se vpisali v kolesarski krožek. (A. Z.)

■ **NOVO MESTO** — Novomeška moška atletska ekipa bo v soboto popoldne na tartanskem igrišču v Celju nastopila v finalu moštvenega atletskega prvenstva SRS. Ekipo Novega mesta sestavljajo: **Dragaš, Hribernik, Istenič, Blažič, Bučar, Košir, Strumbelj, Somrak, Špilar, Virant, Simčič, Suhy M.** in **B., Jenko** in **Kristan.** (C. C.)

■ **MOKRONOG** — Na hitropoteznem šahovskem prvenstvu za september je zmagal **Frane Videčnik** z 11 točkami, sledijo: **Hočevar** 9,5, **Nada Peterle** 7,5, **Žutič** 6 itd. V skupni razvrstitvi vodi **Hočevar** 75, **Žutič** 62, **Nada Peterle** 49,5, **Videčnik** 49, **Zajčeva** 46,5, **Stefanič** 44, **Horvat** 40,5 itd. (J. H.)

■ **NOVO MESTO** — Med tednom sta odigrali povratno rokometno srečanje ekipi Krmelja in Novega mesta. Gostje so bili boljši in so premagali Novomeščane 24:11. (P. M.)

■ **NOVO MESTO** — Nekateri novomeški športni delavci se prizadevajo, da bi ob občinskem prazniku novomeške občine priredili odbojkarski turnir, na katerem bi igrali igralci izpred 25 let, sedanji odbojkarji Novega mesta in še nekatere druge ekipe. (S. C.)

■ **NOVO MESTO** — Pred svetovnim prvenstvom v gimnastiki, ki bo v Ljubljani oktobra letos, bodo nastopile tudi najboljše slovenske pionirke in mladinke. Organizatorji so povabili tudi tri novomeške telovadke. (M. H.)

Portret tega tedna

S I. brigado VDV do zmage

Janko Gregorič, podpolkovnik JLA, je odšel v partizane kot 19-leten fant. Najprej je sodeloval v Tomšičevi brigadi, pa I. bataljonu VOS, dokler se spomladi 1944 ni ustanovila I. brigada VDV. Odtlej je s I. brigado VDV prehodil vso Dolenjsko, Belo krajino in del Notranjske. Največ pa so se zadrževali okrog Dolenjskih Toplic, Podturna, Sel in Riglja. Za borce, ki so jih Nemci imenovali »SS-banditi«, takrat ni bilo lahko. Dobivali so tudi najtežje naloge. Podpolkovnik Gregorič se še dobro spominja bojev pri Suhorju, ki je s svojo četo potolkel nemško kolono, hudih borb s črnorokci na Metnaju pri Stični, kjer je pred njegovimi očmi padel legendarni komandant Albin Glajzar, pa bojev okrog Grosupljega, ko so Nemci razglasili, da so ga ubili, ter vsakodnevnih nekaj mesecev trajajočih bojev okrog Straže, ki so trajali vsak dan do poldneva, ko so odhajali Nemci na kosilo v Novo mesto in so se vračali drugi dan.

Janko Gregorič je po rodu Črnomaljec, že nekaj let pa živi v Novem mestu. Na srečanju borcev prve brigade VDV in Levstikove brigade v nedeljo v Dolenjskih Toplicah je po mnogih letih spet srečal svoje nekdanje tovariše, s katerimi je prav v teh krajih preživljal najtežje trenutke.

— Drugo srečanje I. brigade VDV je za nami. Borci so ga težko pričakovali. Kakšen vtis je srečanje naredilo na vas?

»To je bila zame nadvse prijetno doživetje. Prišla je večina nekdanjih tovarišev. Z nekaterimi sem se srečal prvič po 25. letih. Marsikaterega borca iz svoje čete nisem spoznal. Leta so pač opravila svoje. Nekateri se pa niso prav nič spremenili. Zdelo se mi je, da se tudi jaz nisem.

Vzdušje na srečanju je bilo prav vedevejevsko, kot v starih časih. Bil sem vesel, ker med borci ni bilo slišati pritoževanja, kot se večkrat dogaja ob takih priložnostih.

Morali bi se srečati še večkrat. Naša brigada ima bogato dokumentacijo od svoje ustanovitve do osvoboditve. Če bi zbrali vse fotografije, ki smo jih takrat sami izdelali, ter spise in poročila, bi bilo možno nekje urediti majhen muzej naše brigade. Verjetno bi lahko napisali tudi knjigo spominov. Vsak izmed borcev bi lahko sam napisal za knjigo spominov. Veliko smo doživeli v tistih časih.

Proslava je bila dobro pripravljena; ne mislim samo na golaž in lepo vreme. Razpoloženje borcev je bilo izredno. Z domicilom se bodo vezi med borci I. brigade VDV vsekakor okrepile. V imenu vseh borcev se zahvaljujem občinski skupščini Novo mesto in ZB za to nepozabno srečanje.«

A. VITKOVIČ

Bankovec za sto milijonov mark

»Bogataš« iz majhne vasi v Črnomaljski občini je ko tavžentroža: ne boji se sto čebeljih pikov, iz kamna zna klesati spominke, naredil je razgledni stolp, zmožen pa je dela tudi v sodarstvu

Ko mi je 58-letni Jože Medic bankovec za sto milijonov nemških mark pomolil pod nos, se mi je zameglilo od neslutenega bogastva. Pa brez panike! Gre le za zbiralca starega denarja.

Taka cesta, da po njej ob spodnji del avtomobila kar naprej udarjajo kamni, vodi do Naklega pri Rodinah, kjer živi belokranjski posebnež. Marsikak vaščan ga šteje med čudake, on pa si tega ne žene k srcu.

Ko mi je na leseno teraso med drevesi, ki jo je sam naredil z razglednim stolpom vred, prinesel pokazat svoja čuda, sem ga vprašal:

— Kaj pa ste pravzaprav po poklicu?

»Vse in nič,« mi je odvrnil. Pa bo, kar držalo. Študiran sicer ni, ima pa za seboj vrsto različnih tečajev. »Kot da bi bil najbolj neumen so me gnali po šolah, kamor sem prišel,« je rekel.

Živi na posestvu z dvema hektaroma zemlje. Da mu ni treba okušati običajne kmečke siromaščine, si pomaga s sodarstvom in čebelami. Ima 60 Žnidaršičevih panjev, ki jih je kot vse drugo pri hiši naredil sam. Pri Medicu so bili že trije pokrajinski čebelarski sestanki, pikajočih žuželk pa se niti najmanj ne boji, četudi so razjarjene.

»Kakšen joka in stoka, če ga piči ena samoa čebela, jaz pa se sto pikov ne bojim,« je pred pričami izjavil. Dvomim, da je tako odporen, a če je le polovica tega res, je še vedno junak.

Pri njem bi se človek zamotil dva dni, če bi si hotel ogledati vse, kar ima pokazati. Začela sva pri miniaturnih spomenikih iz marmorju podobnega kamna, ki jih je prinesel iz internacije na Rabu:

»Po taborišču sem pobiral lepe kamne drgnil sem jih s koščki opeke in delal spominke. S šivanko sem vgraviral letnico 1943. Če se ne bi mesece in mesece s tem motil, ležal na pogradu in sanjal o cigaretah, ki jih ni bilo, me ne bi bilo več med živimi. Tako slaboten se je vrnil z Raba, da so ga morali od Otovca domov nositi, a je že čez dobre tri mesece prijel za puško. V partizanih so ga takoj poslali v šolo za veziste, od tam pa je moral v delavnice glavnega štaba, ker je znal delati puškina kopita.

Prve rublje dobil za med

Pokazal mi je lastnoročno izdelane mape, v katerih hrani najrazličnejše bankovce iz vseh delov sveta, pa iz lesonita narejene skrinjice, v katerih na stotine bankovcev počiva vsak v svoji natanko izdelani vdolbinici.

Star denar je začel zbirati med vojno. Do tega ga je pripeljalo naključje. Ko je nekoč v Ljubljano nesel med partizanom, mu je neki tovariš dal tri rublje, ker ni imel drugega. Tako se je začela zbirka, ki ji danes niti sam ne ve cene. Ima ruske »červonce« z Leninovo glavo, bankovec za 5 milijonov grških drahem, 200 in 300 let stare bakrene novce avstrijskega izvora pa večji bankovec za sto milijonov nemških mark iz časa krize v letu 1925 in še 150 drugih.

Njegovo numizmatično zbirko so videli že različni ljudje, se čudili, a nihče mu ni vedel povedati, koliko je vredna. Pa Medicu niti ne gre za današnjo vrednost. Vesel **je, da star denar** lahko odkrito kaže.

»Dolga leta sem moral ta denar skrivati. Ni bilo moderno takoj po vojni pečati se s takimi stvarmi, sicer bi me proglasili še za sovražnika. Šele zadnjih pet let igram na odprte karte.«

Ko sem posebneža vprašal, če sta njegova otroka podedovala kaj očetove vsestranosti, je rekel:

»Fant, ki je v Škofji Loki v mizarski šoli, ni neumen. Pa tudi Micika ne. Letos je končala šolo. Namesto da bi se učila gospodinjskih poslov, hoče od doma. Krompir lupit ji ne diši, pač pa jo vleče k strojem v Iskro.

Čas mi ni pustil ostati dlje, da bi pokukala še v kolarsko in sodarsko delavnico, kjer bojda tudi nastajajo mojstrovine. Pa drugič!

RIA BAČER

Jože Medic, čebelar in numizmatik s svojo zbirko, za katero sam ne ve, koliko je vredna.

Z naših vrtov

Čarovnik iz Šentjanža

Za precejšen del naših upokojencev je sicer splošno znano, da znajo delati čudeže s svojimi pokojninami, toda to, kar zna upokojeni rudar Jože Filip iz Šentjanža, je gotovo edini primer v Sloveniji in najbrž tudi v Jugoslaviji. Nič več in nič manj: Jože plačuje šentjanški gasilski dom. Kot navdušen gasilec in predsednik gasilskega društva je ob najetju posojila za gradnjo zastavil svojo pokojnino. Ker je bilo treba posojilo vračati, društvo pa denarja ni imelo, so dolg začeli upokojencu odtrgovati od pokojnine. Če bo Jože zdržal, zasluži spomenik.

NE HODI DOMOV BREZ PAVLIHA

Še ni patentirano

V Loki pri Zidanem mostu so nam povedali za nov način »odkrivanja notranjih rezerv«, ki ga je iznašlo Cestno podjetje. Postopek je preprost, a učinkovit: upokojiš cestarja, ki naj odslej živi na breme socialnega zavarovanja (kar je po svoje lepo in prav), na njegovo mesto pa ne daš drugega (kar pa, če dobro premislimo, ni lepo in prav — zlasti še, če upoštevamo, kakšna je cesto proti Loki).

Novomeškemu ribiču Miru Bergerju se je v torek 15. septembra, v Krki na Otočcu na blestivko (umetno vabo) obesila ščuka velikanka, ki je tehtala 10 kilogramov, dolga pa je bila 108 cm. Prijem je bil dokaj nenavaden, saj takšne izkušene ribe praviloma na tovrstne vabe sploh ne prijemajo. Ribič in njegov spremljevalec Florjančič se s plenom nista preveč naprezala, saj je ščuka prej kot v eni minuti bila na suhem. Takšnih velikank je v Krki še precej ujemajo jih pa malo. Zato je Berger ribo odstopil Ribiški družini Novo mesto, ki jo je dala preparirati in bo namenjena propagandi ribiškega turizma v Krki. Na sliki — Miro Berger z veliko roparico.

(Foto: S. Dokl)

ŠE TRI DNI DO NAJVEČJE ŠPORTNE PRIREDITVE

Najhitrejši na startu na Gorjancih

Vsa hitrostna elita med prijavljenci – Ena sama tekmovalka, kje sta Dragica in Slavica? – 23.600 Ndin nagrad in 11 pokalov – Pridite pravočasno!

Druga avtomobilska gorska dirka za prvenstvo Jugoslavije se bo začela na Gorjancih v nedeljo ob 13. uri v vsakem vremenu. Prijavljenih je 82 tekmovalcev v konkurenci in 12 tekmovalcev izven konkurence. Vodstvo dirke se je s pristankom zvezne športne komisije AMSJ odločilo, da dovoli nastop izven konkurence tekmovalcem z društvenimi licencami, da bi jim tako omogočilo en nastop več pri sicer redkih avtomobilskih tekmovanjih v Sloveniji in pri edini avtomobilski dirki v naši republiki sploh. Za nastop so se zanimali tudi Italijani, Avstrijci in Angleži, vendar jih je moral prireditelj odkloniti zaradi strogih pravil državnega prvenstva.

Med prijavljenimi so prav vsa znana imena jugoslovanskega avtomobilizma, največ pa seveda pričakujemo od Štroka, Šverka, Pušnika, Rojtiniča, Slokarja, Langa, Pilıha in drugih, čeprav upamo, da nas tudi domačini Badovinac, Kump, Vidrih, Marolt, Novak in Pavlič ne bodo razočarali. Rekord proge drži Aleš Pušnik iz Orehove vasi pri Mariboru, ki je lani z renaultom-gordinijem vozil 4 minute 3 sekunde in 4 desetinke ali s povprečno hitrostjo 100,570 kilometra na uro.

Kdor bo letos podrl ta rekord, bo prejel pokal pokrovitelja — Industrije motornih vozil iz Novega mesta in 2000 Ndin nagrade. Drugemu najhitrejšemu bo dala pokal Dolenjska turistična zveza, najhitrejšemu Dolenjcu pa Dolenjski list. Zmagovalec v nacionalnem razredu do 758 ccm (kjer lahko nastopajo samo vozila domače proizvodnje) bo dobil pokal ljubljanskega zabavnega tednika ANTENA in lepo nagrado, zmagovalcu v najbolj zanimivem razredu do 1300 ccm pa bo dala pokal največja jugoslovanska avtomobilistična revija AVTO.

Nagrada za prvo mesto v vsakem od šestih razredov je poleg pokala še 1000 Ndin. Za drugo mesto 800 din, za tretje 600, potem 500, 400 in 300 za šesto mesto. Skupni znesek nagrad je 23.600 Ndin, pokalov pa je na razpolago 11.

Med zanimivimi imeni prijavljencev je tudi Ambrož iz Ljubljane z mazdo 1200 in seveda nekdanji šampion motošporta Leon Pintar iz Kranja. Med samimi moškimi dirkači je tudi ena tekmovalka Žanka Rogušič.

Če bo vreme vsaj vedro, pričakujejo organizatorji na dirki 20.000 gledalcev in tudi če bo dež bodo Gorjanci polni dežnikov, saj so avtomobilske dirke po mokri cesti dosti bolj razburljive in napete. Za oskrbo gledalcev bodo pripravila gostinska in trgovska podjetja dovolj hrane in pijač, tako da boste lahko pod Vahto preživeli celo nedeljo. Organizator je poskrbel tudi za ozvočenje od odcepa za Podgrad do cilja. Tu pričakujejo največ gledalcev, ker se vidi najlepši del proge.

Prireditelji naprošajo in opozarjajo gledalce naj se zadržujejo samo na prostorih za gledalce, kjer sta jim zagotovljena varnost in dober razgled. Prebivalci podgorjanskih vasi naj v soboto popoldan med uradnim treningom in v nedeljo med dirko zadrže doma ali pa vsaj daleč od ceste živino, drobnico, perutnino in pse, otroci pa naj pridejo do ceste samo v spremstvu in pod nadzorstvom domačih. Ker pričakujejo okrog 3000 osebnih avtomobilov, bo na cesti že brez dirke dovolj nevarno! Vsaka nesreča po krivdi gledalcev bi bila lahko neljub in usoden dogodek za celo prireditev, bo pa prav gotovo najbolj prizadela tistega, ki jo bo zakrivil. Zato ubogajte službujoče reditelje ter miličnike in verjemite, da skrbe predvsem za vašo varnost. V imenu prireditelja in domačinov prosimo, da ne delate škode po nasadih, gozdu in objektih. Le tako bo prireditev ostala v lepem spominu vam in gostiteljem.

Ker vlada veliko zanimanje tudi za sobotni uradni trening, ko se bodo tekmovalci borili za čimboljša mesta na nedeljskem glavnem tekmovanju, priporočamo, da pridete ta dan na progo vsaj do pol ene ure popoldne, ker bo kmalu nato cesta zaprta za ves promet. Prav tako boste v nedeljo lahko dobili dobro mesto in prostor za svoj avto do 11. ure, po tem času pa vam prireditelj ne more zagotoviti, da se boste lahko neovirano pripeljali do tam, kamor nameravate. Za tranzitni promet bo cesta zaprta v nedeljo že ob 8. uri zjutraj!

Za člane AMD so vstopnice v predprodaji z 20 odstotnim popustom. Sicer pa je cena vstopnice 5 din. Priporočamo vam, da na tekmovanje vzamete s seboj daljnogled, in da pravočasno kupite program tekmovanja in startno listo nedeljskih voženj. Predvsem pa vam želimo prijetnega razvedrila in športnega užitka.

M. MOSKON

Umetnine bodo kmalu še lepše

Edinstvene treske v Lutrovski kleti ki so nastale v času reformacije na Slovenskem, se bodo kmalu pokazale v polnem sijaju obeta delo restavratorjev, ki jih obnavljajo. Delo vodita – akademski slikar Miha Pirnat in restavrator Miha Kvas. Imata več mlajših pomočnikov, ki se jim bodo pridružili še strokovnjaki iz Poljske in eden celo iz daljnje Mehike. Tako namreč določa pogodba ki jo je občinska skupščina sklenila z zavodom za spomeniško varstvo. Obnovo tresk financirata občinska skupščina in sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS. žal pa bo treba zaradi pomanjkanja denarja pustiti zakrita nekatera še neraziskana slikarska dela v jugovzhodnem stolpu in nekaterih sobanah sevniškega gradu

A. Ž.

Ljubezen in kitara

Kot vsako nedeljo smo tudi takrat igrali za ples na vrtni veselici. Bilo je že proti koncu poletja. Na začetku je plesalo le malo plesalcev in rosil je dež. Toda kmalu so ljudje začeli prihajati, vreme se je zjasnilo in razpoloženje je bilo tako, kot se za veselico spodobi.

Kitara mi je kot vedno pela veselo, tudi sam sem bil vesel in sem včasih celo kaj zapel.

Nenadoma pa sem zagledal njo. Ko je prišla, se je ozrla na oder in začutil sem nekakšno čudno silo, ki me je vlekla k njej. Najraje bi bil kar takoj stekel k njej. V trenutku sem se vanjo zaljubil. Kazalo je, da me je tudi ona že opazila, saj mi je na poglede odgovarjala z nasmehi. Kitara mi je zapela še bolj veselo in zdelo se mi je, da bom od veselja ponorel.

Kmalu sem se s fanti dogovoril, da bodo zaigrali brez mene, jaz pa sem šel z njo plesa. Iz pogovora sem zvedel, da nima fanta. Bil sem kakor v oblakih, saj je bila Ivanka, tako ji je bilo ime, lepa in prikupna deklica.

Fantje so vedeli, kako je z mano, in so za konec plesa zaigrali nežno, počasno melodijo, ki mi še danes zveni v ušesih. Plesala sva tesno objeta in poljub na koncu plesa mi je govoril, da je že moja.

Potem sva tisti večer še plesala in slovo je bilo prisrčno, poljubi pa sladki kot še nikoli. Verjel sem, da sem našel tisto deklico, na katero sem čakal vse življenje.

Že naslednji dan sem ji pisal in željno čakal odgovora, vendar ga ni bilo. Čakal sem zaman. Ni mi odpisala ne na prvo ne na tretje pismo. Postal sem žalosten in nisem je mogel pozabiti.

Pozneje sem jo obiskal v službi. Srečanje je bilo prisrčno, kot da je vse v redu. Povsem me je potolažila, vendar tudi na naslednje pismo ni odgovorila.

Počasi sem se moral sprijazniti z usodo prevaranega fanta. Spoznal sem resnico. Ta deklica je imela rada vsakogar, dokler je bil ob njej.

Spomin na ljubljeno Ivanko je pričel počasi bledeti, toda v mojem srcu je ostalo nekaj trpkega. Moja kitara na plesih še vedno veselo poje in ob njenih zvokih čakam na novo, pravo ljubezen. Le včasih, kadar sam s kitaro v naročju ob večerih posedam ob oknu, se spomnim nje. Takrat mi strune zapojo otožno, kot da jokajo namesto mene.

TINE Ž.

BOLEČ SPOMIN

Pričel se je nov delovni dan. V bolnišnico so pravkar pripeljali mlado ženo, ki se je ponesrečila pri prometni nesreči. Nezavestno so pripeljali v moj oddelek. Ko sem vstopila v ordinacijo, se je zavedla in me začudeno pogledala, kot bi se hotela spomniti, kje me je že videla.

Previdno so jo prepeljali v sobo. Izvidi so pokazali, da ima poškodovano hrbtenico in zlomljeno nogo.

Ko sem bila spet pri njej, sem čutila na sebi njen sprašujoči pogled. Končno me je ogovorila:

»Oprostite, vendar mislim, da vas poznam.«

»Mislite?« sem vprašala. Nisem se mogla spomniti, da bi mlado ženo, ki je ležala pred menoj, že kdaj prej videla. Povedala mi je svoje ime in priimek, kar pa mi ni odkrilo ničesar. Povedala je, da je poročena in moževo ime. Tedaj sem se spomnila. Opravičila sem se in hitro odšla iz sobe.

V mislim me je nenehno zbadalo ime Viktor, Viktor . . Da, nihče drug ne more biti kot on! Spomnila sem se šolskih let, ko sva skupaj hodila v gimnazijo. Bila sva zaljubljena. Sprehajala sva se ob tihih večerih, koliko prijetnih uric sva preživela skupaj! Skupaj sva hodila v kino in na zabave ter se srečna vračala domov. Ob njem sem se počutila varno vse do tistega dne, ko . . .

Kot ponavadi sem prišla na zmenek, toda takoj sem opazila, da nekaj ni v redu. Držal me je za roko in počasi sva stopala po pločniku. Bil je vznemirjen in vedela sem, da mi bo kmalu vse povedal. In bilo je tako. Povedal mi je, da je spoznal drugo dekle. Prosil me je, naj mu oprostim in ga pozabim. V grlu me je dušilo. Pred njim nisem hotela jokati, toda doma solz nisem mogla ustaviti.

»Moram ga pozabiti!« sem si dopovedovala. »Zame je izgubljen in vsega je kriva ona!«

In sedaj je ta žena ležala tu v bolnišnici, v sobi poleg moje, in pričakovala moje pomoči. Kot zdravnica sem se zaobljubila in moram ji pomagati. Da, pomagala ji bom, da čimprej ozdravi in da bova obe srečni. Ona, ker se bo zdrava vrnila k njemu, in jaz, ker bom vedela, da sem pomagala, in bom imela čisto vest.

D. M.

— Če se prav spominjam, sem vam oddala sobo nadstropje više!

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Cesar v Gorici

■ **(PRESVITLI CESAR)** — potuje v soboto dne 29. sept. k slavnostim v Gorico, kjer bode dva dni ostal.

■ **(PERZIJSKI ŠAH)** — pride dne 20. t.m. kot gost našega cesarja na Dunaj. Dne 24. septembra se poda za tri dni v Budimpešto.

■ **(V SARAJEVU)** — nastali so bili precejšnji nemiri, ktere je pa vojaška moč hitro potlačila. Ondotni mohamedanci hoteli so v predvečer sultanovega jubileja razsvetliti svoje hiše, ker so za to vladno dovoljenje že dobili, a policija je to kasneje zopet preklicala, ter sama trgala lampione in ugaševala luči. To je mohamedansko ljudstvo razburilo. Množica je naskočila policaje ter stražmeštra na pol ubila; ostali policaji so morali bežati. Podobno se je zgodilo po vseh mestih Bosne in Ercegovine.

■ **(RAZKRALJ MILAN NA CEDILU.)** — Ne le, da sin Aleksander ni dovolil razkralju Milanu pol milijona frankov letne apanaže, srbska vlada je temveč sklenila odtegniti mu še dosedanjo apanažo 300.000 frankov ter zabraniti, da bi Milan še kedaj stopil na srbska tla.

■ **(VOJNA NA KITAJSKEM.)** — Ruska vlada je predlagala, da ostane v Pekingu najmanj 10.000 mož mednarodne armade dokler ne zasede prestola v Kitaju tujcem prijazna vlada. Na cesarskj palači v Pekingu je med drugimi zastavami bila dne 28. m. m. razobešena tudi avstrijska. Podkralj Li Hung-Cang obeta, da postavi Kina vso carino pod evropsko kontrolo ter plača od dohodkov vojne stroške. Govori se, da so Kitajci pri Kwang Cangu premagali mednarodne čete. Mednarodna vojska ima v pristanu Shanghaju 27 vojnih ladij s 7.340 možmi in 302 topovoma. Samo Nemčija ima 3 vojne ladje in 1.041 mož.

■ **(IZ SMARJETE.)** — Dne 3. septembra ob pol 11 uri dopo. je v Gorenji vasi, blizu Šmarjete, nastal velik požar, ki je v jedni uri osmim gospodarjem upepelil prav vsa njih poslopja že spravljeno žito, vso krmo za živino; zgorelo je tudi nekaj prašičev in en pol leta star otrok. Ker je vlekla sapa in ljudi ni bilo doma, se je ogenj tako hitro razširil po slamnatih strehah, da ni bilo mogoče rešiti ničesar. Škode je gotovo nad 30.000 kron. Beda je velika, ker nimajo ne strehe ne živeža ne zase ne za živino. Kje dobiti krme za delavno živino, kje semena za jesensko setev? Zavarovani so bili le za male vsote, zadolženi pa še do zdaj skoraj vsi. Zato se obračam v njih imenu do usmiljenih src ter prosim zanje pomoči.

■ **(STROSSMAYER-JA 50-LETNI ŠKOFOVSKI JUBILEJ)** — je bil velikanski. Od vseh strani, koder prebivajo Slovani, došle so deputacije v Djakovo, da se poklonijo velikemu geniju in največjemu dobrotniku Slovanov. Pisem in brzojavk došlo je na tisoče. Tudi je bila Ljubljana osebno zastopana. Bog nam ohrani sivega starčeka škofa Strossmayer-ja do skrajne meje človeških dni v zdravju in čilosti.

■ **(UMOR.)** — Na Vestfalskem je bil umorjen in oropan Fr. Florjančič iz Rihpovca pri Trebnjem.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, 15. septembra 1900)

„Štajerska jesen 1970“

Graškemu jesenskemu velesejmu se že tretjič pridružuje tudi mesec kulturnih prireditev, edini festival te vrste v deželah Srednje Evrope – Most med sosedi

»Še vedno so se kulturne vezi med narodi izkazale kot najtrdnejše in najtrajnejše,« je med drugim dejal avstrijski generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld na tiskovni konferenci 18. septembra v Ljubljani, ko je zbranim časnikarjem predstavil generalnega sekretarja »Štajerske jeseni 1970« dr. Kaufmanna. Že tretjič se bodo letos v avstrijskem Gradcu zbrali številni znanstveniki in umetniki, ki bodo na sodobnem festivalu zajeli številna vprašanja znanosti, literature, glasbe, gledališča in likovne umetnosti. Osrednje vprašanje srečanja bodo reševali avstrijski in tuji strokovnjaki, ko bodo odgovarjali na temo »Tradicija — pomoč ali ovira?« Na glasbenem protokolu, ki predstavlja sodobno stanje glasbenega ustvarjanja, bo sodeloval tudi simfonični orkester RTV Ljubljana, ki je že lani požel za svoj nastop v Gradcu zasluženo priznanje.

Letošnji spored »Štajerske jeseni« prinaša kar 27 krstnih prireditev in predstav v gledališču in na koncertnih odrih. Likovno življenje sosednje države bo predstavljala razstava »Avstrijska umetnost 1970«, medtem ko bodo na razstavi del 5 slikarskih tednov na gradu Retzhof sodelovali povabljeni umetniki iz Italije, Jugoslavije in Avstrije.

Prireditve »Štajerske jeseni 1970« bodo trajale od 3. do 31. oktobra, nudile pa bodo svojevrsten pregled kulturnega ustvarjanja v sosednji republiki.

T. GOŠNIK

Tudi cesarju, kar je cesarjevega

Cesarju, kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega, je star rek, katerega so se v starih, dobrih časih naši predniki trdno držali. Tudi dandanašnji nihče ne nasprotuje temu, če verniki prispevajo za zvon ali cerkveno uro, čudno pa je, da so nekateri sevniški občani tako malo radodarni, če gre za posvetne stvari. Za vsako najmanjšo stvar kažejo na občino, češ naj jo ona naredi. Zdaj, na primer, bo treba postaviti v nekaterih krajih skromne čakalnice za otroke, ki se vozijo z avtobusom v šolo. Ker denarja ni, občina pričakuje, da bodo starši prispevali vsaj tako kot za cerkvene stvari.

Kostanj cvete

Na enem Bračikovih kostanjev v Metliki opazujejo domačini čudno igro narave. Na spodnjih vejah so zrasli plodovi v zelenih bodičastih oblekah, na zgornji veji pa je nekaj cvetov, prav takih kot v mesecu maju.

Frutella

NOVO! NOVO!

AUSTIN - IMV MINI 1000

SALOON DE LUXE

● devizna cena: 1869 USA dolarjev
● za dinarje: 25.967,50 dinarjev

DOBAVA 45 DNI PO PRISPETJU DEVIZNEGA VPLAČILA!

Vplačila v vseh konvertibilnih valutah sprejema Jugobanka Ljubljana, devizni račun IMV: 501-620-2-3200-10-3172

IMV INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Za vse informacije se obrnite na POSLOVALNICO IMV, LJUBLJANA, TITOVA 172-a.

vsak četrtek
antena
ZA MLADE PO SRCU

Odbor za proslavo občinskega praznika

Se dober mesec je do 29. oktobra, ko bo praznovala svoj praznik brežiška občina. Skupščina je imenovala v prireditveni odbor 12 članov. Predsednik odbora je Ivan Živič, za člane pa so bili imenovani: Miloš Kovačič, Stanko Škaler, Mirko Kambič, Mimica Avsec, Marjan Gregorič, Angela Škaler, Milan Rožac, Franci Volčanšek, Franc Kene, Vlado Podgoršek in Vaclav Sadil.

Kaj, če pride tretji?

Obe delovni organizaciji, zdravilišče Čateške Toplice in Agraria, imata s termalno vodo še velike načrte. Obe bosta še naprej financirali raziskave. Predloga, da bi kot nosilec raziskav nastopila občinska skupščina, na nedavni seji sveta za gospodarstvo niso sprejeli. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi čateško vodo uporabil še kdo tretji. Končno je zmagalo mnenje, naj o smotrnosti izkoriščanja partnerja sama odločata. Svet jima je izrekel zaupanje, čeravno do sedaj nista vedno našla skupnega jezika.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile **Marija Kastelic** iz Žurkovega dola — **Parka, Marija Dirnbek** iz Sevnice — **Mileno, Bosa Zekovič** iz Krškega — **Milana, Andjela Mihelič** iz Vrbovca — dečka, **Amalija Radovanič** iz Bregane — **Suzano, Danica Biščan** iz Draganj sela — **Branko, Kristina Koritnik** iz Krškega — **Matejo** in **Zdenka Božičnik** iz Trebč — **Danijela.** — **Čestitamo!**

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Franca Liparja, kmeta iz Kalo-Nakla, je nekdo povozil z motorjem in mu poškodoval levo nogo; **Ignac Ivanuš,** delavec iz Prosinca, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; **Stanko Voglar,** kmet iz Libelja, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; **Zvonko Gajski,** delavec iz Jesenic na Dol., je padel z motorjem in si zlomil levo nogo; **Ivan Župančič,** kmet iz Križa, je padel z drevesa in si poškodoval levo ramo; **Vjekoslavo Piljak,** gospodinjo iz Lukavca, je povozil nekdo z avtomobilom in ji prizadejal poškodbe po glavi in obeh kolkih; **Franc Hruševar,** delavec iz Dol. Leskovca, je padel na poti in si poškodoval desno roko; **Anico Kuhar,** kuharico iz Šmarja, je nekdo povozil z avtom in ji poškodoval koleno; **Franca Revinška,** premikača iz Šmarčne, je nekdo povozil z avtom in mu poškodoval levo roko in nogo; **Anton Sodec,** delavec iz Sobenje vasi, je padel s kamiona in si poškodoval hrbet; **Viktor Kolman,** kmet iz Podgorja, je padel v stanovanju in si poškodoval levo nogo.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: **Martin Verstovšek,** občinski podpiranec iz Pavlove vasi, star 38 let; **Marija Gerjevič,** gospodinja iz Zakota, stara 68 let.

V NOVEM PODJETJU BO DOBILO KRUH 32 LJUDI

Skupščina bo najela posojilo za „Kovinsko galanterijo" Bizeljsko

Radiatorske spojnice so po vsej Jugoslaviji zelo iskani izdelki

Dokončna beseda o novem podjetju na Bizeljskem je bila izrečena na seji občinske skupščine v Brežicah 17. septembra. Odborniki so sklepali o najetju posojila za strojno opremo in druge izdatke za začetno poslovanje. Za direktorja podjetja v ustanavljanju so imenovali Milana Šepetavca.

Program za ustanovitev tega podjetja je napravil »Metalgrad« z Jesenic na Dolenjskem. Kovinska galanterija bo zaposlovala 82 delavcev in bo izdelovala spojnice za radiatorje. Na leto jih bodo napravili nekaj nad sedem milijonov. Njihovo prodajo na domačem tržišču bo prevzel »Investbiro« iz Beograda, ki bo za Bizeljsko hkrati uvažal jeklene cevi za spojnice. V gradivu omenja »Metalgrad« celo možnost za pet milijonov kosov izvoza.

Novo podjetje bo delalo v dveh izmenah. Delavce bodo priučili in zaenkrat potrebujejo le tri kvalificirane ljudi za vodje izmen. Trije bodo delali na upravi. Komercialne službe ne bodo potrebovali ker je prodajo že zagotovil »Invest-biro«. Osebni dohodki ne bodo slabi. Do konca tega leta zahteva odjemalec že 1 milijon spojnic, zato so z ustanovitvijo podjetja tako pohiteli. Na željo sveta za gospodarstvo je program pregledal strokovnjak iz »Kovinarske« v Krškem in ni dal o njem slabih izjav. Za stroje bo moral dati garancijo »Metalgrad«, ker jih bodo tam izdelali.

Na seji so odborniki glasovali tudi za najetje kredita Kovinski galanteriji. Skupščina ga bo najela za 760.000 din, od tega 450.000 din za stroje.

Milan Šepetavc je pojasnil, da kolektiv ne bo prevzel nase nobenega tveganja. Njegova skrb bo izpolnjevanje rokov in dobra kakovost izdelkov. To dvoje pričakuje od Kovinske galanterije tudi beograjski odjemalec.

Podjetje zaenkrat ne bo potrebovalo vseh prostorov nekdanje Kovine. Torej se bo brez težav razširilo, če se bodo potrebe po tovrstnih izdelkih povečale. To velja zlasti za primer, če bi se odprlo za radiatorske spojnice zunanje tržišče.

J. T.

Pa ni bilo res

Radio Brežice je pred nedavnim sporočil v posebnem obvestilu, da je z dvorišča hotela Turist izginil osebni avtomobil. O tem je bila obveščena tudi postaja milice. Za zaskrbljenega lastnika se je dogodek srečno končal, avtomobil mu je odpeljala žena. Torej je treba najprej poizvedeti v domači hiši.

Divji prašiči delajo škodo

Lovci iz Globokega so vpeljali dežurstvo, vendar divjim prašičem, ki se zadržujejo v gozdovih Dobrave, ne morejo do živega. Kmetom so prašiči napravili precej škode. Komisija bo posevke pregledala in ugotovila, koliko so jih prašiči uničili. Na srečo se zadržujejo na tem območju samo prehodno.

Bolnišnica najema posojilo

Brežiška bolnišnica bo čez dve leti mnogo sodobnejše urejena. Na dvorišču je Pionir že začel zidati novo posteljno hišo za 54 bolnikov. Vanjo se bo preselil interni oddelek. Dograjena bo prihodnje leto. Zatem bo na vrsti preureditev stare zgradbe. V njej bodo prezidali vse velike bolniške sobe in uredili druge prostore. Bolnišnice z dozidanjem trakta na dvorišču ne bodo povečali. Njene zmogljivosti bodo ostale tako, ko so sedaj, le da bodo prostori veliko udobnejši. Za dograditev je bolnišnica najela posojilo pri celjski banki. Potrebovala bo 5 milijonov dinarjev.

• novi slovenski mesečnik •

karavana

odkriva

JUGOSLAVIJO

160 strani

3 din

V novi polnilnici v Orešju bo zaposlenih sedem ljudi. Delavke, ki delajo pri strojih, so delale prej v vinogradih. Na novo delo so se rade volje priučile. (Foto: Jožica Teppey)

Sodi se praznijo za trgatev

Za kakovost z zaščitnim znakom KZ Bizeljsko

V grajski kleti na Bizeljskem so minuli petek v prisotnosti številnih gostov odprli polavtomatsko vinsko polnilnico. Nanjo je zadruga čakala več mesecev. Zamuda je prizadejala kolektivu veliko skrbi. Nova trgatev se je namreč začela v ponedeljek, zato nujno potrebujejo sode za letošnji pridelek.

Zdaj, ko je polnilnica končno začela obratovati, se bodo laže izmotali iz težav, če bodo le steklenice redno prejemali.

V novi polnilnici lahko napolnijo po 800 steklenic vina na uro. Na vsaki steklenici je zaščitni znak s številko. To dvoje zagotavlja kupcu zares pristno bizeljsko vino, polnjeno in donegovano v kleteh kmetijske zadruge.

Po besedah predstavnika biotehniške fakultete prof. Veseliča je bizeljsko vino z zaščitnim znakom obogatilo slovenski vinski trg. V novi polnilnici polnijo trenutno dve vrsti bizeljske kapljice: bizeljsko belo in bizeljsko rdeče vino. V sodih imajo pripravljenega še nekaj muškatnega silvanca, ki je bil na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani nagrajen z zlato medaljo. Bizeljsko rdeče je dobilo na isti prireditvi srebrno odlikovanje. Za sladkorno bolne bodo na Bizeljskem prav tako polnili dve vrsti vina: belo in rdeče. Vsaka vrsta vina ima opis in navodilo za pitje na steklenici. Za kakovost in izvirnost jamči potrošnikom kmetijska zadruga Bizeljsko.

J. TEPPEY

Jamasta cesta do mosta

Predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas je na zadnji seji obljubil, da bo zastavil svoj vpliv pri Cestnem podjetju za cesto Bizeljsko — Kladje. Domačini se pritožujejo, da od dneva, ko se je podrl stari most, ni videla cestarja. Cestišče je jamasto in marsikje tudi preozko, zlasti še, ker vozijo v Kumrovec in nazaj redni avtobusi.

Večinoma stara imena

Za osnovne šole v Brežicah, Artičah, Globokem, Pišecah in na Veliki Dolini je občinska skupščina 17. septembra imenovala ravnatelja. Povsod so ostali dosedanji tovariši. Sprememba vodstva je v trgovski šoli in v otroškem vrtcu. Trgovsko šolo bo odslej vodil predmetni učitelj Ivan Kastner, otroški vrtec pa Silva Glidič.

V Brežicah sodobnejša klavnica

Klavnico v Brežicah želi Agraria usposobiti, da bo sposobna tudi za izvoz mesa. Za ureditev tega obrata je kolektiv namenil 2 milijona dinarjev. Odborniki občinske skupščine so priporočili skupščinskim organom, naj podpro prizadevanje AGRARIE. Narobe bi bilo, če bi klavnico izgubili in nato dovažali meso iz Ljubljane, iz Celja itd. Ko bo klavnica preurejena, bodo klali v njej živino za vso občino. Do sedaj so zaprli edinole klavnico na Bizeljskem, ker je bila brez tekoče vode.

GLINA IZ GLOBOKEGA JE DOBILA DOBRE OCENE V ITALIJI

Izguba narašča in čakanje je tvegano

Geološke raziskave še niso dale dokončnih rezultatov o zalogah in vrstah gline, zato se je sanacijski načrt zavlekel – Svet za gospodarstvo podpira navezavo stikov z Jugokeramiko – O trenutnih težavah v rudniku in upih kolektiva pripoveduje Anton Harapin

— Tovariš Harapin, kakšne vesti so vam prinesli italijanski kupci o kakovosti globoške gline?

— Zelo razveseljive. Poskusna pošiljka se je v laboratorijih dobro izkazala. Zdaj čakamo še na rezultate v proizvodnji. Italijanski odjemalci so že izrazili željo po večjih količinah.

— Kako kot odbornik in član kolektiva gledate na prizadevanja občinske skupščine za izhod iz krize v vašem rudniku?

— Od skupščine smo deležni več razumevanja, kot smo ga pričakovali. Seveda pa nobena stvar ni rešljiva čez noč. Svet za gospodarstvo se bo danes ponovno sestal skupaj s strokovnjaki, da bo zvedel, kakšna usmeritev bo za našo delovno organizacijo najprimernejša.

— Vaši ljudje odhajajo in se zaposlujejo drugod. Zaradi česa zapuščajo rudnik?

— Poglaviten razlog za to so nizki prejemki. Od lanskega leta so se sicer povečali za 12 odstotkov, vendar na račun čiste izgube. Marsikdo gre tudi zaradi negotovosti, ki jo občuti za obstoj podjetja. Škoda je, ker izgubljamo najboljše ljudi. Pred tremi leti nas je bilo nad 100, zdaj nas je z upravo vred komaj 61.

— Koliko zasluži zdaj kvalificiran delavec pri vas?

— Poprečno 640 tisočakov na mesec. To je malo, zato si vsakdo išče bolje plačano mesto. Nekaj jih je odšlo k Slovenija vinu, nekaj v Celulozo, nekaj jih bo prav gotovo privabil novi obrat podjetja IMV iz Novega mesta.

Nadzornik jame Anton Harapin dela v globoškem rudniku že 15 let

— Vi ste med tistimi, ki čakajo na boljše čase v rudniku, kajne?

— Seveda. Prepričan sem, da bodo raziskave rodile sadove in da je bil denar zanje dobro naložen. Prizadevanja so povsod velika. Zdaj čakamo, da bomo zvedeli, če bomo imeli dnevni kop ali jamsko delo. Celo območje ponovno raziskujejo.

— Prej ste omenili izgubo. Koliko je imate do sedaj in kje so razlogi zanjo?

— Do konca julija smo je našteli 136 tisoč din. Najbolj nas je prizadela zagrebška opekarna. Od planiranih 6000 ton ne vzame zdaj nič, ker ji naša glina ne ustreza več. Na izgubo sta vplivala tudi podražitev jamskega lesa in povečanje drugih stroškov. V prihodnje se bomo usmerili na keramično glino, za kar je naša surovina še najbolj primerna. Proti ognju ni dovolj odporna, zato se na naročila železarn ne moremo več zanašati.

J. TEPPEY

V Brežicah štirje sodniki

Občinska skupščina je danes teden na seji sklenila okrepiti zasedbo na sodišču. Dela je namreč toliko, da ga trije sodniki ne zmorejo, zato je skupščina določila štiri mesta. Ob tem je izrekla zahtevo, naj bi sodniki še naprej dajali brezplačno pravno pomoč občanom.

Bodo učitelji res vozili otroke?

Milan Šepetavc je v imenu volivcev iz Dramlja in Vitne vasi na seji občinske skupščine v Brežicah 17. septembra zahteval nakup kombija. Otroci morajo v šolo peš, pred vrati pa je druga zima. Dejal je, da sta začasno celo dva učitelja, upravitelj in njegov tovariš iz zbora, pripravljena prevažati otroke v šolo. Komisija temeljne izobraževalne skupnosti si bo v kratkem ponovno ogledala teren. Denarja nima, ker so sredstva za letos že razdeljena. Po temtakem tudi šoferjev iz učiteljskih vrst ne bodo potrebovali?

NOVO V BREŽICAH

■ **OBRAT SLOVENIJAVINO V BREŽICAH** je minuli četrtek gostil v Orešju na Bizeljskem predstavnike tistih podjetij iz Slovenije in Hrvaške, s katerimi največ posluje. Slovenija vino ima v Orešju odkupno postajo. Na območju Bizeljskega so štiri take postaje.

■ **NA BREŽIŠKEM STADIONU** je bilo v nedeljo tekmovanje najmlajših gasilcev. Mlajše pionirske desetine so se kmalu po deveti uri pomerile v ravnanju z vedrovko, starejši pionirji pa so pokazali svoje znanje v rokovanju z motornimi brizgalnami. V Brežicah se je na nedeljskem tekmovanju zbralo okoli 130 pionirjev. Ko bodo svoje znanje o gasilstvu še izpopolnili, jih bodo povabili na izpite za izprašane gasilce-pionirje.

■ **3-LETNICA PEVSKEGA ZBORA** — Za peti jubilej bo pevski zbor DPD bratov Milavcev nocoj priredil koncert v slavnostni dvorani brežiškega gradu. Za ta nastop je moški zbor pripravil pester program. Naštudiral je narodne, umetne in borbene pesmi.

■ **SOGLASJE K USTANOVITVI SVETA POSAVSKIH OBČIN** — Na torkovi seji komiteja občinske konference ZK so izrekli soglasje za ustanovitev sveta posavskih občin. Razpravljali so o volitvah delegatov za prvo konferenco ZKJ in o nekaterih vprašanjih splošne ljudske obrambe. Na sejo so povabili predsednike komisij pri konferenci ZK in predstavnike družbeno-političnih organizacij v občini.

■ **ZA KUHARSKI — NATAKARSKI POKLIC** bo izobraževala delavska univerza kandidate na dveh stopnjah. Polkvalifikacijo si lahko pridobijo tisti gostinski delavci, ki delajo v tej stroki najmanj dve leti, za kvalifikacijo pa je pogoj dokončana osnovna šola in uspešno končan tečaj prve stopnje.

■ **NA CATEŽU** bo AGRARIA nadaljevala širjenje rastlinjakov. Že letos bodo pokrili precej novih površin in tako povečali pridelovanje cvetja pod steklom.

BREŽIŠKE VESTI

USPEHI IN NEUSPEHI PRVEGA POLLETJA

Spričevalo ni razveseljivo

Visoke obresti bremenijo številna podjetja

Vse analize polletnega gospodarjenja v krški občini so pokazale, da gospodarstvo v krški občini zaostaja. To je bila ena glavnih ugotovitev zadnje seje predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Celotni dohodek je sicer res porastel za 13,8 odst., zato pa se je produktivnost zmanjšala kar za 17,7 odst.

Potemtakem povečanje osebnih dohodkov za 15 odst. ni opravičljivo, saj dokazuje, da so šli mimo priporočil o nagrajevanju po opravljenem delu.

Tudi podatek, da se je število zaposlenih za 2 odst. zmanjšalo za krško občino ni spodbuden. To pomeni, da gospodarske organizacije ne napredujejo. Posledica tega je siromašenje skladov. Podjetja iščejo izhod z najemanjem kreditov, visoke obresti pa jih dodatno obremenjujejo.

Prav zato sta rentabilnost in ekonomičnost poslovanja slabša kot v minulem letu. Občinski sindikalni svet je že tedaj opozarjal na nekatere vzroke, ki so botrovali slabšim uspehom. Podjetja se namreč vse premalo vključujejo v jugoslovansko gospodarstvo in se boje integracij. Tehnologija je marsikje zastarela, prodor sodobne mehanizacije pa prepočasen.

Poznajo jih daleč naokoli

Med naročniki Splošnega kleparstva v Kostanjevici so železarne Jesenice, Štore, Sisak, Kovinska iz Krškega in Ventilator iz Zagreba. Pri kupcih se je kostanjeviško kleparstvo uveljavilo kot izdelovalec prezračevalnih in transportnih naprav. Podjetje je letos slavilo desetletnico obstoja in je investiralo 60 tisoč dinarjev v nove prostore.

Borci na izletu

Krajevna organizacija ZB Krško bo 3. oktobra organizirala za svoje člane enodnevni avtobusni izlet. Udeleženci bodo obiskali Velenje, Slovenj Gradec in Črno na Koroškem. Pričakujejo, da se bo izleta udeležilo 80 borcev.

Komunisti o akcijskem programu

Pretekli torek je bila v sindikalni dvorani tovarne papirja seja občinske konference ZK Krško. Razpravljali so o akcijskem programu za obdobje od oktobra 1970 do maja 1971. Hkrati so izvolili tovariša Zvoneta Dragana in Aleksandra Skoka za člana nestalnega dela zvezne konference ZKJ. Več o konferenci bomo poročali prihodnji teden.

K. P.

Polnilnica do konca leta

V Kostanjevici pripravljajo polnilnico cvička. Obratovati bo začela do konca tega leta. V naslednjem obdobju namerava Agrokombinat iz Krškega poskrbeti še za sodobno predelavo grozdja in za povečan odkup. Cviček bodo zaščitili. V kratkem bomo torej imeli na tem območju kar dvojno vino z zaščitno znamko: poleg bizeljčana še cviček.

Cesta v Mrzlavo vas urejena

Obljuba o ureditvi ceste v Mrzlavo vas je bila izpolnjena. Neprevozna mesta so razširili in popravili, zato samo čakajo, da bo avtobus prišel po otroke. Za sedaj so morali šolarji kar pešačiti do Krške vasi.

Franc Popit na obisku

Jutri bo prispel na obisk sekretar CK ZKS tov. Franc Popit. Poleg občinske konference ZK bo obiskal tudi nekatere delovne organizacije, kjer se bo pogovarjal s komunisti o aktualnih dogodkih.

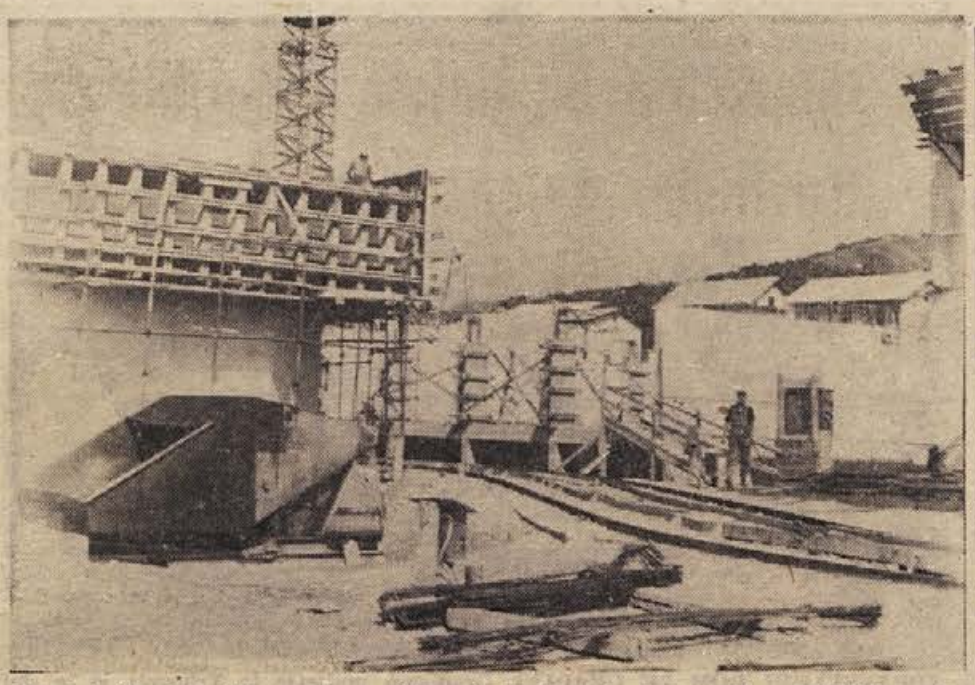

Nova krška šola hitro raste v višino. Če bo še tako lepo sončno, PIONIR ne bo imel težav in jo bo lahko pravočasno spravil pod streho. (Foto: Jožica Teppey)

USPEŠNO GOSPODARJENJE MAJHNEGA KOLEKTIVA

Dokler nas kupci iščejo, je dobro

Obrtno podjetje s šestimi inženirji se je podalo v specializacijo

Krško »Splošno obrtno podjetje« zaposluje 96 delavcev in je delovna organizacija mladih ljudi, saj poprečna starost ne presega niti 27 let. Na jugoslovanskem tržišču se je dobro uveljavila in ji ne manjka dela. Direktor Branko Voglar v naslednjih vrsticah odgovarja na nekaj vprašanj.

Polletni plan ste presegli za dobro četrtino. Kje so vzroki za ta uspeh?

— Izboljšali smo organizacijo dela in zaposlili 14 novih delavcev, vendar takega uspeha kljub vsemu nismo pričakovali. Kolektiv je povečal storilnost in zasluži pohvalo za to.

— Vaše podjetej je ena manjših delovnih organizacij v občini, pa se vendarle lahko pohvalite v ugodnim kvalifikacijskim sestavom v kolektivu, kajne?

— Res je. V podjetju imamo 7 odst. zaposlenih z visokošolsko izobrazbo. Tudi to je razlog za uspešno poslovanje. Vrednost strokovnjakov smo spoznali pravočasno, zato smo v Ljubljani ustanovili svoj inženirski biro, ki zaposluje 13 ljudi, od tega 6 inženirjev. Reči moram, da je prav ta biro nosilec idej in načrtov za tiste izdelke, s katerimi smo se uveljavili po vsej Jugoslaviji.

— Podjetje se je razvilo iz obrtne delavnice in sorazmerno hitro zraslo do današnjega obsega. Kaj je vaša poglavitna dejavnost?

— Obrt s katero smo začeli, se postopoma umika industrijski proizvodnji. Še vedno pa opravljamo kleparsko kotlarska in steklarska dela. V zadnjih letih smo se preusmerili na izdelovanje industrijske opreme. Specializirali smo se na opremo za industrijske in servisne lakirnice. Sem sodijo aparati za razmaščevanje med lakiranjem, kabine za lakiranje, peči za sušenje lakov ter notranji transport v lakirnicah. Naše izdelke najdete povsod po Jugoslaviji, od koprskega Tomosa in Prvomajske v Zagrebu do sarajevskega Energoinvesta in cetinjskega Oboda.

— Pri tako uspešnem poslovanju najbrž nimate posebnih težav?

— To drži. Odliva delovne sile, ki je v slovenski industriji tako pereč, pri nas ne poznamo. Zaposleni so zadovoljni z osebnimi dohodki. Strokovno smo dovolj močni, potrebujemo le še ekonomista, da bo raziskoval tržišče. Četudi nas kupci trenutno še sami iščejo, si bomo že zdaj poskušali zagotoviti delo za prihodnost.

Z. S.

DIJAKI SE VPISUJEJO Z VSEH VETROV

Inženirji ne gredo radi na šolo

Tehniško srednjo šolo v Krškem zapusti vsako leto po 60 tehnikov

Na tehniški srednji šoli v Krškem komaj čakajo, da se bo iz stavbe izselila osnovna šola, ki zaseda zdaj drugo nadstropje. To bi po preureditvi omogočilo pouk v eni izmeni in še proste sobote bi si lahko privoščili.

Ravnatelj šole Lojze Štih meni, da bo to zahtevalo še zgradbo bi morali v naslednjih letih v celoti obnoviti in napeljati centralno ogrevanje v vse prostore. Pri praktičnem pouku so dijaki še vedno utesnjeni. Livarno in varilnico bi morali celo dograditi. Tudi za pouk telesne vzgoje na prostem bi potrebovali asfalt na šolskem igrišču.

Na vprašanje, če šola pokriva potrebe po tovrstnih strokovnjakih v Posavju, je tov. Štih pojasnil, da jih podjetja potrebujejo več, kot se jih šola. Tako je na primer Kovinarska razpisala za šolanje v poklicni kovinarski šoli 30 mest, vendar se jih je prijavilo precej manj. Trenutno se zanima tudi za strojne tehnike.

Letos je na šoli okoli 450 dijakov. Tehniška srednja šola šteje 13 oddelkov, poklicna šola pa šest. Dijaki niso samo iz Posavja. Precejšen del Dolenjske je vezan na to šolo in celo iz Bele krajine so nekateri. Tudi s celjskega območja se šolajo v Krškem. Šola vzgaja elektrotehnike in strojne tehnike ter kvalificirane kovinarje.

Denar za redno dejavnost šole zagotavlja republiška izobraževalna skupnost. Od nje pričakujejo tudi delež kreditov za preureditev zgradbe, da bodo dijaki zares deležni sodobnega pouka. Nekaj bodo tudi tokrat zbrali sami, nekaj pa se nadejajo od podjetij v občini. Program investicij bodo naročili še to zimo.

Šoli primanjkuje strokovnjakov. Vsi splošni predmeti so dobro zasedeni, za strokovne predmete so pa vedno znova v zadregi. Pri manjkuje zlasti strojnih inženirjev in elektroinženirjev. Na razpis se ne oglasi nihče. Razlogov za to je več. Odločilne so gotovo razlike pri osebnih dohodkih. Kdor dela v gospodarski organizaciji, zasluži vsaj 500 din na mesec več, kot mu lahko dajo na šoli. Razen tega je delo v podjetjih zanimivejše in strokovnjaki imajo vabljive možnosti za napredovanje. Zaenkrat so si na šoli pomagali tako, da so razpisali tri štipendije.

J. TEPPEY

Obiranje sadja ni težavno delo, kajti drevesa v nasadih AGROKOMBINATA so večinoma nizke rasti. Ta mesec imajo dela za 60 obiralcev. Ko bo sadje v blagajnici, se bodo spet začele skrbi za prodajo. Upajo, da bodo imeli manj težav kot lani. (Foto: J. Teppey)

Prvi predsednik upravnega odbora

V sestavku »Ledino smo tedaj prebili mi« je bilo minuli teden po pomoti zapisano, da je bil prvi predsednik upravnega odbora v Celulozi Pavel Krošelj namesto Jože Kolšek. Opravičujemo se za napako in jo s tem popravljamo.

J. TEPPEY

Oglašujte v DL

Na plan s številkami

Na priporočilo občinskega sidikalnega sveta bodo člani delovnih kolektivov na sindikalnih občnih zborih obravnavali tudi uspehe delovne organizacije, v kateri so zaposleni. Razen tega naj bi povsod spregovorili še o odnosu do najnižjega osebnega dohodka, o varstvu pri delu, o skrbi za izobraževanje delavcev, o nadomestilih za čas bolezni, o reševanju stanovanjskih vprašanj in drugih zadevah ki vplivajo na družbeni in materialni položaj delovnega človeka.

Najboljše z roko v roki

O vseh pomembnejših dogodkih v gospodarstvu bosta v prihodnje svet za gospodarstvo in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Krškem razpravljala skupaj. Tudi predloge za skupščino bosta pripravila skupno. Ta pot je najbolj sprejemljiva, kajti če zvedo odborniki za stališča in priporočila sindikata šele na seji, se zgodi, da to narobe pojmujejo kot vmešavanje in pritisk od zunaj. Tak primer je letos že bil, do trenja pa je prišlo po nepotrebnem. Obema, sindikatu in skupščini, gre za to, da bi se gospodarstvo čimbolj uspešno razvijalo in da bi delovni ljudje čim bolje živeli. Cilji so torej enaki, o poteh do njih se pa lahko skupaj pogovorijo in pretehtajo, katere so krajše in hitreje dosegljive.

Krave bodo uvozili

Agrokombinat bo letos uvozil 17 krav in plemenic za 120 tisoč dinarjev. Kmetje bodo plačali za sedaj le 30 odst. vrednosti, za preotalih 70 odst. pa bodo dobili kredit za dobo treh let. Posojilo jim bo omogočil kombinat.

Krave uvaža kombinat zato, da bi povečal pridobivanje mleka v občini. V naslednjih letih ga namerava odkupiti vsaj milijon litrov na leto.

Danes zbor delovnih skupnosti

Danes se bosta v Krškem sestala zbor delovnih skupnosti in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Na sejo so vabljeni tudi predstavniki delovnih organizacij in njihovih samoupravnih organov. Ta skupni posvet je plod dogovora med skupščino in sindikatom, kajti dnevni red je izredno pomemben. Premlevali bodo poročilo o izpolnjevanju smernic gospodarskega razvoja za prvo polletje 1970.

KRŠKE NOVICE

■ **LESNI PROSTOR SE POLNI** — V tovarni celuloze in papirja »Djuro Salaj« so imeli sredi septembra na zalogi 100.000 prostorninskih metrov lesa. V Kopru že razkladajo ladjo s 6.000 prm lesa. Do konca septembra bosta les pripeljali še dve ladji. Na tovarniškem lesnem prostoru se je nabralo tudi veliko bukovine, ki jo je treba še očistiti. Ker še nimajo strojnih čistilnih naprav, bodo k čiščenju pritegnili vse zaposlene. Z delom, ki je posebej plačano, so v prostem času najprej začeli člani strokovnih služb in izvršnega odbora sindikata.

■ **TEDEN POŽARNE VARNOSTI** — Z otvoritvijo novega gasilskega doma na Vihrah v nedeljo, 20. t. m., se je začel teden požarne varnosti v krški občini. Občinska gasilska zveza bo med 20. in 27. septembrom organizirala praktične vaje za vseh 25 gasilskih enot v občini. Šolska mladina bo pisala naloge o požarni varnosti.

■ **PREGLEDI KMETIJSKIH POSESTEV** — Občinska gasilska zveza je imenovala komisijo, ki bo v tednu požarne varnosti pregledala nekatera večja kmetijska posestva v krški občini. Kmete, ki imajo kmetijske stroje in tekoče pogonsko gorivo, bodo seznanili z varnostnimi ukrepi pred požari.

■ **BORCI ZA SEVERNO MEJO** — Pred dnevi se je zbral 4-članski odbor pri ZZB v Krškem in predlagal ustanovitev občinskega odbora borcev za severno mejo 1918—19. V krški občini je 26 občanov, ki jim priznavajo položaj borca za severno mejo. To število je dovolj za ustanovitev občinskega odbora.

■ **IZVOZ V PRVIH SESTIH MESECIH** — V krški občini so v prvi polovici letošnjega leta izvažala le štiri podjetja. Tovarna Djuro Salaj, Kovinarska, obrat LABODA in IMPERIAL so izvozili za 1.276,000 dolarjev svojih izdelkov. S tem so podjetja dosegla 41 odstotkov načrtovanega celoletnega izvoza.

■ **NOV OBRAT DRUŽBENE PREHRANE** — Delavci v tovarni Djuro Salaj so se do sedaj oskrbovali s toplimi obroki v obratu družbene prehrane hotela Sremič. Ker z obroki često niso bili zadovoljni, bo tovarniški odbor za družbeni standard organiziral prehrano v tovarni. Naenkrat bodo lahko pripravili 900 toplih malic.

KRŠKI TEDNIK

Jamstvo za obrat »TEHNOGRADNJE«

Na priporočilo sveta za gospodarstvo in finance, ki je pregledal poslovanje sevniškega obrata »Tehnogradnje«, je občinska skupščina dala jamstveno izjavo za 250.000 dinarjev posojila. Šlo je bolj za formalno plat, saj je znano, da banke za vsak primer zahtevajo jamstva od občin, čeprav ni nikakršne bojazni, da ne bi dobila nazaj denarja, pa četudi bi šlo za likvidacijo podjetja. Svet za gospodarstvo in finance je ugotovil, da je imel obrat »Tehnogradnje« v prvem poletju 120.000 dinarjev skladov in da dobro posluje.

Napovedan obisk Franca Popita

Minuli teden je bil v Sevnici sestanek direktorjev podjetij, na katerem so med drugim govorili tudi o napovedanem obisku predsednika Zveze komunistov Slovenije Franca Popita, ki si bo ogledal nekatera podjetja. Govorili so še o izdelavi srednjeročnega programa razvoja sevniške občine, ki ga bodo naredili do sredine prihodnjega leta.

Primož: spet cesta

Prebivalci Primoža in bližnjih vasi ter člani aktiva ZMS Primož že vse leto utrjujejo cesto od Laz do Primoža. Vozišče je bilo namreč neutrjeno in je bila pot ob deževju težko prevozna celo za vprego. Cesto so tlakovali s kamenjem, zdaj pa jo posipljejo še s peskom.

A. Ž.

Antonija Jurca

Po daljšem bolehanju je na pragu svoje 85-letnice odšla od nas drobna ženica Antonija Jurca. Bila je mati devetih otrok, žena rudarja, s katerim je vrsto let živela v tujini. Prestala je dve svetovni vojni, v drugi je morala celo v 4-letno izgnanstvo. Bila je dolga leta zvesta članica krajevne organizacije SZDL v Krmelju. Odlikovale so jo plemenite lastnosti, zato jo bomo ohranili v lepem spominu.

B. D.

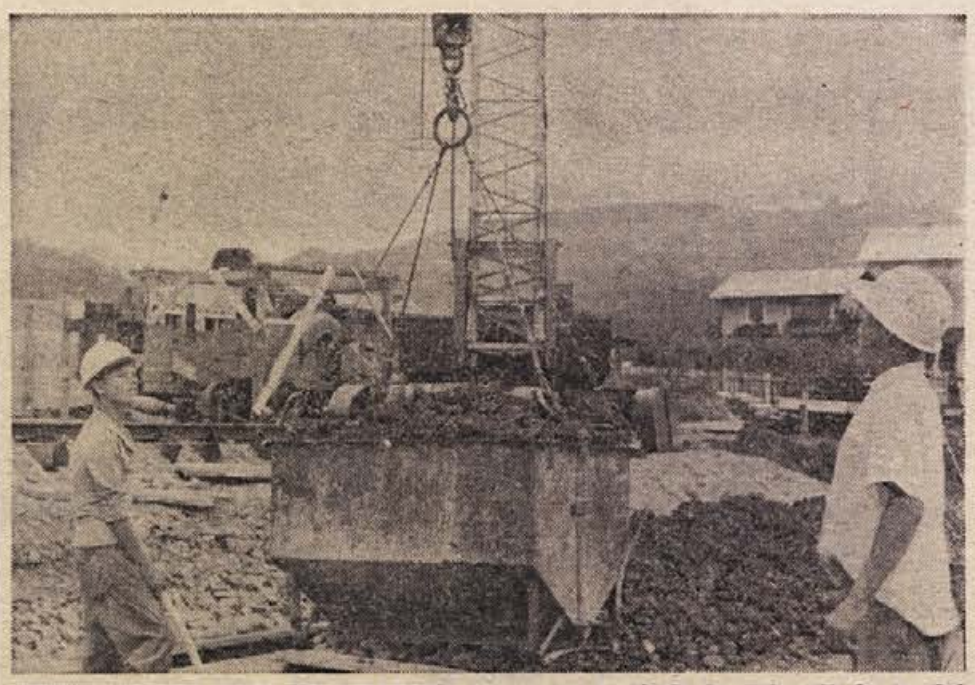

ZDRAVSTVENI DOM ŽE GRADIJO. Gradbeno podjetje iz Trbovelj je te dni začelo graditi nov zdravstveni dom, za katerega plačujejo občani samoprispevek že od lanskega maja. (Foto: Legan)

NAČRTOVALCI OPOMINJAJO GRADITELJE HIŠ

Odslej dosledneje pri dovoljenjih

Komunalno urejanje Sevnice zdaj tako zaostaja, da je nujno poostriti nekatere ukrepe, sicer bo kraj večno ostal samo dolga vas

Če se bo v Sevnici tako nadaljevalo, naselje ne bo nikoli komunalno urejeno. Samo za razsvetljavo je treba okroglo dva milijona novih dinarjev, kje pa so še ceste, vodovod in kanalizacija? Vsako leto več ljudi želi graditi (letos bodo izdali že skoraj 50 lokacijskih dovoljenj), toda kdo od teh se vpraša, kakšno bo mesto kot celota?

Največ težav in neprijetnosti nastaja zaradi tega, ker ljudje kljub opozorilom še vedno premalo razmišljajo, kako bo s komunalno ureditvijo. Začno graditi na vrat in na nos, trmasto vztrajajo in izsiljujejo, o uslužbencih občine govorijo, da so birokrati, ne zavedajo pa se, da podirajo zamisli o urbanistični ureditvi mesta, ko vidijo le svoje koristi.

Temu je treba narediti konec, vztraja svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve. Graditeljem je treba omogočiti gradnjo na zazidalnih območjih, omogočiti jim je treba tudi komunalno opremljanje po sprejemljivih cenah, potem pa dosledno spoštovati zazidalne načrte in ne delati nikakršnih izjem.

Danes ima Sevnica že toliko gradbenih parcel za zasebno gradnjo, da bodo zadostovale za štiri do pet let. Za Kopitarno je narejen zazidalni načrt za 56 hiš, v Šmarju za 174 hiš, od tega 20 atrijskih, 66 vrstnih in za 4 dvojčke. Za obe naselji je izračunan komunalni prispevek, ki bo solidarnostno razdeljen med vse graditelje.

To pa še ni vse. Svet za urbanizem je predlagal, naj izdelajo zazidalni načrt še za Boštanj, kjer bo prostora za 39 zasebnih hiš. Predlagal je, naj strokovnjaki preučijo tudi zazidavo v starem delu Sevnice, predvsem na območju sejmišča.

Zazidalni načrti, ki dajejo graditeljem dovolj možnosti, bodo pripomogli, da bo odslej izdajanje dovoljenj dosledno. Nikakor se ni mogoče sprijazniti s tem, da komunalno opremljanje sedaj toliko zaostaja, da cela naselja ostajajo nedograjena in neurejena. Kazalo bi celo gradnjo usmerjati najprej v eno samo zazidalno območje, saj bi jo s tem pospešili in bi bilo mestno naselje prej dograjeno in urejeno.

M. L.

Napredek le s strokovnjaki

Občinska konferenca ZK v Sevnici je razpravljala o ljudskem odporu in kadrovski politiki

V ponedeljek, 21. septembra je bila v Sevnici 3. seja občinske konference ZK. Obravnavali so naloge pri uresničevanju koncepta splošnega ljudskega odpora in vlogo Zveze komunistov na področju kadrovske politike. Še posebej so govorili o kadrovskih težavah v občini. Za delegata na konferenci ZKJ so izvolili Zvoneta Dragana in Aleksandra Skoka.

Zaradi pomembnosti so na konferenco povabili tudi predsednike krajevnih skupnosti in direktorje gospodarskih organizacij. Seje so se udeležili še član CK ZKS Ivo Krč, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Posavje Franc Bukovinsky, predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij.

Ko so govorili o splošnem ljudskem odporu, so povedali, da bo potrebno še bolj podpirati telovadna društva, Ljudsko tehniko, tabornike, strelce in druge, ki s svojim delom pomagajo krepiti obrambno sposobnost občanov.

V razpravi o kadrovanju so bili mnenja, da bodo srednjeročni program razvoja lahko uresničili samo s sposobnimi strokovnjaki. Po vzoru republiških prizadevanj nameravajo tudi v sevniški občini sklepati samoupravne dogovore o štipendiranju s študenti.

Več o seji konference bomo poročali prihodnjič.

A. ŽELEZNIK

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 27. SEPTEMBRA: 10.30 Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Po domače — Človek in delo — Razvoj otroka in njegove poklicne želje — Lahka zabavna glasba — Kmetijski nasveti — Športne novice — Razgovor s starši — Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — Zaključek oddaje — Teden protipočarne varnosti.

SREDA, 30. SEPTEMBRA, 16.00 — Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Športne novice — Radi ste jih poslušali — O davčni službi — Resna glasba — Oddaja za najmlajše.

OB AKCIJI SZDL: POMOČ REVNIM IN OSAMLJENIM

Oči prosijo, ne obtožujejo

Eno samo vprašanje Mariji Vrtačnik iz Vranja nad Sevnico: »Kako je mogoče živeti ob krpi zemlje, kozi in 30 dinarjih občinske pomoči?«

Pošteno sem se nadihal, preden sem zmogel strmino, iz katere je naredila majhno njivico, ki je ni v nobenih mapah. Iz pašnika, obdanega od gozda, jo je naredila sama, fižol ji daje koruzo, pa še nekaj vrst krompirja. Na tisti strmini je 59 let njenega življenja, ali bolje samotarjenja v stiski.

Najbrž ni niti za dlan zemlje, da je ne bi namočil njen znoj. Njivica ni in ne bo nikoli občutila, kako blagodejno dela plug. Marijino orodje je motika in koš, s katerim znese na ramenih spomladi gnoj in seme, jeseni pa pridelek ki ga mora poprej še varovati pred divjadjo.

Lesena koča, koza in tista leha pokopane zemlje, to je premoženje, od katerega živi. Pač: od občine dobiva 30 dinarjev socialne pomoči. 30 dinarjev je manj kot pol dnevnice, ki jo dobi uslužbenec, da si kupi kosilo, če mora na pot.

In mislite, da Marija koga obtožuje? »Nič se ne jezim. Dosti nas je takih, pa menda že ne morejo več dati. Podpora je za sol, vžigalice petrolej in olje. Živež po večini pridelam sama, obleko pa mi je dal Rdeči križ, saj tudi sama plačujem članarino.«

V njenih besedah ni obtožbe ne graje. Za drug svet sama, brez svojcev skorajda ne ve. Eno samo prošnjo ima do njega: »Knjižico bi rada, bolehna sem, pa ne morem k zdravniku. Kmečkega zavarovanja sama ne morem plačati, kmetje tod okoli pa tako in tako pravijo, da nas ne bodo vzdrževali. Saj je pri marsikom doma revščina.«

M. LEGAN

SEVNIŠKI PABERKI

■ **KNJIGOVODJE SO ZBOROVALI.** Kar 64 izmed skupno 118 članov sevniškega Društva knjigovodij se je prejšnji teden udeležilo letnega občnega zbora na Lisci. Ob tej priložnosti so obravnavali predvsem strokovno usposabljanje in medsebojno pomoč. Pri nas je pač tako, da se predpisi naglo spreminjajo in se je treba nenehno izpopolnjevati. Društvo bo še naprej vodil dosedanji predsednik Franc Ogorevc.

■ **PREUREJEN BIFE.** Gasilski dom so v pritličju preuredili tako, da bo imel večji prostor za bife. Naredili so tudi izhod na teraso, kjer bodo gostje lahko posedali pod senčniki. Gasilsko društvo želi z lepše urejenim bifejem pridobiti več denarja za svojo osnovno dejavnost.

■ **POVRŠNO DELO.** Hitro in površno zasuti ter asfaltirani prekopi čez cesto pri »Lisci« in pri postaji so pravi strah za avtomobiliste, ali bolje rečeno, za avtomobilske gume. Podobno je tudi železna plošča za kanalizacijo pri domu TVD Partizan več prstov globoko ugreznjene v asfalt in predstavlja pravo past za kolesa vozil.

■ **ZA KEGLJANJE PREMALO ZANIMANJA.** Svoj čas je bilo tako, da človek skoraj ni mogel priti na vrsto, če se je hotel razvedriti s kegljanjem. Zdaj, ko stroške kegljanja plača občinski sindikalni svet, pa je na kegljišču v gasilskem domu tako malo ljudi, da organizatorje mineva veselje.

■ **UMRLA SEKVOJA.** Pri nas zelo redka rastlina — orjaška sekvoja (sequoia gigantea), ki ji pravijo tudi mamutovec, doma iz Kalifornije, je bila ponos parka pri sevniškem gradu. Zdaj se je posušila; domnevajo, da je to posledica močnega udarca strele.

■ **ZBIRAJO ZA GASILSKI AVTO.** Kot smo že napovedali, so gasilci iz Boštanja začeli zbirati denar za nakup gasilskega avtomobila. Avto je nujno potreben, saj v naselju skorajda ni več konj, s pomočjo katerih bi vlačili brizgalno. Da bi željo uresničili z manjšimi stroški, bodo poskušali dobiti kak karamboliran, toda še uporaben avtomobil ter ga popravili in preuredili.

■ **KAJ JE Z NAJEMNINO ZA GROBOVE.** Pred meseci so na pritožbe ljudi, češ da je nesprejemljivo, da bi bila najemnina za grobove na sevniškem pokopališču malone tolikšna kot najmenina za stanovanja, obljubili, da bodo cenik spremenili. Kaže, da je obljubiti lažje kot narediti. Razen k cenam imajo ljudje še eno pripombo. Kot se je pokazalo na nedavnem pogrebu, je zelo neprimerno, če grobarji po končanem delu takoj na pokopališču zahtevajo od svojcev plačilo. To ni taktno do žalujočih.

■ **POMOČ OSTARELIM LJUDEM.** V skladu z akcijo republiške konference SZDL bodo tudi v Sevnici sklicali komisijo, ki dela v okviru občinske konference SZDL, ter se pogovorili, kako bodo v občini organizirali pomoč ostarelim.

■ **VOLITVE IN IMENOVANJA.** Občinska skupščina je na zadnji seji imenovala kot predstavnika javnosti v svet zdravstvenega doma Celje Valentina Hribarja, upokojenca iz Sevnice. Za predsednika na novo ustanovljene komisije za ugotavljanje letne pedagoške storilnosti osnovnih šol je imenovala Miša Keršiča, načelnika oddelka za splošno upravo in družbene službe.

■ **SREČANJE S PROSVETNIMI DELAVCI.** Minuli petek je ravnateljstvo osnovne šole v Sevnici povabilo predstavnike občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij na srečanje s 14 prosvetnimi delavci, ki so se na novo zaposlili v Sevnici, Zabukovju in Studencu.

■ **NOV PROMETNI ZNAK.** Pri nevarnem mostu ob izlivu Mirne v Savo so postavili prometni znak, ki v dolžini 100 m prepoveduje ustavljanje. S tem naj bi pripomogli, da bi se število prometnih nesreč zmanjšalo.

SEVNIŠKI VESTNIK

PROGRAM OD 20. DO 27. SEPTEMBRA

Gasilci za svoj teden

V soboto bo prikaz delovanja gasilskih naprav znamke Pastor – Pregledi, vaje in razstave

Občinska gasilska zveza v Sevnici je tudi letos poskrbela, da bi bil teden požarne varnosti (dnevi od 20. do 27. septembra) kar najbolj slovesen in hkrati delaven.

V nedeljo se je začelo z radijsko oddajo, gasilskimi fanfarami, pesmijo, recitacijo in govorom o pomenu požarne varnosti. Naslednje tri dni so bili pregledi vozil, gasilskih naprav, pripravljenosti nekaterih podjetij, vse to pa se bo nadaljevalo še danes in jutri.

V soboto, 26. septembra, bo za predstavnike sevniških podjetij prikaz delovanja gasilskih aparatov znamke Pastor iz Zagreba. Skupina gasilcev se bo udeležila proslave in vaj ob stoletnici gasilstva v Zagrebu.

Za nedeljo so predvidene nenadejane vaje za nekatera gasilska društva, popoldne pa bo z govorom predsednika občinske gasilske zveze Jožeta Smodeja v radijski oddaji končan požarnovarnostni teden. Razen navedenega programa bodo posamezna gasilska društva med tednom priredila razstave gasilske opreme za šolarje, še popreje pa uredila in očistila okolico svojih domov.

NOVO V KRMELJU!

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

vabi potrošnike v novo prodajalno

V KRMELJU,

kjer imajo bogato zalogo vsega trgovskega blaga.

Prepričajte se!

Vabi kolektiv!

NOVICE IZ LOKE

■ **ŽE 18 NAROČNIKOV** — Novi poverjenik Prešernove knjige učitelj Branko Kranjc je za leto 1971 pridobil že 18 članov oziroma naročnikov, razen tega pa še tri naročnike za Ljudsko knjigo.

■ **LEP JUBILEJ** — Te dni je Marija Horjak, rojena Lipovšek, praznovala 90-letnico svojega življenja. Vsi Ločani ji za ta lepi praznik čestitamo!

OB SEJI OBČINSKE KONFERENCE ZK, POSVEČENI KADROVANJU

Kako priti iz „začaranega“ kroga?

Presenetljivi podatki o šolanju, štipendiranju in pripravnikih – Vse besede bodo brez zavestnega sodelovanja podjetij in drugih malo zalegle

Včeraj popoldne je bila v Trebnjem sklicana 4. seja občinske konference Zveze komunistov, posvečena predvsem razmeram na področju kadrovanja, pomanjkanju strokovnih delavcev ter premajhni družbenopolitični aktivnosti. Občinski komite ZK je v ta namen pripravil obsežno poročilo, ki vsebuje vrsto takih ugotovitev, da vzbujajo upravičeno zaskrbljenost.

Kadrovska politika je v trebanjski občini očitno eno najmanj obdelanih področij. Že dolgo so znane ugotovitve, kaj pomeni človek v gospodarskem in družbenem napredku, toda navzlic temu se razmere bistveno ne izboljšujejo, kaže celo, da se ne bodo niti v bližnji prihodnosti, ker je vmes že precej zamujenega časa.

Presenetljiva je ugotovitev republiškega zavoda za zaposlovanj, ki pravi, da je po odnosu otrok, ki končajo šolanje na srednji, višji ali visoki šoli, ter celotno generacijo, trebanjska občina med zadnjimi v Sloveniji. Presenetljiv je tudi podatek, da prejema v vsej občini štipendijo le 28 dijakov in študentov. Izredno študira le peščica zaposlenih. V vsej občini je le nekaj pripravnikov na delovnih mestih.

Korenine tega so v dolgoletnem sistemu šolanja in štipendiranja, ki je zapostavljal podeželske otroke. Ti so se zaradi velikih stroškov študija povečini zaposlovali ali kvečjemu šolali na poklicnih šolah. Dosedanje izkušnje kažejo, da se podeželske občine lahko zanesejo le na svoje otroke, zakaj strokovnjaki iz mest se neradi zaposlujejo zunaj okolja, kjer so zrasli.

Del krivde nosijo tudi delovne organizacije. Te se povečini vrtijo v začaranem krogu: majhen dohodek, manjši zaslužki, malo denarja za izobraževanje, malo sposobnih strokovnih sodelavcev in zaradi tega spet majhen dohodek.

Pisali smo že o prilagojenih sistemizacijah, ki kažejo, da v nekaterih podjetjih še ne nameravajo presekati tega začaranega kroga, zadovoljujejo se s sedanjo zasedbo delovnih mest in niti ne nakazujejo, kakšne strokovne sodelavce bi potrebovale. Razumljivo potem, da je velik odstotek delovnih mest neustrezno zaseden.

Da bi izboljšali stvari, je potrebna vrsta ukrepov: v vseh delovnih organizacijah je treba ugotoviti resnične potrebe, narediti programe izobraževanja zaposlenih izpopolniti sistem štipendiranja, ki bo omogočal vsem, ki so sposobni za študij, nadaljevati šolanje. Potrebnih bo še več drugih praktičnih ukrepov, zlasti pa bo nujno sodelovanje delovnih organizacij samih. Brez njihovega zavestnega sodelovanja ni pričakovati bistvenih izboljšav.

M. LEGAN

Mirna: pripombe šele po roku?

Že od 27. avgusta je na krajevnem uradu na Mirni na vpogled predlog industrijskega rezervata tovarne »Dane«, vendar doslej zanj ni posebnega zanimanja. Menda se ne bo spet pripetil primer, ko ljudje dajejo pripombe šele potem, ko je rok že minil in običajno še na neprimernem mestu.

D. P.

Skoraj mrtva črka zakona

Očiten neuspeh je bil v trebanjski občini dosežen doslej pri zaposlovanju pripravnikov. Izmed vseh delovnih organizacij so samo štiri poslale občinski skupščini svoje načrte o sprejemanju pripravnikov. Zakon je bil sprejet z namenom, da bi mladim ljudem iz šol olajšali zaposlovanje in da bi delovne organizacije tudi s pomočjo pripravništva pridobile več strokovnjakov. Kot je videti, bo po tej poti v občini kaj malo uspeha.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SZDL

Pomoč ubogim in zapuščenim

Sklep: kmalu sklicati sestanek zainteresiranih in se dogovoriti za potek dobrodelne akcije

Žalostna usoda nekaterih ostarelih in osamljenih ljudi, o katerih so časnikarji pisali predvsem v letošnji zimi, je spodbudila republiško konferenco SZDL, da se je lotila organizirane akcije v sodelovanju s še nekaterimi drugimi organizacijami in socialnimi službami.

Izvršni odbor občinske konference SZDL Trebnje je v četrtek razpravljal o tem, kako bi se stvari lotili v trebanjski občini. Ugotovil je, da trenutno ni na voljo vseh potrebnih podatkov. S pomočjo vodij krajevnih uradov, ki ljudi najbolje poznajo, bo potrebno najprej narediti popis. Te dni se bodo zbrali predstavniki občinske skupščine, Socialistične zveze, mladinske organizacije in Rdečega križa ter se dogovorili za potek akcije. Na seji so dodali, da bo splošen popis prebivalstva, ki bo spomladi prihodnjega leta, lahko dal še posebno uporabne podatke, saj je akcija dolgoročnega značaja.

Odbor je obravnaval tudi kadrovanje v krajevnih organizacijah SZDL. Znano je, da več krajevnih organizacij slabo ali pa skorajda ne deluje, ker jih vodijo premalo prizadevni ljudje. Obravnavali so še delovanje organizacij Rdečega križa, ki se ukvarjajo s podobnimi težavami.

OB ANKETI OBČINSKEGA KOMITEJA ZK

Nakladanje na ista pleča

Še vedno delamo tako, da nalagamo tistim, ki že vlečejo, drugi pa se držijo ob strani

Tako rekoč ob vsaki primerni priložnosti kaj radi prisegamo na naš samoupravni socializem, prehitro pa pozabljamo na delež, ki ga ta cilj zahteva od vsakega posameznika. Kako bi se sicer moglo dogajati, da pri družbenih odločitvah sodelujejo vedno isti posamezniki, da se na sestankih srečujejo tisti ljudje ne glede na to, kdo jih je sklical da imajo nekateri po 5, 6 pa tudi 11 družbenih zadolžitev, drugi pa nobene.

Do zanimivih podatkov je prišel občinski komite ZK, ki je s pomočjo posebne ankete zbral podatke o družbeni aktivnosti ljudi z visoko, višjo in srednjo izobrazbo. med 36 zaposlenimi z visoko izobrazbo jih je 30 odst, brez zadolžitev, med 65 zaposlenimi z višjo izobrazbo je takih 44 odst., med 216 zaposlenimi s srednjo šolo jih je brez zadolžitev kar 60 odstotkov.

Značilni so tudi podatki po posameznih strokah. Med prosvetnimi delavci jih je 59 odst. brez zadolžitev v delu družbenih in samobpravnih organov, v zdravstvu celo 65,5 pri ljudeh s srednjo ekonomsko izobrazbo pa 62,7 odstotka. Velike so razlike med posameznimi delovnimi organizacijami. V Kmetijski zadrugi Trebnje na primer je samo 30 odst. aktivnih, v mirenski Tovarni šivalnih strojev pa kar 87 odst.

Še bolj zanimivo bi bilo ugotavljati vzroke za tako stanje. Velik odstotek žensk (48 odst.), ki imajo razen službe še obveznosti do doma in družine, je že dokaj opravičljiv razlog, da se manj udeležujejo v javnem življenju.

Ni pa to edini vzrok. Veliko je krivo tudi prepričanje, ki ga javno sicer nihče ne pove, se ga pa zato toliko bolj trdno drži: kaj bi se udejstvoval, zakaj nalagal obveznosti če to ni nujno potrebno in če to lahko delajo tisti, ki niso toliko »pametni«, da bi se izognili! Mar ni udobneje (in koristneje za žep) oprijeti se samo svojega dela na delovnem mestu, vsega drugega pa se izogniti, če je le mogoče?

M. L.

Vsakdanji prizor na dvorišču pred staro osnovno šolo: tovornjaki, naloženi s cisternami iz Kemoopreme, so pripravljeni za pot. Zlasti ob sobotah in nedeljah je tu polno kamionov, ki čakajo na ponedeljek, ko jim je avtomobilska cesta spet odprta. (Foto: J. Kržič)

Frančiška Tratar z vnukinjo

98 let Frančiške Tratar

Kljub visoki starosti še redno brez naočnikov prebira Dolenjski list, na katerega je naročena že, odkar izhaja

Ko sem te dni obiskal znance v vasi Slepšek pri Mokronogu, sem se nadvse začudil, ko sem videl, kako stara ženica Frančiška Tratar prebiva svoj časopis — Dolenjski list kar brez naočnikov. Povedala je, da je nanj naročena že, odkar izhaja. Povprašal sem jo, kako živi, in je odgovorila, da je kar zadovoljna, čeravno je že enajsto leto v postelji. Pred toliko leti si je zlomila nogo in od takrat ne more več hoditi.

Baštetova mama, kot ji pravijo po domače, je včeraj praznovala visok jubilej — 98. leto starosti. Njena življenjska pot prav gotovo ni bila posuta z rožicami. Do kruha je spravilt pet sinov in dve hčerki. Z žalostjo se spominja sina Toneta, ki so ga 1942 ustrelili italijanski fašisti, povrhu vsega pa še požgali domačijo. Ponosna je na svoji hčerki in sinove, ki jo pogosto obiskujejo. Najraje pa ima malo vnukinjo, ki ji krajša čas.

Ob lepem jubileju ji iz srca čestitamo!

ALOJZ ŽUŽEK

»Pozornost« do potnikov

Z razmahom motorizacije železnica izgublja potnike, toda očitno se dovolj ne potrudi, da bi jih z boljšimi uslugami zadržala kar največ. S kakimi 40 podpisi opremljeno pismo so 12. avgusta poslali prebivalci krajevne skupnosti Velika Loka, v katerem so prosili vodstvo podjetja, naj bi popoldanski motorni vlak ustavljal tudi na Veliki Loki tako kot nekdaj, toda do konca prejšnjega tedna jim nihče niti odgovoril ni. Vlak vozi zdaj 16 km brez postanka in se ne ozira na mnoge delavce, ki se vozijo na delo v Ljubljano.

Petkratni razpon zaslužkov

Povprečni osebni dohodki zaposlenih v delovnih organizacijah trebanjske občine so v juliju dosegli skoraj petkratni razpon. Kot kažejo podatki, je imel obrat Modnih oblačil povprečje le 628 dinarjev, kar je najmanj, nadzorništvo Elektra Ljubljane pa nekaj nad 3.000 dinarjev, kar je daleč največ. Silno velike razlike so med še nekaterimi podjetji, vendar je brez posebnih pojasnil podatke težko primerjati. Celotno povprečje je v juliju znašalo 1.154 dinarjev, v vsem prvem polletju pa 1.049 dinarjev.

Nezaposlenih približno enako

Prek trebanjske izpostave novomeškega Zavoda za zaposlovanje že dalj časa išče delo približno enako število ljudi — nekako 170. Povečini so to nekvalificirani delavci; mnogi od njih prvič iščejo zaposlitev. V vsej občini je nezaposlenost seveda precej večja, saj je znano, da vsi ne iščejo delo s pomočjo zavoda. V nasprotju z drugimi dolenjskimi občinami se zaposlovanje v tujini ne povečuje s takim tempom kot drugje. Lani na primer se je na tujem zaposlilo le 20 odst. več ljudi kot leto dni prej, za vso Dolenjsko pa je podatek 50,2 odst.

Obvestilo oglaševalcem

Mnogi naši bralci, ki pošiljajo ponudbe na razne oglase, zlasti pa na tiste, ki so objavljeni pod šifro, želijo v pismih, naj jim pošljemo naslove strank, ki take oglase naročajo. Ker ne moremo vsakomur posebej odgovarjati, ponovno sporočamo:

pisma (odgovore) na male oglase s šifro oddajamo neodprta v roke tistim, ki so tak oglas naročili. Naslova take stranke ne moremo izročiti NI KOMUR. Zlasti velja to za vse ženitovanjske ponudbe in podobne zaupne oglase.

UPRAVA LISTA

Frutella

TREBANJSKE IVERI

■ **KONČNO GRADITEV BLOKA** — Po dolgotrajnem čakanju in obljubljanju so vendarle začeli graditi blok, kjer bodo stanovanja za nekdanje udeležence NOB. Delo je prevzelo gradbeno-opekarsko podjetje Mirna, ki že podira staro župnijsko stavbo v bližini cerkve. V pritličju bloka bodo poslovni prostori, zgoraj pa stanovanja.

■ **SE PARKIRIŠČE PRI BAZENU** — Podjetje KREMEN, ki pri Zabrdju koplje kvarcit, je začelo prazniti zasute bazene. Krajevna skupnost Mirna se je s podjetjem dogovorila, da odpadni pesek vozijo h kopališču pod mirenskim gradom, kjer bodo uredili večje parkirne prostore. Ob kopalni sezoni se je že dogajalo, da niso imeli obiskovalci kje pustiti svojih vozil.

■ **VODA DO SV. HELENE** — Krajevna skupnost pripravlja načrt za napeljavo vodovoda do Sv. Helene. Pomanjkanje vode je bilo že od nekdaj problem tega kraja. Če bodo prebivalci in lastniki grobov na tamkajšnjem pokopališču razumeli potrebe in prispevali svoj delež, bo tekoča voda pritekla že letos.

■ **LEPŠA GOSTILNA »NOVAK«** — Gostilničarka Franeka Novak je preuredila hišo: napeljala centralno kurjavo, obnovila fasado in polepšala notranjost lokala.

■ **NOVE HIŠE** — Novo naselje na Mirni — pod Rojami — že dobiva obrise. Trenutno gradijo zasebniki kakih deset enodružinskih hišic, ki bodo po večini že letos pod streho.

■ **ODLOV V POTOKU ZABRŠCA** — Mirenski pododbor ribiške družine heroja Maroka iz Sevnice je sklenil poloviti potočne postrvi v potoku Zabršca. Postrvi so že tolikšne, da jim je življenjski prostor postal premajhen. Odlovljene ribe bodo ribiči vložili v gornji predel rečice Mirne, v odlovljeno Zabršco pa spomladi spet vložili zarod potočnih postrvi. Upajo, da bodo s kolobarjenjem ponovno dosegli, da bo Mirna polna rib, kot je bila nekoč. Ribiška družina ima od regulacije Mirne dokajšnjo škodo in jo hoče z vlaganji popraviti.

■ **OB VRTIČKE** — Destilacija Dana je objavila razglas, s katerim opozarja najemnike vrtičkov na Devčah, naj ne začno z jesensko setvijo, ker bo tam zgradila novo skladišče. Vrtičkarji se sprašujejo, če bodo kje dobili drugo zemljišče.

■ **PRODAJA ODPADNEGA LESA** — Tovarna šivalnih strojev sporoča, da prodaja odpadni les od zabojev, v katerih so bili šivalni stroji. Prodaja je zelo ugodna, saj stane voz takih zabojev le borih 10 dinarjev.

■ **NOV TLAK** — Tovarna DANA ureja nov tlak z asfaltno podlogo na tovarniškem dvorišču. Stara betonska podlaga je namreč že dotrajala.

D. P.

TREBANJSKE NOVICE

NOVI LIKOVNI SALON

Razstava že za občinski praznik?

Po dolgotrajnih hudih naporih, prepričevanju in prošnjah je uspelo vodstvu Likovnega salona, edine delujoče kulturne dejavnosti v Kočevju, zagotoviti za razstave nove prostore v nekdanji tržnici. Že spomladi je krajevna skupnost odstopila tržnico — njene gornje prostore — za potrebe likovnih razstav. Vodstvo je uspelo nekako zbrati najnujnejši denar za preureditev prostorov; odstranili so predelne stene, potrebne pa so še nekatere spremembe.

Likovni salon je v treh letih dokazal nujnost svojega obstoja, saj je z okrog tridesetimi razstavami priznanih mojstrov čopiči in dleta poglobil zanimanje za likovno ustvarjanje med odraslimi in mladino. Predvsem šolska mladina je lahko tako neposredno spoznavala likovne vrednote in prav gotovo bo kasneje bolje kot drugi znala ločevati lepo od kiča.

Prva razstava v preurejenem salonu bo verjetno že za občinski praznik 3. oktober.

-vec

Seja konference ZK

V teh dneh — točni datum še ni znan — bo seja občinske konference ZK Kočevje. Na njej bodo obravnavali gospodarsko gibanje v reformnem obdobju. Poročilo je pripravila komisija za družbeno-ekonomska vprašanja in gospodarsko politiko pri občinski konferenci ZK. Na seji bodo izvolili tudi dva delegata za zasedanje zvezne konference ZK.

Struge: kulturni dom

Krajevna skupnost Struge bi morala letos izdelati načrte za novi kulturni dom. Poleti, ko je bilo lepo vreme, je skupnost raje reševala druge komunalne zadeve, načrti pa bodo prišli na vrsto pozimi. Zanje so tudi prihranili nekaj denarja. Če bo šlo vse po sreči, bodo dom začeli graditi prihodnje leto, odprli pa bi ga leta 1972. V domu bo razen dvorane predvidoma še pošta, ambulanta in odkupna ozirona koperacijska služba Združenega KGP Kočevje.

Programi razvoja občine in podjetij so v delu

Kdaj bo občina Kočevje dobila svoja programa srednjeročnega in dolgoročnega razvoja, še ni znano – Nekatera podjetja bodo sprejela svoje programe razvoja sredi prihodnjega leta

Pred kratkim smo obiskali predsednika komisije za izdelavo programa razvoja občine pri občinski skupščini Kočevje Mirana Smolo. Z njim smo se pogovorili, kako poteka izdelava srednjeročnih in dolgoročnih programov razvoja občine.

»Občinska skupščina je sklenila z DOMINVESTOM iz Novega mesta pogodbo za izdelavo srednjeročnega, se pravi 5-letnega razvoja občine in osnutek dolgoročnega razvoja občine, ki bo obsegal obdobje 10 do 15 let. DOMINVEST dela take programe tudi za druge dolenjske občine, če se ne motim za skupno njih 6.« je odgovoril na prvo vprašanje Miran Smola.

— Kakšna je pri tem delu vloga vaše, se pravi občinske komisije?

»Naša komisija je pripravila izhodišča za to delo, jih pretehtala in dala v nadaljnjo obdelavo DOMINVESTU. Ko bo naročnik izdelal prve osnutke, se bo naša komisija spet sestala in jih kritično ocenila. Tako je pri izdelavi programov razvoja zagotovljena strokovnost in demokratičnost.

— Kako pa sedaj, v tem »mrtvem« obdobju sodelujete z DOMINVESTOM?

»Občinska skupščina s svojimi strokovnimi službami zbira podatke, ki so DOMINVESTU še potrebni; jaz, kot predsednik občinske komisije, pa sodelujem pri usklajevanju teženj naše občine s težnjami celotne dolenjske regije (območja). Usklajevanje je seveda potrebno tam, kjer bi se interesi oziroma težnje ene občine razhajali s težnjami celotnega območja«.

— Kje je tako usklajevanje potrebno?

»Predvsem je potrebno pri razvoju posameznih vej gospodarstva. Tako je na primer na področju lesne panoge treba uskladiti surovinsko osnovo s primarno in finalno proizvodnjo. Razvoj lesne industrije na tem območju — na primer INLES, LIK in NOVOLESA — je treba uskladiti s količinami in sestavom lesa na območju Dolenjske. Študije in kasnejši programi morajo uskladiti težnje in možnosti razvoja posamezne panoge oziroma veje gospodarstva v posamezni občini in na vsem območju Dolenjske.«

— Kako daleč je izdelava programov razvoja?

»V začetku septembra so bila na sestanku DOMINVESTA in sodelavcev podana širša izhodišča za razvoj dolenjskega območja. Te podatke bo treba še analitično obdelati. V teh dneh bo izdelana metodologija obdelave, da bi sredi prihodnjega leta lahko izdelali študijo osnovnih izhodišč družbeno-ekonomskega razvoja širše Dolenjske. V naslednji fazi bo nato izdelana študija srednjeročnega in dogoročnega razvoja Slovenije. Nato šele — ne morem reči, kdaj — bo izdelan na osnovi programa dolgoročnega razvoja srednjeročni program, ki bo natančno določal, kaj je treba v naslednjih petih letih delati.«

— Kako daleč je izdelava srednjeročnih programov v posameznih delovnih organizacijah v kočevski občini?

»Natančno mi to ni znano, vendar se ne bom dosti zmotil, če rečem, da te programe delovne organizacije šele ali že pripravljajo. V naši delovni organizaciji, se pravi pri Združenem kmetijskem in gozdarskem podjetju Kočevje, bomo za gozdarstvo in kmetijstvo izdelali programe sredi prihodnjega leta, ko ga bo izdelal tudi SNEŽNIK. Za gozdarstvo bo izdelan program za 10 do 15 let in bo usklajen s SNEŽNIKOVIM. Tudi program razvoja kmetijstva bo izdelan za obdobje 15 let, podrobni program za obdobje 5 let pa bo izdelan sredi prihodnjega leta. Naš prvi program razvoja gozdarstva uskljajujemo z INLES in LIK, se pravi z lesno industrijo. Obema podjetjema smo dali tudi osnovne podatke o lesu, se pravi o surovinah, ki jih ti podjetji predelujeta. Tako bosta tudi ti dve podjetji lahko izdelali programa do sredine prihodnjega leta.« J. P.

Miran Smola, predsednik komisije za izdelavo programa razvoja občine Kočevje.
(Foto: Drago Mohar)

Manjka delavcev

Razen z ostalimi težavami se delovne organizacije v kočevski občini letos srečujejo s pomanjkanjem delavcev. V prvem polletju je primanjkovalo delavcev v kovinski industriji, gradbeništvu in obrti. Nekaterim delovnim organizacijam je primanjkovalo celo nekvalificiranih delavcev. Vzroki, za pomanjkanje so predvsem, da odhaja vedno več kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev na delo v tujino. Mnogi odhajajo s posredovanjem pristojnih služb, nekateri pa na vabila tujih delodajalcev. Pereče je tudi pomanjkanje visoko strokovnih kadrov. -š

PRED 100-LETNICO ŠOLE V STRUGAH

Do praznovanja obnoviti šolo

Šele zadnje dve leti so začeli postopno obnavljati šolo v Strugah – Sedanja šola je stara blizu 40 let, njeni zunanji zidovi pa so še vedno okrušeni od krogel, ki so bile izstreljene v zadnji vojni

Leta 1972 bodo v Strugah praznovali 100-letnico šole v tem kraju in 40-letnico sedanje šole. Največja želja učnega osebja in domačinov je, da bi do takrat šolo temeljito obnovili, ker so bila v preteklih letih opravljena na njej le najpomembnejša vzdrževalna dela.

Izjema sta zadnji dve leti, ko je bilo za obnovo šole le narejenega nekaj več. Lani so na novo prekrili polovico šole, opremili eno izmed treh učilnic, kupili nove peči, uredili zbornico in dobili več učil.

Letos so v glavnem uredili mlečno kuhinjo (manjka jim še oprema), v eni učilnici so položili parket, v teh dneh pa bodo dobili še opremo za eno učilnico. Letos bodo skušali pritrditi na streho zadrževalce snega in uredili nekatere druge malenkosti.

Še precej pa bo treba napraviti, da bo šola res lepa in prenovljena dočakala svoje praznovanje leta 1972. Do takrat je treba položiti parket še v dveh učilnicah, za eno učilnico kupiti opremo, urediti hodnike, napeljati vodovod, urediti sanitarije, zamenjati okna, obnoviti fasado in obvezno postaviti pri šoli drvarnico. Njihova velika želja je, da bi na podstrešju uredili še en razred ali pa telovadnico.

Vse, kar so doslej obnavljali, je bilo napravljeno z denarno pomočjo temeljne izobraževalne skupnosti Kočevje in domačinov, ki so pomagali s prostovoljnim delom urejati svojo šolo. Za ureditev mlečne kuhinje pa je prispevala 20.000 din tudi republiška skupnost otroškega varstva.

Šah je obvezen šolski predmet

V enem razredu osnovne šole Kočevje so letos uvedli poizkusni pouk šaha, ki bo učence privajal na samostojno razmišljanje

V 2. b razredu osnovne šole Kočevje so letos prvič poizkusno uvedli pouk šaha. To je prvi tak poizkus v Sloveniji in Jugoslaviji, po doslej znanih podatkih pa imajo pouk šaha uveden le še v Sovjetski zvezi.

Pouk šaha bo le eno šolsko uro na teden. Celotna učna šahovska snov je razdeljena na tri leta, kar pomeni, da se bodo tisti učenci učili šah še v 3. in 4. razredu.

Ob vsaki konferenci bodo podrobno primerjali učni uspeh v »šahovskem« razredu in ostalih drugih razredih, kjer se učenci tega predmeta ne bodo učili. Analizo oziroma ugotovitve bodo posredovali tudi Zavodu za šolstvo.

Učitelj Ive Stanič, ki bo poučeval šah je izdelal učni program za tri šolska leta, pričakuje da bodo učenci »šahovskega« razreda dosegali boljše učne uspehe tudi pri ostalih predmetih. To svoje mnenje zagovarja s tem, da nauči šah mladega človeka misliti, vpliva pa tudi na ostale dobre strani mladega človeka, kot so vzdržljivost, borbenost in marljivost. Šah tudi ni le šport, ampak še znanost in umetnost.

Pričakuje, da bosta Šahovska zveza Slovenije in Zavod za šolstvo dala pristanek za pouk šaha. Prva mora odobriti strokovno, druga pa pedagoško plat učnega programa. Značilnost programa je, da bo v prvem letu učence predvsem navduševal za šah in jih spoznaval s figurami in poznavanjem polj (šahovsko notacijo); v drugem in tretjem pa bo poudarek na srednji igri, ki je zaradi ogromnega števila najbolj zahtevna in sili učenca najbolj k razmišljanju. J. P.

Seja skupščine

V ponedeljek, 28. septembra, bo seja občinske skupščine Kočevje, na kateri bodo razpravljali o uspehih gospodarjenja v prvem polletju letos, o občinskem proračunu in skladih ter o izpolnjevanju finančnega načrta temeljne izobraževalne skupnosti, potrdili bodo zaključni račun sklada za reševanje stanovanjskih zadev borcev za lani in finančni načrt za letos, sprejeli odlok o imenovanju in preimenovanju ulic v Kočevju, potrdili statut sklada upravnih stavb občine Kočevje, na dnevnem redu pa so še personalne zadeve.

Prvo leto »IVERKE«

Tovarna ivernih plošč Lesne industrije Kočevje je kljub začetnim težavam v prvem polletju letos dosegla zadovoljive proizvodne in denarne uspehe. Plan proizvodnje so presegli za 24 odstotkov. Proizvodnjo so postopoma osvajali, sedaj pa delajo že v več izmenah. To bo omogočilo, da bodo predvidene naloge, ki so si jih zastavili v začetku leta, še pred rokom dosegli in presegli. —š

Ena iz MELAMINA

Kemična tovarna »Melamin«, ki je ena najmočnejših gospodarskih organizacij v kočevski občini, je v prvem polletju letos ustvarila 2,557.000 din ostanka dohodka. Osebni dohodki so se v primerjavi s preteklim obdobjem gibali v okviru možnosti. Najbolj so porastli pri vseh kategorijah fizičnih delavcev, vključno pri nekvalificiranih. -š

Osebni dohodki

Podatki o izplačanih osebnih dohodkih v gospodarskih organizacijah kočevske občine kažejo, da je bilo v prvem polletju letos izplačanih okoli 35 milijonov čistih osebnih dohodkov ali za 21 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Povprečni mesečni osebni dohodek je znašal letos na zaposlenega 1.199 din.

TEKSTILANA: novo vodstvo

V kočevskem podjetju TEKSTILANA so 28. avgusta izvolili nov 21-članski delavski svet in 9-članski poslovni odbor. Novi delavski svet se je 15. septembra že sestal in izvolil za svojega predsednika Vinka Rakoviča. Ob predaji poslov med starim in novim delavskim svetom je osnovna organizacija sindikata v znak priznanja za triletno delo obdarila člane starega oziroma bivšega delavskega sveta in upravnega odbora s knjigami.

ZAKAJ TAKO?

Preveč nepotrebnih potovanj

Stroški bi se dali (ponekod) precej znižati

Pregled izplačil čistih osebnih dohodkov in ostalih prejemkov v nekaterih delovnih organizacijah kočevske občine za preteklo leto in prvo polletje letos je pokazal, da so bili na račun dnevnic in kilometrin predvsem vodilnim delavcem izplačani precejšnji zneski.

Mnoga potovanja niso v celoti upravičena. Pregled je pokazal, da bi nekatera potovanja lahko odpadla, če bi imeli kolektivi boljšo organizacijo dela in boljše sodelovanje s poslovnimi sodelavci.

Prav bi bilo, da bi samoupravni organi posvetili več skrbi proučevanju upravičenosti potovanj. To ne velja za vse, kajti v nekaterih delovnih organizacijah že sedaj posvečajo temu posebno skrb. Potovanja zelo omejujejo, ker se zavedajo, da pomenijo lahko včasih le izgubo časa in precejšnje izdatke.

-š

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ ZA OBCINSKI PRAZNIK 3. oktober bo več prireditev, razstav in športnih tekmovanj. Praznovanje pa bo bolj skromno, saj vsepovsod primanjkuje denarja. Pa vendar bo praznovanje prijetno in domače. Nekateri bodo izrabili še zadnje jesenske dneve za izlete v bližnjo okolico, za kar nameravajo izkoristiti prav dan občinskega praznika. Želimo jim ugodno vreme.

■ ■ ■ KOČEVSKI PLANINCI so pred kratkim praznovali dan planincev. Zbrali so se v koči pri Jelenovem studencu za Mestnim vrhom. Dan so preživeli v veselju in delu. Pospravili in očistili so dolino okoli društvene koče, preostali čas pa so imeli razne zabave in igre. Na ražnjih so pekli tudi razne dobrote. Zvečer so se vrnili v dolino.

■ ■ ■ LOVSKA ZVEZA KOČEVJE je razpisala za 26. september opravljanje lovskih izpitov. Izpiti bodo v domu telesne kulture. Opravljalo jih bo nekaj novincev, ostali pa bodo imeli popravne izpite iz raznih predmetov. Izpiti bodo za kandidate iz ribniške in kočevske doline.

■ ■ ■ JUTRI, V PETEK, 25. septembra, bo gostovalo v Domu Jožeta Sečka Mladinsko gledališče iz Ljubljane. Nastopilo bo z mladinsko igro »Oliver Twista«. Prireditev bo organizirala Zveza prosvetnih in kulturnih društev občine Kočevje. Igra bo le za šolsko mladino, predstavi pa bosta ob 15. in 18. uri.

■ ■ ■ ZE DRUGI SEMINAR za instruktorje avto šole je bil pred kratkim. Seminarje obiskujejo kandidati iz Ribnice, Kočevja in iz ostale Dolenjske. Ko bodo naredili izpite, bodo pričeli takoj uriti kandidate za šoferje. Tako bo zopet naval na vozniške izpite. Sedaj je bil namreč le prevelik premor. Ljudje kupujejo avtomobile, pa bi radi tudi vozili.

■ ■ ■ PRIČEL SE JE ŠOLSKI POUK, ki je nekoliko okrnjen. Za nekatere predmete ni učnega osebja, za telesno vzgojo pa ni zadosti telovadnih prostorov. O tem bomo v eni prihodnjih številk podrobneje poročali.

■ ■ ■ PRIPRAVE ZA POLHARSKI TEDEN gredo proti koncu. Za prireditve je zelo veliko zanimanja, posebno za razstavo. Vsak dan se prijavljajo novi polharji, ki bi radi razstavljali. Tudi za polharski ples, ki bo v hotelu Pugled, se zelo zanimajo iz raznih krajev Slovenije. Torej bo tudi ples po svoje zanimiv. To bo srečanje starih polharjev. Veselo in zabavno bo, saj bo padla marsikatera polharska in lovska.

■ ■ ■ HITRO SE MNOŽIJO v Kočevju svetlobni napisi in reklame. Potrebno pa bi bilo, da bi se pred postavitvijo posvetovali s strokovnjaki, se pravi, da bi bil vsak posamezen napis usklajen z ostalimi. Ni pa smiselno, da nekateri imajo svetlobne objekte, prižgejo jih pa ne.

KOČEVSKE NOVICE

Z OBISKA V RIBNIŠKEM OTROŠKEM VRTCU

Z dobro voljo premagujejo ovire

Premalo vzgojiteljic – Še 20 otrok bi dali starši radi v vrtec – Tudi podjetja bi lahko prispevala nekaj za boljše otroško varstvo – Kam na sprehode? – Kdaj bo Ribnica dobila otroško igrišče?

Prav prijetno je bilo kramljati s tovarišico Maro v ribniškem otroškem vrtcu. Z veliko ljubeznijo do malih varovancev in vso prizadetostjo pripoveduje o velikih težavah, ki se vsak dan pojavljajo v otroški ustanovi v Ribnici.

Najhuje je, da imajo premalo prostorov. Sedaj imajo 50 varovancev, na sprejem pa jih čaka še 20. Vse delo opravljata samo dve vzgojiteljici, kar je tudi poglavitni vzrok, da ne morejo odpreti tretjega oddelka in sprejeti še onih 20 otrok.

V varstvu imajo otroke različne starosti, v glavnem od dveh do sedmih let. Razen tega ustrežejo še šolarjem. Sprejemajo jih v varstvo zjutraj med 6. in 8. uro ter popoldne med 12. in 14. uro, ker nimajo kje počakati zjutraj začetka šole, popoldne pa staršev, ki pridejo kasneje z dela. Sicer pa šolarji včasih še prav pridejo, ker lahko malo varujejo malčke.

Delovni čas imajo po 7 ur na dan — brez priprave, ki je predpisana po dve uri na dan — raztegne pa se skoraj redno še za kakšno uro. »Lipovi« in Rikovi« otroci — tako imenujejo varovance staršev, ki so zaposleni v INLES in RIKO — prihajajo že med pol šesto in šesto uro zjutraj. Tedaj bi morala biti vzgojiteljica že v vrtcu, saj mora nekdo otroke sprejeti, ker snažilk, ki so ob tej zgodnji uri edine v vrtcu, pač ne morejo še s tem obremenjevati. Popoldne pa zelo pogosto mine že tretja ura, ko odpeljejo starši zadnjega otroka.

Za vse stroške in osebne dohodke dobijo na leto okoli 70.000 din. Hvalevredno bi bilo, če bi delovne organizacije, kot so INLES, RIKO in druge, prispevale del denarja za otroško varstvo, saj jih vrtec osvobaja skrbi, da bi oni morali skrbeti za varstvo otrok članov svojega kolektiva.

Sami starši prispevajo za varstvo otroka na mesec za večje otroke po 30 din ,za manjše pa po 40 din. Malica velja 1 din, kosilo pa 2,50 din. To je za sedaj najnižja možna oskrbnina, verjetno pa jo bo treba v kratkem povišati.

Zelo hvaležni so TISKARNI v Kočevju, ki jim daje odpadni papir, in tudi drugim podjetjem, ki vrtec brezplačno oskrbujejo z raznimi materiali, ki jih uporabljajo pri delu z malčki. Hvaležni so tudi upravi šole ki redno skrbi za primerne igračke in za vse ostalo, kar potrebujejo.

Otroškega igrišča pa nimajo. Kadar je lepo vreme, hodijo v Lepovče, ki pa se že spreminjajo v »Grdovče«. To je res primer skrunjenja narave z odpadki in smetmi, ki jih odmetojejo kljub prepovedi. Po godzni cesti otroci ne morejo ,ker je preozka in daradi zelo gostega prometa. Pri »kapelici«, kamor so včasih hodili pa je smetišče postalo »svinjišče«, za okras pa tam skrbi še ciganski tabor.

Zato se sprašujejo v vrtcu, kdaj bodo dobili otroško igrišče, ki je predvideno po urbanističnem načrtu, oziroma kdaj bomo začeli zbirati denar za ta prepotrebni otroški objekt.

F. L.

Sodražica: rekreacijski center

Na nedavnem posvetovanju predstavnikov občinske skupščine Ribnica in predstavnikov Sodražice so razpravljali o izgradnji rekreacijskega centra v Sodražici. Center nameravajo zgraditi nekatere organizacije iz Pule, namenjen pa naj bi bil otrokom tega mesta za šolo v naravi in za otroške kolonije. Ker bi bil ta center v »Pakiževi ogradi«, ki je z ostalo okolico predvidena za turistične namene, so se predstavniki Sodražice s tem predlogom strinjali.

Najmanj 800 din?

Na nedavni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Ribnica so razpravljali o uveljavljanju predloga druge konference slovenskih sindikatov, da naj bi bil najmanjši mesečni osebni dohodek 800 din. Tudi v ribniški občini je še nekaj zaposlenih, ki zaslužijo manj kot toliko, zato se bodo sindikalne organizacije trudile za uresničenje tega cilja do konca leta. Razpravljali so tudi o osebnih dohodkih v Stanovanjskem podjetju, Pletilnici v Sodražici in INLES Ribnica. Predlagali so, naj bi vse delovne organizacije v občini vsake pol leta predložile sindikalnim organizacijam v obravnavo poročilo o osebnih dohodkih, dnevnicah in kilometrini.

—r

Izvoljen novi DS

16. septembra so v Stanovanjskem podjetju v Ribnici izvolili nove člane delavskega sveta. Na novo je bilo izvoljenih 16 članov. Že v jutranjih urah je velika večina članov kolektiva volila. Podjetje uspešno gospodari, kar dokazuje porast dohodka in osebnega dohodka. Večji dohodek je bil ustvarjen predvsem, ker sta gradbena dejavnost in strojni park delovala tudi izven sedeža podjetja, in sicer na Krku, v Poreču in Splitu. Tu so delali v času zimske sezone. Povprečni mesečni osebni dohodek v prvem polletju letos je znašal 1.085 din in je bil za 37 odstotkov večji kot v istem obdobju lani.

—r

Posvet predsednikov

Pred kratkim je bil v Ribnici posvet predsednikov krajevnih skupnosti ribniške občine. Med drugim so razpravljali o bližnjih zborih volilcev, vlogi krajevnih skupnosti v srednjeročnem programu občine, delovanju in financiranju krajevnih skupnosti ter njihovi vlogi pri reševanju komunalnih in drugih vprašanj, s katerimi se skupnosti ukvarjajo. Posvetovanje je bilo koristno. Sklicano je bilo na pobudo občinske skupščine.

—r

Komunisti o kmetijstvu

21. septembra zvečer je bila seja občinske konference ZK Ribnica. Na njej so razpravljali predvsem o kmetijstvu in gozdarstvu v občini, izvolili pa so tudi dva dele gata za zvezno konferenco ZK. Več bomo o seji poročali prihodnjič.

Z vejami zajezena struga Bistrice lahko povzroči poplavo. Zato naj kdo vendarle poskrbi, da bodo veje odstranjene prej, kot bo Bistrica narastla in povzročila občutno škodo. (Foto: Drago Mohar)

ZAKAJ TAKO?

Jesensko deževje prihaja

Nekaj opozoril, da ne bi spet »plavali«

Dolnji tok potoka Bistrice pri Ribnici še ni reguliran, kot pred davnimi časi. Vendar je bila takrat precej široka in globoka, imela je mnogo tolmunov, oba bregova struge pa sta bila obrasla z vrbami, ki so jih lastniki obvodnega sveta primerno vzdrževali oziroma čistili.

Tudi danes, ko vode ni mnogo in se struga sama po sebi oži, se vrbe bohotijo na obeh straneh. Seveda bi jih morali obrezovati in čistiti, da bi struga kazala lep videz, hkrati pa bi omogočala, da bi voda hitro odtekala proti gorečivskim rupam.

In kaj se dogaja? Ob strugi so posekali vrbe in grmičevje; veje so pustili ležati tam, kjer so jih posekali. Na fotografiji se to prav lepo vidi. Vprašajmo se: kaj bo, ko bo nastopilo jesensko deževje in bodo vode narastle? Bo vsa voda lahko hitro odtekla proti rupam? Se struga ne bo zajezila, da bo voda zopet preplavila polovico Ribnice in Hrovače kot ob novem letu 1967?

Krajevna skupnost, Vodna skupnost in drugi pristojni organi ter posamezniki bi morali ukrepati zdaj, dokler je še čas!

F.L.

Ne le tarnati, ampak delati!

Iz nerazvitosti ne pomaga le industrija, ampak tudi druge dejavnosti, če so pametno vpeljane – Poizkusimo z rejo perutnine

V nerazvitih občinah, med katere spada tudi ribniška, menijo ljudje, da jim do boljšega kosa kruha lahko pomaga le industrija. Pri tem pa pozabljajo, da tovarn ni mogoče graditi v vsaki vasi in da si je mogoče služiti kruh tudi drugače.

Pri nas na primer sploh še nismo poizkusili z rejo perutnine. Marsikateremu kmetu, posebno v višinskih krajih, bi organizirana reja perutnine dajala lepe dohodke. Seveda bi morale biti pobudnik in organizator perutninarskih farm oziroma kmetij kmetijske zadruge.

Podobno je z rejo telet. Ribniška kmetijska zadruga ima pri tem že nekajletne izkušnje in dosega lepe uspehe. Ali ne bi bilo prav, da bi z organizirano vzrejo telet začeli tudi na območju kmetijske zadruge Loški potok?

Če bomo samo negodovali in tarnali, da smo nerazviti, pri tem pa sami ničesar storili, da bi več zaslužili, ne bomo nikamor prišli. Iskati je treba vse možnosti za razvoj takih gospodarskih dejavnosti, ki prinašajo zaslužek in s tem pogoje da človek ostane na svoji zemlji. Izkušnje iz drugih krajev v Sloveniji nas spodbujajo, naj si vendar že sami pomagamo na že opisana dva načina ali pa še kako drugače.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje:	Ribnica:
	(cene v din za kg)	
krompir	0,95 in 0,85	0,90
sveže zelje	1,40	1,20
kislo zelje	3,80	3,90
ohrovt	1,40	—
cvetača	3,00	—
stročji fižol	3,40	—
fižol v zrnju	2,70 in 6,10	6,10
čebula	2,90	3,25
česen	8,20	7,40
solata	3,90	4,00
špinača	4,80	—
korenje	2,40	2,40
peteršilj	3,20	—
kumare	1,70	2,40
pradižnik	3,60	3,60
paprika	4,00 in 2,70	3,00
jabolka	1,60	3,10
hruške	4,00	3,35
breskve	4,40	4,20
slive	2,20 in 2,10	2,10
grozdje	3,60	3,50
limone	5,40	5,45
banane	5,60	5,30
jajca (cena zakos)	0,70	0,84

Letos manj mleka

V ribniški kmetijski zadrugi so v prvem polletju lani odkupili 1,242.000 litrov mleka, v letošnjem polletju pa za 16.000 litrov manj. Glede na zmanjšanje staleža živine je odkup mleka še dokaj zadovoljiv. Razveseljivo je, da so se nekateri kmetje že odločili za večje privezovanje živine, zadruga pa jim skuša pomagati s posojili in premijami za na novo privezane živali.

-r

V RIKO večji osebni dohodki

Ribniška kovinska industrija, ki je po gospodarski moči drugo največje podjetje v občini, uspešno gospodari. Do polletja so letni načrt uresničili s 55 odstotki, celotni dohodek pa so v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta znatno presegli.

Podjetje ima dobro utečeno kooperacijsko proizvodnjo z nekaterimi podjetji, zelo pomembna pa je lastna proizvodnja. Najpomembnejša je proizvodnja zimske opreme za cestna podjetja, pa tudi nekateri drugi izdelki gredo dobro v prodajo. Dobre poslovne odnose imajo s podjetjem Schmidt iz Zahodne Nemčije. Tudi proizvodnja pletilnih strojev »Regina« uspešno napreduje.

Povprečni osebni dohodek na zaposlenega je znašal v prvem polletju letos 1.441 din, kar je 602 din več kot v enakem obdobju lani. Te številke nam povedo, da v podjetju dobro gospodarijo in dosegajo lepe uspehe.

Nagrajeni živinorejci

19. septembra je bila v Sodražiti razstava plemenske živine iz ribniške občine, na kateri je posebna strokovna komisija živino ocenila, najboljši živinorejci pa so prejeli diplome, nagrade in priznanja. Več o razstavi — udeležili so se je tudi kmetijski strokovnjaki in drugi gostje iz Srbije, Hrvatske in Slovenije — bomo poročali prihodnjič.

Letos ne bo polhov

Polhi so letos v gozdovih Travne gore, Velike in Male gore zatajili. Zaradi dolgotrajne zime in hladnega vremena spomladi žir n obrodil in tako primanjkuje polhom hrane. Zato se tudi tako ne množe in debele. Polhovska noč v domu na Travni gori bo letos odpadla. Ta turistična prireditev je vsako leto doslej privabljala domače in tuje obiskovalce. Upamo, da bo drugo leto žira in polhov dovolj.

-r

Vsak vlagatelj, ki ima v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI vloženih najmanj 500 novih dinarjev, je zavarovan za primer nezgodne smrti. Razen visokih obresti za hranilne vloge skrbi DBH tudi za vaše nezgodno zavarovanje!

Otroci iz ribniškega vrtca na sprehodu po Ribnici (Foto: Drago Mohar)

ČREPINJE IZ LONČARIJE

■ **Ceste, potrebne popravila** — Večina cest 4. reda na dolenjevaškem območju je bolj ali manj potrebna popravila. Hudo je zdelana cesta na »Golnik« v Dolenji vasi, z velikimi luknjami se lahko pohvali rakitniška, pa tudi lipovška ni nič boljša. Občani negodujejo zaradi nerednega vzdrževanja cest, pozimi pa zaradi že tradicionalno slabega pluženja. Vzdrževanje cest, posebno pa pluženje, je bilo že pogosto predmet razgovorov občanov na raznih sestankih, tudi na občini. Slej ko prej so povedali, možnje z občine, bo morala krajevna skupnost sama poskrbeti za vzdrževanje krajevnih poti. Vendar — krajevna skupnost skoroda nima denarja. Rešitev bi bila uvedba prispevka za urejanje mestnega zemljišča, samo kako in kdo je tisti, ki bo občanom — ne da bi se ti pretirano upirali — naprtil poleg drugih še to breme?!

■ **Kanalizacija** — Nekdanja občinska hiša v Dolenji vasi je dolgo »slovela« po neurejeni kanalizaciji oziroma odtoku iz stranišč. Nedavno so delavci Standgrada (Stanovanjskega podjetja) na vrtu za hišo skopali nekaj metrov globoko jamo, jo obložili s kamenjem, vendar je vprašanje, če bo sedaj odtok dober. Tik za vrtom je namreč struga Ribnice. Prav zaradi tega je na vasi težko urediti skupno kanalizacijo, razen če je ne bi odvajali s precejšnjimi stroški v rupe za vasjo.

■ **Spet priključki** — Postana in pogreta jed, pravijo, ni dobra. Želje občanov pa je treba nenehno, pogosto pogrevati, ponavljati, pa še prerade ostanejo samo — želje. Tako je s priključki na glavno cesto. Lep čas je že minil, odkar so nenehno predmet razgovorov na sestankih občanov; cestno podjetje obljublja, samo denarja nimajo. Obljubljali so — morda — za to jesen, pa kaže, da ne bo nič. In vendar — asfaltiranje dveh priključkov ni milijonska investicija, da ne govorimo o varnejšem in lažjem prometu. Doslej pa ostaja le pri — obuljubah.

REŠETO

4.844 zasebnih varčevalcev

Pri podružnici ljubljanske kreditne banke in hranilnice v Črnomlju je letos začelo na novo varčevati več kot 500 občanov, medtem ko imajo doslej vseh zasebnih hranilnih vlog že 4.844. Občani imajo skupno v banki 13 milijonov din, od tega je okoli 35 odstotkov kmečkega denarja. V banki opažajo, da kmetje radi varčujejo, zelo malo pa jih vloge veže na stanovanjsko varčevanje, pri katerem imajo možnosti posojila.

Šiškarji na Vinici

V nedeljo je preko 100 članov borčevske organizacije terena Ljubljana — Gor. Šiška obiskalo Vinico. Po ogledu zanimivosti so šli v Učakovce k Prokšlju, kjer se je prijetni izlet nadaljeval na trati ob mlinu. Izlet z naslovom »Obujamo spomine« je uspel, Ljubljančani pa so obljubili še priti.

Tečaj za šoferje

Kandidati za voznike motornih vozil se bodo lahko za izpit iz prve pomoči pripravljali v Črnomlju. Občinski odbor Rdečega križa zbira prijave. Čim bo dovolj kandidatov, bo organiziran tečaj s strokovnimi predavatelji.

2 toni suhih gob

Na območju črnomaljske občine je kmetijska zadruga odkupovala gobe. Ugotavljajo, da poletna rast ni bila dobra, pričakujejo, da bo več gob zraslo jeseni. Doslej so odkupili 2 toni suhih gob, plačevali pa so jih po 25 do 30 din kilogram. Cena je zdaj ugodnejša. Kupcev za gobe ne manjka.

Gasilci se opremljajo

Opremljenost gasilskih društev je v črnomeljski občini dolgoleten problem, ki pa bo letos precej omiljen. Nove motorne brizgalne bodo dobili na Vinici, v Dragatušu in Vranovičih, kjer imajo že plačane. Denar za nove motorke zbirajo še v Adlešičih in v Stranski vasi. Brizgalna stane 20.000 din. Vsakemu društvu prispeva občinska gasilska zveza 6.000 din, preostali znesek morajo zbrati po vaseh s pripevki občanov in prireditvami.

Orali bodo zasebniki

Ker ima kmetijska zadruga Črnomelj že precej zastarel strojni park, v letošnji jesenski setvi ne bo mogla pomagati pri oranju zasebnim kmetovalcem. Zadružne stroje bodo morali nadomestiti zasebni, saj bodo mnogi lastniki traktorjev radi opravili te usluge.

Na Stražnjem vrhu, v Semiški in Dobliški gori je trtje precej polno. Zgodnje sorte grozdja so že zrele. V nedeljo je bilo po vinogradih vse živo. Povsod so pokušali pridelek in se pripravljali na trgatev. Kak teden dni bodo vinogradniki še čakali s trganjem beline. (Foto: R. Bačer)

KDAJ BO KONČAN PROCES, PODOBEN STRANKARSKEMU DVOBOJU?

Resno delo da - šušmarstvo ne

Pri obeh godbah še vedno niso stvari jasne – Vprašanje je tudi, če je res vsa občinska kultura manj vredna od enega samega orkestra

Zgodovini galsbene kulture v Črnomlju daje pečat predvsem pomanjkanje kvalificiranega glasbenega kadra. To je vplivalo na nepopolno glasbeno vzgojo, na slabo razvit glasbeni amaterizem in na nizko raven glasbenih ansamblov, ki so skrbeli za zabavo. Kadrovski problem se je sčasoma uredil, tako da je bila pred petimi leti ustanovljena glasbena šola. Čeprav je začela delovati v silno skromnih razmerah, je vendarle dosegla uspehe pri vzgoji mladih, pripomogla pa je tudi k bolj kvalitetnemu programu na proslavah in javnih prireditvah. Končno ji je politična javnost zaupala delo z mladinsko godbo na pihala.

Na razpravah v družbenopolitičnih organizacijah se je izoblikovalo stališče, naj tudi za novi kader v stari pihalni godbi poskrbi glasbena šola, finančno vprašanje pa je bilo zaupano občinskemu sindikalnemu svetu. Javnost je bila mnenja, da denar ne sme biti vprašanje, ker godba mora obstojati. Glasbena šola je začela delati, tedaj pa se je začel proces, podoben strankarskemu dvoboju na volitvah v kapitalističnih državah. Tako imenovana stara godba je naenkrat oživela. Priča smo bili zanimivemu dogajanju: prej nobene godbe, potem dve, prej nobenega kapelnika, potem dva. Prej nobenega denarja, potem so ga pobirali v dveh smereh: sindikat po uradni liniji, stara godba neuradno. Celo stališča nekaterih družbeno-političnih delavcev so mnogokrat dvojna. Ob tem je bilo nič koliko namigovanj, obrekovanja, spletkarstva. Rezultat je podoben reklu: »Tresla se je gora, rodila se je miš«, posledice pa so občutne in škodljive.

Občinskemu sindikalnemu svetu zaradi zmede ni uspelo zbrati potrebnega denarja po kolektivih, zato je glasbena šola v precej hudih škripcih, pa tudi uradna javnost se zaveda, da je pogorela. Stara godba je preko sorodnikov začela v svojo sredo privabljati mladi kader, ki ga je začega vzgajati glasbena šola. Poštena igra to vsekakor ni, daje pa morda trenutno korist. Glasbeni šoli je delo medtem uspelo, da je mlada godba prvič zaigrala.

Pri vsem tem se poraja novo vprašanje: predvideno je bilo, da se bo za potrebe godbe zbralo nad 4 milijone starih din, dotacija, ki jo daje občina za celotno kulturno dejavnost preko Župančičevega natečaja pa znaša dva stara milijona. Ali je vsa druga občinska kultura res manj vredna od enega samega pihalnega orkestra? Imamo skupine, kot so folklorne in pevski zbori, ki so se uveljavili v republiškem in še širšem merilu, in vendar dobivajo mnogo manj moralne, da ne omenjam materialne podpore.

Vprašanje financiranja in rednega dela mladinskega pihalnega orkestra ostaja odprto. Pihalnega ansambla pa mesto ne bo imelo, če ne bo enotne moralne in materialne podpore, enotnega vodstva in ne nazadnje stremljenja po čim boljši kvaliteti.

FRANCE ZUPANČIČ

Jutri seja skupščine

Za petek, 25. septembra, je v Črnomlju sklicana seja občinske skupščine. Odborniki obeh zborov bodo obravnavali predlog za odobritev začasnih in stalnih priznavalnin borcem, spremembo maloprodajnih cen in marž za prehrambene proizvode ter analizo poslovnega uspeha delovnih organizacij v I. poletju 1970.

Dragatuš: borci na izletu

Veliko veselje je krajevna organizacija ZZB NOV v Dragatušu naredila svojim članom, ko je pred kratkim organizirala zanje enodnevni izlet na Pljtvice, v Crikvenico in na Reko. Dva avtobusa Dragatuščanov se je udeležilo izleta, med 90 ljudmi pa je bila več kot polovica takih, ki morja prej še niso videli. Stroške izleta so krili udeleženci sami, vendar nikomur ni bilo žal denarja za prijetno doživetje.

Gasilci bodo tekmovali

Zadnji teden v septembru bo v počastitev tedna požarne varnosti občinska gasilska zveza v Črnomlju organizirala sektorsko vajo. Društva s terena bodo tekmovala v gasilskih veščinah, za tri najboljše ekipe pa so predvidene denarne nagrade. V zvezi s tednom požarne varnosti bodo tudi otroci po šolah pisali naloge. Tri najbolje ocenjene naloge bodo nagrajene.

Strokovnjaki priporočajo

Vinogradnikom, ki imajo nasade žlahtne trte, priporočajo tudi kmetijski strokovnjaki, naj s trgatvijo počakajo vsaj do 1. oktobra. Takrat naj bi začeli trgati grozdje belih sort, medtem ko za črnino ne predvidevajo trgatve prej kot po 10. oktobru. Seveda so zgodnje sorte trte pri tem izvzete. Pametni vinogradniki bodo nasvet poslušali, saj bo to njim v korist.

Reja prašičev spet v modi?

Črnomaljska zadruga obnavlja kooperacijo s kmeti. Pri izkušenih rejcih že 400 pujskov

Ko se je črnomaljska zadruga združila s klavnico, so takoj začeli oživljati prašičerejo na terenu. Prej se to ni izplačil, ke zadnjega niti kmet ne bi imela zaslužka, pač pa se je denar stekal samo v roke mesarjev.

Izkušenim prašičerejcem, ki so z zadrugo sodelovali že leta 1967 in 1968, so dali v rejo 400 pujskov, težkih okoli 22 kg. Posamezni kmet je vzel 40 do 80 repov, spitati pa jih mora do teže 100 kg. Zadruga daje kmetu tudi določeno količino močnih krmil in plača prirast 60 par od kilograma, vse drugo je kmetova stvar. Pitanje traja 4 mesece.

Ker kažejo kmetje za prašičerejo spet zanimanje, namerava zadruga tak način pogodbenega sodelovanja še močno razširiti. Predvideno je, da bi ustvarili lasten vrejni center v Gribljah, kjer bi dobili kmetje le priznane pasme pujskov. Kdor bo pujske vzel, bo moral podpisati, da jih bo spitane prodal zadrugi.

Planinci obnavljajo svoj dom

Postojanka na Mirni gori bo čez mesec dni veliko lepša – S prispevkom pomaga tudi ISKRA

Ko so pred 16 leti obnavljali dom na Mirni gori, še ni bilo dovozne ceste. Ves gradbeni material so znosili na ramah, zato so bila tudi dela opravljena razmeroma primerno. Medtem so dotrajali leseni balkoni, pod v jedilnici, okna in polkna ter fasada.

Za današnje razmere tudi ni primerna električna inštalacija, prav tako ne ureditev kuhinje in sanitarij. Sanitarna inšpekcija je zahtevala preureditev in Planinsko društvo se je del že lotilo.

Okoli 80.000 din bodo v obnovo doma na Mirni gori vložili letos. Planinsko društvo preureja svoj dom z lastnimi sredstvi, hvaležno pa je delavskemu svetu tovarne ISKRA, ki je odobril znaten prispevek.

Nad obiskom se sicer na Mirni gori ne pritožujejo, ugotavljajo pa, da posebnega zaslužka ni. Prenočišče velja 15 din, ker pa pride na izlet večina članov Planinskega društva, ki imajo popust, za nočnino ne dobijo več kot 3 din. Dostop do doma je slab, vendar planinci ceste ne morejo sami popraviti. Prav gotovo pa bi postojanka z malo več reklame lahko privabila več gostov od drugod.

Krompir bo odkupljen

V vseh poslovalnicah Kmetijske zadruge Črnomelj se je že začel odkup krompirja. V Dragatušu so ga kmetje prodali že več kot 100 ton. Zadruga bo odkupila od kmetov vse ponujene količine krompirja če bodo le s ceno zadovoljni. Zaenkrat ne morejo plačevati za kilogram več kot 45 par. Letošnja letina je bila dobra, zlasti za krompir sorte desire, medtem ko so ostale vrste slabo obrodile, posebno če niso kmetje krompirišča večkrat škropili.

V tem tednu vam priporočamo ogled velike izbire odej ter flanelnih rjuh. Prodajamo tudi na 5-mesečno obročno odplačilo.

„Oeletekstil" ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **REDNA TELOVADBA ZA ŠOLARJE** se je pri TVD Partizan začela 10. septembra. Vpisanih je bilo čez 100 otrok. Razvrščeni bodo v 10 skupin, vsaka pa bo imela vadbo enkrat v tednu. Predšolski otroci od 4. do 7. leta bodo začeli v kratkem posnemati starejše vrstnike. Še vedno je čas za prijavo.

■ **NOVA ASFALTNA PREVLEKA** je bila te dni položena okoli stavbe Komunalne banke in hranilnice. Trg svobode je s tem veliko pridobil. Banka je asfaltno prevleko financirala sama, kar je njen prispevek mestu in domači kraljevni skupnosti.

■ **LETOS V PAPIRNICI IN KNJIGARNI** ni bilo takega navala, kot ga pomnijo iz prejšnjih let. Šolarji so potrebščine nabavljali že med počitnicami. V trgovini so imeli vsega blaga dovolj. Ni se zgodilo, da bi česa zmanjkalo, pač pa nekaterih učbenikov za višje razrede še zdaj niso dobili v prodajo. Kot ugotavljajo prodajalci, so imeli starši največ izdatkov za učence šestih razredov.

■ **PRIHODNJI ČETRTEK**, 1. oktobra, bo ob 9. uri začetek dela v posebni šoli Črnomelj. Šola bo začela s skromno slovesnostjo poslovati začasno v prostorih osemletke, dokler nova stavba ne bo gotova.

■ **2518 OBČANOV**, ki ima v črnomaljski komunalni banki najmanj 2.000 din vezanih vlog, bo prišlo v poštev za žrebanje. To bo v kratkem. Skupno imajo ti občani privarčevanih že čez 5 milijonov din.

■ **NA TRŽNICI** prodajalci na pokritih stojnicah ne vidijo radi, če jih vprašaš za ceno. Za cenik pravijo, da ne drži, ceno pa določajo sproti. Prejšnji četrtek je eden izjavil, da prodaja paradižnik po 2.50 din, limone po 6 din, grozdje po 4 din, breskve po 5 din, hruške po 4 din. Mimoidoči so rekli, da je bila uro prej še drugačna cena.

Črnomaljski poročevalec

V kolibi Jeračeve Cvete v Gabru pri Semiču se marsikaj dogaja. – Dva predšolska otroka sta po cele dneve sama, brez matere in hrane

Koščena in izpita ženska je drobnega dečka potisnila skozi vrata socialne delavke na občini v Črnomlju in rekla:

— Tako ne gre več. Otrokom najdite očeta! Jaz jih ne morem vzdrževati. Čeprav je usta na drobno odpirala, je duh po alkoholu vseeno takoj zaudaril po prostoru.

— Cveta, počasi. Spet si pila, otroci pa nimajo kaj jesti, jo je Milena skušala utišati. Ona pa:

— Ni res, nisem pila. Naj mali poveda! Ni res Silvek, da maš vedno hrane? — je zahtevala mati odgovor od dečka. Bil je tiho. Če ti noč in dan kruli po želodčku, je težko reči, da si sit. Otrok je bil srečen, ko jo je na ukaz odraslih lahko pobrisal na hodnik.

Cveta je planila v jok. Kazala je modrice na rokah, roke so se ji tresle in bila je motnega pogleda. Strahota, kaj alkohol naredi iz mlade ženske! Ni ji še 29 let. Lansko jesen jo je mož za zmeraj zapustil. Trdil je, da z njo ni mogoče živeti, ker pije, ona pa pravi, da je pil on. Dejstvo je, da je sprva poslal nekaj denarja od priložnostnega zaslužka, zdaj že več mesecev niso videli dinarja.

Najstarejši Jeračev ima 9 let. Občina ga je dala v zavod, obiskovati pa mora posebno šolo. Je duševno prizadet. Ta teden gre od doma še 7-letni Silvek. Zlatka bo ostala pri materi, ker je v vsej soseščini nihče noče. Trileta punčka se ljudem sicer smili, toda z materjo nočejo imeti opravka.

Cveta ne dela in ne skrbi za otroke. Stanujejo v kolibi, ki ji domačini pravijo »Hotel Durchzug« (prepih). Izgine za več dni, otroke pusti v hiši, brez hrane.

Že pred leti, ko so Jeračevi otroci še komaj racali in je bil še oče doma, so šli vsak dan daleč v dolino do mizarske delavnice, kjer so ob malici pobirali ostanke. Ni še dolgo, ko je motorist ponoči ustavil na cesti, misleč, da ždi žival. Bil je Cvetin otrok.

Pravijo, da je malo Zlatko pretepla s koprivami po obrazu in da jih oba otroka z materjo vred večkrat dobijo s palico ali z vilami od raznih moških. Soseska pravi, da hodijo k njej tudi boljši, z avtom. Ona to zanika.

Ko smo Silveka vprašali, če bo šel v zavod, je brez obotavljanja veselo pokimal. Res mora biti hudo, če malček hoče stran od mame? Mame? Njen bog in gospodar je alkohol.

In kaj bo z Zlatko? Zdaj ji je v domači ječi delal družbo bratec. Poslej bo sama ...

RIA BAČER

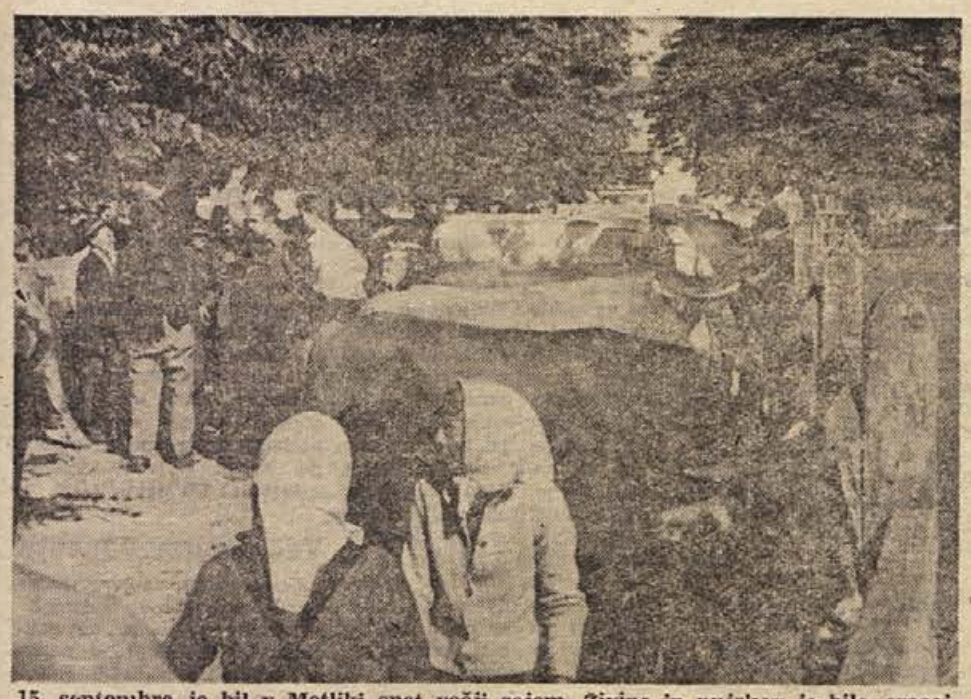

15. septembra je bil v Metliki spet večji sejem. Živine in pujskov je bilo precej, kupcev pa bolj malo. Sejmarji so zaskrbljeno razpravljali o tem, kaj bo, če bo šlo tako naprej. Še ni tako dolgo, ko so z metliških sejmov večja podjetja odpeljala po 40 vagonov živine, zdaj naložijo komaj 2 ali 3 vagone. (Foto: R. Bačer)

Kmetje, zagrabite priložnost!

Zakon o označevanju vina daje tudi belokranjskim vinogradnikom priložnost zaščite – Kdor bo prijavil pridelek, bo dobil za vino več

Vinogradniško razvite države imajo že dolgo zakon s katerim so vinogradniki zaščiteni, pri nas pa bo ta zakon začel veljati za vina letnika 1970. Kako bo naš vinogradnik zaščiten?

Z imenom domačih vin metliška črnina in belokranjsko belo vino bo smel imenovati svoj pridelek le tisti vinogradnik, ki ima vinograde v mejah metliške občine oziroma Bele krajine, in tisti gostinec, ki je vino kupil od vinogradnika na tem območju. Vsa druga vina, kupljena kjerkoli drugje, ne bodo imela pravice do tega imena. Domačega vina bo na trgu dosti manj, in ker je iskano, mu bo vsak lahko dvignil ceno. Obenem bo zaščiten potrošnik, ker bo dobil originalno pijačo.

Vsi vinogradniki, ki hočejo imeti dokumentirano poreklo svojega vina, morajo prijaviti svoj vinograd na občini pri kmetijskem referentu. Rok prijave pa je 10 dni po trgatvi. Za prijavo so potrebni podatki: površina vinograda, parcelna številka, vinogradniško območje, sorte in število trt ter starost nasada količina pridelka grozdja, mošta ali vina in datum trgatve. Ta se mora ujemati z uradno določenim dnem trgatve.

V lastno korist bodo vinogradniki podali prijavo, sicer njihovo vino za trg ne bo prodano pod znanim imenom metliška črnina, temveč samo kot namizno rdeče vino. Se ve, da je v ceni razlika. Rok za prijavo je kratek, zato ne kaže izgubljati časa.

Kdaj bodo trgali v metliški občini

Za kakovost vina je najvažnejše, da grozdje čimbolj dozori in tako doseže največjo stopnjo sladkorja. Zato določa temeljni zakon o vinu v 6. členu, da se trgatev grozdja, ki je namenjeno za predelavo v vino, ne sme začeti pred dnem ki ga v svojem območju vsako leto določi za kmetijstvo pristojni organ občinske skupščine, in sicer za vsako vrsto grozdja posebej.

Za letošnjo leto je določen naslednji rok trgatve:

Splošna trgatev belih sort, portugalke in šentlovrenke naj se začne 1. oktobra. Izjemoma se lahko podobira gnilo grozdje pred tem časom.

Trgatev žametovke in modre frankinje pa se začne **10. oktobra.**

Za vse, ki se ne bodo držali navedenega priporočila, so predvidene denarne kazni od 500 do 3.000 novih dinarjev.

Ruševine kazijo

Čudno, da v Metliki ob tako lepo urejenih in vzdrževanih nasadih v mestu tako dolgo oledajo ruševine na križišču cest Metlika — Črnomelj — Karlovac, kjer gre mimo vsak izletnik. Z odstranitvijo škrbin nekdanje hiše in nekaj okrasnimi grmi bi lahko kmalu popravili videz tega dela mesta, ki zdaj kazi metliško urejenost.

Kovačeva kobila je po navadi bosa

Ker med največjo sezono ni cementa in železa, imajo metliški komunalci škodo – Izposojanje pri znancih jih je rešilo, da niso delavci pri gradnjah stali – Za urejanje domače hiše zdaj ni časa

Če ne bi imelo komunalno podjetje od lani nekaj zalog železa, bi že od pomladi naprej gagali, tako pa so zastoj pri gradnjah občutili šele pred kratkim. Ni cementa, ni železa, pri gradnjah pa so vezani na roke. Nič čudnega, če kasnijo z deli pri čistilnih napravah v Metliki in če letni plan ne bo uresničen.

Vse kaže, da bodo imeli več milijonov škode. Izpad v proizvodnji se pri letnem planu 5 mljijonov kmalu pozna. Na srečo so si cement izposodili pri znancih na Hrvaškem, sicer bi morali delavci na gradbiščih povsem stati.

Trenutno majo vse razpoložljive zmogljivosti podjetja usmerjene v gradnjo industrijskega vodovoda za tovarno BETI, gradijo pa še okoli 25 zasebnih hiš in stanovanjski blok za trg, ki bo oktobra vseljiv.

Podjetje ima precejšnje težave. V času 10-letnega obstoja so dobili lani prvič 550.000 din posojila, sicer pa se morajo prebijati skozi težave sami Najbolj manjka denarja za mehanizacijo v gradbeništvu in za ureditev sodobnega peskoloma.

Do letos so komunalci z gradbeno in obrtno dejavnostjo vred poslovali v barakah, kar je delo še oteževalo. Zdaj imajo v nekdanjem nedograjenem zadružnem domu upravne prostore in za silo urejene delavnice, nimajo pa v stavbi stopnic ne ograje, ne urejenih hodnikov in ne fasade. Za urejanje lastne stavbe v sezoni ni časa. Pravijo, da bodo dela nadaljevali pozimi.

Letos graditelji hiš močno tarnajo, da so gradbinci strašansko poskočili s cenami, zato je izjava Vinka Jermana, direktorja komunalnega podjetja, naravnost presenetila:

– Pri nas so cene še v glavnem lanske. V novem bloku bomo trisobna stanovanja s centralno kurjavo odprodali po 120.000 din, verjetno pa bo gradnja v prihodnjem bloku dražja.

Za metliško komunalno podjetje je značilno, da iz vrst domačinov nima niti enega težaka, pač pa za taka dela zaposlujejo sezonce iz Bosne. Bodočnost kolektiva vidijo v gradbeništvu medtem ko bi se manjših obrtnih delavnic najraje znebili. Ne prinašajo zaslužka, držijo pa jih v podjetju zaradi tradicije.

S praniem ni dela

V metliškem servisu podjetja NOVOTEHNA ne stojijo križemrok, saj imajo s popravili in servisi precej dela, pač pa ugotavljajo, da so Metličani veliko govorili, kako pogrešajo pralnice avtomobilov, zdaj pa se je redko poslužujejo. V servisni delavnici imajo 5 tehnikov, 1 električarja in 4 vajence, stranke pa prihajajo tudi s hrvaškega območja.

Kmalu odkup grozdja

Kmetijska zadruga bo odkupovala od zasebnih kmetovalcev sortno belo in črno grozdje. Plačilo bo odvisno od vrste grozdja in kvalitete, znašalo pa bo 2 din do 2.50 din za kilogram. Zaenkrat je ponudba večja od vinogradnikov čez Kolpo kot od domačinov. Interesentom dajejo v pisarni zadruge vsa pojasnila.

Predhladilnica bo oktobra

Metliška zadruga, ki je od lani lastnica klavnice, se je odločila zgraditi predhladilnico. Vanjo bodo postavili hladilne naprave, tehtnico za meso in transportni tir po katerem bo povezana s klavnico in hladilnico. Notranje stene predhladilnice bodo imele posebno termoizolacijo, tako da se bo stalna temperatura prostora sukala okoli 5 stopinj. Šele primerno ohlajeno meso bo šlo od tu v hladilnico. Predhladilnica bo zgrajena do srede oktobra, veljala pa bo 180.000 din. Tako bosta Metlika in okolica preskrbljena še z boljšim mesom. -r

Odkup bo, cena?

Kmetovalci se zelo zanimajo, kaj bo z letošnjo letino krompirja. V metliški zadrugi smo izvedeli, da bodo odkup vsekakor organizirali, bojijo pa se da kmetje s ceno ne bodo zadovoljni. Kupci se zaenkrat še ne oglašajo, čeprav so razposlali dosedanjim strankam že kopico ponudb. Kmetje menijo, da bi morali dobiti za krompir vsaj 50 do 55 par. v zadrugi pa bodo za tako ceno težko našli odjemalce. Žalostno, a resnično.

Sadja je letos malo

Medtem ko bi lani kmetje radi prodali jabolka za vsako ceno, je letos položaj drugačen. Doslej na terenu ni odziva na ponudbo tovarne Belsad za odkup sadja Deloma je vzrok v tem, ker je sadja veliko manj, kot ga je bilo lani, drugič pa tudi cena za kmete ni privlačna. V nekaterih vaseh so izračunali, da se jim ne izplača jabolka naložiti na voz, jih zapeljati v Črnomelj in dobiti zanje 22 par za kilogram. Zamuda časa in vožnja bi zahtevala več stroškov, kot bi za jabolka iztržili. –

Pogum velja - eden mora biti prvi!

Čudno: reja telet postaja tudi za zasebnike zanimiva – Da imajo na Mlakah Agničevi v hlevu 60 teličkov, je izjemen primer, v katerega so uprte oči vse bližnje soseske – Se bo obneslo?

Ivan Agnič z Mlak je med prvimi, ki v Beli krajini začenjajo obratno pot. Pred leti je kot mnogi drugi rojaki ušel v mesto. V Kranju je dobil dobro službo, si zgradil novo hišo, zdaj bo vse skupaj pustil in se vrnil domov na vas. Neverjetno!

Prav zaradi opravkov, ki jih je imel Ivan Agnič v Kranju s prodajo hiše, ga nisem dobila doma, pač pa sta mi vse to razložila Agničev brat Tone in sosed Jože Smuk

Iz hleva je mukalo tako naglas, da smo morali malo v stran, če smo se hoteli razumeti. Tone Agnič je povedal:

»Z bratom sva začela poizkus. V rejo sva vzela 60 telet za neko ljubljansko podjetje Prirast nama bodo plačali po 1.40 din za kilogram. Redila bova tri mesece. Midva dava krmo in opravljava delo, plačava zavarovanje, od podjetja pa dobiva močna krmila Na dan imam v hlevu poprečno 2 uri dela, le enkrat na teden kadar kidam, se zamudim dalj časa.«

— Koliko vam bo pogodbena reja vrgla, ste najbrž že izračunali. Se bo izplačalo bratu pustiti službo?

»Njega je kmetija že od nekdaj privlačila. V Kranju ni bil srečen. Če bo šlo vse po sreči, nama mora ostati 3.500 din čistega. Toliko denarja na kmetiji ni lahko zaslužiti v treh mesecih. Najbrž naju bodo posnemali še drugi.«

»Jaz že,« se je oglasil sosed Jože Smuk. Odločil sem se urediti hlev. Začel bom tako, da bom telička kupil sam. Za prvič 20. Sam jih bom zredil in prodal. Ni zlomek, da bo šlo! Če se drugim izplača, se bo tudi meni. Do zdaj se z živinorejo na veliko nismo ukvarjali. Pridelujemo pšenico, krompir, koruzo, proso, ajdo, oves in še vinograd obdelujemo. Imamo vsakega nekaj, a ravno toliko, da je premalo za prodajo večjim kupcem in preveč za domačo uporabo Pred kratkim sem si kupil traktor, zdaj bom posestavo začel urejati drugače.«

Kot je povedal Tone Agnič, tudi onadva z bratom ne mislita ostati pri 60 teličkih. »Če se bo reja obnesla, bova imela kaj kmalu hlev za 150 glav.«

Oči vse bližnje, pa tudi daljnje okolice so uprte v Agničev hlev. V teh vaseh doslej še nihče ni imel 60 teličkov. Vsi čakajo, kako se bo reja obnesla pri Agniču, potem bodo začeli še drugi. Zgledi vlečejo! R. B.

Jože Smuk in Tone Agnič, soseda z Mlak, ne mislita več kmetovati po starem.

Črna pika so izostanki s sej

V uresničevanju programov Zveze komunistov smo imeli dobre in slabe strani, izjavlja Martin Štefanič, sekretar občinskega komiteja

— Čas dopustov je minil, družbeno-politična dejavnost oživlja, kako ste z letošnjimi delovnimi uspehi v organizaciji ZK zadovoljni v Metliki?

— V metliški občini smo o uresničevanju začrtanih programov ZK pred kratkim razpravljali na občinski konferenci. Ugotovili smo, da smo imeli največ uspeha s sprejemanjem mladih v članstvo. Ob začetku leta smo si zastavili plan: sprejeti do začetka leta 1971 60 novih članov, v prvem polletju pa smo jih na novo sprejeli 28. To je največji uspeh na vsem dolenjskem območju.

— Kdo ima za to največ zaslug?

— Aktiv mladih komunistov, s katerim ves čas dobro in tesno sodelujemo.

— Kaj štejete za slabe točke v delovanju vaše organizacije?

— Ena izmed osnovnih slabosti je v tem, ker posamezniki često izostajajo s sej in sestankov v organih konference. Z večkratnim sklicevanjem izgubljamo čas in delo zaostaja. Na to hibo smo že večkrat opozarjali, a ni nič zaleglo. Zdaj smo sklenili, da bomo naredili analizo o obremenjenosti posameznih članov ZK na vseh področjih družbene dejavnosti. Naslednja poteza bo preveč obremenjene ljudi razrešiti nekaterih funkcij.

— Komite in konferenca sta torej otvorila jesensko delovno sezono. Kdaj in kako se bo oživljena dejavnost začela v osnovnih organizacijah?

— Sprejeli smo sklep, da bodo v kratkem sklicali razširjeno sejo občinskega komiteja na katero bodo vabljeni tudi sekretarji osnovnih organizacij. Tu se bomo zmenili za čimprejšnje uresničevanje nalog, predvidenih za jesenski in zimski čas.

R. B.

Sindikat na veleseimu

Sindikat delavcev občinske uprave in organizacij je v sredo, 16. septembra, organiziral za člane izlet na Zagrebški velesejem. Ta dan so v pisarnah ostali le dežurni uslužbenci, tako da se je delo s strankami nemoteno odvijalo.

SPREHOD PO METLIKI

■ **Z LETOSNJIM OBIRANJEM HMELJA** je imela metliška kmetijska zadruga precejšnje težave, ker ni mogla dobiti dovolj obiralcev. Skušala si je pomagati s šolsko mladino, pa tudi tu ni bilo preveč odziva — mladi so se obiranja hitro naveličali. Zato so morali nazadnje cele hmeljske sadike voziti na kmetijsko šolo v Novem mestu, kjer so jih obrali z obiralnim strojem. Minuli teden so posušen hmelj s stiskalnico pakirali v posebne vreče. Po predvidevanjih bo zadruga, ki ima 8 hektarov hmeljišč, letos pridelala okoli 10 ton hmelja. Kot kaže, se kvaliteta domačega hmelja iz leta v leto izboljšuje, vendar zaradi nizke cene pri prodaji ne bo posebnega dobička.

■ **ZADNJI TORKOV SEMENJ** 15. septembra je bil med drugim v znamenju bližajoče se trgatve. Vinogradniki so pridno segali po posodah, ki so jih na metliški trg pripeljali suhorobarji iz Ribnice in Sodražice. Manjša kad za grozdje je veljala 180 din, brenta 110 din, večji škafi oziroma kabli 50 din, manjši pa 28 dinarjev.

■ **V NOVEM OBRATU KODRANKE** v tovarni BETI je delama stekio poskusno obratovanje. Ob tem pomembnem dogodku je odbor sindikalne podružnice v soboto, 19. septembra popoldne povabil vse člane delovnega kolektiva v spodnje prostore novega obrata. Tu je direktor Peter Vujčič vse navzoče seznanil s to novo veliko pridobitvijo tovarne. Po kulturnem programu se je razvil prijeten družabni večer.

■ **ODBOR ZA PROSLAVO PETNAJSTE BRIGADE**, ki je bila 5. in 6. septembra v Metliki, je do zdaj izdal tri ciklostirane biltene, v katerih je poročal o tekmovanjih, o pripravah in poteku proslave. Izdal bo še četrto številko, v kateri bo objavljena kritična ocena dela pripravljalnega odbora in ocena proslave.

■ **NA VEČ KRAJIH V MESTU** — pred občinsko hišo, v Ulici na trg, na stopnišču proti Bojici in še kje — že dolgo na svetijo luči javne razsvetljave. Žarnice so pregorele in meščani želejo, da bi jih pristojni zamenjali z novimi.

metliški tednik

Vedo za nas, ko smo jim potrebni!

Angela Vovko, prosvetna delavka iz Gabrja pod Gorjanci, dela v gasilskih vrstah šest let. Kar nekam nenavadno, saj je prosvetnih delavcev med gasilci malo. Vzrokov za to je več. Verjetno bo pa najbolj držala ugotovitev, da delajo v tej humani organizaciji samo tisti, ki na svojih plečih najbolj občutijo neusmiljenost »rdečega petelina«.

— Kako to, da ste se priključili gasilcem?

»Potrebe na vasi in neki notranji čut mi je velel, naj pomagam tem ljudem, ki veliko garajo, kljub slabim pogojem. Takih, ki bi fizično delali, je precej, gasilci pa bi potrebovali še študirane ljudi, ki se tudi v kaj drugega razumejo.«

— Kako je z dejavnostjo žensk v vaši organizaciji?

»Nekaj je, vendar nismo zadovoljni. Zlasti v nekaterih novomeških kolektivih, kjer ženske prevladujejo, da bi lahko imeli dobre ženske gasilske desetine. Ponekod so že in kar lepo uspevajo.«

— Zakaj jih pa ni več?

»Glavni vzrok je, da si vodstva podjetij še vedno niso na jasnem, kako jim lahko pomagajo gasilci.«

—Ali mislite na splošno?

»Ne! No, večina se nas spomni, ko jim gori pod nogami. Po vsakem požaru smo gasilci vsaj nekaj dni zelo upoštevani. Potem se pa spet vse lepo pozabi. Res, da si ne želim požarov, vendar bi moralo večkrat goreti v glavah tistih, ki nas vidijo samo tedaj, kadar smo jim potrebni.«

— Kaj pa program za naprej?

»Če nam bo uspelo ustanoviti še več ženskih gasilskih desetin, bomo zadovoljni. To, kar so pred leti dosegle LABODOVE gasilke na državnem prvenstvu in NOVOTEKSOVE na minulem prvenstvu tekstilcev — gasilcev v Novem mestu, pa je že izven programa in je korak naprej.

SLAVKO DOKL

ZKS NOVO MESTO O SPLOŠNEM LJUDSKEM ODPORU

Pripravljenost ob vsakem trenutku

Čeprav morda vojne še zlepa ne bo, moramo živeti, kot da bo izbruhnila vsak hip, in biti zato dobro pripravljeni

15. septembra je komite občinske konference ZKS Novo mesto razpravljal v prisotnosti večine sekretarjev organizacij ZK v občini o poteku dosedanjih priprav in o nalogah ZK pri ustvarjanju pripravljenosti za splošni ljudski odpor.

Ugotovili so da moramo biti ob zelo spremenljivih političnih razmerah v svetu vedno pripravljeni upreti se kakršnemukoli napadu, pa tudi učinkovito posredovati ob morebitnih večjih naravnih nesrečah.

Najprej so se na seji pogovorili o oblikah dela in o nalogah komiteja, občinske konference ZK in njunih organov v primeru izjemnega stanja ali vojne. Nato so ocenili dosedanje priprave na SLO (splošno ljudski odpor). Menili so, da je narejenega največ za učinkovit vojaški odpor v občini, tako glede delovanja občinskega vodstva, kot tudi ustreznih enot. Doro teko tudi priprave v delovnih organizacijah, zlasti v večjih, v priprave pa je uspešno vključena v vsej občini mladina.

Zelo veliko je bilo narejenega doslej s strokovnimi predavanji na katrih se prebivalstvo seznanja z nalogami splošnega ljudskega odpora. V zadnjem času se je okoli 8.000 občanov udeležilo takšnih predavanj. S takšno izobraževalno dejavnostjo bo občinsko vodstvo nadaljevalo v letošnjem jesensko-zimskem obdobju že bolj pospešeno, ker moramo doseči, da bo vsak občan v primeru potrebe točno vedel, kaj je njegova dolžnost.

V razpravi so opozorili na nekatere pomankljivosti, ki jih bo treba odpraviti. Občinsko vodstvo mora zagotoviti, da posamezniki ne bi bili obremenjeni s po dvema dolžnostma hkrati, ker je zdaj precej takih primerov. Vse sile je treba v bodoče usmeriti v pripravljanje splošnoljudskega odpora v krajevnih skupnostih, ker je bilo tu doslej najmanj storjeno. Stopnjo pripravljenosti je najlaže ugotoviti z vajami zato bi bilo treba v ta namen tudi po krajevnih skupnostih prirejati vaje.

Že zdaj je treba zagotoviti uspešno zaščito narodnega gospodarstva in prebivalstva v najtežjih pogojih, usposobiti čimveč zakloniščc, zagotoviti zadostne zaloge živil in vrsto drugih stvari, ki so sestavni del bojne pripravljenosti, pa nanje radi pozabljamo. Na seji so sklenili, da morajo vse organizacije ZK v občini do 15. oktobra razpravljati o pripravah na splošni ljudski odpor na svojem območju.

M. J.

Miniji na cestah

Na novomeških ulicah je že opaziti prve minije, najmanjše avtomobile iz sodelovanja novomeške Industrije motornih vozil z angleško firmo BLMC. Kot smo že napovedali, so jih septembra začeli montirati tudi v Novem mestu, prvi kupci pa se z njimi že vozijo. V Novem mestu tako zdaj delajo že tri vrste osebnih avtomobilov: austine 1300, maxije — austine 1500 in minije — austine 1000.

STATISTIKA O POPREČJU:

Koliko denarja v žepu?

Julijski osebni dohodki: 1.376 dinarjev

Pravijo, da Novo mesto letos drži neslaven rekord mesta v Sloveniji, kjer so se številne življenjske potrebščine najbolj podražile. In kako je z osebnimi dohodki in zaposlenimi v občini? Julija letos je bilo v občini zaposlenih 14.931 ljudi, avgusta je bilo že več kot 15 tisoč prebivalcev z zaposlitvijo. Med zaposlenimi je bilo tudi 6.519 žensk.

Poprečni osebni dohodki so bili julija 1.376 din ali za 7,5 odstotka več kot junija, za 16 odstotka več kot julija lani in za skoraj četrtino več, kot je bilo lansko poprečje. V gospodarstvu so bili julija poprečni osebni dohodki 1.328 din, v negospodarstvu pa 1.679 dinarjev. Julija so na novo sprejeli 13 privatnikov: 2 z visoko, 1 z višjo in 10 s srednjo izobrazbo. Nominalni osebni dohodki so se letos povečali od januarja do julija za 11,2 odstotka, realni pa za 1,3 odstotka.

V gospodarstvu so imeli najvišje osebne dohodke v teh sedmih mesecih v prometu — 1.360 din, najnižje pa v obrti — 1.068 din. Industrija, ki zaposluje več kot polovico vseh delavcev, je imela poprečje 1.147 din. V negospodarstvu so bili dohodki 1.532 din, skupni poprečni osebni dohodek zaposlenih v novomeški občini pa je bil v prvih sedmih mesecih 1.236 dinarjev.

Več nočitev v mestu

Do začetka septembra so imeli po podatkih Dolenjske turistične zveze v novomeškem Metropolu 7.703 nočitve, v Kandiji pa 6.473. Kamping zraven Stadiona Bratstva in enotnosti je imel v tem času približno 1.400 nočitev. Letošnje številke so za dobrih 15 odstotkov večje od lanskih, kar kaže, da se je število nočitev po zadnjih letih, ko je bilo na približno enaki ravni, spet začelo vzpenjati. K temu gotovo pomagajo tudi novi lokali: Metropolu sledi zdaj Otočec, ki preureja Ribjo restavracijo.

Španski tranzistor

V trgovini ELEKTROTEHNA na novomeškem Glavnem trgu so dobili pošiljko španskih radijskih in tranzistorskih sprejemnikov.

Sprejemnika CENTAURO in Super RANGER sta prenosna, medtem ko sta sprejemnika MINUTEMAN in EUROPHON, ki sta na elektriko in baterije, primerna za stanovanjske prostore. V prodajalni imajo tudi izbiro drugih sprejemnikov.

(PO-E)

Novo mesto tekmuje

Na četrtkovi seji krajevne skupnosti so se odločili, da bo novomeška skupnost tekmovala v petletnem tekmovanju, ki ga od leta 1971 do 1975 razpisuje zvezni odbor »Družine in gospodinjstva«. Krajevna skupnost se bo prihodnje dni uradno prijavila k tekmovanju, sodijo pa, da si bodo še posebej prizadevali pri otroškem varstvu, kulturi in prosveti, šolstvu, urejanju mesta in mestne okolice in pri hortikulturnem urejanju mesta in mestnih naselij. Tekmovanje sicer obsega deset točk.

Trgatev pred vrati

Da bi bila kakovost in pristnost vina letos boljša, je oddelek za gospodarske in družbene dejavnosti občinske skupščine v Novem mestu določil, da lahko začnejo vinogradniki trgati bele sorte (z izjemo ranine in rizvanca) — po 1. oktobru črne sorte (z izjemo portugalke in šentlovrenke) po 10. oktobru in žametno črnino v čistih nasadih po 15. oktobru.

Za letošnja vina bo že veljal republiški zakon o označevanju vin. Označevanje vin cviček ali rdeče dolenjsko, belo dolenjsko oziroma sortno vino dolenjskega področja bo dovoljeno le istim pridelovalcem, ki bodo imeli vinogradniške površine, sorte in količino pridelka vpisane v registru pri pristojnem občinskem organu. Podatke: ime in prebivališče, vinogradniško površino, količino pridelka grozdja, mošta ali vina v posameznem letu, datum trgatve in datum priglasitve, morajo v dveh izvodih poslati najpozneje 10 dni po končani trgatvi. V nasprotnem primeru ne bodo mogli prodajati vina z geografskim poreklom oziroma z imenom cviček.

INDUSTRIJA NOVOMEŠKE OBČINE:

Avgusta: za več kot 80 milijonov

Do začetka septembra so industrijska podjetja naredila za bilzu 662 milijonov dinarjev izdelkov – Zadnjega avgusta: 8.174 zaposlenih

Industrijska podjetja novomeške občine so v avgustu naredila skoraj za dva milijona dinarjev izdelkov več kot julija letos. To je še en dokaz več o hitrem industrijskem napredku te dolenjske občine. V avgustu je vrednost proizvodnje dosegla 80,481.000 din, seveda spet največ po zaslugi dveh gigantov, IMV in Krke, ki sta naredila za 29 oziroma 24 milijonov dinarjev izdelkov. Desetim milijonom dinarjev v vrednosti proizvodnje sta se avgusta precej približala še Novoles in Novoteks, drugi pa so naredili precej manj.

Skupna vrednost proizvodnje do začetka septembra je tako že dosegla 661,810.000 dinarjev. Medtem ko je industrija v avgustu naredila za 48 odstotkov več kot lani v istem mesecu, je vrednost letošnje proizvodnje v primerjavi z lansko večja za 57 odstotkov. Rekorderji so v Industriji motornih vozil, kjer so povečali proizvodnjo kar za 109 odstotkov in samo Beti v Mirni peči, ki sodi med najmanjša industrijska podjetja v občini, ima letos manjšo proizvodnjo kot lani.

V Industriji motornih vozil so v osmih mesecih naredili za 258,705.000 din izdelkov: kombijev, avtobusov, karoserij, prikolic, avtomobilskih delov, osebnih avtomobilov in drugih usluge in storitev. Krkina vrednost proizvodnje je 189,633.000 din. V Novoteksu so naredili za blizu 80 milijonov dinarjev, v Novolesu za dobrih 63 milijonov in v Labodu za 36,6 milijona dinarjev izdelkov.

Letnemu načrtu proizvodnje so še zaenkrat najbolj približali v novomeški pekarni ljubljanskega Žita (s skoraj 90 odstotki) in v novomeški Iskri (z 82 odstotki). Kot je znano, predvideva novomeška industrija letos proizvodnjo v skupni vrednosti več kot 1,3 milijarde dinarjev.

Zadnjega avgusta letos je bilo v industriji novomeške občine zaposlenih 8174 delavcev: 164 več kot zadnjega julija. Industrija motornih vozil je imela 2072 zaposlenih v novomeški občini, Krka 1347, Novoles 1297 in Novoteks 1059. V letošnjem avgustu je bilo za 19 odstotkov več zaposlenih kot lani avgusta, znano pa je, da skoraj povsod še iščejo delavce, posebno take s strokovno izobrazbo. Ker je bilo ponekod v avgustu precej zaposlenih še na letnih dopustih, lahko upravičeno pričakujemo da bo septembrska proizvodnja še večja od avgustovske: izredno visok letni načrt proizvodnje je zaenkrat dosežen z dobrimi 50 odstotki.

J. SPLICHAL

Meso že nedosegljivo?

Odborniki novomeške občinske skupščine bodo že na prvi seji po počitnicah brškone kar dobro ogreti za razpravo, ker bodo morali odločati o precej nepriljubljeni temi: sprejeti ali pa zavrniti odločbo o določitvi nove najvišje cene za sveže svinjsko meso v prodaji na drobno.

Potem ko je republika določila najvišjo prodajno ceno za goveje in telečje meso za vsa tista območja, kjer niso podpisali že znanega sporazuma o oblikovanju cen — in Novo mesto je kajpak med njimi, — so mesarska in trgovska podjetja zaprosila občinsko skupščino za zvišanje cen od dosedanjih 15 dinarjev (v povprečju!) na 17,50 din. Dolenjka, ki se oskrbuje z mesom iz Škofje Loke, trdi, da so zmanjšali dobavo za 80 odstotkov, zraven pa prisilili še v nakup teletine. Kmetijsko gospodarsko posestvo Slovenska vas pa celo želi, da bi dvignili ceno od sedanjih 14,50 din, po kolikor so prodajali, na 17,60 din. Novomeško Mesno prehrambeno podjetje, ki zaradi neustreznih higienskih razmer kupuje meso drugje in ne kolje več samo, trdi, da zahtevajo v Hrvatski in Srbiji že po 17,50 din za kilogram mesa v prometu na debelo. Služba za cene je predlagala, naj bi bila nova cena 16,40 din, s čimer soglaša tudi Zavod SR Slovenije za cene.

Ob vsem tem pa velja opozoriti, da zdaj družina s poprečno julijsko plačo novomeške občine — 1.376 dinarji, zapravi skoraj polovico osebnega dohodka, če hoče kupiti vsak dan kilogram mesa, kilogram kruha in liter mleka! To pa je gotovo tako visoka številka, da je velika večina poprečnih družin ne more prenesti. In če proračun skrčijo, ga bodo skrčili na račun mesa!

In še nekaj je treba reči: ob tem ko postaja meso že domala nedosegljivo zaradi izredno visokih cen, je po drugi strani res, da so cene v resnici še višje od poprečnih, ker tistega mesa z nižjimi cenami v mesnicah pravzaprav sploh ni!

J. SPLICHAL

Reklame namesto luči

Na Cesti komandanta Staneta je podhod za pešce že odprt, lokale pa še urejajo: v enem bo klobučarna, v drugem kemična čistilnica, srednjega pa je odkupil Dominvest in ga bo oddal najboljšemu ponudniku. Lokale bodo uredili bržkone že prihodnji mesec. Namesto luči bo za razsvetljavo v podhodu skrbelo več reklamnih napisov.

„Brigade s hribov so se usule...“

(Nadaljevanje s 1. str.)

Polaka-Stenke spomnili prenekaterega težkega trenutka, do tistih najmlajših z rdečimi ruticami za vratom in modrimi titovkami na glavah, ki so občudujoče opazovali borce. Nato je spregovoril Franci Kuhar, predsednik občinske skupščine Novo mesto, ki je lani I. brigadi VDV podelila domicil:

»Srečni smo, ker ste danes z nami! Spomin na padle borce nam mora ostati živ, mladim pa vzgled za nadaljnje delo. Domicil I. brigade VDV naj postane še bolj trdna vez med borci Dolenjske, Bele krajine, Notranjske in Primorske!«

Nato je Franci Kuhar izročil komandantu I. brigade VDV Mihi Petriču-Stevu prapor z domicilnim trakom, Antonu Strnišu pa prapor krajevne organizacije ZB Dolenjske Toplice. Z recitacijami in petjem so učenci osnovne šole Dolenjske Toplice in pevski zbor Dušana Jereba iz Novega mesta zaključili slavnostni del srečanja.

Borci in drugi gostje so se odpravili na travnik ob kopališču, kjer je že zadišal partizanski golaž. Še dolgo popoldne je bilo v malem dolenjskem kraju slišati partizansko pesem in pozdrave borcev. Mnogi med njimi so si prvič po 25 letih stisnili roke!

ANA VITKOVIČ

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Smrt preži na cesti!

In potem so strahovito zacvilile zavore, avto se je hotel postaviti na nos, ženska pred njim pa je zbegana obstala: s široko odprtimi očmi je čakala konca dvoboja med nepazljivostjo in hitrostjo. Tokrat se je srečno izteklo, toda kako bo drugič?

Novo mesto je veliko, veliko preozko in pretesno za valujoče morje vozil in pešcev, za izjemno gost promet, ki ga morajo požirati vsak dan znova glavne ulice. Ob prometnih konicah, še posebno nekaj minut čez drugo, se vrstijo grozljivi prizori kot na tekočem traku. Nič bolšše ni ob ponedeljkih in petkih, ko pridejo v mesto tudi okoličani.

In da bi bila mera polna, se vse več pešcev in voznikov obnaša iz dneva v dan bolj objestno: nekaterim očitno cesta ni nujnost, ampak samo zabava. Tako pešci pravzaprav sploh ne upoštevajo več prehodov, ki so narisani prav za njih, počasi in oblastno hodijo čez cesto tam, kjer ne bi smeli. Tudi vozniki niso nič boljši: izsiljujejo prednost na prehodih za pešce, vozijo po enosmernih ulicah v prepovedani smeri, parkirajo tam, kjer ne bi smeli, ali pa še huje, kar na cesti (zlasti pred lekarno!), in tako ovirajo promet.

Ob vsem tem pa velika večina pešcev in voznikov motornih vozil, kolesarjev in tistih, ki se v mesto še pripeljejo z vozilom, pozablja: cesta ni igrišče, ni zgrajena v zabavo! Kadar nameravate na cesti narediti neumnost, se spomnite: smrt preži na njej! O tem nas vsak dan prepričujejo črne kronike mrtvih in ranjenih v časopisih, radiu in na televiziji.

J. SPLICHAL

POSLEJ TUDI SINDIKAT FRIZERSKIH DELAVCEV

Ob nedeljah in ponedeljkih zaprto!

Brivski in frizerski saloni v Novem mestu: vsako nedeljo in ponedeljek zaprti, vsak dan, razen sobote, pa bodo obratovali od 6. do 19. ure – Delo v dveh izmenah

Dogovora, da bodo imeli tudi delavci brivsko-frizerske stroke v Novem mestu vsak ponedeljek zaprto, med tednom pa bodo imeli po 42 delovnih ur, po aprilu 1970 nekateri obrati te stroke niso upoštevali. V začetku septembra so se zato na občinskem sindikalnem svetu v Novem mestu zbrali delodajalci brivsko-frizerske stroke in ponovno razpravljali, kako bi uresničili 42-urni teden. Mnenja o tem so bila zaradi stališč posameznih mojstrov in obratov različna: nekateri so bili za dosedanji delovni čas, drugi so se zavzemali za proste nedelje in ponedeljke, največ pa je bilo takih, ki so predlagali, naj bi imeli tudi brivci in frizerji proste sobote, češ da imajo takrat tudi njihovi svojci prost dan.

Po vsestranski razpravi so vendarle sklenili, da naj bi stroka imela v mestu proste nedelje in ponedeljke. Zaradi tega pa seveda nikakor ne bi smeli povečevati sobotnega delovnega časa. Že zdaj so ponekod delali ob sobotah po 10, 12, 14 in celo več ur, kar seveda ni v skladu s predpisi. 10. septembra je bil na sindikalnem svetu tudi sestanek frizerskih pomočnikov, katere so seznanili z dogovorom njihovih delodajalcev.

Od prihodnjega ponedeljka dalje bodo brivsko-frizerski saloni v Novem mestu **zaprti vsako nedeljo in ponedeljek, nov delovni čas pa bo v teh obratih vsak dan od 6. do 19. ure, ob sobotah pa od 6. do 18. ure.** Delo bo teklo seveda v dveh izmenah, s čimer bodo dosegli 42 delovnih ur na teden.

Upajmo, da bo sedanji dogovor čvrstejši, kot je bilo uresničevanje aprila 1970 sprejetih stališč glede delovnega časa brivsko-frizerske stroke. Če pa bodo kateri delodajalci podaljševali zaposlenim delavcem delovni čas mimo sklenjenega dogovora, bo morala take primere pregledati inšpekcijska služba.

Vse kaže, da bo v kratkem ustanovljen tudi sindikat frizerskih delavcev.

»Pri vodnjaku« je počilo

V torek, 15. septembra zvečer, so v Mercatorjevem bifeju »Pri vodnjaku« na novomeškem Glavnem trgu sama od sebe počila velika vhodna vrata. Razletela so se na tisoče malih koščkov. Mimoidoče je opozoril močan pok, da se je v bifeju nekaj zgodilo.

Kaj je s KRKO?

Novomeška tovarna zdravil KRKA je bila v delavskih športnih igrah novomeške občine vedno med tistimi, ki so najbolj množično nastopali: pohvali se lahko tudi s precejšnjimi uspehi, ker se je zadnja leta z gradbinci Pionirja borila za prvo mesto.

Tudi letošnji začetek delavskih iger je obetal zanimivo tekmo tradicionalnih nasprotnikov. Zdaj pa se je zataknilo: Krka na tekme zadnje čase sploh ne pride več. Zanimivo bi bilo izvedeti, zakaj tako.

Novost za vinogradnike

Novi zakon o označevanju vina bo omogočil vinogradnikom, da zaščitijo svoje vino. Seveda pa bodo morali svoje vinogradniške površine označiti v registru pri občinski skupščini in voditi kletarsko evidenco.

Vinogradnikom sporočamo, da se s podrobnostmi novega zakona s pravilnikom o rajonizaciji vinogradnih območij in sortnim izborom ter drugimi zanimivostmi lahko seznanijo v Uradnem listu SRS, št. 21 in 30, ki sta izšli junija oziroma septembra letos.

»ROG« razstavlja in prodaja

V upravi podjetja Rog za Metropolom je razstavljena vrsta izdelkov različnih tovarn, ki jih zastopa ljubljanski Univerzal. Za Novo mesto daje vsa pojasnila in seznanja kupce s cenami Rog. Novomeščani si lahko ogledajo Husquarna motorne žage, kotle za centralne kurjave, peči na olje, šivalne stroje in kuhinjske nape, izdelke Elektroluxa — sesalce, loščilce, likalne stroje, hladilne omare, hladilnike in kombinirane hladilnike ter Bentrolux gorilce za centralno kurjavo.

Novomeščani odlični v Zahodni Nemčiji

Ekipa novomeških športnih ribičev je pred dnevi gostovala v Zahodni Nemčiji in nastopila na velikem mednarodnem tekmovanju športnih ribičev. Med devetdesetimi nastopajočimi ekipami so osvojili odlično četrto mesto. Najuspešnejša posameznika sta bila **Brane Suhy** in **dr. Ivo Podergajs**, ki sta osvojila tretje oziroma štirinajsto mesto. V ekipi so nastopili še: **Marjan Bračika, Franci Furlan** in **Milan Bratož.**

Prijetno srečanje v naravi

Pred dnevi so zaposleni iz novomeškega in krškega obrata Laboda imeli srečanje v naravi. Zbrali so se na Hribu pri Novem mestu in v prijetnem vzdušju preživeli lepo soboto. Prihodnje leto se bodo spet zbrali, tokrat v krški občini.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: **Marija Soster** z Dolnjih Kamenc — Milana, **Štefka Zakrajšek** z Mirne — Sabino, **Milica Živkovič** iz Zaloga — Igorja, **Inge Uhan** iz Ravnika — Marijo, **Ana Mravunac** iz Črnomlja — Suzano, **Marija Malešič** iz Pratrovcev — Vesno, **Cilka Drenik** iz Velikega Podljubna — Mojco, **Tončka Gornik** iz Bušinje vasi — Mirka, **Marija Kozan** iz Tribuč — Renato, **Kristina Robida** iz Kočevja — dečka, **Olga Vidic** iz Otočca — deklico, **Katica Pavič** iz Gudalov — deklico, **Jožefa Rems** iz Črnomlja — dečka, **Anica Fink** iz Irče vasi — dečka, **Ana Bratkovič** iz Mihovega — deklico, **Frančiška Bizjak** iz Osredka — deklico, **Ana Lajkovič** s Pristave — dečka in **Ana Kastelic** z Brezove rebri — dečka. — Čestitamo!

RAZMIŠLJAMO ŽE DANES

Koliko obrtnikov 1980. leta?

V storitveni obrti manjka delavcev – Čez deset let jih bomo potrebovali že 2.197 – Pod slovenskim poprečjem v Novem mestu

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu je že konec lanskega leta pripravil obsežno študijo o storitveni obrti danes in čez deset let: koliko obrtnikov bo potrebovalo Novo mesto, kakšne stroke?

Na 10.000 prebivalcev pride v Sloveniji 220 delavcev, zaposlenih v obrti — v novomeški občini jih je v storitveni obrti komaj 151. V občini je bilo konec lanskega leta 44 družbenih in 174 zasebnih obratov, ki so zaposlovali skupaj 742 delavcev: od tega jih je bilo 310 pri zasebnikih. Število zaposlenih se je v zadnjih petih letih sicer dvignilo za 200, vendar je to še premalo. V stavbni obrti in storitvah za gospodinjstva in tehničnih storitvah se je število zaposlenih zadnje čase močno povečalo, v živilski obrti in osebnih in drugih storitvah pa je manj delavcev.

Prav tako drži, da je število obrtnikov v posameznih delih občine zelo neenakomerno. Tako pride na območju Skocjana in Šmarjete na 1000 prebivalcev komaj 25 obrtnikov, v Novem mestu pa 244. V Žužemberku jih je 43, v Straži in Dolenjskih Toplicah 50 in v Šentjerneju 33 na 10.000 prebivalcev.

Na zaposlenega odpade v družbenem sektorju slabih 17 kv. m delovnega prostora, pri zasebnikih pa nekaj več kot 20 kv. m. Med zaposlenimi je komaj 114 žensk ali dobrih 15 odstotkov z visoko ali višjo izobrazbo je v storitveni obrti 0,3 odst. zaposlenih, s srednješolsko 1,7 visoko kvalificiranih in kvalificiranih je 64,2 odstotka, nekvalificiranih pa 33,8. Medtem ko strokovnjakov z visoko izobrazbo v storitveni obrti torej manjka, je nekvalificiranih in polkvalificiranih precej manj kot v gospodarstvu.

In čez 10 let? V stavbni obrti bodo potrebovali še 530 novih delavcev, v živilski še 215, v storitvah za gospodinjtsva in tehničnih storitvah še 449 in v osebnih in drugih storitvah še 286. Namesto zdajšnjih 742 delavcev bi potrebovali takrat 1480 novih — skupaj 2197 delavcev. Pravzaprav bi že letos moralo delati 1470 delavcev. Računajo naj bi v stavbni obrti delala tretjina zaposlenih v storitveni obrti.

Ni pa položaj tako črn, kot kaže statistika, ker pač niso zajeti v njej tisti s popoldansko obrtjo in pa šušmarji, ki jih nikakor ni mogoče izkoreniniti. Zato pa se število tistih s popoldansko obrtjo manjša. Medtem ko jih je bilo še predlanskim 238 je zdaj ta številka zdrknila že globoko pod 200.

J. S.

ŽELJE IN POTREBE OBČANOV

Končno le dosežen sporazum

Kupci sprašujejo: »Kaj je z gradnjo samopostrežbe v Šentjerneju,«

Nekaj trgovin v Šentjerneju zadnja leta ne zadošča več za solidno dnevno preskrbo potrošnikov. Kupna moč hitro narašča. V prodajalni trgovskega podjetja Dolenjka že sedaj znaša mesečni iztržek okrog 1.000.000 din, čeprav za vse prehrambene proizvode niti nimajo prodajnega prostora. Že pred dvema letoma so pri v Šentjerneju potrebna večja samopostrežna trgovina. Vendar je doslej še niso začeli graditi. Kaj je temu vzrok, je povedal direktor podjetja Dominvest Miha Hrovatič, kjer so izdelali načrte za gradnjo Dolenjkine trgovine:

»Na družbenem zemljišču v Šentjerneju na trgu za spomenikom je predvidena gradnja poslovno-stanovanjske stavbe, v kateri naj bi bila trgovina za dnevno oskrbo manjša prodajalna tekstila in okrepčevalnica trgovskega podjetja Dolenjka. Dolenjka je namreč pred poldrugim letom dala najbolj ugodno ponudbo glede udeležbe pri stroških komunalnega urejanja. V tej stavbi naj bi bili še prostori za miličnike, pošta, nekaj stanovanj in prostori za potrebe kraja. Vsi interesenti so soglašali z lokacijo in gradnjo. Na posebnem sestanku decembra lani pa je bilo dogovorjeno, naj Dominvest pripravi stavbno zemljišče in izdela načrte.

Dominvest je skupno s krajevno skupnostjo zemljišče komunalno pripravil: asfaltirana je cesta, zgrajena je kanalizacija in vodovod ter urejena električna napeljava. Načrti so bili dokončno izdelani že pred petimi meseci. Z DBH je bil že pred tremi meseci dosežen sporazum o delnem kreditiranju. Dominvest in drugi investitorji pa imajo tudi že pripravljena sredstva.

Edina ovira za pričetek gradnje je v tem, da je potrebno odstraniti del gospodarskega poslopja, ki je last Doda Majzlja, in del stanovanjske stavbe, ki je družbena last pod upravo Dominvesta. Naše podjetje je s stanovalcem zadevo uredilo in se bo v kratkem izselil, nato pa bomo del te stanovanjske stavbe porušili. S tov. Majzljem pa še ni dosežen dokončen sporazum. Tov. Majzelj zatrjuje, da mu je ta gospodarski objekt nujno potreben, ker v bližini svoje stanovanjske hiše in gostišča nima primernega prostora za shrambe in kleti. Pripravljen je sicer odstopiti del poslopja, vendar želi do ostalega dela direkten dostop, kar pa bi bilo z gradnjo nemogoče. Po najnovejši presoji strokovne komisije na terenu bo verjetno mogoče ustreči tudi željam tov. Majzlja in bomo objekt končno pričeli graditi.

Strokovne službe Dominveso prepričane, da bo tudi tov. Majzelj pokazal dobro voljo in da se bomo sporazumeli.«

A. V.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

■ LOV NA POLHE JE ORGANIZIRALA lovska družina »Pleši-vica« iz Žužemberka. Zanimanje je bilo dokajšnje in udeležba zelo lepa. Tudi v lovu je bil zadovoljiv uspeh. Za udeležence je bila to prijetna noč v zavetju gozda pod Laščami. Prirediteljem gre vse priznanje za dobro organizacijo.

■ POKOPALIŠKA UPRAVA DVOR je uredila izven pokopališča prostor za odlaganje smeti in tam urejuje še sanitarije, tako da bo kmalu pokopališče povsem urejeno, treba bo opremiti le še mrtvašnico. Nabavili so tudi mrliški voz. Ves denar za ureditev smetišča, sanitarij in nabavo voza so zbrali iz sredstev grobarine in prostovoljnih prispevkov. Delo te pokopališke uprave in razumevanje občanov za urejevanje pokopališča zasluži posebno pohvalo.

■ ŽUŽEMBERSKA KRAJEVNA SKUPNOST je nabavila vibrovaljar. Služil bo za utrjevanje zemljišč pri gradnjah in za urejevanje krajevnih poti na nagnjenem terenu, kjer jim sedaj nalivi odnašajo nasipni material.

■ SEKTORSKE GASILSKE VAJE bodo imeli v nedeljo, 27. 9. ob 9. uri dopoldne, gasilci iz Žužemberka, Dvora, Šmihela, Hinj in Rebri. Med drugim bodo pokazali, da so sposobni gasiti z vodo iz Krke tudi v oddaljenih vaseh kot je na primer Sadinja vas.

■ GRADITELJI VODOVODNEGA OMREŽJA ZA DVOR IN OKOLICO imajo svoj pravilnik, ki določa obveznosti in pravice vseh v gradnji soudeleženih. Zato se ni mogoče več zanašati, da bo lahko kdo, ki z denarjem in delom ne sodeluje, dobil vodo brez povečanega deleža za glavni cevovod. Tisti, ki na to čakajo in sedaj stoje ob strani, so se ušteli. Pravilnik je sestavljen po dogovoru med graditelji in je obvezen tudi za krajevno skupnost in vodovodno podjetje.

M. S.

ZAPRTE ULICE

Gradbeno in obrtno podjetje Novo mesto

sporoča, da bodo zaradi gradbenih del pri obnovi Ribje restavracije

OD PONEDELJKA, 28. SEPTEMBRA,

do nadaljnjega zaprte za ves promet, razen za pešce, Dilančeva, Germova in Vrhovčeva ulica.

Zaprta bo tudi RIBJA RESTAVRACIJA.

Novomeška kronika

■ **OB PONEDELJKIH IN PETKIH** gospodinje že v zgodnjih jutranjih urah obiščejo živilski trg, da bi mogle nakupiti kar najboljšo zelenjavo in sadje za vlaganje, česar je trenutno na trgu veliko. Posebno velika je izbira paprike, ki jo gospodinje odnašajo domov kar po nekaj vreč hkrati. Najboljša je le solata, ki je pripravljena doma in po svojem okusu.

■ **BENCINSKO ČRPALKO** na Cesti herojev so pred nekaj dnevi zaprli zaradi preurejanja. Napajanje vozil z gorivom se je preusmerilo na novo črpalko v Ločni, kar povzroča po Cesti herojev večji promet. Vozniki, zmanjšajte hitrost in vozite previdno posebno mimo šol, da ne bo prišlo do nesreč!

■ **PESCI** so končno dočakali trenutek, ko lahko hodijo skozi podhod na Cesti komandanta Staneta. Na tem delu poti skozi mesto so popolnoma varni pred vozili.

■ **V TEKSTILU IN BLAGOVNICI** na Glavnem trgu so se založili z blagovi in konfekcijo za jesen in zgodnjo zimo. Na zalogi imajo topla blaga v lepih vzorcih ter plašče in hlačne kostime modernih krojev. Škoda le, da nimajo omenjenih izdelkov v vseh velikostih.

■ **TEDEN BOJA PROTI TUBERKULOZI** je letos od 20. do 27. septembra. Ob tej priložnosti naj bi v vseh šolah eno učno uro posvetili obravnavanju tuberkuloze s posebnim poudarkom na preprečevanju obolenj med mladino, pomenu zgodnjega odkrivanja, sodobnega zdravljenja in preprečevanja novih obolenj.

■ **IZLOŽBA** trgovine s čevlji Peko nas ni presenetila samo z novimi modeli čevljev, temveč tudi z okusno urejenostjo. Lepa izložba pritegne marsikaterega kupca.

■ **BLIŽNJA TRGATEV** je zadišala tudi na novomeškem živilskem trgu. V ponedeljek so izdelovalci suhe robe pripeljali lepe škafe, brente in čebre, s katerimi se bodo lahko kmetje preskrbeli za trgatev. Nakupili pa si bodo lahko tudi nove pipe za vinske sode, ki bodo, kot kaže, letos precej polni.

■ **CENE NA TRGU** so bile v ponedeljek take: čebula 3 din, česen 12 din, fižol 4 din, krompir 1,50 din, kolerabа 3 din, korenje 4 din, kumare 1 din, kumarice za vlaganje 4 din, pesa 3 din, paradižnik 4 din, paprika 3 din, solata 5 din, zelje 2 din, breskve 3 din, grozdje 3 do 5 din, hruške 4 din, jabolka 2 din, limone 5,60 din, slive 2,50 din, jajca 0,70 do 0,90 din, smetana 9 din, sirček 6 din.

■ **UMRLI SO:** Pavle Kežman, Trška gora 3 — 34 let, Frančiška Rebec, Gotna vas 10, Janez Plut, Jugorje 15.

— Ena gospa je rekla, da so včasih več dali na čistočo pri prodaji živil kot danes; nekoč so prodajalke, zlasti v delikatesah, z rutami in drugimi pokrivali na glavi skrbele, da niso prodajale tudi las, danes pa jim je več do lepote in so na rute kar pozabile . . .

JUSTINA JAGODIČ O ZGODOVINI KRAJA

Ob 500-letnici Velikih Lašč

Domače gospodinje so bile za Lašče bolj nevarne kot požigalsko, morilsko in tatinsko razpoloženi Turki – Nove, sedanje Lašče so začeli graditi po turškem napadu leta 1469

Justino Jagodič, ki raziskuje zgodovino Velikih Lašč, sem zaprosil, naj pove na kratko zgodovino tega naselja, ki bo v teh dneh praznovalo 500-letnico obstoja. Prisluhnimo ji.

Že za časa Rimljanov je bila v bližnini Velikih Lašč naselbina Villa Lasis. S tega območja so se po pogodbi z Obri, sklenjeni 1. aprila 568, umaknili Longobardi v Furlanijo.

Prazno zemljo so okoli leta 580 posedli Slovenci; ti so se umikali pred Obri, ki so ostali na današnjem Madžarskem. Slovenci so šli po stranskih rimskih poteh in z novomeške strani preko Grosupljega prišli v Dobrepolje in okolico današnjih Velikih Lašč.

Zanimivo je, da so se naselili v bližini gradišč iz rimske in predrimske dobe, kjer je bila zemlja že obdelana. Lastniki te zemlje so bili gospodje Višnjegorski — takrat še ni bilo grofov — in en izmed njih, Dietrik, je leta 1145 podaril tedanje Lašče stiškemu samostanu »za blagor duše svoje in rodu svojega«. Stiški samostan je bil ustanovljen leta 1136. Višnjegorski gospodje, predniki sv. Hame, so bili Korošci, Slovenci, saj je bilo enemu ime Svatopolk.

Tedanje stare Lašče so stale v bližini sedanjih oziroma kakor pravimo danes tistemu kraju: »Na selih«. Tu mimo je vodila stara rimska cesta, po kateri so leta 1469 pridivjali Turki in Lašče požgali.

Takoj nato so začeli domačini graditi nove Lašče, katerih 500-letnico bomo v teh dneh praznovali. Postavili so jih v globoki kotanji »Ščita« v varstvu stoletnih hrastov, ki so sicer dandanes zaščiteni, a so jih kljub temu posekali. Nove Lašče so bile odmaknjene od nevarne rimske ceste, v bližini pa so imeli tudi studenec »Trn«.

— Lašče praznujejo letos 500-letnico naselja, Kočevje pa bo prihodnje leto praznovalo 500-letnico mesta. Sta ta dva dogodka v zvezi?

— Sta. Zaradi turškega vpada 1469 je dobilo Kočevje mestne pravice, da si je lahko postavilo obzidje in zavarovalo pred Turki. Isto leto so začeli graditi tudi obzidje okoli cerkvic po vaseh, da so se imeli ljudje kam zatekati, če so prišli Turki. Takrat nekako je bil po naročilu stiškega samostana zgrajen zid tudi okoli cerkvice v Laščah.

— Je še kaj zanimivega iz zgodovine Lašč?

— Vse do leta 1913 so bile Lašče le neznatna vas, takrat pa so bile proglašene za trg. Če ne bi imeli Levstika in Stritarja, Velike Lašče še danes ne bi veliko pomenile. Lašče so namreč po turškem napadu 1469 še trikrat pogorele. Ženske so bile že takrat tako pripravne, da so na podstrešju lesenih hišic spravljale pepel, v katerem je bila še tleča žerjavica.

JOŽE PRIMC

Justina Jagodič je 19. septembra zvečer, ko se je začelo proslavljanje 500-letnice Velikih Lašč, predavala v prosvetnem domu o zgodovini tega naselja (Foto: Jože Primc)

Obeti za asfalt proti Planini

Da bi olajšali prevoz delavcev z območja Kozjanskega, bodo asfaltirali cesto Sevnica — Planina — Črnolica, od tam naprej proti Šentjurju pa je že modernizirana. Načrte bodo pripravili do marca prihodnjega leta, v tem času pa bodo poskušali zbrati potrebni denar. O tem so govorili ob zadnjem obisku predsednika republiške skupščine dr. Jožeta Brileja, ki je obiskal Kozjansko in se s predstavniki občin posvetoval, kako bi kar najbolj učinkovito in hitro pomagali temu predelu Slovenije.

Vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

HITRO, KVALITETNO IN POCENI

vam nudimo v servisu in obratu:

- servisne preglede in popravila vozil v garancijski dobi:

ZASTAVA, RENAULT, TAM

- vsa večja in generalna popravila osebnih vozil: ZASTAVA, RENAULT IN TOVORNIH VOZIL

Cenjene stranke obveščamo, da imamo nov, kvaliteten, hiter in poceni postopek za

SPODNJO ZAŠČITO AVTOMOBILOV

Zaščito opravimo v enem dnevu, tako da lahko vozilo še istega dne odpeljete.

Cene za spodnji premaz vozila:
Z-750, Z-850, R-4, R-8 in Škoda 1000: — 150,00 din
Z-1300, Z-124, Z-125, R-10, R-16 itd.: — 200,00 din

PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILA! Telefon: (068) 21-243

HOBBY GUMA *nagrajuje brez žrebanja*

HOBBY GUMA
PRESENEČA

V nagradni igri **HOBBY GUMA** si sam izbereš in izžrebaš nagrado, zato naj postane **HOBBY GUMA** – TVOJA GUMA. Sličico, ki jo najdeš v vsaki vrečki **HOBBY GUME**, nalepi na ustrezno mesto v albumu, katerega dobiš prav tako pri trgovcu.

Ko je slika sestavljena jo pošlji na naslov, ki ga imaš v albumu in nagrada, katero si izbral, je brez žrebanja tvoja. Prepričaj se, da je **HOBBY GUMA** res TVOJA GUMA!

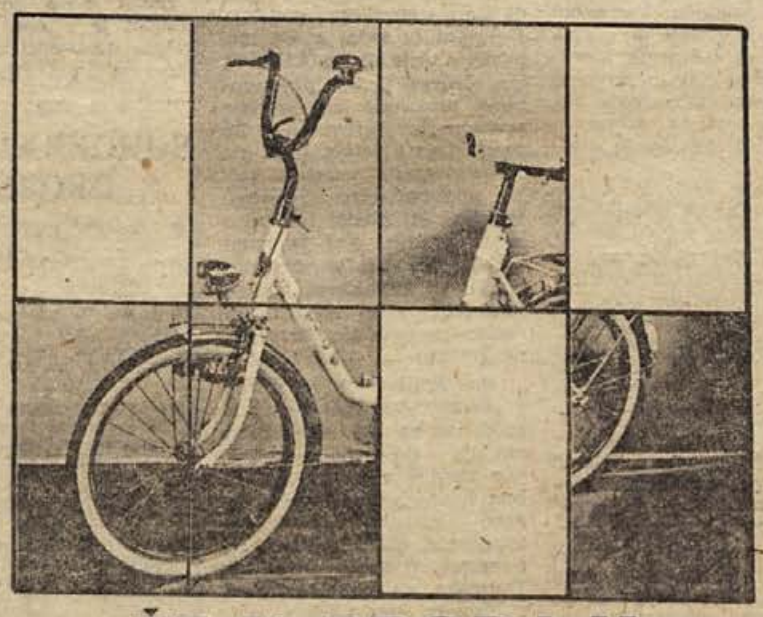

ŽE V PRODAJI

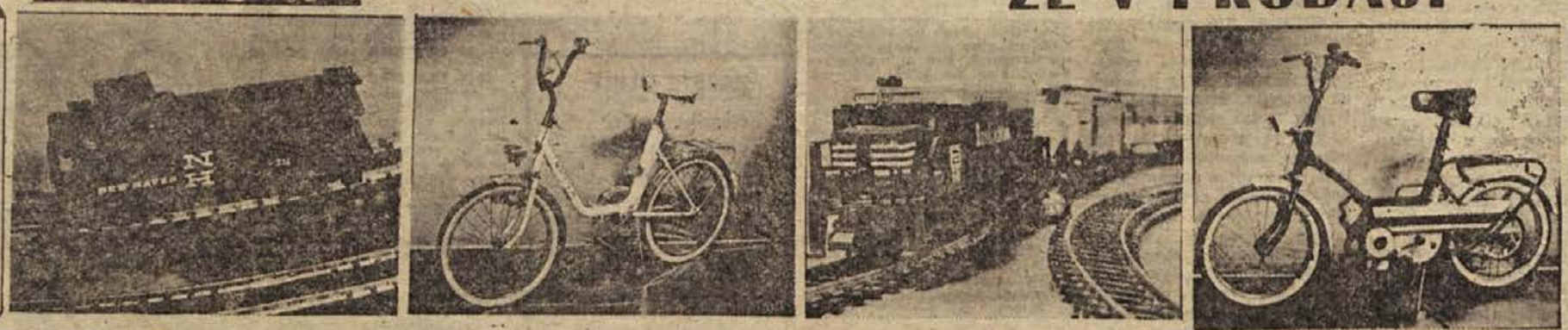

izberi si nagrado **HOBBY GUME**

München, Freising, Derendingen (Tübingen) in Reutlingen - glavne postaje štiridnevne strokovne ekskurzije slovenskih knjižničarjev v Nemčiji - Želja, da bi videli brižinske spomenike, se ni izpolnila

Iz tega keliha je pil Primož Trubar

»Iz tega keliha je pil vaš Primož Trubar,« je s ponosom dejal pastor Döttling, sedanji Trubarjev naslednik v evangelijski cerkvi v Derendingenu. Döttling je že nekajkrat obiskal Trubarjev rojstni kraj.

Ne vem, katero pot v Nemčijo je izbral Primož Trubar, ko je moral pred več kot štiristo leti zaradi pregorečega luteranstva zapustiti Kranjsko, prepričan pa sem, da smo se mi, v dvajsetem stoletju živeči njegovi rojaki, peljali po eni najslikovitejših in hkrati najvišjih alpskih cest — prek Grossglocknerja, ki je s svojimi 3789 metri vsaj za glavo višji od našega Triglava. In takoj sem slišal pripombo, da se je naša pot splačala, čeprav na naslednjih tisoč kilometrov, ki so nas čakali na potovanju po južni Nemčiji, ničesar več ne doživimo. Strah pred tem, da bi se »morali« zadovoljiti z ogledom Grossglocknerja, ki je bil popolnoma odveč. Strokovna ekskurzija slovenskih knjižničarjev, ki so jo organizirali bibliotekarji iz Kranja in se ji je pridružilo pet Dolenjcev — štiri knjižničarke in podpisani, je bila namreč tako zamišljena, da bo v vsakem mestu po obveznem ogledu knjižnic še dovolj časa tudi za posamične izlete v neznano (za nakupi in podobno). In izkazalo se je, da je tako še najbolj prav.

15 km od brižinskih spomenikov

V Münchnu, ki je že nekaj mesecev ves prekopan in se sredi uličnih ograj še dober poznavalec mesta težko znajde, smo se nastanili v internacionalnem hotelu Tannenbaum (po naše Jelka) na Herzog Wilhelmsstrasse. Ena njegovih zanimivosti je tudi ta, da ima na pročelju vzidano jugoslovansko zastavo. Receptor je bil tako ljubezniv in nam je razdelil prospekte s hotelom in naslovom. »Če bi zašli, se spomnite na tole,« je dejal.

Najbrž bi mi bilo zelo žal, če ne bi v Münchnu videl vsaj dveh zgradb: slovite pivnice Hofbräuhaus, po kateri se imenuje tudi ulica, in mestne knjižnice (Bayerische Stadtbibliotek) na Ludwigsstrasse.

Hofbräuhaus — tako zatrjujejo — je osrednje münchensko shajališče — ali bolje zatekališče. Velika starinska hiša v dveh nadstropjih sprejme vsak večer nekaj tisoč gostov. Ko sedete za preprosto kmečko mizo in čakate, da vam nátakarica v narodni noši prinese naročeni vrč bavarskega piva, vas prijetno preseneti ta ali oni član enega od osmih orkestrov in vam (samo vam) na uho zaigra na violino tako romantično melodijo, da prêcej pozabite na tistih nekaj mark, ki jih potem nátakarica z nasmeškom dobi od vas za pijačo in prigrizek. Pozabili boste tudi, da sedite pravzaprav v zgodovinski hiši, kjer se je pred tremi desetletji in pol borih petnajst minut odločalo o usodi milijonov ljudi po vsem svetu. Prav v tej hiši so namreč poskusili ubiti Hitlerja, ko je govoril na nacističnem zborovanju. Iz dvorane pa je odšel četrt ure prej, preden je eksplodirala tempirana bomba...

Deželna Bayerische Stadtbibliotek, ustanovljena 1843, ima 3 milijone knjig, rokopisni oddelek in čitalnico s 500 sedeži. To bi bila približna označitev ustanove, ki zavzame prostore velike, nalašč za potrebe knjižničarstva sezidane palače. Iz deželnega proračuna dobi vsako leto samo (!) dva milijona mark za nabavo novih knjig, potožili pa so, da so to skromni denarji. Ko smo to slišali, se nam je milo storilo ob takem »uboštvu«, ko pa dobijo naše knjižnice celo po nekaj starih stotisočakov za take namene. Tudi za bralce je tam »hudo«: na listek napiše naslov knjige in ga spusti v nabiralnik, naslednje jutro pa ga knjiga že čaka pri oddajnem okencu. In kar je najbolj »nerazumljivo«: ko knjigo vrne, ga nihče ne terja za izposojnino. Branje knjig je v večini nemških knjižnic brezplačno.

Vhod v deželno knjižnico v Münchnu. V njej pravkar urejajo rokopisni oddelek, kjer bodo eno najbolj častnih mest zasedli brižinski spomeniki. V več nemških mestih smo videli zidarske odre okrog kulturnih ustanov in to je bil znak, da vlagajo precej denarja v kulturo.

Ko smo si to knjižnico, ki hrani poleg nemških, italijanskih in vseh mogočih drugih knjig tudi slovenske in hrvaške knjige, dodobra (beri površno) ogledali, smo želeli, naj nam pokažejo še brižinske spomenike, češ da so nas tudi v šoli učili, da jih tu hranijo. »Zelo rad bi vas popeljal tja,« je dejal vodnik, »a, žal, ne morem. Ti rokopisi so hkrati z drugimi rokopisi vred v nekem kraju 15 km od tod. V knjižnico jih bomo prepeljali, ko bomo uredili rokopisni oddelek.« Tega, ali bi nam Nemci hoteli brižinske spomenike vrniti, ker so živa priča naše kulture in pismenstva, pa si vodnika nismo upali vprašati.

Obiskovalec pa ne sme zamuditi obiska v knjižnici, ki se drži cerkve. To je ena sama zakladnica starih knjig v latinskem in nemškem jeziku, tiskanih še v Guttenbergovih časih. Prav v tej knjižnici so odkrili okoli 1000 let star rokopis, v nekem čudnem jeziku napisane molitve, prav tisti rokopis, na katerega smo Slovenci tako zelo ponosni in ki smo ga mi med obiskom v Münchnu zaman želeli videti. Po Freisingu — Brižinju je dobil rokopis tudi ime: brižinski spomeniki.

Freisinška knjižnica hrani še okoli 70.000 knjig in 300 rokopisov. Veliko rokopisov so prepeljali v München in zatrjujejo, da je vsak münchenski rokopis pravzaprav iz Freisinga.

Iskali smo Trubarjev grob

Pokrajina, ki si jo je bil Trubar po izgnanstvu izbral za drugo domovino, je s polji med nizkimi poraslimi griči na las podobna Dolenjski, in reka Neckar, ki teče skozi slikovito univerzitetno mesto Tübingen, je skoraj sestra Krki, tudi počasna je tako.

Ob zidu evangelijske cerkve v Derendingenu, ki je dandanes nekakšno tübingensko predmestje, je pokopan Primož Trubar, pisec prve slovenske knjige, na plošči v notranjščini cerkve pa vpisan kot eden od pastorjev, ki so v tej cerkvi opravljali protestantsko bogoslužje.

Nad mestom, kjer bojda trohnijo kosti »prekrščevalca z Raščice« na Dolenjskem je velik črn železen križ. Ohranili pa so Trubarjev nagrobnik. Vzidan je v steno v notranjosti cerkve. Latinski verzi sredi baročno okrašenega spomenika poveličujejo »»Primusovo« ime.

V Derendingenu nas je prijazno sprejel pastor Döttling. Ponosno je povedal, da je bil že nekajkrat v Trubarjevi domovini, na Raščici in v Ljubljani, in da se zavzema za to, da spomin na Trubarja ne bi obledel. Trubarjevo osebnost je v več nadaljevanjih osvetlil v cerkvenem glasilu, ki ga izdaja za Württemberg. V omari hrani več knjig slovenskih protestantskih piscev, med drugim je prinesel iz Slovenije tudi faksimilirano izdajo Dalmatinove »Biblije«.

Prijetno nas je presenetil, ko nam je pokazal Trubarjev kelih: zlato posodo, ki jo je Trubar uporabljal pri cerkvenem obredu. »Tole«, je rekel Döttling, »je res čistega zlata vredno.«

Iskali smo Trubarjev grob, pa ga nismo našli, našli pa smo Trubarjevega naslednika.

Reutlingen - sanje knjižničarjev

Vrhunec te strokovne ekskurzije je bil v Reutlingenu, mestu, ki leži nekaj kilometrov stran od avtomobilske ceste proti Stuttgartu. Našo pozornost je vzbudil EKZ center — zvezna knjižničarska ustanova, ki smo jo potem tudi obiskali.

Sprejel nas je eden od šefov. Dobrodošlico nam je zaželel ob prigrizku in brž povedal, da je zelo počaščen z našim obiskom, saj tolikšne skupine iz Jugoslavije (36 ljudi) še ni sprejel.

Ta šef — predstavil se nam ni — nam je natresel najprej nekaj podatkov o tem centru, ki ga pozna vsaka knjižnica v Nemčiji. Dejal je, da v njej vežejo knjige, izdelujejo vse vrste predalov za kartotečne liste in najrazličnejše druge pripomočke, ki jih potrebujejo knjižnice.

EKZ so ustanovile vse nemške dežele, ustanovitelji pa so tudi posamezna mesta in celo knjižnice. Iz tiskarn pridejo sem knjige v polah, v tem centru pa jih uvežejo, ovijejo v folije, da jim tako podaljšajo življenjsko dobo, jih opremijo z knjižnimi listki in pošljejo v knjižnice. Na leto uvežejo 900.000 knjig.

Marsikateremu knjižničarju iz naše ekskurzije se je ob pogledu prostorov, ki so nam jih potem pokazali in pojasnili, kaj se dela v njih, potožilo ob misli, kako malomarno, včasih docela nekulturno ravnajo premnogi s knjigami pri nas. Tu pa, je lahko razmišljal dalje, ravnajo s knjigami kot s punčico v očesu: že kjer ji dajejo ovitek, je čutiti kulturen odnos, da o knjižnicah, o prostoru, kjer knjigo ponudijo bralcu — in to znajo — sploh ne govorimo.

Vsaj udeleženci te ekskurzije mi bodo lahko pritrdili, da našim knjižnicam še marsikaj manjka — predvsem pa denar.

IVAN ZORAN

Sprejem v Reutlingenu je bil nadvse prisrčen, obisk v tamkajšnjem EKZ centru pa poučen in bržkone enkratno doživetje.

61 mrkih freisinskih škofov

V Freisingu, ki zdaj niti škofije nima več, smo se pripeljali okoli opoldne. Avtobus se je komaj zrinil skozi ozka vrata pred dvoriščem katedrale z dvema zvonikoma.

Razen vsakdanjega bogoslužja — videli smo tudi vabilo za slovensko mašo — se v cerkvi ne dogaja nič posebnega. Tam stoji kot spomenik zgodovine in mrtvega razkošja, tistih, ki so pred stoletji delili pravico do notranjosti današnje Slovenije in še dlje, zdaj ni več. Na zamračenem hodniku so ostali portreti: mrki obrazi 61 freisinških škofov (od sv. Corbiniana, ki je živel v 8. stoletju, do Jacoba Cornabusa, zadnjega škofa, ki je umrl leta 1805). Seveda je danes celoten, z zidom ograjen prostor nekdanje škofije ena sama paša za oči, prostor za ponavljanje zgodovinskih letnic in dogodkov.

Križ na zunanji steni derendingenske evangelijske cerkve označuje mesto, kjer naj bi bil Trubarjev grob. Kje je zadnje Trubarjevo počivališče, ne vedo natančno.

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo

CYNAR

ZŽTP
TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA
MOSE PIJADA 39 — LJUBLJANA

sprejme
v triletno železniško prometno-transportno šolo v Mariboru 30 UČENCEV za prometno-transportne delavce

SPREVODNIKE IN SKLADIŠČNIKE

Za sprejem v šolo se lahko prijavijo tudi kandidati z nepopolno osnovno šolo, vendar najmanj s šestimi razredi osnovne šole.

Stanovanje in hrana sta priskrbljena v internatu šole.

Vsi slušatelji šole so obenem štipendisti Transportnega podjetja Ljubljana.

Slušatelji, ki končajo šolanje s prav dobrim in odličnim uspehom, bodo lahko nadaljevali šolanje na **železniški prometni šoli v Ljubljani.**

Prijave pošljite najkasneje do 30. septembra 1970 na naslov:
TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA
splošni sektor
Moše Pijada 39 — Ljubljana

JABOLKA IN KROMPIR!

TRGOVSKO PODJETJE
DOLENJKA

obvešča
cenjene potrošnike, da v prodajalnah SAMOPOSTREŽBA in ŠPECERIJA na Glavnem trgu ter MARKETU v Bršlinu in na Cesti herojev že sprejemajo naročila za ozimnico:

- **JABOLKA** – kvalitetna plantažna: jonatan, zlati in rdeči delišeš in druge
- **KROMPIR** – cvetnik in igor

CENE SO KONKURENČNE! KOLIČINE NAD 100 kg DOSTAVLJAMO NA DOM!

AVTO-MOTO DRUŠTVO SEVNICA

razpisuje
prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

TOVORNI AVTO TAM 4500,
motor generalno popravljen. Izklicna cena 40.000 din.

OSEBNI AVTO ZASTAVA 750,
letnik 1968. Izklicna cena 5.000 din.

Prodaja obeh vozil bo 2. 10. 1970 ob 9. uri pred delavnico AMD za družbeni sektor, uro kasneje pa za zasebni sektor.

Ogled vozil možen v delavnici AMD Sevnica.

AVTO-MOTO DRUŠTVO SEVNICA

razpisuje
prosto delovno mesto

AVTOMEHANIKA

Poleg splošnih pogojev mora biti kandidat KV avtomehanik, prost vojaščine. Vloge z dokazili o strokovnosti pošljite do 30. 9. 1970 na naslov: Avto-moto društvo Sevnica. Nastop službe možen takoj.

OSNOVNA ŠOLA BRUSNICE

razpisuje prosta delovna mesta za:

2 UČITELJA
za razredni pouk
za nedoločen čas na podružnici Gabrje

RAČUNOVODJO
(tajnika)
na šoli Brusnice.

Pogoji: srednja izobrazba.

ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

razpisuje
LICITACIJO za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

avto kombi IMV
avto Fiat 750
radio aparat

Licitacija bo 30. septembra ob 8. uri za družbeni in ob 9. uri za zasebni sektor — pred Zdravstvenim domom v Novem mestu, Jenkova 1.

Hermelika

Zaradi tipizacije voznega parka

proda
AVTO-MOTO DRUŠTVO BREŽICE

osebni avtomobil znamke Zastava 750
letnik 1967.

Licitacija bo v četrtek, 1. oktobra, ob 15 uri pred pisarno **AMD Brežice — Cesta prvoborcev 24.**

Zdravstvena šola Novo mesto

potrebuje
za svojo uslužbenko — medicinsko sestro

enosobno neopremljeno stanovanje v Novem mestu

V poštev pride tudi neopremljena soba.

MERCATOR
Ljubljana — poslovna enota
TRGOPROMET, Kočevje

razpisuje
javno licitacijo
za prodajo osnovnega sredstva

tovornega avtomobila SCEPEL 420
letnik 1960.

Licitacija za družbeni sektor bo 26. septembra od 7. do 9. ure, za zasebni pa od 9. do 11. ure v prostorih uprave podjetja v Kočevju, na Ljubljanski c. št. 18.

RAZPIS ZA PREMIKAČE

Komisija za delovna razmerja pri
POSTAJI LJUBLJANA-MOSTE

razpisuje

20 prostih delovnih mest za postajne delavce – premikače
za delo pri premiku na postaji Ljubljana-Moste

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. dokončana osemletka
2. starost najmanj 18 let
3. zdravstvena sposobnost

Prošnje sprejema komisija za delovna razmerja pri delovni enoti železniške postaje Ljubljana-Moste do izpopolnitve delovnih mest.

AB Agraria
BREŽICE

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost — Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah — Zahtevajte v najbližnji cvetličarni

nageljčke ali vrtnice
iz vrtnarije Čatež

DOLENJSKI LIST ● VESTNIK ● NOVI TEDNIK ● GLAS IN 10 RADIJSKIH POSTAJ

SKUPNI REKLAMNI PROGRAM

PRI VARČEVANJU DEVIZ VEČJE UGODNOSTI!

- Vaši prihranki, devize doma niso na varnem. Na deviznem računu pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI pa se jim ne more kaj zgoditi. Še več, dobili boste obresti!
- Pred potovanjem ali pred odhodom na delo v inozemstvo ne pozabite odpreti devizni račun, na katerega boste vlagali svoje prihranke.
- Devizni račun lahko odprete tudi s pismom iz inozemstva.
- Prihranke na deviznem računu lahko namensko varčujete za novo hišo, stanovanje in drugo.
- Za denar na deviznih računih in njegovo prosto uporabo jamči država.
- Dvigi in pologi ter nakazila deviz so mogoči v vsakem času v neomejenem znesku.
- S prihranki na vašem deviznem računu lahko razpolagajo tudi vaši najožji sorodniki, če jih pooblastite.

UGODNE OBRESTI: brez odpovednega roka 5 % v devizah in 1 % v dinarjih;
z odpovednim rokom nad 12 mesecev 7 % v devizah;
z odpovednim rokom nad 24 mesecev 7 % v devizah in 0,5 % v dinarjih.

TAJNOST DEVIZNIH RAČUNOV JE ZAJAMČENA PO ZAKONU.

DBH NOVO MESTO

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspoziturama v Metliki in Trebnjem.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 27. 9.

9.00 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd)
9.30 PTUJSKI FESTIVAL NARODNO ZABAVNE GLASBE (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Bgd)
11.00 MOZAIK (Ljubljana)
11.05 MC PHEETERESOVO POPOTOVANJE — serij film (Ljubljana)
11.55 TV KAŽIPOT (Ljubljana)
12.20 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN — informativno zabavna oddaja za delavce v tujini (Zagreb)
13.05 SKRIVNOSTI MORJA — dokumentarna serija (Lj)
14.30 KONJSKE DIRKE — nadaljevanje (Bgd)
15.20 Budimpešta: NOGOMET: AVSTRIJA : MADŽARSKA — prenos (IV-Beograd)
17.15 KONSKE DIRKE — nadaljevanje (Beograd)
17.45 Bukarešta: BALKANSKO PRVENSTVO V KOŠARKI — prenos II. polčasa tekme BOLGARIJA : JUGOSLAVIJA (IV-Beograd)
18.30 NA ZAHOD — ameriški film (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 LJUBEZEN PO KMEČKO — humoristična oddaja (Bgd)
21.20 GODALA V RITMU (JRT) (Ljubljana)
21.40 ŠPORTNI PREGLED (JRT)
22.10 TV DNEVNIK (Beograd)
22.30 RISANKA (Beograd)
22.45 VATERPOLO MLADOST : JADRAN — posnetek (Zg)

PONEDELJEK, 28. 9.

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠČINA (Zagreb)
10.45 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V ŠOLI — ponovitev (Zagreb)
15.40 NEMŠČINA — ponovitev (Zagreb)
15.55 ANGLEŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠČINA (Beograd)
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Beograd)
17.50 FANTJE NA MORJU — danski mladinski film (Zagreb)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 PO SLEDEH NAPREDKA (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 NARODNA IN ZABAVNA GLASBA (Skopje)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Imre Bencik: SEDEM PISARJEV — drama TV Beograd (Ljubljana)
PARIŠKA NEDELJA (Lj)
POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 29. 9.

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.30 RUŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V ŠOLI — ponovitev (Zagreb)
15.35 RUŠČINA — ponovitev (Zg)
15.55 TV VRTEC (Zagreb)
16.10 ANGLEŠČINA (Beograd)
17.45 PRAVLJICA: Medvedov Godrnjavček — 7. del (Lj)
18.00 RISANKA (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 SREČANJE V STUDIU 14 — Jo Stahl (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 O NAŠEM GOVORJENJU — III. oddaja (Ljubljana)
RAK — II. oddaja (Lj)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 OSEM IN POL — italijanski film (Ljubljana)
22.45 POROČILA (Ljubljana)

SRE , 30. 9.

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Bgd)
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Beograd)
17.50 ZAKLAD KAPITANA PARANGALA — oddaja TV Zagreb (Ljubljana)
18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
18.35 OBREŽJE — oddaja za italijansko narodn. skupino (Lj)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 TV VARIETE (Zagreb)
19.20 VEJE V VETRU — reportaža (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Ignazio Silone: PRIGODE UBOGEGA KRISTJANA — predstava SG Trst (Ljubljana)
22.25 MEDNARODNI JAZZ FESTIVAL V LJUBLJANI (Ljubljani)
POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.20 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
17.50 OTROŠKI SPORED (Bgd)
18.30 REPORTAŽA (Zagreb)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 GLASBENA ODDAJA (Zg)
19.20 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Zagreb)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SZORED ITALIJANSKE TV

ČETRTEK, 1. 10.

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠČINA (Zagreb)
10.45 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 FRANCOŠČINA (Beograd)
14.45 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (do 16.40) (Bgd)
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Beograd)
17.45 ZAPOJTE Z NAMI: Foerster, Parma, Savin (Ljubljana)
18.00 RISANKA (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 IZBRALI SMO V KRANJU (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Lj)
19.20 DOKTOR V HIŠI — serijska oddaja (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 A. J. Cronin: PRIMERI DR. FINLAYA (Ljubljana)
21.25 KULTURNA ODDAJA: Večer z Jankom Kosom (Lj)
21.45 VELIKI ORKESTRI: Bostonski simf. orkester
POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.20 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
17.50 DALJNOGLED (Beograd)
18.30 NARODNA GLASBA (Skopje)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA Zagreb)
19.05 ENCIKLOPEDIJA (Beograd)
19.20 DOKTOR V HIŠI (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV (Zagreb)

PETEK, 2. 10.

9.30 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 ANGLEŠČINA (Beograd)
14.40 TV V ŠOLI — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Beograd)
17.25 MC PHEETERSOVO POPOTOVANJE — serijski film (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 GLASBA ZA STARO IN MLADO (Beograd)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 V SREDIŠČU POZORNOSTI (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 IMAM DVE MAMI IN DVA OČETA — jug. film (Ljubljana)
3-2-1 (Ljubljana)
ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Ljubljana)
POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.20 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
17.45 TRAPOLLO HH 33 — oddaja TV Ljubljana (Zagreb)
18.30 GLASBENA ODDAJA (Bgd)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
19.05 KULTURA DANES (Bgd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SOBOTA, 3. 10.

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
15.30 KOŠARKARSKI TURNIR — prenos (do 17.00) (Skopje)
17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
17.50 PTUJSKI FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE (Ljubljana)
18.15 V SENCI ZVEZD: Smešne figure (Ljubljana)
19.15 MOZAIK (Ljubljana)
19.20 S KAMERO PO SVETU — Smer Nordkapp (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Beograd)
21.35 3-2-1 (Ljubljana)
21.40 SKRIVNOSTI MORJA — dokumentarna serija (Ljubljana)
22.05 NEPREMAGLJIVI — serijski film (Ljubljana)
22.55 TV KAŽIPOT (Ljubljana)
23.15 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.20 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
18.20 MLADINSKA IGRA (Bgd)
19.20 S KAMERO PO SVETU (Bgd)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

RADIO LJUBLJANA

■ **PETEK, 25. SEPTEMBRA:** 8.10 Operna matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: »Radirka ,svinčnik in peroc. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inženir Peter Kunstelj: Pospeševanje krmiljenja živine na kmetijah. 12.40 Z ansamblom bratov Avsenik. 13.30 Priporočajo vam . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Valterja Skoka. 20.00 Mali koncert zbora Slovenske filharmonije. 20.30 »Toppops«. 21.15 Oddaja o morju in morščakih. 22.15 Besede in zvoki z logov domačih.

■ **SOBOTA, 26. SEPTEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Od vasi do vasi. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Olga Stefula: Kaj nam kažejo anketni podatki o dohodku na kmetijah. 12.40 Veseli zvoki s pihalnimi orkestri. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.25 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 17.45 S pevko Meto Malus. 18.15 »Rad imam glasbo«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom štirje kovači. 20.00 Večer z napovedovalcem Slavkom Kastelicem — vmes ob 20.30 Zabavna radijsak igra — Wolfgang Ecke: Srebrni Buda — IV »Dicky Miller poseže vmes«. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

■ **NEDELJA, 27. SEPTEMBRA:** 4.30—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Marinc: Mali hišni svet. 9.05 Srečanje v studiu 14. 10.15 Se pomnite, tovariši . . Iz pisem na smrt obsojenih. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z novimi ansambli domačih napevov. 14.30 Humoreska tega tedna — H. Hrabal: Krvava balada. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Zoran Bogoev: Limuzina mistra Sofornija. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo zvečer«. 22.20 Plesna glasba.

■ **PONEDELJEK, 28. SEPTEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milan Rovan: Problemi zatiranja skladiščnih škodljivcev. 12.40 Koncert pihalnih orkestrov. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 »Signali«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dorka Škoberneta. 20.00 Wolfgang Amadeus Mozart: »Don Juan« — 1. dejanje. 21.35 Lahka orkestralna glasba. 22.15 Za ljubitelje jazza.

■ **TOREK, 29. SEPTEMBRA:** 8.10 Operna matineja. 9.35 Slovenske narodne v priredbi Vilka in Slavka Avsenika. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vilko Stern: Vloga društva KIT pri iskanju delovnih moči in mest. 12.40 Lepe melodije z orkestrom Boston Pops. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.25 Mladinska oddaja: Na poti s kitaro. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Beethovnova dela v izvedbi domačih umetnikov. 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Toneta Kmetca. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radijska igra — Edmound Morris: Lesena skleda. 22.15 Jugoslovanska glasba.

■ **SREDA, 30. SEPTEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Lahka glasba z orkestrom Bolgarskega radia. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Evgenij Azarov: Semenska plantaža iglastega drevja. 12.40 Domače melodije. 13.30 Priporočajo vam . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Iz repertoarja orkestra RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert bamberških simfonikov v Ljubljani. 22.15 S festivalov jazza.

■ **ČETRTEK, 1. OKTOBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 10.05 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrtna opravila v oktobru. 12.40 Lahka glasba. 13.30 Priporočajo vam . . 14.10 »Pesem iz mladih grl«. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Operni koncert. 18.15 »Rad imam glasbo«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Danetom Zajcem. 21.40 Glasbeni nokturno.

DOBRO TOVORNO VOZILO MORA IMETI ŠEST LASTNOSTI

Vsak proizvajalec zatrjuje, da je njegovo tovorno vozilo najboljše. Vendar se na to trditev ne morete zanesti. Sami se morate prepričati, če ima tovorno vozilo teh šest lastnosti; če jih ima, potem ste naredili dobro kupčijo.

1. Vsak detajl vozila je izpopolnjen

Mercedes-Benz razvija in izdeluje vsak detajl ter porabi za to več časa, denarja in idej, kot katerikoli drug proizvajalec. Na vsakih 10 delavcev v proizvodnji pride po en kontrolor. Življenjska doba Mercedes-Benz vozil je zato dolga, poleg tega pa so ta vozila gospodarna in močna.

2. Preizkušnja vozil je bila dolgotrajna in naporna

Vsak nov tip Mercedes-Benz vozil gre skozi program preizkušenj, ki je zahtevnejši od najnapornejše vsakdanje prakse. Šele takrat, ko uspešno vzdrži vse te napore in obremenitve, gre v serijsko izdelavo. Zato lahko vozilo Mercedes-Benz brez bojazni močno obremenite — tudi do 10 ton po premi.

3. Mreža servisnih delavnic je gosta in obsežna

Mercedes-Benz ima v Jugoslaviji med vsemi proizvajalci tovornih vozil najrazsežnejšo mrežo servisnih delavnic. Preskrba z rezervnimi deli je zagotovljena po vsej državi. Najbližja servisna delavnica ni daleč in vaše tovorno vozilo bo tam popravljeno v najkrajšem času. V kolikor z vašim tovornim vozilom potujete v inozemstvo, imate povsod v Evropi na voljo servisne delavnice.

4. Vozilo nudi vozniku optimalni komfort in varnost

Pri nadaljnjem izpopolnjevanju tovornih vozil mislijo inženirji pri Mercedes-Benzu tudi na voznika. Pomagajo si z bogatimi izkušnjami, ki si jih je proizvajalec pridobil pri izdelavi potniških vozil. Vožnja z vozilom Mercedes-Benz je udobna in varna, voznik pa lahko zato bolje vozi.

5. Vozilo izhaja iz obširnega programa

Mercedes-Benz je največji proizvajalec komercialnih vozil na evropskem kontinentu. Ima najobširnejši program transportnih vozil, s koristno nosilnostjo nad 3 tone. Zato boste pri Mercedes-Benzu gotovo našli tovorno vozilo za vaše prevozniške naloge. Na voljo so tudi šasije za kontejnerski promet.

6. Vozilo si je pridobilo sloves po vsem svetu

Tovorna vozila Mercedes-Benz vozijo po vsem svetu, od najhladnejšega severa do najtoplejših južnih krajev, ter so primerna za vse poti na svetu oziroma celo tam, kjer sploh ni poti. Vzdržljivost teh vozil je najboljši dokaz njihove sposobnosti za delo.

MERCEDES-BENZ

VSE INFORMACIJE PRI

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA, TRDINOVA 4 in pri predstavništvih Autocommerce: Beograd, Katanićeva 18 – Zagreb, Varšavska 4 – Sarajevo, Kralja Tomislava 19 – Novi Sad, Bul. M. Tita 9 – Skopje, Orce Nikolov 29 – Rijeka, Račkog 28 – Split, Ulica prvoboraca 101 – Koper, Verdijeva 2

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 25. septembra — **Uroš**
Sobota, 26. septembra — **Justina**
Nedelja, 27 septembra — **Kozma**
Ponedeljek, 28. sept. — **Venceslav**
Torek, 29. septembra — **Mihael**
Sreda,, 30. septembra — **Jelka**
Četrtek, 1 oktobra — **Julija**

KINO

Brežice: 25. in 26. 9. ameriški barvni film »Jezdec maščevalec«. 27. in 28. 9. ameriški barvni film »Sicilijski bratje«. 29. in 30. 9. ameriški barvni film »Smrt v očeh«.

Črnomelj: Od 25. do 27. 9. ameriški barvni film »Jaz žena«. 29. in 30. 9. francoski barvni film »Barčica po morju plava«.

Kočevje — »Jadran«: 26. in 27. 9. ameriški barvni film »Mož z imenom Konj«. 28. in 29. 9. francoski film »Tom Sawyer« — I. del. 30. 9. francoski film »Tom Sawyer« — II. del.

Kostanjevica: 26. 9. amer. barv. film »Junaki Zahoda«. 27. 9. angl. film »Laurence Arabski«.

Krško: 26. in 27. ameriški barv. film »Smešne stvari so se dogajale na poti v Forum«. 30. 9. in 1. 10. ameriški film »Noč Iguane«.

Metlika: Od 25. do 27. 9. špansko-italijan. barv. film »Obračun na Indijskem oceanu«. Od 25. do 27. 9. amer. barvni film »Nov obraz v peklu«. 30. 9. in 1. 10. angleški film »Dekle Georgie«.

Mirna: 26. in 27. ameriški barvni film »Madam X«.

Novo mesto: 24. in 25. 9. domači barvni film »Ljubezen, vmes pa kakšna kletev«. Od 26. do 28. 9. francoski film »Gospodar podzemlja«. Od 29. 9. do 1. 10. ameriški barvni film »Jezdec maščevalec«.

Sevnica: 26. in 27. 9. ameriški film »Most na reki Kwai«. 30. 9. jugoslovanski film »Sedmina«.

Ribnica: 26. in 27. 9. angleški barvni film »Banditi na rivieri«.

Sodražica: 26. in 27. 9. ameriški film »Zadnji safari«.

Šentjernej: 26. in 27. 9. amer. barvni film »Hombre«.

Trebnje: 26. in 27. 9. francoski barvni avanturistični film »Furia OSS 117«.

PREKLICI

Katarina Križan, Drašiči 20, Metlika, prepovedujem hojo in pašo po mojem zemljišču in njivah.

Franc in Terezija Pirc, Dobrava 6, Dobrnič, prepovedujeva hojo in pašo kokoši po najinem zemljišču. Kdor tega ne bo upoštevalo, ga bova sodno preganjala.

Marija Cvetan, Gor. Kamence 18, Novo mesto, prepovedujem svojemu bratu Avguštinu Cvetanu obdelovanje mojih parcel. Če tega ne bo upoštevalo, ga bom sodno preganjala.

Franc Velič, Izvir 3, Cerklje ob Krki, prepovedujem hojo, pašo kokoši in hojo živine pred mojo hišo in po njivi. Kdor prepovedi ne bo upoštevalo, ga bom sodno preganjal.

LUNINE MENE

30. 9. ob 15.32
8. 10. ob 05.43
14. 10. ob 21.21

OBVESTILO ŽIVINOREJCEM

Sporočamo vsem živinorejcem, da bodo v prihodnje živinski sejmi na novem sejmišču

na Cikavi pri Novem mestu (2 kilometra od Novega mesta ob cesti proti Šentjerneju)

Prvi sejem na novem sejmišču bo v ponedeljek, 28. septembra 1970.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

MIZARSKEGA POMOČNIKA ali priučenega, iščem. Lokar, Stegne 4, (za Celovško 204), Ljubljana.

HIŠNA POMOČNICA dobi takoj službo. Vsa oskrba v hiši. Gostilna Lakner, Kranj, Kokrica 108.

IŠČEM ŽENSKO za varstvo dveh otrok v izmeni. Nudim stanovanje in hrano. Martin Modic, Gotna vas 46, Novo mesto (poleg gostilne Drenik).

SLUŽBO DOBI dekle s končano osemletko, ki ima veselje do likanja. Stanovanje v hiši. Kemična čistilnica, Ljubljana-Šiška, Podlimbarskega 13.

K STAREJŠI VDOVI v Novem mestu iščemo primerno družabnico in gospodinjo. Nudimo brezplačno sobo, hrano in nagrado po dogovoru. Naslov v upravi lista (1991/70).

FANTA za priučitev pekovske stroke sprejme takoj Pekarna Omerzel, Krško. Vsa oskrba v hiši.

VAJENCE za elektroinstalacije sprejmem takoj. Hrovat, Ljubljana, Periščeva 8, Bežigrad.

SPREJMEM takoj ali po dogovoru kvalificiranega soboslikarja in pleskarja. Zagotovljeno delo tudi v zimski sezoni. Pogoj: odslužen vojaški rok. Milan Benje, Krško, Cesta 4. julija 110.

TAKOJ SPREJMEM v uk frizersko vajenko. Naslov v upravi lista (2010-70).

SLUŽBO IŠČE

VOZNIK B KATEGORIJE išče zaposlitev v popoldanskem času. Naslov v upravi lista.

STANOVANJA

ZAKONCA iščeva sobo in kuhinjo v Novem mestu. Lahko plačava nekaj vnaprej. Naslov v upravi lista. (1973/70).

ODDAM opremljeno sobo študentki v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (1977/70).

IŠČEM prazno sobo, po možnosti v Novem mestu ali neposredni bližini. Pazim na enega otroka. Pismene ponudbe pod »Čimprej«.

OPREMLJENO SOBO oddam dekletu. Naslov v upravi lista (1988/70).

ODDAM SOBO samcem in garažo. Naslov v upravi lista (1971/70).

IŠČEM opremljeno sobo v Novem mestu. Ivanka Dragan, Mestne njive, blok IX. stanovanje 14 — Novo mesto.

IŠČEM opremljeno sobo v Novem mestu. Ponudbe pod »Plačam vnaprej«.

ZAMENJAM trosobno stanovanje v Črnomlju za enakovredno ali dvosobno v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

ZDRAVNICA išče opremljeno sobo s souporabo kopalnice v Novem mestu in po možnosti varstvo triletne deklice. Naslov v upravi lista (2011/70).

MOTORNA VOZILA

PRODAM MOPED. Andrej Ilc, Novo mesto — Kapitelj.

PRODAM FIAT 750, letnik 1964, v brezhibnem stanju za 5.000 din.

PRODAM motorno kolo DKW, letnik 1953, v zelo dobrem stanju in po ugodni ceni. Martin Bizjak, Arto 3, Studenec.

FIAT 750, letnik 1964, odlično ohranjen, prodam. Ogled popoldne. Trdinova 24 ali dopoldne vajenška delavnica pri AMD Novo mesto.

PRODAM po ugodni ceni fiat 750, letnik 1965. Ogled vsak dan pri avtomehaniku Einsidlerju Črnomelj.

UGODNO PRODAM moped T 12, letnik 1966. Smajdek, Novo mesto, Valantičevo 7.

PRODAM

PRODAM skoraj novo spalnico z jogi vložki, v Sevnici. Dernovšek, Tabor 9/227, Ljubljana.

TELEVIZOR RR NIŠ, ekran 59, malo rabljen, poceni prodam. Emica Bedenk, Sevnica, Ulica heroja Maroka 4 B, tel. 74-170.

PISALNI STROJ TOPS M 2, prenosni, v kovčku, takoj prodam. Betka Kozole, Nad mlini 19, telefon 21-517, Novo mesto.

PRODAM dve leti staro žrebico nemške pasme. Naslov v upravi lista (1974/70).

POCENI PRODAM vzmetne žimnice, trodelne žimnice za dve postelji, otroški voziček, mizo in dva stola. Jovanovič, Zagrebška 18, Novo mesto.

PRODAM enofazni hidrofor. Anica Vrhovšek, Dol. Stara vas 22, Šentjernej.

UGODNO PRODAM plinski štedilnik. Jereb, Majde Šilc 13, Novo mesto.

UGODNO PRODAM kuhinjsko pohištvo, hladilnik, električni štedilnik na trdo gorivo »Goran«. Vogrinc, Pesje 17, Krško.

UGODNO PRODAM skoraj novo sobno preprogo rjave barve (2 x 3). Žerjal, Koštialova 11, Novo mesto.

POCENI PRODAM zidan desni štedilnik in sobno kredenco. Banič, Trdinova 28, Novo mesto.

UGODNO PRODAM spalnico z žimnicami in vložki ter kuhinjsko pohištvo. Zofija Lakičević, Zagrebška 8, Novo mesto.

KUHINJSKO KREDENCO in mizo prodam. Gubčeva 9, Novo mesto.

MLINARJI, POZOR! Prodam kompletni mlin in valjek (dvoredni) ter dva para kamnov. Skoraj novo! Jože Švajger, Loka 82, Črnomelj.

PRODAM brezhibno ohranjen hidrofor. Goršič, Gor. Polje 18, Straža.

PRODAM 3 dobro ohranjene peči (kamine) po zelo ugodni ceni. Zglasite se na Mirana Jarca 17, Novo mesto.

PRODAM diatonično harmoniko in kompletno ozvočenje. — Matija Slak, Miranа Jarca 15, Kandija, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM pisalni stroj, dobro ohranjen. Zvonka Gašperšič, Sela 7, Straža.

PRODAM TRAKTOR znamke Porsse 18 P S v dobrem stanju. Prodam tudi 16 arov vinograda na sončni legi G. S. Rožič vrh pri Črnomlju. — Interesenti naj se oglasijo po 20. septembru.

POSEST

PRODAM TRAVNIK pri Gor. Vrhpolju, primeren za vinograd in vikend. Vprašajte: Marija Jančar, Orehovica 35, Šentjernej.

PRODAM arondirano posestvo v velikosti 6 ha s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem na Pristavi pri Raki. Informacije dobite pri Antonu Oberču, Leskovec, Dacarjeva 2, Gorenjska.

KUPIM v širši okolici Novega mesta manjšo hišo z ohišnico. Za odplačilo prevzamem po želji starejšo osebo na skrbno vzdrževanje kakor tudi ostale obveze. Ponudbe z opisom, prosim, pošljite na upravo pod šifro »Dolenjska«.

RAZNO

ZAPRTJE je zelo zoprna nadlega ki vam povzroča bolečine, hkrati pa tudi celo vrsto nevarnih bolezni. Najučinkovitejše narav no sredstvo je voda DONAT vrelca. Zahtevajte jo v svoji trgovini, te pa jo dobe v Novem mestu pri HMELJNIKU — tel 21-129, STANDARDU (MERCATORJU) — tel 21-158 in DOLENJKI — tel 21-440.

VSA ZLATARSKA DELA vam po vaši želji najbolje opravi zlatar Otmar Zidarič v Gosposki 5 Ljubljana, kjer dobite tudi poročne prstane vseh oblik! — Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!!

V KANDIJI sem na cesti 16. septembra našel žensko torbico sive barve. Dobi se pri Janezu Makovcu, Kristanova 5, Novo mesto.

OSEBA, ki je vzela 15. IX. v večernih urah na avtobusni postaji v Novem mestu moškemu denarnico s precej gotovine in z dokumenti, naj vrne naslovniku ali postaji milice, ker je bila opazovana.

USPEH USPEH U USPEH USPE USPEH US USPEH U USPEH USPEH USPEH USP USPEH USP USPEH USP ?

Oglas v Dolenjskem listu!

OBVESTILA

OBLACILA ČISTI ekspresno družbeni servis Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5. Odprto od 6. do 18. ure.

ČESTITKE

Dragi sestri Rezki Repselj iz Pojlan pri Dol. Toplicah za njen 60. rojstni dan obilo zadovoljstva in še mnogo zdravih let želi sestra Anica.

ZAHVALE

Po 87 letih se je v petek, 11. septembra, poslovila od nas naša dobra mama

NEŽA BUKOVEC
s Trate pri Semiču

K zadnjem počitku smo jo spremili v nedeljo, 13. septembra. Vsem, ki so se nas v teh težkih urah spomnili, nam izrekli sožalje, prinesli cvetja in šli z nami na zadnjo pot pokojnice — iskrena hvala. Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Kvasiču, tov. Maksu Namplju in tov. Nedi Lahovi za poslovilne besede ter gospodu duhovniku.

Žalujoče družine:
Bukovec, Goleš, Pezdirc, Vobič, Ivšič ter drugo sorodstvo

Semič, 15. septembra 1970

Po kratki in mučni bolezni je dotrpel naš dragi oče, tast, stari oče in stric

ANTON MÜLLER
iz Loke pri Črnomlju

Vsem sorodnikom, sosedom in znancem se zahvaljujemo za tolažilne besede in darovane vence. Iskrena hvala sodelavcem PLANINE, gostinskega podjetja Črnomelj, veletrgovini ASTRE ter ANGORE iz Ljubljane. Ravno tako se zahvaljujemo dr. Slamayu in dr. Pertoiovi iz Črnomlja, ter zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto za požrtvovalno pomoč. Posebna zahvala gospodoma župniku in kaplanu, cerkvenim pevcem, godbenikom iz Črnomlja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoči:
hčerke Albina, Zvonka, Ivanka in Milka z družino ter drugo sorodstvo

Črnomelj, 11. septembra 1970

BAR Cateške Toplice
vsak mesec
NOV PROGRAM

V nedeljo ob 11. uri se bo pri Janezu ob Bohinjskem jezeru spet ponovila tradicionalna prireditev Bohinjcev, ki privablja iz leta v leto več ljudi v ta prelepi kotiček slovenske zemlje. Letos se bo kravji bal začel ob 11. uri, na sporedu pa bodo zanimivi narodni običaji. Domače turistično društvo zagotavlja, da bo poskrbljeno tudi za vse drugo, kar potrebuje turist ali izletnik!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Slavko Bokl, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA VSAK ČETRTEK — Posamezna številka 1 dinar — letna naročnina 49 dinarjev, polletna naročnina 24,50 dinarjev plačljivo vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev oz. 8 ameriških dolarjev (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu: 521—8—1 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21—227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska ČGP »Delo« v Ljubljani